

Consiliul Județean Cluj
Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Consiliul Județean Cluj
Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj

•

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Culese de
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

2007

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Cluj-Napoca 2007

Autor: PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Culegere / corectura: Ioan Bruchental

Tehnoredactare: Nicolae Nerțan

Coperta: Nicolae Nerțan

Fotografie ilustrație copertă: Sorin Onișor (Timișoara) *Copilul cu inima de lemn*

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

CLUJ-NAPOCA
2007

CUPRINS

Cuvânt introductiv	7
Colinde în repertoriul copiilor	9
Plugușorul	31
Sorcova	36
Chiralesa	39
La Paști când mergem la udat	40
Rugăciuni în repertoriul copiilor	43
Descânțece în folclorul copiilor	53
Aspecte nupțiale (nunta) în folclorul copiilor	65
Zoo ghicitori în folclorul copiilor	87
Alte ghicitori în folclorul copiilor	105
Întrebări ghicitori în folclorul copiilor	127
Frânturi de limbă în folclorul copiilor	139
Ciufale și zicale în folclorul copiilor	149
Folclorul elevilor despre școală și profesori	161
Lecția zoo în folclorul copiilor	193
Fotbalul în folclorul copiilor	219
Doctorul în folclorul copiilor	223
Numărători în folclorul copiilor	229
Doctorul în folclorul copiilor	223
Cânțece și jocuri la copii	257
Glosar	319
Post Scriptum	325
Indice de localități	327
Indice de informatori	329

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

CUVÂNT INTRODUCATIV

Prin folclorul copiilor descoperim zilele însorite ale propriei noastre copilării.

Repertoriul e bogat, divers și unitar (pe tine om mare, școlit, te pune să vezi insolitul, dar și frumusețea și etica ce există în această școală a poporului). Aici e sensibilitatea și normalul ce vine prin el apropiindu-ne de cei mici, că țara e a minunilor; practic aici e o miniatură, minimalul ce trebuie să-l știe, pregătirea ce li se face după „mintiuca” lor ageră, că se întâmplă și ca „puiul să-nvețe pe cioară”, iar adultul cu toată deșteptăciunea lui să fie pus în încurcătură (în imposibilitatea de-a răspunde acestor minți tot mai curioase și mai iscoditoare). Avem cu toții defecte și realizări.

Prin folclor mai vii de acasă, vorbești pe limba interlocutorului tău:

*„Un pitic atât de mic,
Face baie-ntr-un ibric.
Ibricul s-a răsturnat,
Vai, vai, ce păcat
Că piticul s-a-necat”.*

Aici e un salt calitativ, o valoare. Aici prin el îți pui sufletu-n palmă, dar degeaba ești ca istețul de iepuraș care crede că perseverența melcului nu înseamnă nimic („s-a culcat pe o ureche, s-a încrezut, dar și-a găsit nănașul”).

Cultivi prin folclor voința, răbdarea, stăruința, pasiunea, dragostea și învești să ostenești, ca să dobândești arta succesului („în viață nimic nu-i mură-n gură, pară mălăiață în gura lui nătăfleață”), așa că: „învață la tinerețe ca să știi la bătrânețe”, „că e vai de omul cu păr alb și mintea proastă”(mai e de știut tot după academia poporului, din folclor, că: „învățătura nu se câștigă cu lingura din oală, ci cu carte și școală”).

Aici e cântec de dor, învățătura fără seamăn a unui popor cu știința vieții în degetul cel mic (zice și Sava Negrean Brudașcu la Radio și Televiziune, referindu-se la sine, dar ca Mărioara Murărescu, spunând un adevăr: „în mic, se păstrează esența tare”, deci nu vă uitați că-s copiii („țineți seama, că nu știți din ce tufă sare iepurele”).

Dincolo de naivitate, de versificarea ce pare facilă, e comoara unei înțelepciuni milenare, e moștenirea și „lauda” de zestre spirituală ce vine din zorii omenirii prin viu grai, și e un mister cum vine, de unde vine, prin cuvânt să ne lege drag și sfânt de acest pământ alegându-se neghina din grâne, din pâinea spirituală de mâine, rămânându-ne să ne legene frumusețea morală, adevărul și conștiința fiind nestemate ale sufletului românesc (neaoșă rostire ce scoate la lumină adevărate documente ale originii, continuității și apartenenței noastre).

Prin întregul tezaur național de gândire și simțire ne avem identitatea și inconfundabilul.

Ar fi multe de spus, însă la începutul fiecărui capitol ori la subsolul paginilor voi mai avea un cuvânt de spus, o explicație. Fiți siguri, că nu mi-am băgat gura-n bani, deși „taca cumpăra vaca”, dar să mai țin cont de asta când mi s-a dat dreptul de a fi cum dreptul de a mă naște, folclorist și modest autor, deși chiar asta nu-i puțin lucru.

Cartea de față va spune mai mult decât vă spun eu, vă va da bătaie de cap și vă va da o lecție, experiența de viață a poporului român.

Prin folclor suntem de frunte, avem o conștiință și o comoară a înțelepciunii. În folclor (chiar a copiilor, „și nu căutați calul de dar la dinți”) e impecabilul nostru, filozofia vieții noastre,

filozofia morală a existenței noastre milenare pe acest tărâm de basm, din timpuri imemoriale, mioritice.

Folclorul e teribil și cuprinde posteritatea noastră și prezența noastră de spirit, de la obârșie, de la lumina zilei dintâi. Avem încă multe lucruri de spus, și nu-i prea devreme, despre folclor, despre această viață și adevăr ce ne aparține, ca moștenire din moși-strămoși. În el e cuprins trecutul istoric și prezentul (lumea noastră și cea pragmatică) ce se răsfrânge în viitorul ființei noastre naționale. Cu această oglindă a sufletului stăm la masa păcii pe altarul Soarelui, în gradina Maicii Domnului. Prin folclor ne avem statura, aura și primăvara, știința și conștiința, comoara înțelepciunii.

Prin folclor deslușim detalii de viață, detalii care ne impresionează. Poporul și România prin folclor au valoare și se deschid spre universalitate. În folclor ne este amintirea, ne este memoria și aflăm cine suntem, de ce suntem ceea ce suntem. Prin folclor continuăm să existăm, să avem dreptul de a ne naște, dreptul de a fi oameni între oameni, oameni cu sufletul larg deschis spre universalitate, spre pace, iubire și bună învoire, înțelegere între oameni.

Prin folclor suntem o referință și o preferință, suntem o realitate în luptă pentru binele și sănătatea pământului.

Pavel Rătundeanu Ferghete

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

COLINDE ÎN REPERTORIUL COPILOR

Culese de:

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Vine, vine hulpea de la munte
Cu omăt până-n jărunte
Cu taine, cu paine,
Cu ciberna breaha
Dobra na.
N-are ochii șasă haine,
Rapcii, copacii
-Dar ce hir ne-aduci tu hulpe?
-Hiru-i bun și nu-i pre bun,
Că să-nsoară moșii și iau fetele
Și feciorii babele.”*

Informator: Maer Viorica, 51 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj,

*„Vine vulpea de la munte
Pui, hai, șirule!
Cu omăt până-n jenunte
Dainule.
-Tu vulpe ce hir ne-aduci?
Pui, hai, șirule!
-Hiru-i bun, da nu-i prea bun,
Dainule,
Că moșii iau fetele
Pui, hai, șirule
Și feciorii babele,
Dainule.”*

Informator: Duma Veronica născută Pop, 45 ani, Osoiu, Cluj, 21.03.1985

*„Păsăreaua câmpului
Cântă-n cornu' plugului
Tot cântă și ciripește
Și la gazdă mulțumește:
-Să fii, gazdă, sănătoasă,
Să plătești colinda noastră
Cu-n leu, doi,
Să ne cumpărăm cioareci noi,
Cioareci noi până-n pulpe,
Să putem fugi de vulpe.
Vulpe, vulpe ești vicleană,
Noi feciorii ca o cătană.”*

Informator: Miron Dan, 17 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 19.05, 1985

*„Puică neagră bagă-n sac
Scoală gazdă dă-mi colac,
Dar și de nu-mi dai nimic
Nu mai stau în ger și frig.
Trandafir de pe cărare
Semănat de fată mare
Și busuioc într-un loc
Să trăiți s-aveți noroc!
Casa să vi-o măturați,
Masa să vi-o ncărcați,
Că-n cornu' cuptorului
Stă mândra până a pețitorului.”*

Informator: Rus Călin, 9 ani, Cluj-Napoca, 27.07.1984

*„De micuț umblai la școală,
Cu cărți la subsuoară.
M-am silit și-am învățat.
De nu credeți, că-i anume,
Aduceți-mi un cărbune,
Să vă scriu mare minune:
Tisălița cinste n-are,
Numai coaste și cărnaț,
Sculați, gazde, și ne dați.”*

Informator: Faur Maria, 78 ani, Ciubanca, Cluj, 26.12.1980

*„Eu sânt mai micuț în școală
Cu cămașa până-n poală,
Cu părușul retezat,
M-am trudit și-am învățat,
Să vă scriu mare minune:
Tisăliță n-are zăr,
Numai coaste și cărnaț
Faceți bine și ne daț'!”*

*„La fântâna limpejoară,
Fă, mamă bătrână, o pupejoară.
De-i vedea că-i mititea,
Pune-on colăcel pe ea.
Hai, unchiule, nu lăsa,
Mai pune și dumneata
La nepoata dumitale,
Să fie pupăza mare.”*

*„Puică neagră bagă-n sac,
Scoală, gazdă, dă-mi colac!
De mi da, de nu mi da,*

*La fereastră nu Ț-oi sta,
Că mi scurtă bundița
Și mă tem c-oi îngheța. ”*

Informator: Sabău Anastasia, Siliștea-Nouă, Cluj, 1967

*„Colinduță pe butuc,
Dă-mi colacu’ să mă duc,
Că de-aseară sânt p-afară
Cu pușcuța subsuoară.
Nici iepure n-am pușcat,
Nici colac n-am căpătat.
Rămâi gazdă sănătoasă
Și la anul să venim,
Sănătoși să vă găsim. ”*

Informator: Neagu Floarea Marinela, 23 ani, Unirea, Alba, 20.07.1986

*„Păsărica câmpului
Cântă-n cornul plugului.
Tăt cântă și ciripește
Și la gazdă-i mulțumește:
-Să fii gazdă veseloasă,
Să plătești colinda noastră
C-on colac fain și frumos
Din pelița lui Hristos
Să ne șie de folos!”*

Informator: Ceteraș Maria „Băndoai” născută Criste, 63 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

*„Păsărica crângului
Pe coarnele plugului
Tăt cântă și ciripește
Și la gazdă-i mulțămește:
-Că Dumnezo, gazdă, te ție
Pe tine și pe soție!
Mă uitai în fundu podului,
Văzui mațu porcului.
Zăcă gazda, cât o zăce,
Fără cărnaț nu m-oi duce. ”*

Informator: Ghiran Anica, 45 ani, Pustuța, Cluj, 08.07.1984

*„Să fii gazdă, vesel bun,
C-ai ajuns Sfântu’ Crăciun!
Să fii, gazdă, veseloasă,
Să plătești colinda noastră
C-o oiagă de horincă,
Să ne-o tragem pă sub limbă.
Nici prea mare, nici prea mică,*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*Numai cum să ne-mbătăm,
Că noi mândru-ți colindăm.”*

Informator: Culegător: prof. Lucreția Ceaca, Ceaca, Sălaj, 1980

*„Cocoș negru sai din pod
Să te punem pe tigaie,
Să te presărăm cu sare,
Că la noi a treia casă
La cinstita boiereasă,
Un purcel îi fript pe masă.
Gazda, gazda stă gata
Să ne deie plata,
Cu bani-n dungă,
Cu spor la pungă.”*

Informator: Boldijar Ioan, 12 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 03.07.1984

*„Ciucuraș verde de mătasă
Slobozi-ne gazdă-n casă,
Că de-aseară
Tot ninge și plouă
Dacă nu crezi
Creapă ușa și vezi.”*

*„Scoală, bună, din pătuț,
Florile dalbe,
Să ne dai un covriguț,
Florile dalbe,
Covriguțul cât de mare,
Florile dalbe,
Cât copilul duminică,
Florile dalbe,
Că și mama ar fi făcut,
Florile dalbe,
Dar făină n-a avut,
Florile dalbe.”*

Informator: Moldovan Marcel, 23 ani, Orășoaia, Mureș, 16.12.1984

*„Voe bună și-o colindă,
La acest praznic luminat,
Noi cu drag l-am așteptat,
S-auzim îngerii cântând,
Călători de veste bună
La tot neamu' de-o-mpreună
Și la gazdă voe bună!”*

Informator: Jurcan Maria, 86 ani, Jurca, Cluj, 21.08.1981

*„Florile dalbe
Noi umblăm a colinda
Florile dalbe
De la o casă la alta
Florile dalbe
Dumnezeu așa o lăsat
Florile dalbe
Să umblăm la colindat.”*

Informator: Beldean Alexandru „Șpanu sau Românu”, 78 ani, Ciubăncuța, Cluj, 19.04.1981

*„Colindiță cu flișcoi
Hai, Crăciunule, la noi.
Crăciunașa nu-i acasă,
Că-i la târg la Panticeu
După colăcelul meu.”*

Informator: Coroian Iuliana, 66 ani, Jurca, Cluj, 11.12.1980

*„Crăciunasa nu-i acasă
Că-i dusă la Panticeu
După colăcelul meu.”*

Informator: Ferghete Ludovica, 35 ani, Ciubăncuța, Cluj, 17.10.1977

*„Colindiță cu codiță
Holbă ochii la poliță
Că-i mânca cărnaț
Și piță.”*

Informator: Marchiș Maria, 10 ani, Ciubanca, Cluj, 15.04.1981

*„Colindiță cu codiță
Sui în pod și taie piță
Și dă la copiliță
Și-mi dă ș-un cărnăcior,
Că mă doare un picior.”*

Informator: Mureșan Alexandru „Măianu”, 73 ani, Zalha, Sălaj, 01.06.1981

*„Colinda-u-aș colinda,
Da mă tem c-oi însera
Și-oi călca-n urmă de lup,
Dă-mi colacu să mă duc.”*

Informator: Ciupe Reghina „Chițocu” născută Găvrus, 36 ani, Ciubăncuța, Cluj, 14.06.1981

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Voe bună ș-o colindă
Ș-un cărnaț legat de grindă.
Colinda cât grinda,
Colacu cât sacu.”*

Informator: Ceteraș Maria „Băndoaie” născută Criste, 63 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

*„Cântă cucu pe ciubăr
Scoală, gazdă, și mi dă măr!
Dacă nu mi da
Nu te-oi colinda.”*

Informator: Mureșan Venica, 11 ani, Osoiu, Cluj, 23.07.1984

*„Cântă cucu pe ciubăr,
Scoală, gazdă, și mi dă măr!
Că mi scurtă bondița
Și mă tem c-oi îngheța
Și-am călcat în urmă de lup,
Dă-mi colacu să mă duc.”*

Informator: Zăhan Simona 8 ani, Zăhan Veronica, 10 ani, Osoiu, Cluj, 16.12.1984

*„Colindiță cu flișcoi
Adă Crăciunu la noi
Și dacă nu li-i aduce
Copii or mânca de dulce.”*

Informator: Pop Vasile, 54 ani, Osoiu, Cluj, 17.06.1984

*„Florile dalbe
Mâța noastră n-are labe.
Florile dalbe
I-om pune din cocirlău
Florile dalbe
Să nu ne zgârâie rău.”*

Informator: Ferghete Veronica născută Pușcaș, 58 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj
09.04.1985

*„La ce cruce de fereastră
Cum își plânge dumneavoastră,
Că o bățut bărbatu’
Că o aflat cu altu’!
Puișor și dor și jale,
De mi pune pe-un cărbune!*

*Puișor și dor și jale,
Drăguțu' nu ți l-oi spune!
Puișor și dor și jale,
De-oi tăcea l-oi mai avea,
Puișor și dor și jale."*

Informator: Culegător: prof. Lucreția Ceaca, Ceaca, Sălaj, 1980

*„Puică neagră cântă-n scai
Umple-ne, gazdă,-on fârtai,
Că l-om bea cu cine-om vrea,
Cu gazda de coala,
Că și gazda-i bun, voios
Să țape pe gât în jos.
Cât îi bradul de brădos,
Nu-i ca gazda de frumos,
Numai-o țără-i cam năsos."*

*„Mulțumim, gazdă, jupâne,
Că m-ai apărat de câine!
Dacă nu m-ai fi apărată
Tată m-ar fi mâncată!"*

Informator: Lăcătuș Nicodim, 43 ani, Topa Mică, Cluj, 1974

*„Puică neagră bagă-n sac,
Scoală, gazdă, dă-mi colac!
De mi da de nu mi da,
Altu nu ți-oi colinda!"*

Informator: Coroian Ruxandra, 67 ani, Jurca, Cluj, 18.04.1981

*„Sare puica pe târnaț,
Scoală, gazdă, dă-mi cârnaț'!
De mi da, de nu mi da,
Altu nu voi colinda,
Că mi scurtă bondița
Și mă tem c-oi îngheța.
Sare lupu' pe butuc,
Dă-mi colacul să mă duc!
Să fii gazdă sănătoasă,
Să plătești colinda noastră
C-on leu-doi
Să ne cumpărăm cioareci noi!
Cioarecii mi s-o ros din pulpe,
Fugind după vulpe.
Vulpea a fost vicleană
Fecior de cătană."*

Informator: Ureche Ana, 30 ani, Cernuc, Sălaj, 08.03.1981

*„Șade ursu pe butuc
Dă-mi colacul să mă duc,
Că Ț-am colindat bugăt
Cu picioarele-n omăt.”*

Informator: Petruș Radu 6 ani, Petruș Monica 10 ani, Ciubanca, Cluj, 29.05.1981

*„Zori, zori,
V-ascundeți în nori!
C-am ajuns la această casă
Mândră și frumoasă:
Cu giuluri jiluite,
Cu aur spoite,
Cu boturi de stele,
Cu șiruri de mărgele
La fete feciorele,
Să se mărite cu ele.
Să aibă gazda folos
De nașterea lui Hristos!”*

Informator: Cîmpeanu Gavril, 11 ani, Stupini, Sălaj, 1970

Culegător: Groza „Suru” Vasile

*„Colindiță cu flișcoi,
Adă Crăciunul la noi,
Că de nu ni li aduce
Mâne-om mîncă de dulce,
Că copii s-o hrănit
De atîta mîlai prăjit,
Copiii s-o săturat
De atîta mîlai uscat.”*

Informator: Faur Susana, 78 ani, Osoiu, Cluj, 07.11.1980

*„Să iasă răul din casă
Pe ușă și pe fereastră!
Să fii gazdă sănătoasă,
Să plătești colinda noastră!”*

Informator: Marian Rozalia, 46 ani, Stupini, Sălaj, 1970

Culegător: Groza „Suru” Vasile

*„Păsăreaua câmpului
Cîntă-n cornu plugului,
Tăt cîntă și ciripește:
Să fii gazdă sănătoasă,
Să plătești colinda noastră,
De nu tătă jumătate,
Să-ți fie de sănătate!
C-on leu-doi*

*Să ne cumpărăm cioareci noi,
Cioareci noi până-n pulpe,
Să fugim după vulpe.
Vulpea-i vicleană,
Noi sântem feciori de cătană.”*

Informator: Cîmpeanu Gavril, 11 ani, Stupini, Sălaj, 1970

Culegător: Groza Suru Vasile

*„Acolo-n deal Moșu’ Crăciun
C-o boticuță de-alun,
Cu mustățele-mborate,
Cu opincile-nghețate.
Când îi joi di cătă sară
La tătă casa-i lumină.
Porcul cu slănina grasă
Demăgan să bagă-n casă.
Taie-mi și mie un dărab,
Că și io-s copil sărac.”*

Informator: Băcean Ana 64 ani, Abrudan Floare Maria 58 ani, Berindu, Cluj, 01.10.1974

*„Puică neagră bagă-n sac,
Scoală, gazdă, dă-mi colac!
De-i colacul mititel,
Pune ș-un cârnaț pe el!
Puică neagră cu mărgele,
Scoală, gazdă, dă-ne nuci!
Scoală, gazdă, suflă-n foc
Și ne țâpă câte-un coc
Cât rotița plugului,
Umple straița pruncului!”*

*„Puică neagră bagă-n sac,
Scoală, gazdă, dă-mi colac,
De mi da de nu mi da,
La fereastră nu ț-oi sta;
Că mi scurtă bundița
Și mă tem c-oi îngheța,
Mi scurtă până-n jărunche
Să pot fuji după vulpe.”*

*„Să suie vulpea la munte
Cu căruțu de cucute,
Căruțu i s-o străcat
Vulpea rău s-o supărat.
-Nu te supăra, tu, vulpe
Că căruțu l-om tocmi:*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*Cu butuci de mere dulci,
Cu rudă de măgheran
Ca să meargă demăgan.”*

Informator: Băceanu Ana 64 ani, Abrudan Floarea Maria 58 ani, Berindu, Cluj, 01.10.1974

*„Colindiță cu cimpoi,
Hai, Crăciunule, la noi!
Colindiță cu codiță
Sui în pod și taie piță
Ca s-o dai la copiliță,
Să o pape în guriță.”*

Informator: Beldean Eunica „de pe Braniște” născută Găvrus, Ciubăncuța, Cluj, 1976

*„La Răchita-Roșioară
Fă-mi mătușă o pupejoară
Florile dalbe.
De ți-a părea mărișoară
Rupe din ea o mărginoară
Florile dalbe
De ți-a părea mititea
Pune și-un cârnaț pe ea
Că mai bine mi-a părea
Și fă jup cu ea-n străicioară.”*

Informator: Ferghete Sabina, 47 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 1974

*„Colindiță cu flișcoaie
Adă Crăciunul la noi,
Că de nu li aduce
Io-i tăt mânca de dulce.
Porcul cu slănină grasă
De măgan se bagă-n casă,
Cu cuțitul pe spinare.
Taie-mi și mie un dărab,
Că și io-s copil sărac.
Corindiță cu codiță,
Holbă-ți ochii la poliță,
Că-i vedea cârnați și piță
Și-un colac legat de grindă
Și-un cârnat picat în tindă.
Gazda să plătească,
Un călbaj și o pișcă.”*

Informator: Băcean Ana 64 ani, Abrudan Floare Maria 58 ani, Berindu, Cluj, 01.10.1974

*„Anii vieții ți-se duce,
De la mama nu m-aș duce
Dintre frați, dintre surori,*

*De la grădina cu flori,
Cu dragostea laolaltă
Și slova scrisă pe gheață
Cum gândesc de-ai mei părinți
Și gândesc de-a mea mamă,
M-o crescut și m-o dăicat
Și la școală de m-o dat,
Mândră carte am învățat.
Fire-ai, mamă, alduită
De Dumnezo pomenită,
De lumina raiului
Pe vecia veacului.”*

Informator: Filip Ioan, 68 ani, Topa-Mică, Cluj, 05.11.1974

*„Noi umblăm a corinda
De la o casă la alta.
Că cine șăde-ntr-astă casă?
Șede gazda vesăloasă
C-o cupă de vin pe masă,
C-on pahar galbân la mână
La câț’ vin, la tăți le-nchină.
Păstă masă pană trasă,
Păstă pat pană de brad,
La podele cărăjele
În capu’ cuptorului
Pana peștorului.”*

Informator: Coroian Ruxandra, 67 ani, Jurca, Cluj, 18.04.1981

*„Cântă cucu pă ciubăr,
Scoală gazdă și-mi dă măr
Că mi scurtă bundița
Și mă tem c-oi îngheța.”*

Informator: Duma Alexandru, 13 ani, Osoiu, Cluj, 30.05.1981

*„Sus, sus pe lângă lună,
Este-on scaun de odihnă
Și Dumnezeu tăt scrie pe hârtie
Colocelul să ne vie.”*

Informator: Rus Daniela, 5 ani, Jurca, Cluj, 21.12.1981

*„Să fii gazdă veseloasă,
Să plătești colinda noastră.
Holbă ochii la poliță,
Că-i vedea cărnaț și piță.
Plata noastră cea mai mică
Este un păhăraș de horincă*

*Și plata noastră cea mare
Să fie un colac mare.”*

Informator: Nemeș Alexandru, 68 ani, Valea Lungă, Sălaj, 19.04.1981

*„Sus, pe sus pe lângă lună,
Este-on scaun de odihnă,
Da pe scaun cine șade?
Șăde bunul Dumnezeu
Și tăt scrie pe hârtie
Colăcelul să ne vie.”*

„-Tăceți, tăceți, că și voi căpătați.”

Când veneau cu viflaimul, după ce terminau, ziceau:

*„Voe bună ș-o colindă
Ș-un colac la jupănu gazdă-n tindă.
Colacul cât roțița plugului,
Să umple straița pruncului.”*

*„Voe bună ș-o colindă
Ș-on cărnaț legat de grindă,
Să-l mănânce lelea Floare,
Să se ungă pe la foale.”*

Informator: Coroian Ruxandra, 67 ani, Jurca, Cluj, 18.04.1981

*„Fata mândră și frumoasă
Fain și-o gătit prin casă
La ferești cu ruji domnești,
La podele cărăjele
Peste pat crengi de brad,
Iar pe masă bucate aleasă
Și peste tot floricele
Ca s-aibă noroc de ele;
De floarea bujorului
De la cornu cuptorului
Și de pana peșitorului.
-Du-te fată-n ceie casă
Și pune colaci pe masă
Că-ți vin colindători
Pentru tine peșitori
Și ti duce la alte curți
Departe peste munți,
Da nu uita de-a tăi părinți
Ce s-au purtat cuminți,
Că la ceilalți necunoscuți*

*N-o să știi cum să ascuți,
Că vezi și tu, că soacră-ta,
Nu-i scumpa de mamă-ta.
Să fii gazdă sănătoasă
Să plătești colinda noastră.”*

Informator: Ferghete Nastasia născută Iancu, 47 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 10.07.1960

*„Țucu-te, lele frumoasă,
Mândru ți-ai gătat prin casă
La ferești cu ruji domnești,
Nu-i modru să-mbătrânești,
Și pe masă față aleasă,
Să fii gazdă sănătoasă,
Să plătești colinda noastră
C-on colac de grâu frumos,
Din pelița lui Hristos.”*

Informator: Mânzat Viorica, 61 ani, Ciubăncuța, Cluj

*„Păsărica câmpului
Cântă pe coarnele plugului
Tăt cântă și ciripește
Și la gazdă mulțămeste:
-Viața cu noroc să-ți fie,
Sănătate, belșug și bucurie
Și la prunci și la soție;
La mulți ani cu bine și bucurie
Dumnezeu să vă ție!”*

Informator: Ferghete Nastasia născută Iancu, 47 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 10.07.1960

*„Câte paie pe coteț
Atâtea purcei în coteț!”*

*„Câte paie pe coteț
Atâtea prunci în ungheț!”*

*„Cine mi-o dat colăcel
Fie-i vaca cu vițel!”*

*„Cine mi-o dat nucuță
Aibă-n poiată văcuță,
Că m-oi duce la drăguță!”*

Informator: Băceanu Ana, 64 ani, Berindu, Cluj, 02.10.1974

*„Câte nuci pe nuci
Să ai atâtea prunci.”*

Informator: Crișan Anica, 53 ani, Topa-Mică, Cluj, 1974

*„Câți pițiguși,
Atâtea grițăluși!”*

*„Câte păsări zburătoare
Atâtea vaci mulgătoare!”*

*„Câți cărbuni în vatră
Atâtea boi în poiată!”*

*„Câte paie pe coteț
Atâtea zgâituri în ungheț!”*

*„Câte așchii la tăietor
Atâtea pețitori!”*

*„Câte zdrențe-ntr-o mânecă,
Atâtea pețitori-ntr-o duminică!”*

*„Câte figle pe casă
Atâtea grițari pe masă!”*

Informator: Abrudan Flore Maria, 58 ani, Berindu, Cluj, 01.10.1974

*„Cine mi-o dat măruțu,
Fie-i măruț plin de mere
Și poiata de dițele
Să aibă noroc de ele!”*

*„Cine mi-o dat nucuța,
Fie-i nucul plin de nuci
Și poiata tăt de junci
Și să aibă noroc de ele!”*

*„Cine mi-o dat colăcelu,
Fie-i vaca cu vițelu
Și vițelul măricel
Să aibă noroc de el!”*

Informator: Lar Maria și Lar Andrei, Topa-Mică, Cluj, 01.10.1974

*„Câți cărbuni în vatră
Atâtea pețitori la fată!”*

„Câte pietre-n râu

Atâtea stoguri de grâu!”

*„Câte paie pe casă
Atâtea galbeni pe masă!”*

*„Câte aşchii la tăietor
Atâtea oale cu groşteor.”*

Informator: Pr. Munteanu Gheorghe, Poiana-Blenchii, Sălaj, 14.03.1976

Copii mici care nu colindă întreabă: „-Lăsați colinda?” „-Lăsăm”. Acestea zic: -„Bună dimineața lui Crăciun”. După ce se colindă se zic urăturile ca mai sus, dar și ca cele care urmează:

*„Câte aşchii la tăietor
Atâtea foi după cuptor.”*

*„Câte pene pe cocoș
Atâtea foi burduhoși.”*

*„Câte pietre-n râu
Atâtea stoguri de grâu.”*

*„Câți colaci în vatră
Atâtea pețitori la fată.”*

*„Câte şindrile pe casă
Atâtea bani pe masă.”*

Informator: Lazăr Emil „Dejeanul”, 57 ani, Dej, Cluj, 20.09.1993

*„Câte pene pe cocoș
Atâtea copii burduhoși!”*

Informator: Pop Vasile, 28 ani, Ciubăncuța, Cluj, 31.05.1981

*„Cine mi-o dat colăcel
Aibă vaca cu vițâl
Și vițâlul cornișâl,
Să aibă noroc de el!”*

Informator: Ferghete Ludovica „Păstaie”, 38 ani, Ciubăncuța, Cluj, 23.12.1980

*„Cine mi-o dat colăcei
Fete-i vaca doi dițai
Și dițaii cornățai,
Să aibă noroc de ei.”*

*„Cine ne-o dat mere
Fete-i vaca tăt dițele,
S-aibă noroc de ele!”*

*„Câte paie pe coteț
Atâtea babe-n ungheț!
Câți cărbuni în vatră
Atâtea pețitori la fată!”*

Informator: Ceteraș Maria „Băndoaie” născută Criste, 63 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

*„Colindă, colindă,
Bagă iapa-n tindă
Și-i dă fân să roadă
Ș-o țucă sub coadă.”*

*„Colindă, colindă,
Bagă vaca-n tindă
Și-i dă fân să roadă
Și-o țucă sub coadă.”*

Informator: Ciupe Alexandru a Rujii, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 09.11.1980

*„Câți cărbuni în vatră,
Atâtea pețitori la fată
Și câte oale cu groșteor
Tot atâtea feciori (pețitori).”*

*„Câte paie pe coteț
Atâtea mute în ungheț.”*

Informator: Pop Vasile, 54 ani, Osoiu, Cluj, 17.06.1984

*„Să trăiești, gazdă, de loc
Leși-ț-ar păru prin clop!
Izmenele prin nădragi
Tu cu mâna să le bagi.”*

*„Câți cărbuni în vatră
Atâtea boi în poiată!”*

*„Câte șire (fire) pe o mânecă
Atâtea pețitori într-o duminică!”*

*„Câte pite în cuptor
Atâtea plozi în pridvor.”*

*„Veste bună, gazdă-n casă,
Bună seara lui Crăciun!
Rupsei un fir de nintă creață,
Dă, Doamne, gazdei viață!
Bună seara lui Crăciun!*

*Rupsei un fir de busuioc,
Dă, Doamne, gazdei noroc!”*

Informator: Boca Alexandru, 60 ani, Dragu, Sălaj, 17.11.2003

*„Cine ne-o dat colăcei,
Fete-i vaca tot viței
Și vițelele cornurele
Să aibă noroc de ele.”*

*„Cine ne-o dat nouă mere,
Fie-i mărul plin de mere
Și-n poiată de vițele.
Cine ne-o dat nouă nuci,
Fie-i nukul plin de nuci
Și poiata de juncuți.
Juncuții cu cornurele,
Să aibă noroc de ele!”*

*„Sloboză-ne, gazdă-n casă,
Căci afară ninge și-ngheață,
Că de-aseară ce-o-nserat,
Tot ne-o nins și ne-nghețat!
Pentru un mic de covrig
Am răbdat atâta frig.”*

Informator: Sabău Anastasia, Săliște-Nouă, 1967

*„Domnișoară, domnișoară,
Ieși puțin până afară
Să ne dai o nucă,
Să ne vedem de ducă.”*

Informator: Moldovan Marcel, 23 ani, Orășoia, Mureș, 16.12.1983

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

PLUGUȘORUL

SORCOVA

VILI, VILI

CHIRALESA

CĂPRUȚA (CAPRA)

FUGIȚI ȘERPI (BLAGOVATELE)

AM O FLOARE ÎN GRĂDINĂ (SF. PAȘTI)

CÂT ESTE DE CURATĂ TĂMÂIA (Când ies prima dată animalele la câmp)

FRUNZĂ VERDE ...(DE ARMINDEN)

ZICĂTOARE DE 1 APRILIE

DE SF. GHEORGHE

ETC.

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

RIT LA ANUL NOU

PLUGUȘORUL

*„Aho, aho, copii și frați
Stați puțin și nu mânați.
Lângă boii plāvani vă adunați,
Lângă Joian și Mândeian,
Că noi atât lucrăm de-un an
Și-om lucra șohan.
Hăi, hăi, mânați măi, mânați
Dar și să mai stați
Și cuvântu mi-ascultați:
Mâine Anul se înioiește
Plugușorul se pornește
Și începe a ura,
Pe la case-a colinda.
Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune Anul are,
Semne bune de belșug
După brazda de sub plug.
Ca mai an
S-o sculat bădița Trăian
Și-o prins plugușor cu șase boi
Cum îi obiceiul pe la noi.
Mânați măi, hăi, hăi
Și pocniți din bici, sunați din zurgălăi,
Cu bine să pășim în Anul Nou!
Hăi, hăi, mânați măi!
Să trăiți și să înfloriți
Și bogați și iubiți
Și de-amu-nainte să trăiți,
Că ne trebuiți fericiți !
Hai, hăi, ia mai mânați măi!
Dați din bici, sunați din zurgălăi flăcăi, hăi, hăi!
În Anul Nou voioși fiți,
Bucuroși și fericiți
Că și la anul care vine
Să vă găsim cu bine, cu sănătate,
Cu cară pline cu bucate
Și cu banii să nu vi se gate!
De urat am mai ura,
Dar ni-i com însera
Pe la curtea dumneavoastră
Departa de casa noastră.”*

Informator: Celemen Gabriel Tomiță 5 ani, Cluj-Napoca, 2006

PLUGUȘORUL

*„Măine anul se înnoiește
Plugușorul se pornește
Și începe a ura
Pe la casă a colinda.
Casa care e curată
Dumnezeu s-o norocească!
Câte flori sânt în livadă
Atâtea galbeni în ladă,
Câți cărbuni în cuptor
Atâtea vite în ocol
Să trăiți și să înfloriți
Și la mulți ani fericiți
Ca și la anul care vine
Să vă găsim cu bine.”*

Informator: Pop Andrei, 8 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2007

PLUGUȘORUL

(la Ajun de An Nou)

*„Măine anul se noiește
Plugușorul se pornește
Și începe a ura
Pe la casă a colinda.*

*Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
După brazda de sub plug.*

*Ia mai mânați măi
Și sunați din zurgălăi!
La anul și la mulți ani
Să trăiți fericiți!”*

Informator: Ferghete Pavel, 11 ani, din Sâmpetru-Almașului, Aghireș-Fabrici, Cluj, 1960

În Sâmpetru-Almașului Sălaj, cete de feciorași în seara de Anul Nou mergeau de-a lungul satului cu: droange, clopoței, tipsii ce erau lovite cu bâta ori deolaltă, cu bice din fâșii de handuri de cânepă ce pocneau etc. și urau: „Anul nou fericit / de fasole mângălit!”. La Anul Nou în Sâmpetru-Almașului Sălaj, nu se primea nimic decât la Bobotează când se intra în curțile omului la câteva case distanță de preot, ca un avertisment că nu-i departe popa cu crucea (Iordanul). Tineretul la tăta casa zicea:

*„Chiralesa no măi no
Grâu până-n brâu*

*Secară până subsuoară
Să iasă tăți diecii afară.”*

Se arunca-n ocol poame (mere uscate sau pere), nuci etc. Se arunca când ceata era mare și gazda n-avea cum să dea la toți (pe vremuri erau și oameni săraci, ca și acum de altfel). În Aghireș-Fabrici mergeam cu plugușorul și sorcova și primeam bani, nuci, mere (dar mai ales leuți). Aici intram la om în casă, ca și la Crăciun când umblam cu steaua. În ziua de Anul Nou ziceam plugușorul astfel:

PLUGUȘORUL **(în ziua de Anul Nou)**

„Astăzi anul s-a înnoit
Plugușorul s-a pornit
Și începe a ura,
Pe la casă a colinda.

Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
După brazda de la plug

Ia mai mânați măi
Și sunați din zurgălăi
Să trăiți și să-nfloriți
La mulți ani fericiți.”

Pocneam din bici și sunam din clopoței, umblam în grup de doi trei, chiar mai mulți, dar cu-n clopoțel am umblat în Aghireș-Fabrici și singur de prin 1960 până pe la 14-15 ani. Cu sorcovitul era aceeași poveste, dar ziceam următoarele versuri (se umbla c-o crenguță de brad pe care erau zurgălăi ce sunau mișcând-o):

*„Sorcova vesela
Să trăiți, să îmbătrâniți!
Să-nfloriți ca merii,
Ca perii în mijlocul verii,
Iute ca săgeata,
Tare ca oțelul
La anul și la mulți ani!”*

Informator: Ferghte pavel, 11 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 1960

PLUGUȘORUL

*„Aho, aho, copiii și frați
Stați un pic și nu mânați
Și cuvântul mi-ascultați:
Astăzi anul se noiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a ura
Pe la case a colinda.
Iarna-i grea, omătu-i mare
Semne bune anul are,
Semne bune din belșug
Pentru brazda de sub plug
Ia mai mânați măi mă
Mă hăi, hăi!”*

Informator: Celemen Marius Ciprian, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.02.2007

*„Aho, aho, de Anul Nou,
Că găina n-are ou
Și cocoșu' n-are gușă
Șapte lei să-mi dai, mătușă
Și-un păhărel de vin
Pân' la anul nu mai vin!
De-oi veni și deseară
Să mă dai pe ușă afară.”*

Informator: Celemen Dorina Victoria născută Pepelea, Prăjeni, Botoșani, 31.08.1993

*„Aho, aho, de Anul Nou,
Că găina n-are ou.
Nici cocoșu n-are gușă
Mai dă-mi cinci lei, mătușă.”*

Informator: Duma Cristian Daniel, 5 ani, Osoiu, Cluj 31.12.1987

*„Aho, aho, de Anul Nou,
Că găina n-are ou,
Nici cocoșu n-are gușă
Ia mai dă trei lei, mătușă,
Că de nu mă piș pă ușă.”*

Informator: Jurcan Paul Călin, 8 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

*„Aho, aho de Anul Nou,
Că găina n-are ou,*

*Nici cocoșu n-are gușă
Zece lei să-mi dai mătușă,
Că de nu te prind de gușă
De la masă până la pat,
Zece pumni îți dau în cap.”*

Informator: Lăcătuș Nicodim, 43 ani, Topa-Mică, Cluj, 1974

*„Aho, aho de Anul Nou,
Că găina n-are ou
Și cocoșu' n-are gușă
Șapte lei să-mi dai mătușă,
Că de nu iernez la ușă,
Însă de-oi veni și deseară
Să mă scoți pe ușă afară.
Scoate mătușă colacul,
Că vin boii și sparg pragu.”*

Informator: Celemen Cezara Andreea și Celemen Ciprian Marius, Cluj-Napoca, 19.02.1998

Mergeam cu „plugușorul” prin bloc noi băieții, că numai băieții e bine să meargă și-s primiți. Ziceam:

*„Măine anul se înnoiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a ura
Pe la casă a colinda.
Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
După brazda de la plug.”*

Puteam zice „sorcova” și „să trăiți la mulți ani fericiți” și lumea ne da bani

Informator: Celemen Ciprian Marius, Cluj-Napoca, 11 ani, Cluj-Napoca, 2007

*„Aho, aho! Și bună seara,
Dați-mi foc să-mi aprind țigara
Și-un pahar de jinars șert
Că mă ustură pe piept.
La ureche-s cu-n păr creț,
Mânați roata măi băieți!”*

Informator: Ciupe Daniel, Ciubăncuța, Cluj, 31.12.1993

*„Aho, aho, de Anul Nou
Nici găina n-are ou,
Nici cocoșu' n-are gușă.
Ia mai dă-mi cinci lei mătușă,
Că de nu mă piș pe ușă.”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

SORCOVA

*„Sorcova vesela
Să trăiți și să-nfloriți
Ca un măr, ca un păr,
Ca un fir de trandafir
Tare ca piatra,
Iute ca săgeata,
Tare ca fierul,
Iute ca oțelul
La anul și la mulți ani!”*

„Io mergeam cu plugu, nu cu sorcovitul.”

Informator: Pop Andrei, 8 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2007

SORCOVA

*„Anul Nou fericit!
La mulți ani să trăiți,
Să trăiți să-mbătrâniți!
C-on măr, c-on păr,
C-on fir de trandafir!
Tare ca piatra, iute ca săgeata,
Tare ca fieru, iute ca oțelu’!
La anul și la mulți ani!”*

Informator: Cîmpean Gavril, 11 ani, Stupini, Sălaj, 1970

Culegător: Prof. Groza Vasile Suru

*„Ța, Ța, Ța, căpriță, Ța!
Te-am adus din America
Te-am adus cu avionul
Și Ț-am dat cu biberonul.”*

„Când la Crăciun se mergea cu capra.”

Informator: Lingurar (Covaci) Sever „a lui Gălățanu”, 6 ani, Ciubăncuța, Cluj, 16.07.1983

„Ța, Ța, căpriță, Ța,
Că te-aduc din Reșița
Și cu lapte și-a fâta
Și la Țap încă a sta.”

„Când se merge cu capra.”

Informator: Pop Vasile, 24 ani, Ciubăncuța, Cluj, 31.05.1981

„Capră șută fără corn
A sărit la popa-n horn.
Popa zice, că n-a mulge,
Capra zice, că l-a-mpunge.”

Informator: Celemen Ștefania Mihaela, 8 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.12.1976

RIT Vili, Vili (ANUL NOU)

„-Vili, vili, mă!
Mă miră, mă miră.
-Ce te miră, mă?
-Da cum nu m-oi mira”

(urmează dezvăluirea faptelor reprobabile, faptele neacceptate de obștea satului; fapte discreditate)

Informator: Ferghete Nastasia născută Iancu 57 ani, Ferghete Viorel, 64 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 08.07.1960

Vili, vili sau strigarea peste sat (din deal, coama dealurilor) și era dulce-amăruie viața datorită acestui obicei (dulce pentru unii și amăruie, viața pentru alții). Trăiesc și eu cu amintirea acestor spectacole când cei din casă, vecinii și toți sătenii ieșeau afară lăsând toate treburile casei, gospodăriei (muls, pregătit pentru noapte ori alte preocupări agrare) și cu sufletul la gură, curioși, ascultau cu teamă ori din contră (dacă aveau sufletul ușurat, că n-a făcut nici o nefăcută și se zice și era un adevăr: nu-i făcută neștiută). De aici și vorba: „paza bună trece primejdia rea”, „rușinea chiar dacă și pe rușine tot satul o ține”, însă „ulciorul nu merge singur la cioroi”(izvor). În unele părți era strigarea de Anul Nou, în altele în Ajunul de Sfântul Nicolae ori..., depindea de sat, de cum s-a moștenit, dar o singură dată pe an se trecea în revistă ce s-a petrecut între timp nepotrivit, că „ochii văd, inima cere”, chiar dacă „nu-i plăcut lui Dumnezeu și-i păcat de moarte”. Aici venea rolul obștii satului să atragă atenție, să mustre ori să ia chiar măsuri după legea nescrisă a pământului. Ce nu se putea întâmpla ici pe acolo în aria satului, prin părțile esențiale dacă viața e un lanț de ispite și slăbiciuni, vorba lui Caragiale, chestia e cum le dai de capăt și cum vor fi ele îndreptate, ca să nu se repete la nesfârșit și să facă neplăceri. Satul (cetățenii cei luminați și curați, fruntea și nu pleava) era ochiul din frunte și ceafă, ochiul care trebuia să vadă, că nici gura nu era bogată-n bani, deci „nici pe limbă nu erau boi” și un „bici” al graiului exista, ca să-i puie pe cei neastâmpărați cu botul pe labe. S-aduna copiii seara și urcau pe coasta dealurilor (două cete sau mai multe) ca să reia vorbele și să se audă repetându-le dintr-un capăt într-altu a satului (era la o depărtare de la care se auzea ce strigau). Sătenii erau curioși și ieșeau pe prispă (târnat) ori în ocol, de unde s-aflau, ca să afle veștile (buletinul de știri) că ce-o făcut cutare ori cutare, deși se ținea cel cu pricina țănoș ca un cocoș și credea că nu se ști în sat, cu toate că nu-i faptă, „făcută”, „neștiută” („pereții au urechi, iar câmpul ochi”). Oamenii mai erau „cu musca pe căciulă”, că „ochii văd și

inima cere”. Pruneanu Vasile, 62 ani, spunea (în 11.02.2007) că la ei în Dorna (județul Cluj) se striga:

„-Vili –Vili, mă,
Ce te ține mă?
-Mănatu-m-o mănat.
-Cine dracu te-o mănat?
-Mama lui Ion (Gheorghe)
Să-l aduc de la fata lui Măria Cucului,
Că s-o țapat în tocul cu hâlbe (lături)
Și de tri zile n-o mai dat p-acasă
Și vacile i-s nemulsă.”

Asta era una din cele multe ce erau.

„*Te bagi în tărâțe, te mănă porcii*” (te faci de mândră minune).

După ce se întuneca, tineretul având la ei opinci rele ori bucăți de cauciuc pe care le legau de bote (bâte), urcau pe coama dealului (pe coaste) și aprindeau foc de vreascuri (găteje) ca să poată aprinde ca pe niște făclii aceste instrumente pe care le agatau (din sat păreau ca artificiiile la oraș) în timp ce strigau că femeia cutare (și i se spunea direct, franc, numele) „*i-a pus coarne*” bărbatului cu...

Feciorul cutare stă cu fata lui cutare (nu erau „*ieftini la făină și scumpi la tărâțe*”, mai ales că-și mâncase spălătorul, cârpa de spălat vasele, ajuns nu se sti cum în oala cu zeamă aflată pe cuptor la fiert). În Ciubăncuța (județul Cluj) la miezul nopții se îmbrăca o roată de car cu paie și zdrențe, s-aprindea și la miezul nopții, în noaptea de Anul Nou se da de-a dura (rostogol) de pe deal arzând. Revnic Vasile „Borișca”, ciubăncuțan, zicea: „se mai striga, dar trebuia să știi precis faptele”. Asta era una cu nimica, o distrare. Nu chiar asta se dorea? Nu se scotea la iveală, la judecata concetățenilor, faptele urâte, neacceptate de obște, care ieșeau din tiparul bunei cuviințe, bunei creșteri și erau o sfidare, o lezare a bunului simț (concubinajul, preacurvia, certurile, bârfa, furturile, „*eccetera, eccetera, că n-am la mine cetera*”) și după legea nescrisă a pământului cei ce săreau peste cal și-o dădeau în bară erau muștrați „*cu buna*” (luați la rost) ori satul avea ac pentru cojocul lor. Această strigare peste sat: „*Vili-vili*” era pentru a biciui relele oamenilor, era ca o gazetă vie, o gazetă de stradă (și erau „*multe și mărunte care te scoteau din minte*”) și știa satul cu ce poame are de-a face, cine trebuia arătat cu degetul și marginalizat.

Copiii, tineretul, nu puteau fi cumpărat, corupt, ca să nu te spună și pună și pe tine în troaca porcilor făcându-te cu ou și oțet, că cinstea nu se putea vinde ori cumpăra și cinstea e până mândră în clopul cui o poate purta mai ales că-s multe ispите pe pământ („*ochii vād și inima cere*”) și tot ce nu era plăcut lui Dumnezeu era păcat. Cei prinși cu mâța-n sac treceau pe lângă ceilalți semeni cu capu-n pământ, deși obrazul (fața) era în față. Satul lua poziție și-i pune la respect pe cei ce și-au ieșit din piele și au întrecut măsura (mai demult nu exista, că nu se va ști, că numai soarele m-a văzut și pe unul soarele l-a spus c-a făcut om-ucidere, că numai noi și Dumnezeu va ști, dar de câte ori n-a fost așa?). În afara satului ești un nimeni, un „*fluieră a pagubă*” (în biserică). Aici ți sprijinul, aici stai cu fruntea sus și cu veșnicia la masă. E un act de cultură și această tradiție ce se mai păstrează doar te miri în ce sat. Demnitatea era mai presus de orice la țăran (la omul „*cu scaun la cap*”). În tot ce făcea, acte de cultură populară și tradiții, era pilda și învățăturile, mesajul ce reieșea de aici. Aceste multe se întâmpla și la case mari, vorba lui Itu Adrian, Busuioc din Ciubanca, Cluj. Poporu-și are vorbele, metaforele lui.

*„Tiralesa nea măi nea
Vine popa cu crucea.
Doamne dă grâu până-n brâu,
Săcară până subsuoară
Să iasă diecii afară.”*

Culegător: Groza Teodor, Sâmpetru-Almaşului, Sălaj, 1973

LA BOBOTEAZĂ

Aceasta e o sărbătoare săracă folcloric. Cu două zile mai înainte de Bobotează, preotul însoțit de dieci și făt umblă cu crucea din casă în casă și cântă Iordanul și stropește prin casă cu pomoștoc de busuioc îmbibat în căldarea cu apă sfințită, dând să se țuce crucea, după ce-ți faci cruce în numele Tatălui, Fiului și Sfântului Duh Amin. În urmă cu zeci de ani erau anunțați oamenii satului, că vine popa, de un grup mare de copiii care strigau „*Tiralesa*”. Primeau pentru asta: mere și nuci care erau aruncate prin curte pe omăt. În ziua de Bobotează se ieșea cu apă la un capăt al satului, în partea unde erau holdele de grâu și se făcea slujbă religioasă pentru recoltă și sfințirea apei. Fiecare își ducea acasă într-un vas apă sfințită, care era de leac.

*„Chiralesa, no, măi, no
Să crească grâu
Până-n brâu,
Săcară
Până subsuoară
Să iasă toți diecii afară.”*

Informator: Ferghete Veronica născută Pușcaș, 58 ani, Zalău, Sălaj, 09.04.1985

În 6-7 ianuarie se zicea de copiii care mergeau înaintea iordanului ca un fel de avertisment, de atenție, că popa-i pe aproape (popa, diacu și fătul umblau cu crucea, cu botezul, din casă-n casă, exceptând pe sectanți, pe pocăiți, cei ce se supranumesc „Sfinții lui Dumnezeu”, „copiii lui Dumnezeu”, cu obrăznicie și fals, că-și au prorocii, un fel de clarvăzători, așa zice ghicitori care-i duc cu vorba). Atenționa gazdele cu naivitatea și pudoarea lor, să se pregătească, pentru a nu le afla în dezordine (cu casa întoarsă pe dos), fiecum sau uitare de Dumnezeu la „radio șant” ori în vecini, la povești de popă bat („*popă din Gălgău / cu sumanu rău / căzut în pârau*”), că „*gura lumii era slobodă*” și „*frunză verde lobodă*”, pentru bârfe. Copiilor li se dădea poame, nuci, mere, etc. pentru asta. În Sâmpetru-Almaşului, la Bobotează, era mai altfel pentru copiii decât la Anul Nou (cel puțin pe vremea copilăriei mele). Mai nou se merge cu Pluguşorul și Sorcova de Anul Nou.

LA BLAGOSTOVENIE

*„Fugiți șerpi, fugiți șopârle,
Că vin blagovatele
Și vă rupe spatele.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 35 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15.03.1977

În ajunul Bunei vestiri (Blagoveștenie, Blagovate) seara se fuge în pielea goală cu-n lanț după tine trăgând și spunând cu o droangă (clopoțal de pe oi) și se strigă poezia de mai sus; fugi prin

curte și grădină. Se face curățenie și-n zori s-aprind gunoile pentru pomi, ca florile să fie ferite de ger și pomii să rodească. Focul e simbolul și purificării. Se mai sare peste foc zicându-se:

*„Fugi, foc, la părau,
Să se spele orice rău.”*

Cu toții avem nevoie ca binele să se adune că-n Rai l-om pune, iar răul să se spele („*cele rele în Iad cu ele*”).

*„Am o floare în grădină
S-a uscat la rădăcină.
Voie-i s-o udăm?”*

„Când se mergea la udat la Paști (a doua zi, luni) cu parfumul, poezia asta o ziceam. Ne da gazda ouă roșii și bani”.

Informator: Boldijar Ioan, 14 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 20.06.1983

*„Căldărușă plină
Arde-n grădină
Unde am o floare
Și-o să crească mare,
Dacă e stropită
Și îngrijită.”*

Informator: Celemen Cezara Andreea, 5 ani, Cluj-Napoca, 19.02.1998

*„Un cocuț dacă mi-ți da
Și la anul vă voi uda.”*

*„Sunt micul grădinar
Cu sticluța în buzunar.
N-am ca să vă ud
Ci-am venit ca să vă fut.”*

La Paști când mergeam la udat

Informator: Horvat Cristian, Cluj-Napoca, 15.04.1996

*„Cît de curată
Este tămâia
Și agheasma (apa sfințită),
Așa de curați
Și voi să umblați.”*

Informator: Mureșan Augustin, Ciubanca, Cluj, 1989

Primăvara se descântă când se scot animalele la câmp întâia oară (oile din staur, vitele din poiată) ori se merge la arat și semănat, omul făcându-și cruce și zicând: „Doamne ajută!”. Se trec peste lanțul pus la poartă când ies din curte, se afumă cu-n hârb în care-i jar aprins peste care se

pune tămâie și se stropește cu apă sfințită, apă de la Bobotează. Așa se face și când ies la arat să-și ducă lucrul la capăt, tăt așa de voioși și sănătoși. Dimineața când ies la lucru din casă își scot pălăria (căciula) și făcându-și cruce zic: „Doamne ajută!”. Așa erau învățați. Și copiii ziceau:

*„Înger, îngerășul meu,
Ce mi te-a dat Dumnezeu
Pentru sufletășul meu.
Totdeauna fii cu mine
Și mă-nvață a face bine.
Eu sânt mic și tu mă fă mare
Și-n tăt locul mă însoțește
Și de rele mă ferește.”*

*„Frunză verde de pelin
Iată-ne la Armendin.
Beau mesenii și mănîncă
Și de ciună nu li-i frică.”*

Informator: Mureșan Augustin, Ciubanca, Cluj, 1989

E reminiscența unui descântec din care doar atâta s-a păstrat. De Arminden (1 Mai) în tradiția românească se pune la porțile curților ramuri verzi și petreceau la iarbă verde. Ulterior de 1 mai a început să se sărbătorească în câmp ziua solidarității oamenilor muncii de pretutindeni.

*„Să trăiască Sfântu Gheorghe
Să-l dezbrăcăm între holde,
Să trăiască să-nflorească
Țara noastră românească.”*

Informator: Mureșan Augustin, Ciubanca, Cluj, 1989

În dimineața de Sângeorz, mai mulți feciori merg la pădure și îmbracă pe unul din ei în crengi de fag, paparudă (papalugără). Din curți când trece prin sat ies fetele cu găleți și-o uda cu apă, chiar și pe cei ce-o păzesc, care iau gălețile de la ele, ca în schimbul lor să dea de băut ca să petreacă. Toți cei ce sunt Gheorghe dau cinste. Este dezbrăcată la capătul satului într-o holdă în timp ce se zic versurile de mai sus.

DATINĂ DE 1 APRILIE **(ziua păcălelilor)**

*„Apriliș,
Bolondiș,
Mămăligă cu macriș.”*

În Aghireș-Fabrici (județul Cluj), ziceam după ce de întâi aprilie păcăleam pe careva. Când l-ai aiurit, l-ai bolunzit de cap. E ceva naiv copilăros, un râs și un haz. Mama ne zicea când mergeam la școală: „vedeți să nu vă păcălească careva!”. Altă semnificație ale acestei zile n-am descifrat-o încă. Nici n-am cercetat în acest sens.

„-Țâ s-o deschis șiretu”, așa glumeam de întâi aprilie, îmi zice c-ar zice după păcăleală (șotie)
Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 19.02.2007

Folclorul te performează, îți dă arta succesului în viață (ești cu creația aceasta în suflet: cu vara sau iarna pe uliță, ești cu iarba verde a satului acasă și cu mirosul de fân, cel mai grozav parfum al omenirii – curată sănătate).

În folclor e adevăr și viață, distracție și școală cât încape. Să nu uităm: toți oamenii mari au fost mai întâi copiii și prin folclor sântem frumoși și luminoși precum ne-a făcut Dumnezeu (nu-i om să nu-i placă casa lui, că se obișnuiește cu ea și obișnuința e a doua natură a lui, zice ca un om mare Celemen Marius Ciprian, 13 ani, din Cluj-Napoca în 03.08.2007 și are-n grai miezul fierbinte de pâine).

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

RUGĂCIUNI ÎN REPERTORIUL COPIILOR

Culese de:

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

RUGĂCIUNE PENTRU PĂRINȚI

*„Ține, Doamne, pe mama și pe tata,
Că ei îmi vor binele
Cât îi ține pe picioare zilele
Și, Doamne, cât este de bine
Când părinții-s lângă mine
Și mă-nvață să fac bine.
Toți pașii îmi însoțește
Și de rele mă ferește,
Mă feresc de apă și foc
Deie-le, Dumnezeu noroc!
Nu-mi închipui de greu
Când lângă mine-i tata și mama mereu,
Calea mea spre adevăr și Dumnezeu,
Că ei îmi spun să mă rog lui eu,
Să mă ferească de rău.
Ține-i, Doamne, Îndurate,
De boli și de rău departe,
Dă-le, Doamne sănătate,
Că-i mai bună decât toate.
Primește-i în Împărăția Ta,
Fă-le parte, numai de bine,
Că ei au grijă de mine
Și mereu cu Harul Tău
Ferește-i, Doamne, de rău.
Doamne, ține-i fericiți
De părinții mei iubiți,
Că m-au învățat și pe mine
Să am iubire pentru tine.
Ajută-mă să mă port bine,
Să n-aibă rușine după mine
Și ține-i mereu sub scutul Tău
Și-i ferește, Doamne, de rău.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 16 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12.04.1995

DOAMNE CÂT ESTE DE BINE

(Rugăciune)

*„Doamne, cât este de bine,
Când îi mama lângă mine,
Că, Doamne, cât este de rău
Când nu-l văd pe tatăl meu.*

*Tată, mamă, vă iubesc,
Că văd cât vă trudes,
Vă ofiliți ca io să cresc,
Bine să trăiesc și să-nforesc.*

*Ține-i, Doamne, Îndurate,
Depart de moarte
Și la mulți ani cu sănătate,
Că-i mai bună decât toate.*

*Fă-le, parte numai de bine,
Că se îngrijesc de mine
Și mereu cu harul Tău
Izbăvește-i de ce-i rău.*

*Doamne, ține-i fericiți
Pe părinții mei iubiți
Să mă poată crește bine,
Ca să aibă haznă de mine.”*

Rugăciunea e o convorbire cu Dumnezeu, e calea spre adevăr și viață (ni s-a spus și la religie). E legătura omului cu Dumnezeu (prevederea e mama înțelepciunii).

Informator: Horvat Roxana Andreea, 10 ani, Cluj-Napoca, 01.03.2007

DOAMNE, ȚIE, NE-NCHINĂM
(Rugăciune)

*„Doamne, Ție, ne-nchinăm,
Ție, Tată, ne rugăm.
Dă-ne, dar să ne iubim,
Voia Ta, să o-mplinem,
Dă-ne pâine, sănătate
Și iertare de păcate.
Iartă, Doamne, Te rugăm,
Așa precum și noi iertăm
Celora ce ne greșesc,
Ne supără ori ne asupresc
Și ne scapă de cel rău,
Că sântem poporul Tău.”*

Informator: Pop Andreea Nicoleta, 7 ani, Osoiu, Cluj, 08.11.1993

DIN CER DE DEPARTE
(Rugăciune)

*„Din cer de departe
de unde-s îngerași
Dumnezeu se uită la copilași.
El e bun părinte
Lui copii-i plac
Și de ei nu uită
Dacă rău nu fac.
Doamne, fă-i fericiți
Pe părinții mei iubiți
Să mă poată crește bine
Să se bucure de mine.”*

Informator: Pop Andreea Nicoleta, 7 ani, Osoiu, Cluj, 08.11.1993

DOAMNE, ASCULTĂ RUGĂCIUNEA MEA

*„Doamne, ascultă rugăciunea mea
Și nu mă lăsa tristă,
Că Tu ești Prea milostiv
Și ești foarte îndurat
Și ești bun cum altu nu-i
Pe fața pământului.
Când mă rog cu ochii uzi,
Doamne, Tu, din cer m-auzi
Și cu mâna Ta din cer
Îmi dai toate câte-Ți cer.
Dă-mi vedere, dă-mi putere,*

*Și a Ta dulce mângâiere.
O, Iisuse, am un dor:
Lângă crucea Ta să mor,
Pe pământ, cât oi trăi,
Să-Ți cânt și să-Ți pot sluji.
Doamne, Dumnezeuul meu,
Eu îți tot greșesc mereu,
Însă tu cu voia Ta
Dă-mi putere a mă-ndrepta
Și fă să răsară-n cale
Soarele luminii Tale.
Și să fugă cele rele
Din calea vieții mele.
Să răsară flori minune
De credință și fapte bune.
Și să-nalț sufletul meu
Sus la Tine, Dumnezeu.”*

Informator: Revnic Ludovica născută Coroian, 74 ani, Jurca, Cluj, 28.08.2004

SFÂNT SOARE CARE RĂSARE
(Rugăciune)

*„Sfânt Soare care răsare
Luni dimineața (numește ziua în care ești)
În brațele Sus Sfinției Sale,
Luminos și călduros
Cu lumina ai luminat lumea,
Cu căldura ai încălzit pământul
Și dai rodul pământului
După urma plugului.
Sfânt Soare ai gustat și te-ai odihnit,
Te-ai dus până la asfințit.
Fost-ai roșu' mohorât,
Maica Sfântă înainte Ț-o ieșit,
În brațe te-o strâns,
În lapte dulce te-o scăldat,
Frumos cină Ț-o dat
Și ai cinat și te-ai culcat
Și io nu te-am întrebat:
-Cine astăzi te-o rugat?
-Un copil păcătos
Ca să-l ierți de păcate
Să-i trimiți Sfânt Noroc și Sănătate.”*

Informator: Revnic Ludovica născută Coroian, 75 ani, Jurca, Cluj, 06.06.2005

SFINTE NICOLAE

(Rugăciune)

*„Sfinte Nicolae, făcător de bine,
Care-ai făcut cu toată lumea bine
Și-ai scos trei fete de la curvie,
Omul de la sărăcie.
Doamne, scoate-mă și pe mine
Din astă boală gre,
În care am picat în ie,
Supărarea zilelor,
Blăstămul părinților.”*

Informator: Revnic Ludovica născută Coroian, 74 ani, Jurca, Cluj, 28.08.2004

SFINTE NICOLAE

*„Sfinte Nicolae făcător de bine,
Care ai făcut cu toată lumea bine,
Fă și cu mine ca răul să se spele
Și binele să-mi însoțească zilele.
Doamne, scoate-mă și pe mine,
De la boală, de la rău,
Și apropie-mă de Dumnezeu
Ca să-l slăvesc și laud mereu.”*

Informator: Horvat Roxana, 10 ani, Cluj-Napoca, 01.03.2007

DOAMNE, DIN PAT M-AI SCULAT

(Rugăciune)

*„Doamne, din pat m-ai sculat!
Ție, Doamne-Ți mulțumesc!
Astăzi la mine-n casă
Ferește-mă de necaz,
De necaz, moarte și rău,
Ca să fiu cu totu-al Tău!
Pofta, cugetu' și fapta
Să-mplinească voia Ta.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 61 ani, Ciubăncuța, Cluj, 06.12.2003

CRUCE-N MASĂ, CRUCE-N CASĂ

(Rugăciune)

*„Cruce-n masă, cruce-n casă
Cruce-n așternutul meu,
Te împreună cu Dumnezeu.
Satana n-are ce face*

*Numai tremură și tace.
Ușile și lemnele trânteste,
Din somn, Doamne, mă trezește.
Maică Sfântă mă rog Ție,
Să-mi stai în drum de soție,
În drum, și-n cale și cărare,
Până mi da în cale sfântă,
Să mă ferești de osândă,
De osândă mă ferește
Și Sfinției Sale mă acoperește. ”*

Informator: Revnic Ludovica născută Coroian, 74 ani, Jurca, Cluj, 28.08.2004

CRUCE-N MASĂ, CRUCE-N CASĂ
(Rugăciune)

*„Cruce-n masă, cruce-n casă,
Dumnezeu cu noi la masă,
Maica Sfântă la fereastră.
Cu Sfânta Cruce mă culc,
Cu Sfânta Cruce mă scol.
Cruce dulce adormi-mă,
Înger bun deșteaptă-mă
Lui Dumnezeu rogu-mă.
Mă rog, Maică Sfântă, Ție!
Intru-n casă cu soție
Și-n tăt locu' mă-nsoțește
Și de rele mă ferește. ”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 61 ani, Ciubăncuța, Cluj, 06.12.2003

AVEA SFÂNTA VINERE UN FECIOR

*„Avea Sfânta Vinere un fecior
Ca un domnișor.
Să duce pă vâlce
Să-ntâlne c-o florice.
Floriceaua s-o făcut albină,
Albina s-a făcut lumină,
Lumina s-a aprins
Raiul s-a deschis,
Maica Sfântă a plâns
Pe Dumnezeu l-a cuprins.
Zice Sfânta Vinere așa:
-Cine s-a afla
Să zică rugăciunea mea
Joia de două ori,
Vineri de trei ori*

*L-oi scoate de la izvoare reci
Și l-oi purta la fântâni curate
Ca Maica Sfântă să ne ierte de păcate.”*

Informator: Pop Andreea Nicoleta, 7 ani, Osoiu, Cluj, 08.11.1993

Cum ți-i crești, așa ți-i ai pe copiii. Cei șapte ani de-acasă contează (țineți cont: calul bătrân greu se învață în ham, că năravu' din fire n-are lecuire). Contează mult școala vieții, școala părinților, că și ei își au tinerețea în experiență. În acest sens îți zic: meseria de a fi om se fură și a fi om e lucru mare în timp ce a fi gazdă nu-i mirare. Speranța (cea de a fi om între oameni) moare ultima. Tot timpul vieții trebuie să furi iubirea, că este singura care nu face pagubă nimănui și, prin ea, prin iubire, candidăm la fericire, dar avem și calitatea de om între oameni.

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**REMINISCENȚE DESCÂNTECE
ÎN FOLCLORUL COPIILOR**

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Soare răsare
Durerea din cap sare.
Pe așchie am luat
Și-n apă am fâpat. ”*

„Când te dureau capul luai de la tăietorul pe care tăiai lemne nouă așchii și până-n răsăritul soarelui mergeai la vale și când răsărea ziceai descântecul (vorbele) de mai sus cu câte-o așchie făcându-ți cruce pe frunte și aruncând-on apă. Se zice de 9 ori și durerea ți se ia, ca și cu mâna. Așa făceau când eram mică.”

Informator: Revnic Ludovica născută Coroian, 74 ani, Jurca, Cluj, 28.08.2004

*„Tun, tun,
Capu' meu de-alun
Ger, ger,
Capul meu de fier. ”*

„Când tuna primăvara întâia oară și tu ierai cu iosagul, cu vitele, pe imaș (hotar) la pășunat (pășcut) aveai la tine botă de alun și o bucată de fer și ziceai aceste vorbe lovindu-te cu ce ziceai (bota și fierul) peste cap, ca să nu te doară capul în anul cu pricina.”

Informator: Mureșan Aurica, 63 ani, Ciubanca, Cluj,

*„Tun, tun,
Capul meu de-alun,
Jer, jer,
Capul meu de fer. ”*

„Ziceam când tuna întâie.”

Informator: Săplăcan Ioan, 63 ani, Pustuța, Cluj, 09.07.1984

*„Tun, tun
Capu' mne de alun
Ș-a jidovilor de ouă
Să se crepe drept în două. ”*

„Te loveai c-o boticuță de-alun în cap când tuna prima oară până ziceai de trei ori.”

Informator: Revnic Ludovica, 53 ani, Jurca, Cluj, 02.07.1983

*„Cicibotă, cicibotă,
Atunci să mă doară capul
Cînd îi mere de unde-ai venit,
Atunci și nici atunci. ”*

„Ne ungeam pe fruntea cu cicibotă pentru durerea de cap (să nu ne doară capul, preventiv). Așa făceam și cu viorelele zicând:

*Vioarele, vioarele,
Atunci să mă doară pe mine capul
Când îți mere de unde ați venit,
Atunci și nici atunci. ”*

Informator: Ferghete Ludovica, 64 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.08.2006

*„Cicibotă, cicibotă,
Atunci să mă doară capul
Când îi mere de unde-i veni,
Atunci și nici atunci. ”*

*„Vioarele, vioarele,
Atunci să mă doară capul
Când a face plopul mere
Și răchita micșunele.
Atunci și nici atunci. ”*

„Descântam cu cicibota și vioarelele.”

Informator: Criste Ana născută Crăciunaș, 81 ani, Ciubăncuța, Cluj, 13.02.2007

*„Atunci să mă doie capul
Când a mere asta de unde o venit.
Atunci și nici atunci. ”*

„Când aduceai ciociobotă, ghiociei și vioarele prima dată (primăvara), ziceam...și mai ziceam oarecum, dar nu știu acum cum se începe.”

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș, 56 ani, Ceaca, Cluj, 26.02.2007

*„Ghiocel, ghiocel,
Scoate capu' din omăt
C-ai stat acolo bugăt;
Ghiocel, ghiocel,
Atunci să mă doară capu'
Când a face plopu' nuci
Și răchita mere dulci,
Atunci și nici atunci. ”*

Informator: Ferghete Daria Loredana „Caratista”, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15.09.1989

*„Macriș nou în gură veche
Să te mânc pe la ureche. ”*

„Când mâncai macriș prima dată în anul ăla așa ziceau ducând mâna roată pe după cap cu macrișul pe la urechi (pentru durere de urechi).”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 44 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.04.1986

Se punea și săculeți cu sare fierbinte pe urechi (în colecție, dar nu și-n carte am un descântec mai performant, mai întreg și realizat artistic, literar).

Vreau să sugerez doar o cercetare mai atentă acestui gen din repertoriul copiilor, dar chiar și din creația populară a adulților.

*„Furnicar, furnicar,
Dă-mi un pic de oțetar,
Dacă nu bat pe tată-tu
Și pe mamă-ta.”*

„Puneam bota pe mușuroiul acela de furnici și-apoi ziceam așa. După aceea lingeam bota și era acră, că merem la oi, la vite (pe vremurile când eram eu copilă nu era ciurdar sau păstor, ci fiecare cu copiii lui sau cu o slugă își scoteau animalele la pășunat). Ne sfădeam (certam) de la mușuroi, că nu încăpeam la el.”

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș, 56 ani, Ceaca, Cluj, 26.02.2007

*„Figura, figura,
Doamne, nu mă scutura.
Scutură-l pe cel din vale
Că-i mai mare și mai tare
Și la cap și la picioare.”*

„Când te scăldai ieșeau afară din apă zgribulit și tremurând. Atunci sărind pe mal să ne încălzim, ziceam și aceste vorbe.”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 49 ani, Ciubăncuța, Cluj, 07.06.1991

*„Streche, streche,
Scoate apa din ureche,
Că ți-oi da un castravete.”*

„Când la scăldat ni se băga apa-n urechi sărind și acoperându-ne cu palma urechea și apoi ceielaltă.”

Informator: Mureșan Anica „Ceterășoia”, născută Ghiran, Jurca, Cluj, 02.03.1981

*„Măi Ioane Scântioane,
Scoate apa din urechi,
Că ți-oi da parale vechi.”*

„Când te scăldai îți intra apă-n urechi. Tu ca să ți-o scoți, că era neplăcut, descântai ținând palma păstă ureche și sărind într-un picior, aplecat în partea urechii (în dreapta sau stânga).”

Informator: Mureșan Aurica, 63 ani, Ciubanca, Cluj,

*„Auraș Păcuraș
Scoate apa din urechi
Că ți-oi da parale vechi
Și ți-oi da un castravete
Și-i scăpa și tu de sete.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 8 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.04.1984

*„Furnicar, furnicar,
Dă-mi oțăt,
Că ți-oi da miere.”*

„Merem la mușuroiul de furnici și băgam bota și tăt zăcem și scoteam bota și era acră ca șpiru.”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.03.2007

*„De ești deocheată de bărbat
Să-ți zboaie ochii din cap,
De ești deocheată de femeie
Să-ți zboaie ochii din piele
Să-ți rămâie troacele
Să se ouă cioacele,
Să-ți rămâie gămălia
Să se ouă ciocârlia.”*

Informator: Turcu Victoria născută Bezded, Osoiu, Cluj, 21.01.1996

Descântec de ales untul

*„Moș Cărunt
Alege unt
Babă lată
De pe vatră.
Vine moșul de la munte
În botă răzămându-se
Untu boț făcură-să.”*

Informator: Faur Marin, 40 ani, Cluj-Napoca, 19.02.1999

*„Auraș, păcuraș,
Scoate apa din urechi,
Că ți-oi da pițule, bani vechi
Și ți-oi spăla cofele
Și ți-oi băte dobele,
Că ți-s goale foalele
Și-i roade cioantele.”*

„La Ion Creangă în „Amintiri din copilărie” e:

*Aurăraș, păcurăraș,
Scoate apa din urechi,*

*Că ți-oi da parale vechi
Și ți-oi spăla cofele
Și-ți-oi bate dobele.*

Așa o rețin. Am citat-o din memorie și poate-mi scapă exactitatea textului. E un descântec din fragmentul „La scăldat.”

Informator: Pop Andrei, 9 ani, Osoiu, Cluj, 26.03.2007

*„Roată, roată pe lângă stână
Să se facă brânza bună
Să nu șie usturoaie
Ca gura de gineroaie.”*

*„Bâr, bâr oaie la stână
Să se facă brânza bună.”*

Informator: Ferghete Ludovica, 64 ani, Ciubăncuța, Cluj, 20.08.2006

*„Soc, mosoc,
Leși drace din soc,
Leși de unde ești
Că mie-mi trebuiești.”*

Informator: Cătălina, Cluj, 03.07.1998

*„Doamne feri și apără
Pe acela ce-l scapără
Noaptea pe cioată.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 58 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.08.2000

*„Adă drace ce-ai furat
Că te-oi bate blăstămat
Cu șeruțu' plugului
Păstă ușa curului.”*

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș, 56 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.02.2007

Când puneai ceva undeva și nu aflai sau pierdeai. Pentru orice de pe lumea asta românul avea formule magice, tabuistice și un limbaj enigmatic (metaforic). Inițierea aceasta de apărare contra maleficului de mici le era intrat în sânge, era în felul lor de a trăi, c-aveau credința că prin cuvânt și un ritual specific se pot apăra de orice rău (surpriză neplăcută), se apărau și contra inevitabilului (credeau ei); că era bine să crezi că Dumnezeu (îngerul tău păzitor) e cu tine și că hazardul nu te putea spânzura cu ciucurii brâului de toarta inelului. Extraordinara credință a poporului român era paza bună ce trece primejdia rea (piaza rea), de fapt dacă previi, dacă ești atent în tot pasul tău, chiar dacă-n viață e și ușor și greu „*printre spini și colți de piatră / și câini care te latră / ori te-nhață de picior / pe propria ta vatră,*” că (și se știa asta de cel mai mic, de cel mai neînsemnat cetățean a satului) că viața nu era roză, nu era „*mură-n gură*” sau „*pară mălăiață în gura lui nățăfleată*”, însă nici „*pesmetul muiat de altul celui leneș*” care „*mai bine se lasă spânzurat decât să miște pentru sine un deget*”. Poporul român era un „*Stan Pășitul*” și ca „*Stan*

Pățitul” nu se exista altcineva mai învățat și nevoia-l învăța pe român să fie harnic, întreprinzător și inventiv (nu ia acumă în țări străine bățul pribegiei, deși nici acolo nu-i „*tăul cu lapte dulce*”?).

Descântec pentru aflat lucruri pierdute

*„Spune drace ce-ai furat
Că te-oi bate spânzurat
Cu șeruțul plugului
Peste ușa curului.
Ptiu, ptiu, ptiu!”*

„Sculpi în palmă și-l tai cu latul celeilalte mâni și în direcția în care sare scuipatul, în partea aceea caută ce-ai pierdut.”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 55 ani, Ciubăncuța, Cluj, 31.07.1997

*„Cruce peste apă
Dumnezău m-adapă.”*

„Făceam cruce cu mâna peste apă și numai apoi beam.”

Informator: Criste Ana născută Crăciunaș, 81 ani, Ciubăncuța, Cluj, 13.02.2007

*„Cruce, cruce peste apă,
Făuă, Doamne, curată.”*

„Făceam cu mâna de trei ori semnul crucii și numai apoi beam din balta cu pricina, că nu mai puteam răbda setea.”

Informator: Mureșan Anica „a Cuiului”, Ciubanca, Cluj, 15.06.1983

*„Doamne dă să ploaie
Locul să se moaie,
Iarba să-nverzească
Cucuruzul să crească
Și să rodească.”*

*„Adă, Doamne, ploaie,
Locul să se moaie,
Că de când n-a plouat
Locul s-a uscat.”*

„Ziceam când era secetă. Când ploua aveam cu toții vorba: „Numai dăuă curată!
(să nu vie ploaia cu gheață, cu piatră). Când ploua cu soare se zice că plouă cu rodie sau plouă cu dinți.”

Informator: Ferghete Veronica născută Pușcaș, 33 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 1960

*„Vine ploaia bine-mi pare
Că-n grădină am o floare
Și ploaia o va crește mare
Și oi pune-n clop sau după ureche
Când merg seara pe la fete.”*

„Când ploua era o părere bună și stam în ploaie fără să ne vadă mama, că ne toia (certa) și bătea, că ne udam hainele și puteam și răci. Pentru noi care săream în sus era o joacă.”

Informator: Celemen Ștefania Mihaela, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj,

*„Biserică nouă,
Doamne, dă să plouă,
Biserică veche,
Doamne dă să încete,
C-oi mere sara la fete.”*

Când mergeam la biserică. Se trăgea și clopotele și cum sunau glasul lor vremea grea se împrăștie. Erau anume peste an clopotari și erau plătiți cu câte o cupă de bucate pentru că-și lăsau lucrul-n hotar vara și veneau să tragă clopotele. Într-o vreme, că bunicu-tu, a fost cum știi făt la biserică, le trăgea tată-tu Dragomir cu șchiopu Istrate (Petrule).”

Informator: Ferghete Nastasia născută Iancu, 64 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, iulie 1967

*„Fuji ploaie călătoare
Că vine soarele
Și-ți taie picioarele
Cu-n mai
Cu-n pai
Cu sabia lui Mihai.”*

„Când plouă pe mult se zice. Atunci se trag și clopotele de vreme grea.”

Informator: Miron Dan, 17 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 19.05.1985

*„Treci ploaie călătoare
Că vine soarele
Și-ți zdrobește picioarele
Cu-n mai, cu-n susai,
C-o cojiță de mălai
Uscată de nouă ai.”*

„Când ploua prea mult și inunda, deși pe vreme de secetă nu mai știai ce să faci ca să ploaie.”

Informator: Ferghete Daria Loredana, 7 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12.04.1986

*„Noi udăm biserica,
Doamne udă țarina.”*

„Cînd eram de 15-16 ani și mai tînăra și nu ploua, mergeam cu mai multe fete fiecare cu cîte-on vas cu apă și cu-n pomoștoc udam biserica zicînd așa și înconjuram biserica de 9 ori.”

Informator: Ferghete Ludovica „Păstaie” născută Mânzat, Ciubăncuța, Cluj, 24.06.1983

*„Cînd plouă oamenii zic:
-Doamne dăuă curată!”*

„Curată – fără grindină, gheață sau piatră.”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 41 ani, Ciubăncuța, Cluj, 27.06.1983

*„Plouă, plouă,
Și s-o dus soarele,
Că să ouă babele
Și feciorii le strică
Și fetele le mîncă.”*

Informator: Criste Liduța, Ciubăncuța, Cluj, 1965

Era notată într-un caiet de amintiri și cîntece fără altă notație. Nu mă pot abține să nu scriu eu: folclorul, chiar și folclorul copiilor e fabulos și de calitate. Folclorul e o universitate, o academie populară fără egal („dragoste fără pereche, poveste veche”) e o învățătură fără vîrstă (nu o poți fixa exact în timpul creerii acestei bijuterii poetice, doar îți dai cu presupusul și alții te pot aproba ori contrazice, că au dreptul în mîna: pâinea și cuțitul cercetării mai aprofundate și mai versate). Eu vin de la țîța vacii, dar m-am deprins cu știința folclorului, cu etnografia (cultura populară și tradițiile acestea minunate). Mi-am găsit prin folclor destinul și pasiunea, dreptul de a candida la fericire.

*„Plouă, plouă,
Mățele se ouă.”*

„Cînd ploua ziceam. Cînd eram mică ziceam și ne bucuram că plouă (mai ales cînd era mult așteptată, că era secetă și trebuia pentru a avea recolte bogate).”

„Ploile din mai, umplu’ carăle de mălai.”

Informator: Canta Florica născută Beldean, 47 ani, Osoiu, Cluj, 29.06.1983

*„Plouă, plouă,
Babele se ouă.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 44 ani, Ciubăncuța, Cluj, 24.06.1986

*„Melc, melc, codobelc
Scoate coarne boierești
Și te du la baltă
Și be apă caldă
Și te du la Dunăre
Și be apă tulbure
Și te suie pe un buștean (bolovan)
Și mănâncă leuștean.”*

Informator: Ferghete Mircea, 10 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 02.05.1965

Copiii se joacă, ținându-le în palmă, te miri ce viețuitoare și în cazul de față e mirare cum melcul (cuculbeul) scoate coarnele și iese din căsuța ce și-o duce-n spinare când nu stă ascuns în această cochilie. De copil faci cunoștință cu tot ce există, cu tot ce se face și totul are poezie ori cântec (asta dă farmec copilăriei și-n acest repertoriu e de fapt copilăria omenirii)

*„Iese baba din colibă
Cu cercei de mămăligă.
Vine cloșca cu puii
Și-i mănâncă cerceii.”*

„Beldean Emica de pe Braniște (Ciubăncuța) mi-a făcut găurile-n urechi și apoi am învățat ce a zis ea, ca să râd și să nu mă tem.”

Informator: Ferghete Daria Loredana „Caratista”, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12.03.1984

*„Mărțșorul intră-n casă
Purecii ies pe fereastră.”*

„Băteam cu bota patul sau măturam paturile neașternute la 1 Martie și ziceam astfel crezând asta.

În Aghireș-Fabrici ieșeam cu noaptea-n cap în pielea goală și înconjuram casa ajungând la fiecare fereastră zicând cineva din casă și noi de-afară:

-Mărțșor în casă

-Purecii de la noi a treia casă.

Mama m-a făcut, chiar pe mine să înconjur casa și să zic:

-Mărțșor în casă.

Iar dumneaiei din casă:

-Purecii de la noi a treia casă.

Obiceiul era adus din Sâmpetru-Almașului de mama (Ferghete Veronica născută Pușcaș). Când am locuit la cariera de piatră de la Leghia-Cluj, atunci m-a făcut să înconjur casa, deși mă codeam să merg în pielea goală (gol-goluț, cum m-o făcut mama, în costumul lui Adam) c-aveam 9 ani, dar ascultător mi-am luat inima-n dinți și rușinea în băț ca pielea vițichii în băț Păcală și am devenit activ în acest rit de alungare a găngăniilor acestea spurcate care pișcau și erau nesuferite, te trezeau din somn.”

Informator: Ferghete Ludovica, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 01.03.2007

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„-Pușchea pe limbă.
.Țăpă-on cur la cățea.
Ptiu, ptiu, ptiu!”*

„Când aveai pușchea pe limbă se purta un dialog între cel bolnav și cineva din casă. Se zicea de trei ori.”

Informator: Ferghete Ludovica, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.03.2007

*„Lună nouă,
Lună nouă,
Chiamă-ți purceii
Să-mi sugă migeii.”*

„Se descânta de 9 ori cu soric de la porc, se ungeau migeii când era lună nouă. Se îngropa soricul în gunoi. Când putrezea acesta și mijeii dispărea. Câte nu știam noi copiii!”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.03.2007

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**ASPECTE NUPTIALE (NUNTĂ)
ÎN FOLCLORUL COPIILOR**

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

...Prin această școală a jocului, a cântecului și poeziei impecabile de copiii te scalzi în soarele social-uman al comediei umane, a omeniei și veseliei - o școală în cei șapte ani de-acasă prin care înveți buna purtare și cum să fii om (a fi om e lucru mare în timp ce-a fi gazdă nu-i mirare sau a fi domn e o întâmplare, dar a fi om e lucru mare). Folclorul te însoțește de cum vii pe lume, că acesta e esența (pot parafraza: unde folclor nu e, nimic nu e).

Mai întâi i se cântă cântece nu numai de leagăn, dar mai apoi le gângurește el și începe jocul (și chiar joaca are regula ei) de-a viața (imită, copiază pe cei mari, ce vede la ei și văd și ce n-ai vrea să vadă și știe așiderea, de te miri, că de unde mama dracului știe, că io...m-am ferit).

Peste tot și în tot timpul e un rit, un ritm și o inimă – simfonia vieții (salvarea de la banal și cotidian, dând acestora însemnătatea (cum pădurea dă cozile de topor) și ce fac copiii nu deranjează, ba accepti, că prin asta se fac simpatici (au calitatea morală) și ne pune pe jar, ne sânt jucării vii și prin ei ne testăm valoarea, că la ei totul e posibil și ei ne îmbracă cu cămașa fericitului (fără copiii ce-am fi? Ca atare fără folclorul lor am fi ceea ce sântem?).

În cântece și jocuri de copiii (folclorul copiilor) repertoriu bogat, unitar și divers, e o inițiere timpurie în rostul maturilor, se joacă de a mama și tata, cuptorul și pâinile, cloșca, puii și uliul etc.)

Băieții luând buburuza în mână ținând-o să se urce pe un vârf de deget, ca să-și ia zborul descântau și ei naiv, crezând în ce zic, cu timpul uitând în ce parte li s-o arătat soarta, totul fiind oricum o joacă, o distracție.

*„Buburuză-ruză
Unde-i zbura
Acolo m-oi însura.”*

Când afli o buburuză o pui pe dosul mâinii și te pițigi de cealaltă mână și descânți:

*„Buburuză-ruză
Unde-i zbura
Acolo m-oi mărita.”*

Și mișcându-și mâinile, goanga chiar zbura și fetele o urmăreau curioase chiar crezând în asta și pe când se măritau uitau în ce parte le-arătat gândacul acela mic cât o gămălie, roșu cu puncte negre pe el, că s-ar mărita.

*„Ruță-măruță
Unde-i zbura
Acolo m-oi mărita.”*

Informator: Horvat Roxana, 10 ani, Cluj-Napoca, 25.10.2006

*„Buburuză ruză
Unde-i zbura
Acolo m-oi însura.”*

Informator: Dima Vasile, 73 ani, Cluj-Napoca, 15.01.2000

*„Pipirigu Gaga
Se mărită Sanda
Cu cismuță roșii,
Batăle cocoșii!
Unde ii zbura
Acolo m-oi mărita.”*

Informator: Duma Mariana, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

*„Pipirigă-rigă
Unde-i zbura
Acolo m-oi mărita(însura).”*

Aici e o perspectivă.

Precoce copiii știu că într-o zi se vor însura (mărita) și îi preocupă: unde? În ce direcție. Se credea în puterea oraculară ale acestei goange (insecte) roșii cu buline negre. Se caută fel de fel de răspunsuri și întrebările nu rămân fără răspuns (într-o zi vine timpul rezolvării și înțelegerii mature) vrem să facem din orice o poveste?, ori în tot e realitatea brutală, viața pentru care te pregătești și-n timp câștigi o experiență, o școală a vieții, ca să nu fii surprins (totul are un ton conjunctural).

În folclor ne găsim încrederea, amuzamentul și lecția. Aici în aceste creații (și există și un rit: cum aranjezi gânghania și ce faci ca să zboare) este un imperiu de emoții, o reîncărcare a bateriilor pentru ce va urma la timpul sorocit. La noi în popor (să nu uităm) toate-și au rostul și vremea lor. Folclorul ne dă nuanțe, consens și o deschidere spre larg și drag.

*„Haiho, haiho,
Sântem voinici
Ș-avem gagici
Cu țâțe mici
De un centimetru douăzecișicinci.”*

Informator: Miron Marius Sever, 7 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 05.02.1983

Fetele la moment dat cu orice chip își doresc bărbat. Pentru asta recurg la rugăciuni, ritualuri magice numai să se vadă măritate. Astfel merg cu o bucată de cârnaț la vale și sparg gheața, fac prohodul și lovindu-l în apă zic:

*„Săvâsâi vârgat
Dă-mi, Doamne, bărat.”*

Și pentru că era rușinos să rămâi nemăritată, fată bătrână, multe au ajuns și-au zis așa:

*„Săvăsâi vârgat,
Dă-mi, Doamne, bărbat,
Cât de blăstămat
Numai s-aibă clop în cap.”*

Informator: Magdaș Viorica și Faur Susana, Osoiu, Cluj, 15.10.1976

În noaptea de Anul Nou merg la bivoli în poiată (grajd) și-i lovesc zicând: *„hi la un an, hi la doi ani, hi la trei ani”* și depindea de animal cât de repede sau anevoie se scula. Așa se mărita la un an, la doi, trei...

Se pune sub blide diferite obiecte să vadă cum va arăta soțul.

Se pune pe o spată bucăți de slănină (clisă) și se aducea un mîț flămând. Se pune atâtea bucăți câte fete era și se știa care a căreia era. A cui era mîncată prima, aia urma să se mărite în anul cu pricina. Se mergea la gard legate la ochi și număra nouă pari și își pune semn, ca să vadă tot cum e: înalt, frumos etc.

În tot e o artă a succesului, arta de a deveni om între oameni, ca fi om e lucru mare în timp ce-a fi domn (gazdă) e o întâmplare. În acest folclor al copiilor este o exprimare dacică peste care se suprapune genialitatea eminesciană.

Sfânta Maică Preacurată

*„Vino de-mi arată
Ursitorul meu,
Care-i dat de Dumnezeu:
În vis să îl visez,
Aivea să-l cunosc,
În minte să-l țin,
La alții să-l spun.
Amin.”*

O zici de nouă ori pe un buchet de sânziene.

Informator: Celemen Victoria născută Pepelea în Prăjeni (Botoșani) stabilită în Cluj-Napoca, 08.11.1993

Descântau fetele ca să se mărite. Micile fete deveneau un fel de vrăjitoare.

*„Frunză verde de fragă
Din ziua de marți
De iubire să nu mă desparți.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 22 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.02.2001

*„Noi scuturăm paru
Paru scutură pământu,
Pământu' scutură feciorii
Să n-aibă stare și așezare*

*Cum n-are apa-n vale
Până la noi în șezătoare.”*

*„Mătrăgună doamnă bună
Mărită-mă-n astă lună
De nu-n asta-n ceielaltă
Să nu rămân nemăritată.”*

Informator: Ferghete Ludovica, Ciubăncuța, Cluj,

Acest repertoriu bogat anima copiii, îi antrena și iniția într-ale vieții de timpuriu. Îi scotea din plictisală și-i distra dându-le școala vieții. Îi fortifica și tonifica moral, că și jocul are regula lui și e o școală a vieții dacă observăm mai bine, sânt cei șapte ani de-acasă (de la iarba verde). Societatea în care trăim nu e perfectă: e cu bine și cu rău, dar învățați să aspirați, să transpirați și să speri că vei deveni un om de mare rafinament (asta și este scopul și a folclorului, fie el chiar al copiilor).

*„Luni dimineața mă sculai
Cu apa Iordanului mă spălai.
M-aflai de ochi orbită (orbită),
De mânuri legată,
De picioare-mpedicată,
Mare ură țâpată,
Ură de nevestă grasă,
Ură de fată frumoasă.
-Nu te cânta, nu te văieta,
De mâna dreaptă luate-oi
Pe cuptor de aur punete-oi,
Cu ștergură de aur ștergete-oi,
Bucium în mâna stângă daț-oi,
Arc în mâna dreaptă puneț-oi
Pe ulița Ceachii (Ciubăncuții)
Cu câți ti întâlnești te-or întreba:
-Ce crăiasă, ce împărăteasă?
-Nu-i nici o crăiasă, nu-i nici o împărăteasă,
Că-i Lucreția cea mândră și frumoasă.
În pași ca chimu,
În pași ca păunu',
În pași ca doamnele,
În față ca soarele.”*

Când te scoli dimineața atunci te speli pe față și te ștergi cu ștergura și când zici rugăciunile descântă ca să fie bine văzută de feciori (flăcăii de însurat).

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș, 56 ani, Ceaca, Cluj, 26.02.2007

*„Bună dimineața mătușică
Am venit la dumneata
C-am auzit, că cu brâglele nu știi da,
Am auzit că de spălat știi spăla.
Să mă speli și pe mine.
Burtucă, burtucă,
Hiru ți să ducă
De mândră și frumoasă,
De bună găzdoaie-n casă.”*

Tot așa-i un fel de descântec.

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș, 56 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.02.2007

*„-Bună seara soc-soroc.
-Sănătate bună Vică mândră și frumoasă!
La mine de ce ai venit?
-Am venit c-am auzit:
Că-ntorci vântul și pământul,
Întoarce-l și pă Pavăl
Di câtă tăite fetele,
Di câtă tăite nevestele,
Întoarce-l câtă mine.*

Să n-aibă stare și așezare

Cum n-are apă-n vale.

*Până la mine a veni
Și cu mine a vorovi,
În gură m-a țuca,
În căsătorie m-a lua.”*

Fetele devin adevărate vrăjitoare care-și aduc drăguții la ele prin descântece (farmece). Mergi la soc cu-n cuțit. Mergeam la miezul nopții (ora 12). Cu cuțitul tot loveam socul (tăiam, îl creștam) și descântam de 9 ori (și venea feciorul pe care-l doream. La Jenica Mânzat, a venit Vereș Ioan tehnician veterinar. Cu ea am mers și am descântat. Trăiesc laolaltă dulce-amăru). Descânți în mai multe seri. Fata era o rușine să nu se mărite. Pentru asta făcea tot ce-i sta în putință.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, ciufulită Păstaie, 34 ani, Ciubăncuța, Cluj, 01.10.1976

*„La umbra unui stejar
Sta un simplu militar
În repaus cinci minute
De necaz să mă sărute
Și de rele să mai uite.”*

*„Domnule judecător
Nu mă judeca să mor*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*Judecă-mă să trăiesc
Că eu știu ce foc iubesc.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, 06.10.1998

*„O găină rozosină
O picat cu curu-n tină,
Iar cocoșul cavalier
O ridică frumușel.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 4 ani, Ciubăncuța, Cluj, 08.08.1983

*„O găină rozosină
A picat cu-n tină
Și cocoșu' cavalier
O ridică frumușel
Și o duce în grădină.
Vai, de tău găină!”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„Aseară la gară
Prinsei o domnișoară.
Umblam s-o sărut,
Domnișoara a dispărut.”*

Informator: Zălhan Emil, 51 ani, Osoiu, Cluj, 16.12.1984

*„O fetiță blondă cu păr ondolat
A ieșit la poartă și m-a sărutat.
Ana țurca-mbre
O catîră ș-un cafe.
Și în drum spre gară
El m-a sărutat
Ana țurca-mbre
O catîră ș-on cafe.”*

Informator: Crișan Delia, 7 ani, Osoiu, Cluj, 18.08.1985

*„O venit Ion la noi
Și fata popii stă drâmboi.”*

Informator: Celemen Marius 9 ani, Mistrețu, Cluj, 04.12.1976

*„Florica cu Maria
Își pășteau bobocii.
Se uită una la alta
Cum le crește Flo...
Rica și Maria
Își pășteau bobocii.”*

Informator: Pop Augustin „Clochender”, 53 ani, Osoiu, Cluj, 19.07.1983

Aici arată maturizarea fetelor și...

*„Într-o zi cu burta plină
S-a încurcat cu o blondină
Și blondina fotbalistă
Îl face ca pe o batistă.”*

Informator: Pop Geta, 12 ani, Ciubanca, Cluj, 19.07.1983
Pop Lucica, 9 ani, Ciubanca, Cluj
Itu Corina, 11 ani, Ciubanca, Cluj

*„Am vrut să-ți cumpăr chiloși
Ș-ai dali-dali da
N-am știut ce număr porți
Ș-ai dali-dali da
M-am uitat sub fusta ta
Ș-ai dali-dali da
Ș-am văzut America
Ș-ai dali-dali da
E un continent frumos
Ș-ai dali-dali da
Împărțit în două părți
Ș-ai dali-dali da
Iar eu cu racheta mea
Ș-ai dali-dali da
Am distrus America.
Ș-ai dali-dali da”*

Informator: Magyari Csaby, 12 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 20.06.1983
Boldijar Ioan, 14 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 20.06.1983

*„Cățălaș cu părul roșu
Ce-are baba, n-are moșu.
Moșu are o rachetă,
Baba are o planetă
Să bage moșu racheta.”*

Informator: Mureșan Ioan „Românescu”, 58 ani, Pustuța, Cluj,

*„Șapte găște potcovite
Au plecat să se mărite
Și cocoșu' cârăia:
-Unde e găina mea?”*

Informator: Chira Iuliana, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.06.1983
Revnic Sorina, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj

*„Două găște îmbrobodite
Au plecat să se mărite,
Iar găina de sub pat:*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*-Cotcodac, cotcodac,
Mă duc și eu la măritat,
Dar cocoșu' din grădină:
-Ești bolundă tu găină?
Ești bolnavă de ficat
Și-ți mai trebe măritat?"*

Informator: Pop Lucica, 9 ani, Ciubanca, Cluj, 18.07.1983

*„Eu sânt licuriciu
Cel sfânt dintr-o stea.
Luminez numai noaptea
Să-mi luminezi calea ta.
Tribum, bum, bum, bum,
De tri ori peste cap,
Ale hop, hap, hap!"*

Informator: Feier Alin, 9 ani, Pustuța, Cluj, 09.07.1984

*„Gagicul cu gagică
Nu se poate mărita
Că-i acasă măsă
Și se bagă sub butoi
Și se țucă amândoi. ”*

Informator: Chira Daniela, 7 ani, Ciubăncuța, Cluj, 17.05.2003
Chira Roxana, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 17.05.2003

*„Gagicul cu gagică
Nu se poate mărita
Că nu-i lasă mamă-sa,
Dar se bagă sub butoi
Și se țucă amândoi.
Și se bagă sub mașină
Și trag și câte-o ”*

Informator: Chira Roxana, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 06.05.2003

*„Tata până ce-i fetiță
Îta, pița, pe uliță,
După ce s-o măritat
Îta, pița, pângă pat. ”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 64 ani, Ciubăncuța, Cluj, 22.02.2007

*„Drăguțu cu drăguța
La moară la Lipova
Tăt în gură să tăt țuca. ”*

*„Cinășel cu cinășaua
Dacă apucă a pune șaua*

*Acar cinaș, acar ba
Dacă o apucă a înșăla.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, „Păstaie”, 43 ani, Ciubăncuța, Cluj,
07.08.1985

*„Mădălina șerbe mere,
Vine Leanu și o cere,
Ea ar mere și n-ar mere,
Că-i tânără și nu se-ndură,
Dar vine Leanu și o fură!”*

*„Cireșel cu Cireșica
Iese seara la porțiță
Unde-i calul legat de-o garofiță
Și Cireșel o cere,
Dar ea nu mere,
Deși garofița se va usca
Și calu-i va scăpa.”*

*„Cireșel o cere și Cireșica nu mere,
Ea s-ar învoi de la părinți
Că sus în cer sânt mulți sfinți,
Dar părinții ei nu se îndură
Și Cireșel mândru o fură
Chiar de la joc din șură.”*

Informator: Zăhan Simona, 8 ani, Osoiu, Cluj, 16.12.2007

*„Cuconiță știi ceva?
Merg acasă tai cocoșu
Scutur coșu,
Fac cafea
Sânt coconă-n casa mea.”*

Informator: Ferghete Nastasia născută Iancu, „Fătoaia”, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 1960

Cine nu-și dorea familia ei, casa ei? Cine nu vrea să descopere dragostea? Un firesc era viața în doi.

*„Dacă vom trăi alături
Viața nu ne va fi grea,
Că fie pâinea cât de rea,
Nu-i rea în casa mea.
Printre spini și colți de piatră
Și câini care ne latră
Ori ne prinde de picior
Vom avea a noastră vatră
Și chiar de ne va fi greu,
Ne va fi ușor,*

Că-n dragoste ne-astâmpărăm un dor.”

*„Bunicuță, draga mea,
Nu mai stau la dumneata.
Pentru-un ciob de farfurie
Faci atâta gălăgie.
Mai bine mă duc acasă
Tai cocoșu,
Îmi fac cafea
Și-s stăpân în casa mea.”*

Informator: Ciupe Anica născută Bande, „Chiboaie”, 86 ani, Ciubăncuța, Cluj, 03.06.1983

*„Astă vară la Crăciun
M-am suit într-un alun
Ș-am mâncat atâtea mere
De m-am săturat de pere.
Iată uită la Mitruț
Cum mână cursa desculț
Și la vară s-a-ncălța
Și cu mândra s-a lua (însura).”*

Informator: Chira Iuliana, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.06.1983

*„Printre munți și printre văi trece o căruță
Și din toate fetele tu ești mai drăguță.
Asta-mi place, asta o iau,
Asta ție, ție, nu ți-o dau.
Printre munți și printre văi trece un butoi
Și din toate fetele tu ai nota doi.
Asta-mi place, asta o iau,
Asta ție, ție, nu ți-o dau.
Printre munți și printre văi trece un lighian
Și din toate fetele tu ești Stan și Bran.
Asta-mi place, asta o iau,
Asta ție, ție, nu ți-o dau.
Printre munți și printre văi trece un balaur
Și din toate fetele tu ai păr de aur.
Asta-mi place, asta o iau,
Asta ție, ție, nu ți-o dau.
Printre munți și printre văi trece un băiat
Și din toate fetele tu ai păr curat.
Asta-mi place, asta o iau,
Asta ție, ție, nu ți-o dau.”*

Informator: Crișan Dorina, 8 ani, Osoiu, Cluj, 18.08.1985

Crișan Delia, 7 ani, Osoiu, Cluj, 18.08.1985

*„Fata popii Margareta
Se plimbă cu bicicleta
Și feciorii după ea
Ca să-i spargă camera.”*

Informator: Dima Vasile, 73 ani, Cluj-Napoca, 14.01.2000

*„Printre munți și printre văi
Trece o căruță
Dintre toate fetele tu ești mai drăguță.*

*Refren:
Asta-mi place, asta o iau
Asta ție, ție, nu ți-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece o mașină
Dintre toate fetele tu ești mai blajină.*

*Refren:
Asta-mi place, asta o iau
Asta ție, ție, nu ți-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece un balaur
Dintre toate fetele tu ai păr de aur.*

*Refren:
Asta-mi place, asta o iau
Asta ție, ție, nu ți-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece floarea macului
Dintre toate fetele tu ești mai al dracului.*

*Refren:
Asta-mi place, asta o iau
Asta ție, ție, nu ți-o dau.”*

Informator: Zăhan Veronica, 10 ani, Osoiu, Cluj, 16.12.1984

*„București – Constanța
Oraș frumos
Meri cu trenu
Vin pe jos.
Întâlnesc o floare
Mirositoare
Să o iau mi frică,*

*S-o las se strică,
Vine altu ș-o ridică
Stop!”*

Informator: Grigor Alina, 11 ani, Lieblin, Timiș, 25.07.1984

*„Sus în vârful muntelui
Cântă puiul cucului,
Acolo un om era
Și o fetiță avea,
Omul avea o fetiță
Cu numele de garofiță
Într-o zi de sărbătoare
Vine călărețul mare.
Călărețul intră-n casă
-Unde-i fata ce frumoasă?
-I-ngorpată după casă.
Dacă nu credeți cuvântul
Haidați și vedeți mormântul.
Și pe crucea ei scria:
„Mamă dragă nu mă da.
Fundită roșie pe masă
Rămâi maică sănătoasă,
Fundită roșie pe jos
Și tu tată sănătos.”
Sună clopotul cel mare
Carolina-i în salvare,
Sună cel mai mijlociu
Acum o pun în sicriu,
Sună clopotul cel mic
Carolina-i în mormânt.”*

Informator: Ceteraș Flavia Maria, 6 ani, Dej, Cluj, 27.07.1984

*„Te iubesc la nebunie
Ca pe dracu la cutie
Și-ți aduc din depărtare
Numai sticle și borcane
Și în semn că te iubesc
Toate-n cap ți-le trântesc.”*

Informator: Ferghete Roxana Oana, 10 ani, Brașov, 02.08.2000

*„Ungo gogovo
Petri șogogor
La caga gova
Să mă sogogor
Caga gova
Fergo gova*

*Nu mă vogogor
Că gogova nu-s gogova
Pe gogova bogovor.
(-Unde te duci, măi Petrișor?
-La Craiova să mă-nsor,
C-aici fetele nu mă vor,
Că nu sânt pe placul lor)."*

Informator: Gângoveanu Maria născută Trușcă, 37 ani, Ghirocel, Dolj, 04.05.1986

*„Dragobetele
Sărută fetele.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 24.02.2007

*„Lioară, Lioară
Flori de primăvară.
Haidem s-o culegem,
Liberi s-o alegem.
Lioraș fecior de domn
Până mâne-n zori
Să culegem flori,
Flori, fete alese,
Cu sprâncene dese.
Trecem peste o vale
La o casă mare
Cu ușa spre soare
Unde-i șezătoare.”*

Informator: Miron Anicuța Bianca, 6 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 01.07.1982

*„Ala, bala, Portocala,
Ieși Gheorghică la porțiță,
Că te-așteaptă Talion
Fecior de împărat
Cu căruța craiului,
Cu calu'-mpăratului.”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.03.2007

*„Ala bala Portocala
Ieși fetiță la porțiță
Că te-așteaptă Talion
Talion, Talion
Fecior de domn
Cu căruța Radului
Cu caii-mpăratului
În mijlocul satului
Cioc, boc
Treci la loc.”*

Informator: Mocanu Mihaela, 7 ani, Cluj-Napoca, 08.07.1986

*„Sorin și cu Sorina
se plimbă cu mașina
Și la orice colț
Beau câte-un sirop
Și la orice cotitură
Mănincă câte-o prăjitură.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 14 ani, Ciubăncuța, Cluj, 27.04.1993

*„Pe o vale întinsă
Sub un tei frumos
Vica și Pavel
Amândoi stau jos.
Amândoi râdeau,
Amândoi plângeau
Și dragoste-și jurau.
-Vezi, Vică dragă,
Măine voi pleca,
Voi pleca în armată
Ca să fiu soldat!
Pentru fată
Un băiat lasă mamă și tată.
Peste-on an de zile,
Voi veni bărbat!
Voi pleca în armată,
Ca să fiu soldat!
Peste-on an de zile
Veselie-n sat!
Nunta lui Vică
Cu un alt băiat,
Pavel când aude,
În biserică intră.
Preotul atunci
Pe mire întreabă:
-Dragă mire,*

Va fi cu voia ta?

Răspuns:

-Da, părinte, da!

Preotul atunci

Vichii spunea:

-Vezi, Vico, dragă,

Vei fi cu voia ta?

C-o juma de gură

Vica răspundea:

-Da, da, părinte, da!

Pavel atunci cuțitul l-a scos

Și-n inima Vichii intră dureros.”

Informator: Pop Andreea Nicoleta, 7 ani, Osoiu, Cluj, 08.11.1993

„Cățăluș cu coadă scurtă

A plecat și el la nuntă

Și s-a suit în capul mesii

Și-a mâncat tortul miresii

Și mireasa de necaz

A băut un kil de gaz.”

Informator: Chincișan Cristina și Paula, 5 ani, Cluj-Napoca, 23.08.1985

„Cățăluș cu coadă scurtă

Ce-ai cătat la noi la nuntă?

Te-ai suit pe colțul mesii

Și-ai vărsat ciorba miresii

Și mireasa de necaz

O băut un kil de gaz

Și mîrele de rușine

O mâncat coada la cîne.”

Informator: Ciupe Daniel, 13 ani, Ciubăncuța, Cluj, 09.08.1985

„Cățălaș cu coada scurtă

A plecat și el la nuntă.

S-a urcat pe colțu mesii

Și-a mâncat pîinea miresii,

Dar mireasa de necaz

A băut un kil de gaz.

Gazu a fost periculos

Ș-a căzut mireasa jos.”

Informator: Dascăl Nadia, 7 ani, Căprioara, Cluj, 02.07.1984

„Cățăluș cu coada scurtă

Cum ai petrecut la nuntă?

Te-ai suit în colțu mesii

Și-ai mâncat supa miresii,

*Iar mireasa de necaz
A băut un kil de gaz.”*

*„-Cățăluș cu coada scurtă
Cum ți-ai petrecut la nuntă?
Am fost mare bucătar
La friptură și grătar
Ș-am dansat c-o pisicuță,
Ș-am călcat-o pe lăbuță.
Ea s-a supărat de tot
Și m-a zgârăiat pe bot.”*

Informator: Mânzat P. Paul, 6 ani, Dej, Cluj, 09.07.1983

Este haz, umor și ironie, dar din toate ce se poate întâmpla la nuntă, cine participă și e fără supărare, e O.K. Apar chestiuni de etică, din codul manierelor elegante:

*„O găină rozosină
A picat cu curu-n tină,
Iar cocoșul cavalier
O ridică frumușel.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 4 ani, Ciubăncuța, Cluj, 08.08.1983

Apar ca-n fabulă: animalele ca personaje, dar au farmec, o gingășie a lor, a necuvântătoarelor și totul apare pitoresc și drăguț (ni se dezvăluie o naivitate sinceră).

*„Iepuraș cu codiță scurtă
Cum te-ai petrecut la noi la nuntă?
-Am fost mare bucătar
La friptură și grătar.
Am dansat c-o pisicuță
Am călcat-o pe lăbuță!
Ea s-a supărat de tot
Și m-a zgîrîiat pe bot.”*

Informator: Pop Valeria, 6 ani, Ciubanca, Cluj, 11.08.1985

*„Lioară, Lioară,
Flori de primăvară
Hai să le culegem
Și să-mpletim cunună
Ca s-o purtăm cu voe bună,
Că vine Dailor fecior
Să culeagă și el flori
De diverse culori,*

*Flori, fete alese,
Cu sprâncese dese
Să le facă-mpărătese.
Lioară, Lioară,
Domnișoară,
Să trecem peste vale
La o casă mare
Cu ușa spre soare
Unde-i șezătoare
Și scaun cu tri picioare.”*

Informator: Ceteraș Maria, Jurca, Cluj,

*„Strada Unirii,
Numărul Iubirii,
Strada pantofului
Numărul cartofului,
Strada de nu mă uita,
Stai pe loc și nu mișca.”*

*„Ciaccio-Cătălina,
Ciaccio-tineret,
Companio-Cătălina,
Companio-tineret.”*

Informator: Tamaș Alina, 6 ani, Recea-Cristur, Cluj, 03.03.1989

*„Uan, ciu, fri,
Pamela vrea copii,
Boby nu o lasă
Că e prea frumoasă.
Boby s-a împușcat,
Pamela a leșinat,
Cu-n pistol de foc
Care face : POC!”*

Informator: Pop Flavia Mirela, 11 ani, Cluj-Napoca, 14.06.1996
Trif Bianca Loredana, 11 ani, Cluj-Napoca, 14.06.1996

*„Șandor pandor
De la porci
Călărește pe mîcioci
Și mîcioci-s a fâta
Și se teme c-a lăpăda.”*

Informator: Ciupe Nicolae, 14 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

*„Cum te pui așa să stai,
Din picioare să nu dai
Și din gură să zici vai.”*

Informator: Marchiș Maria, 14 ani, Ciubanca, Cluj

*„Sus în vârful muntelui
La castelu grecului,
Grecu are o fetiță
Și pe nume Garofiță.*

*.....
Dacă nu credeți cuvântu’
Haideți să v-arăt mormântu’
Și pe crucea ei scria
Frunză roșie pe masă
Rămâi mamă sănătoasă,
Frunză roșie pe jos
Rămâi tată sănătos.”*

*„În grădina lui Ion
Toate găinile dorm
Și cocoșii stau în pom
Și Ion n-are somn
Și să suie și el în pom.”*

*„Mama Mare
Face de mâncare
Când aude bughi-bughi
Sare în sarmale.
Tata mare,
Sapă în grădină
Când aude bughi-bughi
Sare în vitrină.
Fata mare
Este la liceu
Când aude bughi-bughi
Sare în WC
Fata mică
E la grădiniță
Când aude bughi-bughi
Sare în uliță.”*

Informator: Rus Călin, 9 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

Am putut observa în aceste bijuterii ale copilăriei un întreg rit legat de nuntă. Într-un cântec de copii e surprinsă chiar cununia pe care o oficiază popa în biserică. Cercetat mai de aproape în folclor se surprinde viața și o dialectică a ei. Existența e surprinsă în preaplinul ei, în paleta largă a desfășurării ei. Folclorul, chiar și cel al copiilor, e un produs al gândirii profunde, creative, care

transpune realitatea până-n străfunduri, din vechi timpuri (imemoriale), că spiritul e ascuțit și profund în această luptă cu dragoste și dor pentru existență, pentru a candida la fericire, la nemurire. Prin acest folclor ne înălțăm și îmbrăcăm în valoare, că-n el ni crezul social-uman surprins istoric de-a lungul timpului. Observați că sântem, ca oameni între oameni, precum boabele de grâu în spicul aflat în vârful paiului, o minune în corola luminii și veșniciei: sântem o pâine de toate zilele, o pâine de-o ființă (știință și conștiință națională).

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**ZOO GHICITORI INEDITE ÎN
REPERTORIUL COPIILOR**

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

INTRODUCERE

Iubirea mea pentru cultura populară n-are vârstă și se simte prin tot ce facem, prin tot ce avem și vom avea reflectând idealul, conștiința și spiritul poporului (după cum ar zice Artur Gorovei eminentul folclorist și părintele primei reviste de folclor „ȘEZĂTOAREA” 1892-1929 în „Cimiliturile românilor”, Editura Eminescu – București, 1972, p. 447).

S-a aplecat Artur Gorovei asupra inestimabilei bogății a neamului, cum îi va scrie în 1945 Ion Bianu, și de remarcat e incontestabil, că „cunoașterea tot mai largă și mai adâncă a sufletului poporului nostru”(continuă acesta subliniind importanța lui Artur Gorovei, vezi în aceeași carte în „Cuvânt înainte”, p. 5). Panorama cimiliturilor a fost necesară și impusă de timp, de rost și de o necesitate de a ne cunoaște și din această perspectivă: cine-i în fond românul, și dacă într-adevăr e inestimabil, impecabil, genial și cu adevărat deschis către universitate pentru că-i suflet din sufletul neamului meu (vezi „Fire de tort”, Poetul, George Coșbuc), viața după același poet național, fiindu-i o luptă cu dragoste, cu dor și ca atare să luptă să-și dovedească veșnicia, armonia și corola de minuni (Lucian Blaga) și asta, pentru că „penele altora doar îl împodobesc, însă nu-l ajută să zboare”. Prin tot ne-arătăm bogăția, irizația spirituală, cum îmi zice Alex Ștefănescu, atunci când mă prezintă, ca folclorist în Suplimentul artistic Scânteia Tineretului publicându-mi o orăție de tărostit; în aceeași revistă. La poșta redacției poetul Emil Brumaru îmi publică câteva zooghicitori inedite, iar dezlegarea deabia în numărul următor al revistei, ca să pară mai curios.

De mult mă bate gândul să fac o antologie cu ghicitori pastorale (zooghicitori, cum le mai numesc eu), dar mai întâi voi da curs într-un volum a tuturor ghicitorilor ce le-am colecționat personal din Transilvania, și deabia apoi, dacă va binevoi editorul Preotul Alexandru Stănciulescu-Bârda voi finaliza selectând din toate ghicitorile ce se cunosc o antologie în sensul amintit.

Multe sânt ghicitori inedite, după cum îmi confirmă prin 1983, la Festivalul Cultura Populară Someșană „Samus” Dej, doamna Ghizela Sulițeanu, și la o altă ediție a I.C. Chițimia, care mai spune, cu toate că eu eram doar un modest Tehnician veterinar c-aș fi folclorist get-beget, un om cu rădăcinile adânc înfipite în glia României, surprins fiind de prelegerea mea: Descântecelor în viața pastorală contemporană, însă și de cea care se intitula Viața pastorală în ghicitori. Și alte somități ale culturii românești, oameni de știință, cercetători etnologie, etnomuzicologie, etnobotanică, dar și folclor aveau cuvinte de apreciere și virtuți care întăreau vorbele lor, le dădea temei și ca atare, subsemnatul era cu adevărat folclorist, ceea ce nu era puțin lucru, după cum zicea și Profesorul Ion Cuceu de la Academia Română, Arhiva de Folclor Cluj-Napoca.

Pentru a avea o imagine complexă caut să public din toate speciile și genurile folclorice, din propria-mi colecție, că numai astfel voi putea schița portretul poporului român din Transilvania, în folclor fiind o forță a noastră. Limba ni strălucitoare, vie și colorată, deși a trecut peste noi tăvălugul istoriei. Eu am trăit între oamenii de rând, între țărani, născându-mă ca fiu de țărani (educat și rentors la sat, după anii de școală, la izvorul de dor și cânt al veșniciei, a deschiderii noastre geniale spre universalitate).

Un ritual, ceremonial, îl ai în toată mișcarea: din zori și până-n noapte. Te scoli și te rogi mulțumind pentru somnul odihnitor de peste noapte. Te pui la masă zicând rugăciunea pentru bunătațile de care ai parte, te scoli și mulțumești din nou, și ieși din casă făcându-ți cruce cu căciula-n mână și zicând: Doamne ajută!

Te întâlnești cu careva, saluți aplecându-ți ușor capul, scoțându-ți pălăria, etc. Când ari și sameni, dar și cât timp aștepti ca din mirabila sămânță să fremete-n vânt marea verde a lanului...există un rit, un ceremonial, ba chiar o poveste ori poezie (cu asta te înfățișezi ca visător, ca om ce construiește durabil și util, ca om ce are bunăvoință, originalitate, istoricitate și-și trăiește

artistic pe cale cu adevăr, cu nimb și aură viața sa) Însuși scriitorul Delavrancea consideră că literatura și tradițiunile populare sânt „cel mai suveran mijloc de a înțelege un popor”, aducând responsabil și reprezentativ, că surprindem „spirit vast și genial pe care numai mulțimile și popoarele îl pot avea”. Pe nimeni nu interesează efortul, oboseala, munca ta, ci lucru (cartea) ajunsă pe propria lor tavă, masă. În ghicitori este metaforă și altfel de forme de exprimare. De fapt Artur Gorovei în Prefați și Iordan Datcu în Cuvânt înainte scris la „Cimiliturile românilor” dă detalii despre ghicitori, ce-ar fi ele, ce-ar zice despre ele Mihail Sadoveanu și alții, așa că vă pune mintea la încercare, la contribuție, că vă fac mai înțelepți, mai a toate știutori și mai oameni între oameni.

Gândește-te, ca mintea ta, să aibă, ca răsplată longevitatea.

E cert, că doar nectarul și licoarea zeilor, mai are strălucirea și impecabilitatea ghicitorilor românești. Ca orice altă creație își are limbajul său într-un fel metaforic, onomatopeic și scilpitor, redând realitatea și chipul celui ce le-a născocit. Rămâi surprins, perplex, de frumusețea cu care se definește un obiect sau ceva. Chiar și-n ghicitori e surprins modul de viață, viața în culorile ei și istoria noastră cu dor printre spini și colți de piatră ori câini care ne latră sau ne înhață de picior (drumul spre Rai nu ni pavat cu roze, cu trandafiri, cu diamante etc.). Deslușim la omul de rând, la omul din popor, o știință, o inteligență, o voință, osteneală, răbdare, pasiune, stăruință, ordine și o conștiință fără egal. E în pas cu timpul său istoric, cu inovațiile științei, cu evoluția, cu civilizația, cu democrația, ca atare e un creator, un om activ și un nemuritor (un om fără pereche). Omul de rând te are în degetul cel mic. El nu-i cel ce-l crezi tu pe câmp, pe lângă casă și la coada vacii. Și el are materie cenușie și el are creier și nu cenușă ori tărâte și la el în cap s-aprind niște becuțe ale inteligenței native, zestre ancestrală ce-i vine de la strămoșii lui (oameni mai aproape de cunoaștere și Dumnezeu). Ca atare ei au o valoare și chiar și prin aceste creații: ghicitorile, ei ți-arată cine sânt, de unde vin (din timpuri imemorabile) și încotro se-ndrept păstrându-și vie, perpetuă, ființa națională. Le cunoști istoria trecutului și prezentului și poți întrezări viitorul ce-ți stă-n față la răscruce de drumuri, ca artă a succesului și sesam deschide-te către genial și universalitate, spre dragostea-poveste veche.

Artur Gorovei: „Cimiliturile românilor”, Ed. Eminescu, Buc., 1972

Să luăm aminte la ce ne spune în acest sens Ovidiu Bălea (in Poetică folclorică, Editura Univers-București, 1979, p.73):

„Metafora predomină de asemenea în ghicitori. Aici ea capătă o strălucire nemaiîntâlnită cu nici una din celelalte specii folclorice. Mai întâi, ea deține primatul numeric, lăsând mult în urmă toate celelalte figuri poetice la un loc.”

...ghicitoarea e cu atât mai realizată cu cât imaginile obiectului menite să identifice subiectul ghicitorii sânt mai depărtate de acesta, ca să nu trezească în auditor nici cea mai mică suspiciune că rezolvarea poate fi ușoară, decurgând liniar din conspectarea stângace a însușirilor înfățișate de metaforă. Din această cauză, salturile imaginației se dovedesc neașteptat de îndrăznețe și metafora devine într-adevăr uluitoare.”

...(p.74): „metaforele din ghicitori constituie un fel de domeniu autonom întrucât foarte puține din ele mai pot fi întâlnite și în celelalte specii, îndeosebi în cele ale poeziei populare. În parte, aceasta e consecința diferenței tematice dintre ghicitoare și celelalte specii, întrucât ea cuprinde lucruri și ființe din jurul omului, prea puțin acesta din urmă cu facilitățile lui, în timp ce poezia populară are în centru ei omul cu frământările lui, plinul lui sufletesc și doar în chip adiacent cele din jurul său.”

...(p.74): „În ghicitori, însușirile comune – tertium comparationis – ale obiectului de ghicit și ale celui care-l compară sânt detectate cel mai adesea după forma lor, apoi după întrebuintare, activitate, poziție, mișcare, efect sau origine. În multe din ele, forma se combină cu una sau două,

rar mai multe, din celelalte categorii de conspectare. Unele ghicitori sânt monometaforice, prin simpla prezentare a genului proxim cu diferența specifică. Astfel, valea e „Rudă lungă fără umbră”, usturoiul se înfățișează ca „Nouă frați într-un cojoc îmbrăcați”; măciașa: „Cocoș roșu cu zgaibă-n cap”; prazul e „Un moșneag cu barbă în pământ”; desagii sânt „Doi lupi într-un gât”; ciuperca (p.75) e „curte albă într-un picior” etc.

De obicei, ghicitorile sânt plurimetaforice, cu o desfășurare pe mai multe planuri, arătându-se mai izbutite cele cu încifrarea mai adâncă. Soarele și Luna se mai ghicesc și din „Un blid, de alune, numai două-s bune”; mreja de pescuit e „găină cu ciocu de făină”, „talpă de rac”, „șerpenșirat”; ciubotele sânt „Două știubeieșe, ziua-s pline, noaptea-s goale”, iar opincile „Două găinușe, ziua-s cu mațele înăuntru și noaptea le dă pe spate”; cocoșul e „La trup pepene, la cap pieptene, la picioare rășchitoare”; fluierul e „Un plug cu șase boi, dacă-i lua doi, nu merge” etc. Metaforele ghicitoarelor sânt construite printr-un transfer îndrăzneț care implică aproape întotdeauna un salt dintr-un regn într-altul. Întrucât cele mai multe din subiectele ghicitorilor sânt lucruri, saltul se petrece prin personificare. De aceea cele mai multe obiecte sânt asemuite cu ființe, animale sau chiar omul, și acestea se numără de obicei printre cele mai frumoase ca realizare poetică. Sfredelul: „Am un berbec negru și curg mițe din el”; cociorva: „Am un bou negru, bate zece roșii”; acul e „Capră albă, hămată de coadă”; moara: „Caii nechează, munții pornesc, pupăza tot cântă”; fumul e „Ciută mohorâtă, umblă șovăită”; ochii sânt „Doi pui de greierași, joacă supt un păltinaș”; plugul e „Un hulub pe sub pământ”; Luna e „pe-o casă șindrilită, joacă-o mătă potcovită”; curcubeul e „Șerpe vărgat peste Prut aruncat”; lingura e „Vrăbiuță încărcățică, huștiuluc în poiețică”, iar cântarul e o ființă „nici moartă, nici vie, numai coada îi adie” etc.

...(p.75): „Ca și în alte specii și genuri, creatorul popular se dovedește genial și în câteva ghicitori referitoare la aspecte capitale ale vieții umane, cu toate că specia ar fi destinată de obicei unui joc infantil după opinia celor mai mulți cărturari.”

...(p.76): „Imaginea e atât de palpabilă, încât contrastul dintre subiect și termenul comparației e uluitor.

Cerul, pământul, viața și moartea se încifrează lapidar și incisiv cu vigoarea cugetărilor neașteptat de adânci.”

Autorul

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

„Am o vacă cu țâțele de lemn și dițălu-i om.”
(Fântâna)

„Am o vacă care-și măncă mațele și suge sângele.”
(Lampa, feștila și fotoghinul)

*„Am o vacă mâncată de lup
Care-și împrăștie mațele
Pe la toate casele.”*
(Fântâna și cărările ce te duc la ea)

„Am o vacă cu buricu-n spate.”
(Canta de adus apă și capacul)

*„Am o vacă
Când o duc la apă mugește
Când o aduc înapoi tace.”*
(Ulciorul cu petricelele din interiorul ei)

*„Am o vacă neagră
Care fată vițel bălai.”*
(Ceaunul și mămăliga)

*„Am două vaci
Când le leg merg,
Când le dezleg stau.”*
(Opincile)

*„Am o vacă mare
Cu țâța-n spinare.”*
(Casa și hornul)

*„Am o bivoliță
Cu țâța-n spinare.”*
(Casa și hornul)

*„Am o vacă
O duc la câmp sătulă
Și o aduc acasă flămândă.”*
(Straița cu merindele)
Informator: ?

„Până și-n țara de piatră

Am o vacă

Și nu-nțarcă niciodată.”

(Fântâna)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

„Am o vacă cu o țâță

Ce-mi dă lapte după trebuință.”

(Ciubărul cu oțet de pere pădurețe sau cu varză la morat, cu moare)

Informator: Mureșan Sandu, 14 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

„Am o vacă

Pe care o mulg eu mereu (și îi iau laptele),

Dar nu seacă niciodată.”

(Izvorul)

„Am un bou roșu;

Unde calcă se pârlește locul.”

(Focul)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

„Am o vacă bălțată

Ce-n fiecare zi fată

Un vițel bălai

Ce intră pe sub mustață

În gură la unchiu Mihai.”

(Oala și mămliga)

Informator: Pop Simona, 12 ani, Osoiu, Cluj, 05.08.1992

„Am o bivoliță

O mulg de dimineața

Până seara

Și satur țara.”

(Moara)

„Am o vacă sură

O mulg de dimineața

Până sara și satur țara.”

(Moara)

„Am o vacă

Mâncată de lup

Care-și împrăștie mațele

Pe la toate casele.”

(Fântâna satului și cărările ce aduc oamenii la ea, ca să-și aducă cu gălețile, cântile, bidoanele, ulcioarele, apă acasă)

*„Am o vacă porumbacă
Pe la coarne cu incoane,
Pe la nări cu lumânări,
Pe la bărbii cu făclii,
Pe la buze buburuze,
Pe la șolduri cu bolduri,
Pe la pânțele cu descânțele.”*
(Biserica)

*„Am o vacă
Cu coarnele afară
Și trupu-n lemn.”*
(Sfredelul)

*„Am o vacă
Nici nu-i vacă
Dar pe gură-i varsă aur.”*
(Mora, sau drumul, șanțul și cărarea)

*„Am un taur roșu
Unde se culcă
Și peste un an se cunoaște.”*
(Focul)

*„Am un taur alb
Unde se culcă
Nu mai crește iarbă.”*
(Îngrășământul chimic)
Informator: ?

*„Unchiul Mihai
Mănîncă din rai
Un dițal bălai.”*
(Mălaiul)
Informator: Pop Simona, 12 ani, Osoiu, Cluj, 05.08.1992

*„Am o vacă roșie ce din născare
Fată dițal de dibol fără oase, fără picioare,
Cu spor la urcare, că urcă-n pod fără scară
Și de-acolo zboară afară,
Deși nu-i vrăbioară!”*
(Focul și fumul)

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„O vacă nici moartă nici vie,
Numai coada îi adie.”*

(Cântarul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.05.1988

*„Am o vacă mare
Cu țâța-n spinare.”*

(Casa și hornul)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

*„Am o vacă:
Toată ziua bea apă
Și nu se satură.”*

(Găleata)

*„Am o vacă:
Cu dinții mărunței
Rumegă păduri în ei.”*

(Firezul sau ferăstrăul, joagărul, spata)

Informator: Ceteraș Maria „Băndoaie”, 71 ani, Jurca, Cluj, 21.07.1992

*„Am o vacă surîie
Vine din pustie
Cuprinde luncile
Cu brîncile.”*

(Negura)

Informator: Olaru Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 10.07.1993

*„Am un taur negru
Pe care îl duc la ogor cu hrană
Pentru a avea mai bună haznă.”*

(Gunoiiul de grajd)

*„Am un bordei
Plin cu dițai.
Când sparg bordeiul
Să văd dițaii.”*

(Bostanul sau castravetele)

*„Am un grajd verde
În ei caii-s negri legați la iesle
Și mîncă fân roșu.”*

(Lebenița)

*„Am o iapă sireapă
Când îi ridic şaua
I se văd maţele.”*

(Lădoiul cu hainele sau lada de zestre şi capacul ei)

*„Am o iapă albă
Cioante-i dau,
Şi cioante face.”*
(Meliţa şi cânepa)

*„Mă dusei noaptea la cai
Pe-on picior de plai,
Pe-o gură de rai
Şi cuţitul mi-l scăpai;
Luna mi-l-o dat,
Soarele mi-l-o luat.”*
(Bruma)

*„Am doi berbeci
Amu-s în curte,
Amu-s în munte.”*
(Ochii şi privirea)

Informator: Mureşan Alexandru „Fasolea”, Pustuţa, Cluj

*„Are tata o oaie laie, bălaie,
Şi o fătat la noi la Osoi doi mei în paie.
Eu zic: bârr! Ea zice: hârr
Şi ea hârr face hop de mână.”*
(Căţeaua şi căţei)

Informator: Pop Iulian „Bocşii”, Osoiu, Cluj

*„Câmpu-i alb oile-s negre,
Cine le paşte le cunoaşte.”*
(Cartea şi scrisul, slova ei)

Informator: Lazăr Emil, Saşa, Sălaj

*„Viţelu-n grajd
Şi corniţele afară.”*
(Legumele)

*„Am un grajd verde
În el legaţi la iesle
Cai negri mîncă fân roşu.”*
(Lebeniţa)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuţa, Cluj, 10.05.1988

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Am un grajd
Pe dinafară-i vopsit cu verde
Pe dinăuntru cu roșu
Și-năuntru stau cai negri.”*
(Lebenița)

Informator: Canta Laurențiu, 44 ani, Câmpia-Turzii, Cluj, 14.07.2000

*„Am o vacă
Între 24 lupi
Și lupii n-o mănâncă.”*
(Limba și dinții)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

*„Am o vițelușă
Cu cercel la gușă.”*
(Ușa și lăcatul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 10.05.1988

*„Am o vacă bălțată
La care când fată
Î-s slugă
Ca să-i pun vițelu-n glugă.”*
(Ceaunul și mămăliga)

*„Am o vacă neagră
Care când fată
Vițel galben
La toți gura le cântă
Ca la plăcintă.”*
(Ceaunul și mămăliga)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 05.01.1988

*„Am o vacă bălțată
Când fată
La toți cată
Gură căscată.”*
(Ceaunul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 13.01.1988

*„Am un bou pe care nu-l înjug
Nici la car, dar nici la plug;
Mănâncă iarna la paie,
Dar nu-i nici măcar cât o oaie.”*
(Cîrligul de smuls paie)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15.02.1988

*„Am un bou mic
Nu stă iarna în loc un pic
Și tot mîncă la fîn, la paie,
Dar nu se-ngrașă nici cît o oaie.”*
(Cîrligul de smuls fîn, paie)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.01.1988

*„Am un cal.
De slab ce e
Îl duc de coadă la apă.”*
(Donița)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

*„Am o scroafă sură pură
Cu purcei suri puri
Sug, fug, ciuști în huci
De pe lunci.”*
(Iepuroaica și puii)

*„Am o scroafă cu purcei
Când prinzi de unul toți guiță.”*
(Lanțul)

*„Am o scroafă cu purcei
Când o iei în brață,
Tăți guiță.”*
(Lanțul)

*„Am un porc
Râmă tăt pământul.”*
(Plugul)

Informator: ?

*„Am o capră:
Și la cap și la coadă cu coarne,
Din lemn și nu din carne.”*
(Capra de tăiat lemne)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 13.05.1988

*„Oile-s negre,
Pășunea-i albă.*

*Cine le paște
Le cunoaște.”*

(Scrisul pe pagină)

Informator: Vlad Găvrus, 13 ani, Ocna-Dejului, Cluj, 02.09.2004

*„Am o turmă de oi
Pe la noi și pe la voi*

*Și cine o paște
O cunoaște.”*

(Literele)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

*„Care cloșcă minunată
Scoate pui mulți odată.”*

(Incubatorul)

Informator: Pop Alina, 4 ani, Recea-Cristur, Cluj, 13.07.1989

*„Are coarne și nu-i bou.
Are samar și nu-i măgar.”*

(Melcul)

*„Are coarne și nu e bou.
Are șa și nu e cal.*

*Se suie-n pom
Și șarpe nu e.”*

(Melcul)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

*„Am o cloșcă.
În pământ clocește,
În pământ scoate pui*

Și iarna stă.”

(Usturoiul)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

*„Mere rața prin hemei,
Curu-i paște petringei.”*

(Suveica)

Informator: Pop Ilie, 64 ani, Pintic, Cluj, 06.02.2001

*„De la noi până la voi
Tăt un maț de pițigoi.”*

(Telefonul)

Informator: Olaru Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 10.07.1993

*„Șade ursul cel hăpsîn
Cu toți puii lui în sân
Și nu poți fura nici unul
Pînă cînd nu spargi hapsînul.”*

(Bostanul sau dovleacul)

*„Dintr-o vale adîncă
Multe ciori se ridică.”*

(Lingurile puse la spălat)

Informator: Olaru Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 10.07.1993

*„Am un pui de urs
Cu mii de șine-ncins.”*

(Ghemul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 10.05.1988

*„Am un Petre forforos
Care aduce porci-n jos.”*

(Piaptănul)

Informator: Ciupe Alexandru Daniel, 17 ani, Ciubăncuța, Cluj, 02.05.1989

*„Este on lemn
Și pe lemn este cînepă
Și pe cînepă este pămînt
Și-n pămînt este un porc.”*

(Masa, fața de masă, blidele și carnea de porc)

Informator: Ciupe Alexandru Daniel, 17 ani, Ciubăncuța, Cluj, 02.05.1989

*„O veveriță jucăușă
Schimbă frasinu-n cenușă.”*

(Flacăra)

Informator: Todoran Radu Horațiu, 7 ani, Cluj-Napoca, 04.01.1988

*„Am o cățea albă
Care latră vara la soare
Și iarna stă.”*

(Melița)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 25.09.2003

*„Zece strâng
Și patru plâng.”*

(Îi mulsul vacii. Zece degete și patru țâțe)

Informator: Ciupe Daniel, 33 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.05.2005

*„Fuga bălțatului,
Gona urecheatului.
De-l ajunge bălțatul
S-o sfârșit cu urecheatul.”*

(Câinele și iepurele)

Informator: Pop Augustin „Cochender”, 76 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2006

*„Lungă îi,
Unghie n-are
Și atârnă-ntre picioare.”*

(Țâța vacii)

Informator: Faur Marin, 40 ani, Ciubanca, Cluj, 14.02.1999

*„Patru rude de argint
Nici în cer, nici în pământ.”*

(Țâțele vacii)

Informator: Pop Ilie, 64 ani, Pintic, Cluj, 06.02.2001

*„Cine mănâncă fânul
Cu trei dinți,
Dar n-are gură.”*

(Furca)

Informator: Miron Sever Augustin, 57 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 02.03.1996

„Am un câine care varsă din gură.”

(Zdrobalăul sau cioante; Melița și cânepa prelucrată manual)

Informator: Cernucan Ioan, 35 ani, Văleni, Sălaj, 19.08.1997

*„În care sat:
Câinii nu latră,
Cocoșul nu cântă
Și oamenii nu se scoală?”*

(În cimitir)

Informator: Cernucan Ioan, 35 ani, Văleni, Sălaj, 10.09.1997

*„Deget îi, unghie n-are,
Dar atârnă-ntre picioare.
Socăcița să grăbește
Mere și o netezește.”*
(Țăța de la vacă)

Informator: Jurcan Elisaveta, 76 ani, Jurca, Cluj, 24.03.2004

*„Brează urează
Pe câmpuri nechează.
Înțeles-ai boule?
Ce-i măgarule?”*
(Pușca)

Informator: Horți Ioan, 32 ani, Telciu, Bistrița-Năsăud, 31.08.2004

*„Natalița fierbe pere,
Nataloi vine și cere;
Natalița nu se-ndură,
Nataloi vine și fură.”*
(Cloșca și mățul)

*„Cireșica ferbe mere,
Cireșel vine și cere;
Cireșica nu se-ndură,
Cireșel vine și fură.”*
(Cloșca și mățul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 30.07.1989

George Coșbuc suflet din sufletul neamului românesc afirmă despre ghicitori ce-i extraordinarul lor (ne ia de mână) ca un Ioan Gură de Aur: debordant și strălucitor cu un calambur realizând să spună un adevăr): spiritul și puterea de pătrundere a poporului nu se poate studia mai cu înlesnire nici într-un gen de literatură populară ca în ghicitori (am citat din memorie, aproximativ și cuvintele-s prea mici pentru valori atât de mari, pentru aceste „poeme impecabile” înglobate într-un limbaj tabuistic, enigmatic, magic, de codificare, cu un cifru în care se află spirit, ingeniozitate, originalitate și genialitate vis a vis de universalitate în diversitate și unitate.

Jocurile de cuvinte sânt eficiente.

Aceste mici miorite (ghicitorile) sânt un joc colectiv de verificare a inteligenței.

Ca orice altă creație uzează de metaforă, au comparații, figuri de stil, un firesc, o claritate și alegorii, dar și ritm, rimă, asonantă etc. (muzicalitatea lor).

Stabilesc apropieri neașteptate între obiecte realizând asemănări greu de descoperit și chiar aici e duhul, tâlcul lor (cu atâta valoarea lor e mai incontestabilă cu cât răspunsul se descifrează mai greu).

Prin aceste creații desprinzi energia, frumusețea morală impecabilă, omenia, cinstea, curajul, istețimea, știința și conștiința poporului, pâine de toate zilele, binele până nu ni se gată zilele,

Căci la noi e o sănătoasă încăpățănare în bine, o gândire profundă, cu miez, că noi nu semănăm ghindă, dar așteptăm să răsară frasin, trăirea fiindu-ne artistică, că românul, rodește ca pomul, și nu face degeaba umbră pământului, n-are orbul găinii, ci măsură-n aventură, că cinstea, e

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

pană mândră în clopul cui o poate purta. Românul fie el și copil, nu trage vaca cu funia pe biserică ca să pască iarbă și nici capul nu-l are doar pentru bască sau ca să nu-l ploaie-n gât, el construind nobil, solid și sublim în acest drept de a fi, de a suferi și de a iubi. Din mic ajungi mare și din mare mic și nimic.

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**ALTE GHICITORI DIN
FOLCLORUL COPIILOR**

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

GHICITORI DIN CIUBANCA, CLUJ

*„Popa nost părinte-o fost
La nimic nu-i de folos.”*
(Cîrțița)

*„Ce-i stroșita de ea
Într-un vîrf de nuia?”*
(Frunza)

*„Tata-i verde
Mama-i uscată,
Prunci-s dulci.”*
(Nuca)

*„Zup în iesta deal
Zup în acela deal,
Jos ninjă de foitășă.”*
(Sita de cernut făină între mîini)

*„Am o lădiță
Cu o porumbiță
Și cînd zboară porumbița
N-am ce face cu lădița.”*
(Sufletul omului care moare)

*„De desupt îi lemn
Pe lemn îi apă
Pe apă-i piatră
Pe piatră-i fier
Și pe fier îi carne.”*
(Tocila)

„Di ce trece iepurele drumul?”
(Pentru că nu poate merge pe la capătul lui)

*„La o greblă bună
Cam cîți colți îi trebe?”*
(Niciunul)

„Care roată-nvîrte moara?”
(Nici o roată, numai pteatra)

GHICITORI DIN CIUBĂNCUȚA, CLUJ

*„Mamă-sa o face pe fiică-sa,
Și fiică-sa pe măsa.”*
(Apa și gheața)

*„Ce s-aude
Și nu se vede?”*
(Vântul)

*„Trece popa păst-un gard
Și-i rămân coaiele-n gard.”*
(Castravetele)

„Patru fug și două atîrnă?”
(Calul și călărețul)

*„Cîmpul alb, oile negre
Cine le vede
Nu le crede,
Cine le paște
Le cunoaște.”*
(Cartea cu scrisul)

*„În pădure naște,
În pădure crește
Și vine-n sat
Și se ciurlică-n apă.”*
(Cîrligul de la fîntînă)

*„Ciugur,
Mugur
Cel bătrîn
Mere-nainte cîntînd.”*
(Clopotul pe oaie)

*„Jos tună,
Sus răsună,
Toate ciucile s-adună.”*
(Clopotele mănăstirii)

*„Sus tună
Jos răsună
Toate ciocile s-adună.”*
(Clopotele trag și oamenii s-adună)

*„Nici în casă
Nici afară,
Nici în cer,
Nici pe pământ.”*
(Fereastra)

*„De la noi și pîn’ la voi
Tăt mațe de unguroi.”*
(Gardul)

*„Dai de pteatră nu să strică,
Dai de apă să despică.”*
(Hîrtia)

*„Cu urechi două antene
Fuge surul prin poene.”*
(Iepurele)

„Burduoasa umple casa.”
(Lampa)

*„De la noi și pîn la Rus
Tăt căldări cu fundu-n sus.”*
(Mușuroaiele)

*„Nalt ca casa
Verde ca mătasa
Dulce ca mierea,
Amar ca fierea.”*
(Nucul)

*„Sunt doi iepurași
Supt un răzorași.
Vrei să saie,
Ori vrei să steie?
Ghici ce este?”*
(Ochii și nimeni nu vre să sară, vre să steie)

*„Am două covățele
Și zua-s pline,
Iar noaptea goale.”*
(Opincile)

*„Două mame sunt pe lume
Care poartă același nume
Și au zece copilași*

Frumușei și drăgălași. ”
(Palmele și degetele lor)

„Una ară, patru-mping,
Doi să uită, di'napoi un
Ciociofling. ”
(Porcul)

„Curelușă unsă
Pă sub pământ ascunsă. ”
(Rîma)

„Sunt patru cai, tăț fug unu ca celălalt,
Dar nici nu s-ajung unul pe celălalt,
Nici nu să calcă,
Nici nu să-ntrec. ”
(Roțile carului)

„Între două flocoase una groasă. ”
(Ruda carului între diboli)

„Ce-i mai dulce decît dulce
De pe taler nu-l poți duce? ”
(Somnul)

„Pe margini încrestat
Dinapoi linge,
Dinainte împinge. ”
(Timbru)

„De dos o lingi
Și de față o-mpingi. ”
(Timbrul cînd îl aplici pe plic)

„Patru bote de argint
Nici în cer, nici în pământ. ”
(Țîțele de la vacă)

„Ce stă pe apă și nu se udă, dar
Nici nu se scufundă? ”
(Umbra)

„Crăcești crăcosu,
Bagi pe flocosu
Și astupi gaura cu măciucosu. ”
(Vaca în jug)

*„Am o frunză
Pe o parte-i albă
Și pe o parte-i neagră.”*
(Ziua și noaptea)

GHICITORI DIN OSOI, CLUJ

*„A pticat Odel din pod
Odeloaie s-o cîntat
Că și-o rupt odelceanca.”*
(Ludăul)

*„Șăde popa în rogoz
Cu ciumulgăul scos.”*
(Porumbul)

*„Buf în acesta deal
Buf în iesta deal
Și-n vale ninge de-ngroapă.”*
(Sita cînd cerni)

*„Un cîne tărcat
Pă măta-n pat.”*
(Țolul)

*„La noi în grădinuță
Este un om răzămat în puță.”*
(Varza)

GHICITORI DIN ESCU, CLUJ

*„Cînd doi în cap se lovesc
Mii și sute se clătesc.”*
(Berbecii)

*„Am o fetișoară
Cu rochia roșioară
Cînd se prinde a dezbrăca
Toți prind a lăcrăma.”*
(Ceapa)

*„Ciumulcei cei
Ce-i în casă nefăcut de om.”*
(Crepătura-n grindă)

*„Ciumulcei cei?
Am un cuptoraș,
Plin de iepurași.
Vrei să-ți sară unu?”
(Dinții din gură)*

*„Două late-alăturate
Două-nguste-n cârligate.”
(Foarfeca)*

*„Într-un vîrf de deal
O urmă de cal
Se cunoaște peste-un an.”
(Focul)*

*„Ciumulcei cei?
Scroafă cu purcei.
Cîn prinzi unul
Toți zguiță.
Cei?”
(Lanțul)*

*„Am o grebuliță
Cu cinci dințișori
Pe zi îmi trebuie
De-o mie de ori.”
(Mîna)*

*„Am o cămărușă
Pă nicăieri n-are gușă.”
(Oul)*

*„Ciumulcei cei?
Mărg patru țișănci pe drum.
Pînă-i lume nu s-ajung.”
(Roțile de la car)*

*„Ce-i mai dulce decît dulce
Și pe talger nu poți duce.”
(Somnul)*

*„Doi stau,
Doi dau,
Doi să rogă rugului
Doi să-nchină cucului.”*
(Șităuăle de făcut oloi)

*„O țigancă flenduroasă
Șăde cu domnii la masă.”*
(Varza)

*„La cap leop
La dos trop
Și la mijloc tiri-biri.”*
(Furnica)

GHICITORI DIN PUSTUȚA, CLUJ

„Alună pe tobă.”
(Buricul)

*„Mă dusei în pădurice
Aflai ouă de bobice.
Luăi nouă,
Lăsați două
La bobice să se ouă.”*
(Cartoful)

„Copita calului în vârful dealului.”
(Cocul)

*„Mănăstirea dracului
În mijlocul satului.”*
(Crîșma)

*„Mama-i grasă,
Tata-i slab,
Unt-iu-i trili de cap.”*
(Cuptorul, hornul, și fumul)

*„Rasca-Părasca
S-ar sui în cer,
Dar nare scară.”*
(Fasolea)

„Ce-i în casă îi și-afară.”
(Fereastră)

„Șapca tatii în fundul apei.”

(Luna)

*„Un bulgăre de aur
Cu coarne de taur.”*

(Luna nouă)

*„În pădure naște,
În pădure crește,
Vine-acasă lopățește.”*

(Melița, când zdrobesc femeile cînepa)

„Am o mîncărușe pe nicăieri nare ușă.”

(Oul)

*„Într-un fund de grajd
Uitat
Șade dracu spînzurat.”*

(Păianjenul)

*„Petre folfolos
Adună porcii-n jos.”*

(Piaptănul)

*„Mimondoc, nu se poate sui pe Mipistriț,
Dar Mipistriț se poate sui pe Mimondoc.”*

(Porcul și pasărea)

*„Mărg patru țiğănci pe drum
Pînă-i lume nu s-ajung.”*

(Roțile la car)

*„Io viu la voi
Măta-mi dă pe dinapoi.”*

(Scaunul)

„O mie de frați de brîu legați.”

(Sfoara)

*„Zece frați într-un pat culcați
Și nici unul nu-i pe margine.”*

(Spițale la roată)

„Morăndel, moară su' deal!”

(Tunetul)

*„Ce trece noaptea prin sat
Și cîinii nu-l latră.”*
(Vîntul)

*„La Ion Lungu
Spînzură bumbu.”*
(Zvîrdina de la fîntînă cu viderea)

*„-Unde s-a făcut prima fîntînă?
-În pămînt.”*

*„-Unde nu se poate face fîntînă?
-În pod.”*

*„-Pă ce pat nu poți dormi?
-Pă patul puștii.”*

„Ce noi avem și Dumnezo nu are?”
(Păcate)

„Ce-i în cer făcut de mână de om?”
(Rănilor sau cicatricile rănilor lui Iisus)

*„Cireșica vinde mere,
Cireșel vine și cere.
Cireșica nu se-ndură
Cireșel vine și fură.”*
(Cloșca cu puii și uliul)

Informator: Celemen Cezara Andreea, 7 ani, Cluj-Napoca, 07.02.2000

În acest folclor e nevinovăție și o sinceritate, o gingășie și se vede că copilul de mic inventează, compune și se inițiază într-ale vieții.

*„E roșie
Are 13 centimetrii,
O ții în pantaloni
Și tăta lumea vrea s-o ție în mînă.”*
(Bancnota de zece mii lei)

Informator: Miron Dan, 28 ani, Cluj-Napoca, 28.01.1996

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Deget nu-i,
Unghie n-are
Și atîrnă între picioare
Și femeia se întrece
Să o frece?”*
(Țîța vacii)

Informator: Miron Sever Augustin, 53 ani, Cluj-Napoca, 26.01.1996

*„Ion Lungu
Aruncă bumbu.”*
(Praștia)

*„Am un om
Care iese din apă roșu.”*
(Sângele)

Informator: Pop Andreea Nicoleta, 9 ani, Osoiu, Cluj, 19.01.1996

*„Tinchiulus pe sub pereti
Nas belit în dosu feti.”*
(Cheia în broasca ușei)

Informator: Rădoaie Constantin, Brașov, 08.08.1982

*„Dacă-l cârmuiești din sfoară
Către cer zboară.”*
(Zmeul)

*„Cine cântă vara cu chitara
Și iarna n-are agoniseala (ce mânca)?”*
(Greerul)

*„Cine merge la furnică
Și se plînge că-i gol în burtică?”*
(Greerul)

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 19.02.2007

*„Când nu e zăpadă
Doarme în ogradă.
Dacă ninge afară
Cu copiii zboară.
Ghici cei?”*
(Sania)

*„Pe un deal rotat
Șăde un moșneag umflat.
Ghici cei ?”*

(Dovleacul)

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.03.2007

*„Stă la apă până-n brâu
Și te duce peste râu.”*

(Podul)

Informator: Chira Daniela, 11 ani, Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 01.03.2007

*„De la munte pân' la mare
Se întinde-o limbă mare.”*

(Râul)

*„N-are cap, n-are picioare,
E pufoasă și e moale.”*

(Perna)

Informator: Costin Sorin, 9 ani, Dej, Cluj, 02.09.2004

*„Am un copilaș
Frumos și drăgălaș
Și-mi place
Și nu-mi place
Și nu știu ce m-aș face,
Cînd îl iau în brațe plînge
Și se frînge
Și cînd îl pun jos tace.”*

(Lanțul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12.05.1989

*„Ce e-n pod fără oasă
Și funie trasă peste casă ?”*

(Fumul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 05.05.1988

*„A trăit, ne-a hrănit.
A căzut, s-a prăpădit.”*

(Oala de lut)

*„Nu-i lăutar,
Dar cîntă toată noaptea ?”*

(Broasca)

*„O fată tînă-ră-n zori
Face dragoste pe comori,*

*Și varsă lacrimile peste flori.
Luna le-a văzut
Și le-a cunoscut,
Da nu le-a ridicat,
Însă Soarele cum le-a văzut,
Le-a și uscat.”*
(Roua)

„Am un purcel cu nasul de fier.”
(Plugul)

*„Doi Țigani de laie
Se iau la bătaie
Și se bat în vătraie.”*
(Berbecii)

„Două mame au câte cinci feciori.”
(Mîinile)

*„Am un ceaun umflat
Peste lume răsturnat.”*
(Cerul)

Informator: Ceteraș Maria „Băndoiaie”, 71 ani, Jurca, Cluj, 21.07.1992

*„Am fîntînă verde
Cu apă roșie-n ie.”*
(Lebenița)

*„Măsa o face pe fiică-sa
Și fiică-sa o face pe măsă.”*
(Apa și gheața)

*„Hoțu intră-n casă
Și capu-și lasă afară.”*
(Cuiul)

*„Sus casă,
Jos casă,
La mijloc carne grasă.”*
(Broasca țestoasă)

Informator: Ciupe Alexandru Daniel, 17 ani, Ciubăncuța, Cluj, 02.05.1989

*„De născut s-o născut,
De murit n-o murit!
Nume are.”*
(Umbra)

*„Începe cu „P”
Și se termină cu „Ă”?”*
(Pensulă)

*„Io pe tine,
Tu pe mine
Și un dărab
Din mine-n tine.”*
(Pantoful)

Informator: Pop Marinel, 26 ani, Dej, Cluj, 04.06.1989

*„În pădure naște,
În pădure crește,
Vine acasă
Ninge de-nhîiște.”*
(Sita)

Informator: Huruban Augustin, 56 ani, Bobâlna, Cluj, 24.04.1988

*„Ce nod cu gura se înodă
Și cu mâni nu se deznodă?”*
(Cununia)

Informator: Fetinca Virginia, Cluj-Napoca, 02.03.1997

*„Două mame au câte cinci feciori.
Toți port același nume.”*
(Mânile și degetele)

Informator: Miron Sever Augustin, Cluj-Napoca, 02.03.1996

„Zboară și dă țintă.”
(Binoclu)

Informator: Căprar Vasile, 62 ani, Recea-Cristur, Cluj, 16.04.1997

*„Crăcești crăcioasa
Bagi flocoasa
Și zdrup(jup) cu măciucoasa.”*
(Bivolul în jug când îl prinzi la jug)

*„Ai văzut
Și n-ai avut.
Îi avea
Și nu-i vedea.”*
(Sicriul)

*„Năltoasă.
Cracoșă,*

*Chilimandroșă,
Handroșă. ”
(Vârtelnița)*

*„Eu cu nimea intru-n casă
Nimea iese pe fereastră,
Eu pe ușă afară.
Cine-o mai rămas în casă?”
(O rămas „Bu”)*

*„Am două nuiete
Ajung în cer cu ele.”
(Ochii)*

Informator: Cernucan Ioan, 35 ani, Văleni, Sălaj, 19.08.1997

*„Pe dealul berbelușului
Un curcan cu două guși.”
(O femeie cu desagii în spate)*

*„Și pe deal și pe cărare
Numai apă curgătoare.”
(Avionul)*

*„Mamă-sa face pe fiică
Și fica pe mamă-sa.”
(Apa și gheața)*

Informator: Covaci Călin „Țiganul”, Ciubăncuța, Cluj, 02.06.2004

*„Io pe tine,
Tu pe mine
Și un dărab din mine în tine.”
(Râșnița)*

Informator: Ciupe Daniel, Ciubăncuța, Cluj, 02.06.2004

*„Ocolică ocolea,
Ocolesc casa cu ea.”
(Vița de vie)*

Informator: Beldean Ioan Gelu, Ciubăncuța, Cluj, 02.06.2004

*„Colorat în ploaie.”
(Curcubeul)*

*„Trage cu urechea, dar nu la ușă.”
(Acul)*

Informator: Brenciu Horea (TVR), București, 15.03.1998

„O apeși,

Intri

Și ieși.”

(Clanța de la ușă)

Informator: ?, Ciubăncuța, Cluj, 04.06.1998

„Pintenat în bățătură.”

(Cocoșul)

Informator: ?, Ciubăncuța, Cluj, 01.12.1997

„Stă baba-n tindă

Cu-n dop băgat în pizdă.”

(Ciubărul cu varză la murat)

„O cărare lungă-scurtă

Mergea un om viind

La umbra unui felinar stins

Un câine mort

Rodea un ciont.”

(Minciuna)

Informator: Horți Ioan, 32 ani, Telciu, Bistrița-Năsăud, 31.08.2004

„Ce se ouă-n horn și scoate puii.

Îi neagră și cu pene.”

(Cioca)

Informator: Revnic Liorin, Ciubăncuța, Cluj, 25.05.2005

„Sus îi alb

Și jos îi galbăn.”

(Oul)

Informator: ?, Osoiu, Cluj, 29.06.1998

„Rostogol într-un ocol,

Pită albă-ntr-un picior.

Ghici ciupercă, ce-i?”

(Ciupercă de gunoi)

„Pe cei vii îi cheamă,

Pe cei morți îi plânge.”

(Clopotele)

Informator: Pop Augustin „Cochender”, 76 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2006

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Tatăl încă nu s-a născut
Și fiul se ridică-n sus.”*

(Focul. Focul nu s-a aprins, dar fumul se ridică la deal)

Informator: Pop Augustin „Cochender”, 76 ani, Osoiu, Cluj, 22.03.2006

„Iarbă uscată în tri pătrățele.”

(Fân)

Informator: Ciupe Daniel, Ciubăncuța, Cluj, 29.06.2006

*„Bag lunga
În larga.”*

(Cumpăna la fântână)

Informator: Morariu Ioan, 49 ani, Salva, Bistrița-Năsăud, 10.02.1999

„Lucrul dracului în casa popii.”

(Cetera)

Informator: Faur Marin, 40 ani, Ciubanca, Cluj, 07.04.1999

*„În pădure naște,
În pădure crește,
Vine acasă și-ngrădește.”*

(Gardul)

*„De la noi
Până la voi
Tot mațe de unguroi.”*

(Gardul)

Informator: ?

*„Subțirel și mititel,
Joacă lumea după el.”*

(Fluierul)

*„Am o rață saică-baică
Cu grumazii soi-beroi,
Cu dosu lemn suroi.”*

(Gordonul)

*„Roșu-i,
Măr nu-i.
Pătură-i.
Plăcintă nu-i.”*

(Ceapa)

*„Houa în jos
Și houa-n sus.
Când îi seară
Că mi houa?”*

(Ușa)

Informator: Moldovan Gheorghe, 61 ani, Codor, Cluj, 31.10.2001

*„Mama mare când trăia
Hudă cu peri avea.”*

(Mănușa)

Informator: Năstuța Maria, 27 ani, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud, 07.07.2001

*„Am o fată de secui
Șade cu pletele-n cui
Și vorbește ungurește
Și mușcă de prăpădește.”*

(Pușca)

Informator: Mare Vasile, 31 ani, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud, 16.09.2002

*„Când ți-o bagă bine-ți pare
Când îi porți ești mândră tare.”*

(Cerceii)

*„O bagi tare
O scoți moale
Și din gură-i curge bale.”*

(Cânepa)

*„Burta mea
Pe burta ta
Lunga mea
În gaura ta.”*

(Cumpăna la fântână)

Informator: Canta Laurențiu, 44 ani, Câmpia-Turzii, Cluj, 14.07.2000

„Chestia care cade de sus afară.”

(Ploaia)

Informator: ?, Cluj-Napoca, 17.07.2000

*„Zice badea către mândră:
-Io pe tine,
Tu pe mine
Și-o bucată din mine-n tine.”*

(Râșnița)

Informator: Codruț Dumitru, 18 ani, Florinta, Suceava, 11.01.2000

„Pintenat în bățatură.”

(Cocoșul)

Informator: ?, Ciubăncuța, Cluj, 01.12.1997

„De la noi până la Cluj

Tăt căldări cu fundu-n sus.

(Mușunoile)

„Una zice să fie vară,

Una zice să fie iarnă,

Una zice fie ce-o fi,

Că tăt una mi-a fi.”

(Caru zice: să fie iarnă, iar jugul: fie ce-o fi)

„În pădure naște,

În pădure crește

Vine acasă se-nvârtește.”

(Vârtelnița)

Informator: Pop Ilie, 64 ani, Pintic, Cluj, 06.02.2001

„Ce mi de trebuință

Și-l țin în tindă

Sau pemniță,

Deși are doar o fâță?”

(Butoiul cu varză la murat, cu moare)

Informator: Ferghete Nastasia născută Iancu, 56 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 07.08.1969

„Mă duc în pădure

Și aduc un lemn

Nici de-o palmă,

Nici de un cot

Și fac două mese mesite,

Două coveți covesite

Și rămâne și-un pahar de băut apă.”

(Ghinda de stejar: coja, două coveți și miezul; două mese iar capacu-i pahar)

Informator: Pop Vasile, 64 ani, Pintic, Cluj, 06.02.2001

„Sînt cercel cu toată

Nimeni nu mă poartă

Decît mă agață

La ușa-n față.”

(Lăcatul)

*„Am un copil
Cînd îl iau în brațe plînge,
Cînd îl las jos tace.”*

(Lanțul)

Informator: Olaru Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 10.07.1993

*„Ana grasa
Umple casa.”*

(Lampa)

*„Patru frați
Într-o cămașă îmbrăcați
Fug unul după altul
Și nu s-ajung niciodată.”*

(Anotimpurile)

Informator: Berariu Maria născută Seke, 47 ani, Turda, Cluj, 27.07.1993

*„Opincă nerasă
Ce umblă hebereie
Și cotrobăie prin vasă?”*

(Pisica)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.05.1988

*„Zece strîng
Și patru plîng.”*

(Mulsul vacii)

„Începe cu P și se termină cu ULĂ și se bălăngăne.”

(Pendulă)

„Începe cu P și se termină cu Ă.”

(Pensulă)

*„Una lungă și groasă
Între două flocoasă.”*

(Ruda carului)

Informator: Ciupe Alexandru Daniel, 17 ani, Ciubăncuța, Cluj, 02.05.1989

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

ÎNTREBĂRI GHICITORI ÎN REPERTORIUL COPIILOR

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Un tânăr care trăiește în România
Poate fi îngropat în America?”*

(Nu că trăiește)

Informator: Escu, Cluj, 02.04.1994

„Unde au femeile părul creț?”

(În Africa)

Informator: Escu, Cluj, 02.04.1994

„Care-i culmea sărutului?”

(Să săruți o gură de canal)

Informator: Miron Marius, 20 ani, Cluj-Napoca, 28.01.1996

„Care-i culmea presiunii?”

(Să sufli la un berbec în cur să i-să îndrepte coarnele)

„Care-i culmea pieții?”

(Ajungi în fața blocului cu sacoșa goală și te întrebi: dacă mergi ori vii de la piață?)

„Care-i culmea durerii?”

(Să fugi pe muchie de cuțit și să pui frâna cu coaiele)

„Care-i culmea matematicii?”

(Să te culci cu două necunoscute și să n-o rezolvi pe nici una)

„Care-i culmea fotbalului?”

(În reluare să fie gol)

Informator: Miron Dan, Cluj-Napoca, 28.01.1996

„Care-i culmea consolării?”

(Să faci să plîngă o salcie pletoasă)

„Care-i culmea dresurii?”

(Să faci să latre un câțel de usturoi)

Informator: Miron Sever, Cluj-Napoca, 27.01.1996

„Care-i culmea medicinei veterinare?”

(Să castrezi un câțel...de usturoi)

„Dacă-i paznic de noapte și moare ziua, primește pensia?”

(Dacă moare cum să primească?)

Informator: Viman Liviu, 53 ani, Gâlgău, Sălaj, 31.08.1993

„Știi care-i culmea răbdării?”

(Să ții o gură de apă-n gură și să te pui pe sobă până fierbe)

„Cînd omul mai stă, trebuie să și meargă.”

Informator: Doda Gheorghe, Cășei, Cluj, 18.02.1993

„Care-i culmea zgârceniei?”

(Să-și facă cărți de vizită și să nu le dea la nimeni)

„Ce-i celibatarul?”

(Un bărbat care a pierdut ocazia să facă o femeie nefericită)

„Ce film rulează în America?”

-Om bogat și om sărac.

Ce film rulează în Rusia?

-Om sărac.

Ce film rulează în România?

-Om trăi și om vedea.”

„Culmea fizicii?”

(Să gâdili un bec și să rîdă cei de la Electrica / Renel)

„Care-i culmea nesimțirii?”

(Să scrii pe o cunună ce-o duci la înmormîntare: „La mulți ani!”)

„Care-i legea lui Om?”

(Să fii cu mine om)

„Poate să facă o femeie pe un bărbat milionar?”

(Poate dacă el e miliardar)

„Ce diferență-i între porc și rîmă?”

(Porcul rîmă și nu e rîmă)

Informator:

„Cine nu-i prost destul?”

(Fudulul nu-i deștept destul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 15 ani, Ciubăncuța, Cluj, 10.01.1994

„O fată de 16 ani moare și-i înmormîntată în vîrful dealului. De ce?”

(Acolo-i cimitirul)

Informator: Escu, Cluj

„Dumnezeu a făcut pe Adam și pe Eva. Cum a fost Adam alb sau negru?”

-Alb.

-Atunci dacă Adam a fost alb, omul negru cum a apărut?”

*„Ce trece prin sat
Și cîinii nu bat?”*

(Moartea)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 13 ani, Ciubăncuța, Cluj, 18.07.1992

„Cine-i fiul tatălui meu, dar nu-mi este frate?”

(Eu)

„Cine vorbește în toate limbile?”

(Ecoul)

„Cine te-ngîă și nu te superi?”

(Ecoul)

„Cine dă din aripi, da nu poate să zboare?”

(Moara de vânt)

„Cînd poți duce apă cu ciurul?”

(Cînd e înghețată, iarna)

„Ce trece prin geam și nu-l sparge?”

(Raza soarelui)

„Cine naște înfășat?”

(Cucuruzul)

„Cînd stă iepurele și nu fuge?”

(În frigare)

„Cine are patru picioare și nu poate umbla?”

(Masa, scaunul)

„Cine are dinți mulți și nu poate mușca?”

(Pieptenele)

„Cînd e ziua mai mare?”

(Cînd aștepți)

Informator: Ceteraș Maria „Băndoaie”, 71 ani, Jurca, Cluj, 21.07.1992

„Ce trece prin geam și nu-l sparge?”

(Lumina, întunerecul)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 14 ani, Ciubăncuța, Cluj, 30.03.1993

„Ce-i mai dulce pe pămînt?”

(Gunoii de grajd)

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

„Badea Sabadîș Vasile, un bătrîn de la noi, ponturos, l-o întrebat asta pe un inginer și acesta n-o știut răspunde.”

Informator: Ghiurcan Vasile, 66 ani, Bobâlna, Cluj, 25.06.1988

„Ce mere mai iute-n lume?”

(Gîndul)

„Ce-i mai lungă decît lungă și cu mîna n-o poți ajunge?”

(Privirea ochilor)

Informator: Todoran Petru „Sumna”, Jurca, Cluj, 01.10.1988

„Cînd a fost Soarele în fundul apei?”

(Cînd a trecut Moise cu israelitenii Marea Roșie)

Informator: Găvrus Gheorghe „Fătu”, 82 ani, Osoiu, Cluj, 30.01.1993

„Cîte zile-s pînă-i luna?”

(Șapte zile)

„Cînd ai un leu, ce te gîndești?”

(Să ai mai mulți)

Informator: Mureșan Alexandru, 82 ani, Pustuța, Cluj, 25.07.1992

„Stai în apă pînă-n brîu.

Unde-i rima?”

(A mîncat-o peștii)

„Cîte ouă mînci din puterile tale?”

(Două. Nu două ai?)

Informator: Roman Alexandru, din Suarăș, Ciubăncuța, Cluj, 05.03.1993

„Unde-i mai alb oul?”

(În paie)

Informator: Pop Andreea, 6 ani, Osoiu, Cluj, 05.08.1992

„Banc, banc lung:

Maimuța îi pe tanc,

Tancul e pe autobuz.

Care-i mai sus?”

(Maimuța)

Informator: Pop Simona, 12 ani, Osoiu, Cluj, 05.08.1992

„Ce se servește fierbinte și are multă umplutură?”

(Ziarul de dimineață, sarmalele, etc.)

Informator: Ciubăncuța, Cluj, 13.06.1997

„Ce crește cu rădăcina-n sus?”

(Sloiul de gheață)

Informator: Doda Gheorghe, 50 ani, Cășei, Cluj, 16.04.1997

„Ce zboară și nu dă din aripi?”

(Avionul)

Informator: Pop Grigore, 60 ani, Recea-Cristur, Cluj, 16.04.1997

„Ce iese noaptea și nu latră câinii?”

(Vântul)

Informator: Ciupe Daniel, 33 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.05.2005

„Ce fel de mușchi nu fierbe bucătarul?”

(Mușchiul de lemn)

„Ce nu-ți uiți niciodată acasă?”

(Capul)

Informator: Celemen Marius, 25 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.09.1993

„Știi care-i definiția la pește pe moldovenește?”

(Mămăligă prăpădește)

Notă: Mânci mămăligă mai multă decât carne, mai multă decât friptura de pește.

Informator: Celemen Dorina Victoria, Mileți, Dorohoi, 09.07.1998

„Nevastă-ta pune în oală să facă de mâncare. Cine ști ce fierbe-n oală?”

(fedeul)

Informator: Ciupe Ion „Șoferu”, Ciubăncuța, Cluj, 02.06.2004

„Am un frate cu buricu-n spate.”

(Fedeul)

„Ce crește cu rădăcina-n sus?”

(Sloiul de la streășina casei)

Informator: Beldean Ioan, Gelu, Cluj, 02.06.2004

„De ce se arde pâinea?

De ce rămâne femeia gravidă?

De ce se îneacă un om în fântână?”

(N-a fost scos / scoasă la timp)

Informator: Andrieș Victor, 28 ani, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud, 22.10.2003

„Câte cuie trebuie la un cal bine potcovit?”

(Nici unul, nici un cui)

Informator: Miron Sever Augustin, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 04.07.2001

„Când are găina mai multe pene?”

(când are cocoșul deasupra)

Informator: Dan , 56 ani, Căpuș, Cluj, 25.11.2003

„Oare ce ochi nu clipește niciodată?”

(Ochiul de apă)

„Cine nu ne contrazice niciodată?”

(Oglinda)

„Romanul cu cele mai multe personaje și care poate să continue?”

(Cartea de telefon)

„Ce se învâрте mereu fără să amețească?”

(Planeta)

Informator: ?, Ciubăncuța, Cluj, 04.06.1998

„Cum trece iepurele dealul când plouă?”

(Ud)

„Ce trece prin apă și nu se udă?”

(Umbra și vițelul în vacă)

Informator: Horti Ioan, 32 ani, Telciu, Bistrița-Năsăud, 31.08.2004

„Dacă io intru-n bileoteică,

Broasca unde rămâne?”

(În ușă)

„Cum cântă cocoșul joi dimineața?”

(Cucurigu)

„Ce face fiică-sa pe mamă-sa?”

(Apa și gheața)

Informator: Ciupe Daniel, 33 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.05.2005

„Litera cocorilor?”

(V)

„Lapte maltratat?”

(Bătut)

„Pui la școală?”

(Boboc)

„Hoț pe apă?”

(Piratul)

Informator: ?, Ciubăncuța, Cluj, 16.05.1998

„Cei nici în casă, nici în casă?”

(Fereastra)

„Ce-i rotund și fără fund?”

(Cercul)

Informator: Pop Augustin „Cochender”, 76 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2006

„Ce-i rotund și arde?”

(Becul)

Informator: Celemen Marius Ciprian, Cluj-Napoca, 31.03.1998

„Ce diferență e între pâine și femeie?”

(N-o scoți la timp, pâinea se arde, iar femeia rămâne gravidă)

Informator: Mureșan Alexandru „Hurdac”, Osoiu, Cluj, 29.06.2006

„-Unde plecați?”

-Unde pleacă și regele pe jos.”

(W.C.)

Informator: Moldan, 77 ani, Luna, Cluj, 12.01.2005

„În ce se transformă moldoveanul după ce moare?”

(În cablu subteran, că el e sârmă)

„Din ce-i făcută vioara?”

(Dintr-un oltean cu gâtul lung și patru moldoveni întinși la maxim)

„De ce poartă milițienii epoleți de tablă?”

(S-audă când plouă)

„De ce poartă milițienii epoleți pe amândoi umerii?”

(S-audă stereo)

„De ce umblă milițienii doi câte doi?”

(Unu știe să citească și unul știe să scrie)

Informator: Faur Marin, 40 ani, Ciubanca, Cluj, 19.02.1999

„-Tu Iuliană cum îs ouăle la Cluj?”

(Albe)

„-Cum le-ai dat Iuliană?”

(Cu mâna)

Informator: Prunean Vasile Țicu, Dorna, 23.02.1999

„De ce-i curge la bou balele?”

(Că nu poate să scuie)

Informator: ?, Recea-Cristur, Cluj, 25.12.1998

„Pe sus trec un ciopor (cârd) de găște. Cea dinainte are două înapoi. Și cealaltă dinapoi are tri înainte.

Câte găște o fost?”

(Cinci găște)

Informator: ?, 10.10.2002

„Ce diferență îi între femeie și mină?”

(În femeie bagi material și scoți muncitori, dar în mină bagi muncitori și scoți material)

„100 găște se pun pe un gard. Vine un vânător și pușcă o găscă.

Câte găște o mai rămas pe gard?”

(Nici una, că celelalte o zburat)

„Ce-i mai bun, fușcă de găscă sau verdeață de rață?”

(...Fușcă)

Informator: Moldovan Gheorghe, 61 ani, Codor, Cluj, 31.10.2001

„-Cine-i cocoșul în casă?

-Eu, da ea (femeia)-i găina și găina cântă.”

(Eu îs capu, dar femeia-i gâtul și cine poartă, mișcă capul)

Informator: ?, Ciubăncuța, Cluj, 26.02.2000

„Beau apă, că n-am apă,

Că de-aș avea apă,

Aș bea vin.”

(Morarul de moară de apă)

Informator: Maier Liviu, 59 ani, Sânmihaiu-Almașului, Sălaj, 17.07.2000

„Ce face iepurele când ajunge la mijloc în pădure?”

(Dup-acea iese)

Informator: Canta Laurențiu, 44 ani, Câmpia-Turzii, Cluj, 16.07.2000

„Ce intră-n sat

Și câinii nu bat.”

(Negura)

Informator: Pop Ilie, 6 ani, Pintic, Cluj, 06.02.2001

*„Ce iese din mină galbîn
Și nu se mîncă?”*

(Aurul)

Informator: Olaru Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 10.07.1993

„Câți de unu-s într-o sută?

(Nici unul)

„La un cal bine potcovit câte cuie-i trebuie?”

(Nici unul)

Informator: Miron Augustin Sever, 59 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj,

„Dacă o găină pestriță se urcă pe-o șiră de paie, cum se dă jos de acolo?”

(Tot pestriță)

Informator: Berariu Maria, 47 ani, Turda, Cluj, 27.07.1993

„Luni, marți, miercuri, joi, vine...sâmbătă și duminică.

Ce zi din săptămână n-am zis?”

(Vineri)

Informator: ?, Ciubăncuța, Cluj, 16.06.1983

*„O mărș un doctor într-o librărie să-și cumpere o carte cu animale exotice,
da broasca unde o rămas ?”*

(În ușa)

„De ce ursul n-are coadă?

De ce s-arde pita-n cuptor?

De ce rămâne femeia groasă (gravidă)?

(Nu-i scoasă la timp)

Informator: Ciupe Daniel, Ciubăncuța, Cluj, 08.02.2007

„Oaia cînd trece dealul, ce face?”

(Stă)

Informator: Pop Marinel, 26 ani, Dej, Cluj, 04.06.1989

„Ce zboară și dă țîță?”

(Liliacul)

Informator: Todoran Petru „Sumna”, Jurca, Cluj, 01.10.1988

„Există lup care să nu mînce nici o oaie?”

(Lupul mort)

Informator: Ferghete Daria Loredana, 13 ani, Ciubăncuța, cluj, 17.10.1992

„Cine ia finul cu trei dinți?”

(Furca)

Informator: Ceteraș Maria „Băndoie”, 71 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.07.1992

Rămân convins, că prin folclor, chiar al copiilor, noi câștigăm o învățătură, devenim mai buni cunoscându-ne altfel și învățând că-n viață nu se trece ca rața prin lobodă, ci la un moment dat precum la Mărășești „Pe aici nu se trece !”, oricum, fără o maturizare la minte și fără o virtute, fără statutul de om dintre oameni și pentru oameni, la noi în popor toate avându-și vremea și rostul lor. Putem vedea și prin cartea de față c-acești „șoimi ai patriei” sânt „pionieri” și au o treabă a lor nu tocmai ușoară, că învață permanent să fie oameni descurcăreți, isteți (și în viață învață să salute, să se poarte civilizat și să spună în față, deschis, ce-i de spus „că-i rău a fi prost și papă lapte”, că nu poți fără să nu înțelegi pe alții (e drept că pentru asta deși totul pare o joacă tu trebuie să muncești zilnic fără simbrie, ca să devii om între oameni și de omenie știind că-n viață îi și greu și ușor).

Asta-nveți și din folclor, din cultura populară și din tradiții, obiceiuri (din această moștenire spirituală care ne vine de unde ne vine prin cuvânt ca să ne lege drag și sfânt de acest pământ, de acest leagăn al copilăriei, de această iarbă verde de acasă). Pentru asta copiii nu pierd timpul, au energia necesară și sânt receptivi și creatori, că nu pot să nu facă ceva învățând că fără dragoste, fără stăruință, răbdare, osteneală și conștiință nu ești nimic, ești mic.

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**FRÂNTURI DE LIMBĂ
ÎN FOLCLORUL COPIILOR**

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Chiar dacă ele nu sânt prea numeroase, frânturile de limbă, sunt (aripi de vis) componente ale folclorului, un folclor deosebit și cu destinație specială: dicția, formarea dicției, însă în popor ele sunt o joacă, o distracție pe seama celui care, neândemânatic, nu rostește repede și corect propozițiile și versurile acelor vorbe anume aranjate și ticluite.

Întotdeauna unul mai deștept în colectivitate îl pune pe altul să zică iute și de mai multe ori, ce zice el – ce știe de fapt pentru care versuri cândva și el a fost soponit, luat în tri peri (în piept, în batjocură); la mijloc este iscusința fiecăruia, mintea le merge brici când e vorba să stea puțin la taifas și să râdă copios și sănătos.

Fiecare trece printr-o școală a poporului, cu toții doar așa învață ce-i una, ce-i alta pe pielea lor, că nu-i mai învățat nimeni ca Stan Pățitul, și nu e supărare, dar ce zic?

Învățat nu se naște nimeni și din lecție spre hazul celorlalți la care se supune bine crescut și încearcă să zică repede ce i se cere: frânturi de limbă, chiar dacă exprimă altceva și nu ce pare inițial.

Cu alte ocazii unele vorbe nu le-ar rosti nici în ruptul capului ci doar cu oarecare jenă, pudoare sau timiditate, că nu se vorbește între oameni necivilizat, fără perdea și zdrențos (vorbesc cum le vine la socoteală doar ȋiganii sau cei care nu plătesc o ceapă degerată).

În zona cercetată de mine se vorbește decent, cu bun simț și pe cât se poate corect (stâlcesc vorbele doar neoamenii), c-așa știe omul de la mama de-acasă să nu-și arate coarnele. Nu se vorbește oricum, ca rața prin lobodă ci cu o anumită reținere și ținută.

Acest folclor pentru dicție, frânturile de limbă, că la ele am să mă limitez, trebuie rostite cu multă atenție că așa-s făcute, să-ți fie-n gură ca pietrele de moară.

La prima încercare puțini izbutesc să zică fără greș și în joacă, drăcușorul de om face ce face ca să iasă răs și turcă ca să iasă poanta. După cum ve-ți vedea din exemplele care urmează, ele au o frumusețe neaoșă, deosebită și prin frânturile de limbă te instruiești și te școlești fiindcă colectivitatea umană te face mai atent. În comunitate, râsul stârnit este un capital necesar și sănătate curată. Este servit ca și garnitură, un condiment cu care se umple un gol, dar de fapt el este un act de cultură populară.

„Prepelița prepeliții

Cu 12 pui prepeliți,pestriți,

Dar mai pestriță-i prepelița pestriță

Cu 12 pui prepeliți pestriți.”

Informator: Dan Miron, 17 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 19.05.1985

„Zii repede:”

„S-a suit capra pe piatră

Și s-a spart în patru.

Crepe capul caprei

Ca și peatra-n patru.”

Informator: Celemen Stefania Mihaela, 16 ani, Ciubăncuța, Cluj, 28.10.1984

*„Capra neagră calcă-n crînci,
Crînciul s-o crăpat în cinci.
Crepe capu' capri-n cinci
Cum o crăpat cîrnciu-n cinci.”*

Informator: Olaru Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 11.07.1993

*„Capra crapă pieatra
Cum și-a crepat
Țapu' capu'.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 03.11.2006

*„Capra crapă piatra
Cum crăpa-i-ar la capră capu'.
(cum i-o crăpat la capră capu')”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, Cluj-Napoca, 03.11.2006

*„Capră neagră-n piatră calcă
Pteatra crapă-n doi și tri.
Crepau-ar capu' capri!
Cum o crăpat pteatra-n tri!”*

*„Mai cunosc una:
Io pup poala popii,
Popa pupă poala me.”*

*„Da:
Napti-s doi pă su' lădoi?
Ați scris-o?”*

Informator: Faur Marin, 24 ani, Ciubanca, Cluj, 01.07.1983

*„Fata popii napi săpa
Pe sub poartă napti-s da.”*

Informator: Olariu Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 11.07.1993

*„Napti-s doi noaptea prin gard,
Napti-s doi de doi grițari!”*

Informator: Iușan Simona, 9 ani, Cluj-Napoca, 15.07.2001

„Napti-s doi sara prin gard.”

Informator: Todoran Silvia, 58 ani, Jurca, Cluj, 15.05.1983

„Napti-s doi sara la noi.”

Informator: Canta Alexandru, 62 ani, Osoiu, Cluj, 27.06.1983

„Napti-z dau sara prin gard.”

„Napti-z doi pă lădoi.”

Informator: Pop Gheorghe, 43 ani, Osoiu, Cluj, 18.06.1984

„Napt'i-s dă măta prin gard.”

Informator: Radovici Teodor Olteanu, 68 ani, Călățele, Cluj, 11.07.1993

„Flutur pe punte,

Flutur su punte.”

Informator: Pop Iuliana născută Mureșan, 64 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

„La curbă șinele pocnesc.”

Informator: Mălai Gavril, 42 ani, Mărișel, Bistrița-Năsăud, 11.07.1993

„Un cărămidar cu o cărămidă fac cărămidă în cărămidăria lor.”

„Tata ia curbe cu mașina.”

Informator: Cranc Duma Toni, 8 ani, Osoiu, Cluj, 12.02.1997

„Jar nou,

Par nou

Soc arde

Jar n-ave.”

Informator: Criste Dorel, 52 ani, Ciubăncuța, Cluj, 08.02.2007

„Parnou socarde jarnave.”

(în românește, dar crezi că-i pe țigănește)

Zi după mine:

„Clopoțel,

Clopoțel,

Cloțopel...”

Informator: Ciupe Daniel, Ciubăncuța, Cluj, 08.02.2007

De zis repede:

„Putifar cu Soliman

Stau lângă-o caraculă

Și neavând ce face

Se trag de...Pu...tifar de Soliman.”

Informator: Cristea Octavian, 62 ani, Ciubăncuța, Cluj, 1988

„Fedeuș în podu morii.”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 64 ani, Ciubăncuța, Cluj, 14.01.2006

„Spălătoreasa-n curte spală.”

Informator: Pop Ioan, 13 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

„Popti-s doi la noi în sat.”

Informator: Pop Vasile, Osoiu, Cluj, 17.06.1984

„Popi-s doi la noi în sat.”

Informator: Gergeli Ana născută Petruș, 48 ani, Ciubanca, Cluj, 13.05.1985

*„Io pup pola popii,
Popa pupă pola mea.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 64 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.09.2006

*„Eu ȋuc poala popii,
Popa ȋucă poala me.”*

Informator: Mălai Gavril, 42 ani, Mărișel, Bistrița-Năsăud, 11.07.1993

„Vulpoiul’ vulpuieste vulpea vulpuită.”

„Zdapi, zdapi.”

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 15.10.2006

*„Am cinci lăvnicele,
Plăcnicele,
Chiscovărnicele.
De nu le-aș avea
N-aș putea:
Lăvnici,
Plăcnici,
Chiscovărnici.”*

(cele cinci degete de la mână)

Informator: Magdaș Iuliana născută Tătar, 55 ani, Osoiu, Cluj, 28.02.1985

„-M-o trimis tata maria sa pe mine măria mea, la dumneata măria ta să nemprumuți un sac de grâu.

-D-apoi io măria mea, tată-tu măria sa, tu măria ta...

Cine dracu a țâne sacu?”

(Dacă toți ne domnim cine mai pune și mâna?)

Informator: Miron Titica născută Ferghete, 43 ani, Aghireș-fabrici, Cluj, 18.05.1985

„Domnule Dudescu dați-mi două dudu dulci din dudu dumneavoastră de dincolo de drum.”

„Duda duduiește duduiește dudu.”

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 15.10.2006

„Domnule Dudescu dați-mi două dude din dudu dumneavoastră de dincolo de drum.”

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, 11.02.2001

„Felicia, fata fierarului Feri face fasole frecată fără foc fiindcă focul face fum.”

Informator: Ferghete Pavel, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 1965

„Fata fierarului face fasole frecată fără foc, fiindcă focul face fum.”

„Fata fătului, Florica, face foc fără fotoghin fiindcă focul face fum.”

Informator: Pop Rodica, 9 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

„Ploaia umple plopul, plopul-i plin de ploaie.”

„Stan ca stanca stă-n castan.”

„Știu că știi că știuca-i știucă, dar nu știu că știi că știuca-i pește.”

Zâ repede de mai multe ori:

„Zdapi”

Apoi zâ tot așa:

„Lapu”

Apoi:

„Țapu”

Informator: Ciupe Nicolae, 14 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

„Stanca stă-n castan cu Stan.”

Informator: Găvrus Simona, 12 ani, Osoiu, Cluj, 11.08.1986

„Stanca sta în castan, ca Stan.”

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 15.10.2006

„Șase sași din șase sate în șase saci.”

„Caricaturistul care caricaturizează caricaturi caracteristice.”

Informator: Moldovan Florin, 10 ani, Cluj-Napoca, 12.07.1985

„Caricaturistul se recaricaturizează.”

Informator: Găvrus Simona, 12 ani, Osoiu, Cluj, 11.08.1986

*„Foaie verde de dai,
N-ai,
Ia nu mai da, că vezi că ai.”*

Informator: Mureșan Anica, Pustuța, Cluj, 19.10.1986

*„Mihăilă pilă lungă
Ți-ai pilit pila pe pungă.
Pila lungă, pila-n pungă,
Mihăilă pilă lungă.”*

Informator: Olaru Viorel, 46 ani, Maieru, Bistrița-Năsăud, 11.07.1993

*„Fedeuș în podu' morii,
Fediuș în podu morii.”*

*„Flutur pe punte,
Flutur su' punte.”*

*„-Iară, iară, ca ș-asară.
-Cum asară ș-amu' iară?
-Ș-asară ca ș-amu.
-Cum asară ș-amu' nu?”*

*„Pilă-n pungă
Pungă-n pilă,
Șolomon cu pila lungă
Ș-o pitit pila din pungă.”*

Informator: Faur Victoria născută Pop, 50 ani, Ciubanca, Cluj, 01.07.1983

*„Tăt am zâs c-am zâs c-oi zâce
Când oi zâce, am zâs c-oi zâce
Ca să știi c-am zâs c-oi zâce.”*

Informator: Nemeș Alexandru, 69 ani, Ciubăncuța, Cluj, 22.07.1980

*„Când oi zâce, iar oi zâce
Să nu zâci c-am zâs c-oi zâce.”*

Informator: Pop Augustin „Coclender”, 55 ani, Osoiu, Cluj, 02.03.1985

*„Ptilălău cu ptila lungă
S-o ptilit pă dungă.
Ptila-n dungă,
Ptila-n pungă.”*

*„Bani am, pungă n-am
Banii n-am în ce-i băga
Pungă n-am pe ce-mi lua.”*

Informator: Pop Augustin „Coclender”, 53 ani, Osoiu, Cluj, 19.07.1983

„Napti-s doi după lădoi.”

*„Călăcean cu pila lungă
Ș-o pilit pila pe pungă
Pila-n pungă,
Călăcean cu pila lungă.”*

Informator: Ghețe Grigoraș, Recea-Cristur, Cluj, 24.06.1986

„Eu sunt gospodar și vreau să mă dezgospodăresc.”

Informator: Pop Andreea Nicoleta, 7 ani, Osoiu, Cluj, 19.09.1993

*„Pilalău cu pila lungă
Și-o pilit pila pe pungă.
Pila-n pungă,
Punga-n pilă,
Pilalău cu pila lungă.”*

Informator: Cosma Ioana Maria, Escu, Cluj, 16.08.1994

*„Solomon cu pila lungă:
Pila-n pungă.
Am pilit pila pe pungă
Solomon cu pila lungă.”*

„Mezi de pită-n cisma doamnei.”

Informator: Ghergeli Ana născută Petruș, 48 ani, Ciubanca, Cluj, 13.05.1985

De zis repede:

„Pită albă în cisma doamnei.”

Informator: Pop Gheorghe „de la pod”, 43 ani, Osoiu, Cluj, 18.06.1984

„Ceapă roșie în cisma doamnei.”

Informator: Pop Ioan, 13 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

*„Știm că știuca-i știucă,
Dar mai știu că știuca-i pește.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 15.10.2006

*„Capra be apă de pe piatra
Ce crapă în patru
Că capra neagră o calcă-n apă,*

*Deși piatra pe piatră șede
Pietră crapă.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 10.01.2007

*„Cita citează pe Cita,
Prinde pești cu dinamita.”*

Informator: Mureșan Natalia, Ciubăncuța, Cluj, 1985

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**CIUFALE (PORECLE) ȘI ZICALE
ÎN FOLCLORUL COPIILOR**

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Somn ușor, vise plăcute
Purecii să te sărute!”*

Informator: Găvrilă Gheorghe, 30 ani, București, 18.05.1986

*„Somn ușor
Zece pureci pe un picior
Și zece și pe celălalt
Să te tragă jos din pat.”*

Informator: Ferghete Nastasia „Fătoaia”, 47 ani, Sâmpetru Almașului, Sălaj, 1960

*„Urlă câinii după deal
C-o mâncat lupii un cal,
Că numai coada i-o rămas
Să se șteargă Flaviu pe la nas.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 37 ani, Ciubăncuța, Cluj, 10.09.1979

*„Urlă lupii după deal
C-o mâncat asară un cal.
Numai coada i-o rămas
Să se șteargă (un nume) pe la nas.”*

Informator: Pop Ioan, 13 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

*Știrbu, baba cloanță,
Macină tăriță
Într-un ciur de mîță.”*

Se ciufulește copiii la care le cad dinții la 7-8 ani, așa ca un rîs.
Dintele căzut se aruncă pe casă zicându-se, descântându-se:

*„Na cioară dinte de ciont
Și dă-mi altu’ de oțel.”*

Informator: ?, Nădășel, Cluj, 12.07.1973

*„Darioască-droască,
Mâncau-ai o broască!”*

Observație: „-Tăticule, de ce mi-ai pus Daria, că mă ciufulesc fetele?” Delia și Deliuț. Tu nu strigi după ei tot ca să-i ciufulești, încă de acasă cum strigă ei la mamă-sa bună: „*Mamă tină, Mamă tină!*”

Informator: Ferghete Daria Loredana, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj,

*„Păvălușcă
Triglușcă.”*

Informator: Drăgan Vasile a Florii Șchiopului, Sîmpetru-Almașului, Sălaj, 1960

*„Nenea bicii(bacsi)
Dă cu cracii*

*Și omoară rațele
Și le scoate mațele
Și le bagă la-nchisoare
Și le dă pâine cu sare.”*

Informator: Chincișan Cristina și Paula, 5 ani, Cluj-Napoca, 13.08.1985

*„Nelu bolundu,
Trage cu tunu
Și-mpușcă la rațe
Și mîncă la mațe.”*

Informator: Ferghete Pavel, Sîmpetru-Almașului, Sălaj, 1960

*„Nelu purcelu
Vaca și vițelu.”*

Informator: Mânzat Paul Sebastian, 9 ani, Dej, Cluj, 02.06.1986

Ciufale

*„Urâcioasa de la noi
Trage lada de gunoi.”*

*„Ionel,
Coadă de purcel.”*

*„Ionică de la cai
Hai încoace mulge-o-ai.”*

*„Ciprian
Coadă de pian.”*

„Cezara are bondărași.”

E de-a surdului

*„-Bună seara.
-Merg la Timișoara.”*

„Cezara-mezara.”

„Acesta-i broscoi de la Osoi.”

„Trilu liru-crocodilu.”

*„Sânt a sa mumă,
Da tată-su mă sugrumă.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 16.05.1998

*„Hopale cu penele
Ți-ai pierdut izmenele.”*

Informator: Mânzat P. Paul, 6 ani, Dej, Cluj, 09.07.1983

*„Ciprian băiat frumos
Taie mâța, face borș.”*

Informator: Celemen Marius, 30 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.04.1998

*„Cucu, cucu, cucu,
Mâncamne-ai zîmbucu!”*

Informator: Ferghete Mircea, 10 ani, Sîmpetru-Almașului, Sălaj, 1965

Ciufale II

*„Tropa, tropa din papuci
Și cu nasu plin de mucii.”*

*„Du-te tot învârtindu-te
Unde și-a dus negustoru' ceapa
Mutul iapa și surdu' roata
Și Iisus crucea sus pe Golgota.”*

*„Unii trec și-mbătrânesc,
Alții nasc, cresc și înfloresc.
Florile primăvara-nfloresc,
Eu cu necazu mă amărăsc
Mie nu-mi mai trebuie
Că pe zi ce trece mă ramolesc.”*

*„-Măi chiorule, vezi acul în vârful șurii?
-Acu-l văd, dar șura ba.”*

*„-Sărăcie ce-ai cu mine?
-M-am avut cu tată-tu bine,
Și nu mă-ndur să te scap din mână nici pe tine.”*

*„Te ții de fală straiță goală,
Dar ești o mulă, o topală.”*

„Ești fudul, dar nu deștept destul.”

„Omule cât trăiești nu te face de povești,

*Că după cum te porți și vorbești
Știi cine mama dracului ești.”*

*„Ai grijă de tine
Omule, ce trăiești bine,
Că ți se duce pe sfârlă puterea
Și-ți pierе vederea
Și nu mai ai ce face cu averea.”*

Informator: Celemen Marius Ciprian, 11 ani, Cluj-Napoca, 19.02.2007

*„-Babă vezi acu?
-Vede-l dracu’.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, 06.02.1998

*„Ce-i aici?
-Castraveți și porodici.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, 05.05.1998

*„Zâ: Mașină zburătoare”
„-Mașină zburătoare.
Dracu să se însoare.”*

*„Zâ: -Fluture.”
„-Fluture.
-Dracu să te scuture.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, 11.06.1998

*„Zâ: -Butoi.”
„-Butoi.
-Măta-i cât doi.”*

Informator: Pop Anca, 10 ani, Osoiu, Cluj, 10.06.1998

*„Zâ: -Cărămidă.”
„-Cărămidă.
-Măta-i gravidă.”*

*„Funie lungă până-n staur
Măta umblă după taur.”*

*„Funie lungă până-n cer
Măta umblă după jer (vier).”*

*„Cinci ori cinci e douăzecișicinci.
Și cu măta șaptezecișicinci.”*

*„S-o bătut în centru
Măta cu cimentu.”*

Informator: Pop Anca, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.06.1998

Pop Sanda, 8 ani, Osoiu, Cluj, 11.06.1998

*„Auzi mămăligă cu mălai
Unde ți-oi zice să stai.
Mămăligă cu mălai
Cum te pun așa să stai.”*

*„Hinta
Polinta,
Strecură
Plăcinta.”
„Vezi că ți-oi umfla botu’!”*

*„Cindă, cindă,
Bagă nasu-n budă.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Cluj-Napoca, 19.02.1998

*„Hai la cinci la cinci
Ca să-ți sară dintre dinți.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15.03.1998

*„Urăcioasa de la noi
trage lada cu gunoi.”*

„Ionel coadă de purcel.”

*„Ionică de la cai
Dă-i încoace mulge ai.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, 21.09.1998

*„Hopa, tropa, Penelopa,
O intrat în Europa.
Hopa, Tropa și cu Popa
O intrat în Europa.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 19.02.2007

*„Liru, liru, crocodilu,
Hopa, tropa, Penelopa.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Cluj-Napoca, 29.03.1997

*„Daniel boabe de mn’el,
Toroșteală de purcel,
Trage șapca după el.”*

*„Cristinel, Cristinel
Coadă de purcel.”*

Informator: Celemen Theodor Flaviu (Bursucu), 12 ani, Ciubăncuța, Cluj, 17.03.1981

*„Grasu compasu
Mătură cu nasu.”*

*„Grasu contrabasu
Mătură cu nasu
Și-n bucătărie
Și-n sufragerie.”*

Informator: Mureșan Nicolae, 9 ani, București, 27.09.1985

*„-Cum te cheamă?
-Pere cu zeamă.
-Cum ți numele?
-Trage cu cărbunele.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 56 ani, Ciubăncuța, Cluj, 01.06.1998

*„-Cum te cheamă?
-Zor de zeamă.
-Cum te strigă?
-Mămăligă.”*

Informator: ?, Sîmpetru-Almașului, Sălaj, 1960

*„-Cum te cheamă ?
-Zor de zeamă
-Cum te strigă ?
-Mămăligă
-Cum te spală ?
-Cu cerneală
-Cum te bate ?
-Peste spate.”*

Informator: Celemen Ciprian, 13 ani, Cluj-Napoca, 19.03.2007

Întrebări și răspunsuri în doi peri:

*„-Cât îi ceasul?
-Cât ți nasul,
Nasul meu s-o oprit la opt.
Prost îi cine m-o-ntrebat.”*

Informator: Pop Vasile Timia, 61 ani, Ciubanca, Cluj, 26.02.1994

*„-Cum te cheamă?
-Zor de zeamă.
-Cum te strigă?*

-Mămăligă.

-Cum te bate?

-Peste spate."

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Cluj-Napoca, 11.02.1998

„-Vai, vai ce-i aici?

Castraveți și porodici."

Informator: Pop Cosmin, 7 ani, Osoiu, Cluj, 15.06.1989

„Amintire de la mine

Bage dracii lemne-n tine."

Informator: ?, Aghireș-Fabrici, Cluj, 19.05.1987

„Beșa cu fedeuăle

Sparge lipideauăle."

Informator: Celemen Marius, 13 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.07.1980

„Popa cu fedeauăle

Sparge lipideauăle."

Informator: Duma Mariana, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

„Hopa, hopa, am intrat

În joc cu popa."

Informator: Neamțu Emil, 59 ani, Dej, Cluj, 16.10.1997

„Doamne, miluiește,

Popa prinde pește.

Popa s-o beșit,

Peștele o fugit

Și preoteasa o murit."

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

„Vai, Iisuse Hristoase,

Ce burlane groase,

Lui Dumnezeu să ne rugăm

Între ele s-apucăm."

Informator: ?, Aghireș-Fabrici, Cluj, 1960

„Mîniuța-guța,

Popa beșinuța,

Mînioiu-goIU,

Popa beșinoiu."

*„Cine-i mînios pe noi
Crească-i coarne ca la boi,
Cine-i mînios pe mine
Crească-i coadă ca la cîine.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 38 ani, Ciubăncuța, Cluj, 03.09.1980

*„Vă salut domnu' colonel
Cu beșina-n portofel.”*

Informator: Doda Florin, 5 ani, Recea-Cristur, Cluj, 26.12.1988

*„-De unde ești?
-Din satu cu gura-n jos,
Din gura neagră,
Di unde-i și cine mă-ntreabă.”*

Io ce știu ce-i, un banc așa.

Informator: Ceteraș Maria Băndoaie, 64 ani, Jurca, Cluj, 14.05.1985

*„Din greșeală în greșeală
Spre victoria finală.”*

Informator: Lepădat Ioan, 58 ani, Clâmboaca, Sibiu, 13.01.2003

*„Ăsta picior mă doare,
Da cu ăsta dau mai tare.”*

Informator: Jianu Maria, 66 ani, Turda, Cluj, 15.11.2003

*„Copilu,
Uită pedofilu.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, 10.10.1998

Încurajare pentru echipa adversă la fotbal, ciufală:

*„Hai Bezdedul la culcare
Să vă dăm și pijamale,
Pijamale de pitici
Lua-v-ar dracu de tîmpiți!”*

Informator: Pop Andreea, 6 ani, Osoiu, Cluj, 05.08.1992

*„Bine-mi pare c-am scăpat
Sănătos cu capu' spart.”*

Informator: Chira Victorița născută Mânzat, 37 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

Când se prostea careva și zicea altuia ceva neplăcut și acesta replica, nu se lăsa batjocorit. Punea și cel jignit capac la oală. Pur și simplu nu se căciulea, nu se lăsa călcat în picioare. După cum vedeți totul era justificat, în legitimă apărare, chiar dacă limbajul părea mai bolovănos, mai zdrenșos. Pentru fiecare cojoc era ac și pe oricine, indiferent cine, trebuia pus la punct, că nu era

acela...p...de grof, că și el a supt țâță de la scroafa satului. Observați, dacă vreți, inteligența nativă, talentul înăscut a omului cioplit din topor, ca atare unde-i la el vulgaritatea, deși viața lui e aspră? (și încă ceva: putem zice, că poporul român nu are ambele sexe, că nu-i pe picioarele lui și cu picioarele pe pământ?). Avea dreptate Alexandru Graur, deci vorbește cum ți vorba și cum vorbești îți pot spune cine ești (ce fel de om, că există oameni și oameni și unii uită de unde au plecat și ce țâță au supt). Folclorul copiilor (acest minunat repertoriu) ne arată unde ni veșnicia și de unde ne tragem și că vorba, vorba aduce, dacă ești suflet din sufletul neamului tău și în banca ta și nu fudul și nu deștept destul pricepându-te la câte-n lună și stele, ca vaca la balet. Ca să fii om ai folclorul poporului tău în sânge.

*„A fost odată un moș și-o babă
Ș-o sămănat fasole multă, multă.
Auu, la proștii cum ascultă.”*

*„Lucii, bucii
Dă-mi papucii,
Că mi frig
Și-mi cură mucii.”*

Informator: Duma Mariana, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

*„Ești o cochetă într-o rachetă
Cu gându la altă planetă.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 19.02.2007

*„Împăcarte, împăcare
Nu-ți mai fie supărare.
Dacă ne mai supărăm
Luăm valiza și plecăm.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Cluj-Napoca, 19.02.1998

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

FOLCLORUL ELEVILOR DESPRE ȘCOALĂ, PROFESORI...

(cântece lirice, cântece și jocuri de copii)

culese de:

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

„Creațiile artistice ale copiilor constituie o categorie aparte.

Trăsăturile lor decurg în mod firesc din particularitățile de vârstă, din constituția psiho-fizică deosebită a copiilor.”
(după cum confirmă Prof. Univ. Dr. Szenik Ileana în Suport de Curs pentru Academia de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca, 2004)

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Tragem concluzia după ilustrele păreri a renumitei profesoare universitare, că folclorul copiilor acoperă întregul glob pământesc uimindu-te capacitatea artistică creativă și inventivă a copiilor (cuvintele sânt puse într-o structură poetică ori epică care erau sacadate sau cântate însoțite de gesturi și mimică, reminiscențele unui ritual străvechi și a unor formulări magice. Folclorul pus și în prezentul capitol ne legitimează verticalitatea, elanul, aspirația și sugerează vocația și inteligența (acea simțire ce-o au copiii ajunși la un prag al existenței, la o răscruce și la alfabetul esențelor, că cultural și istoric sântem o forță națională pentru că astfel prin adevăr și specificul vârstei avem un echilibru și ne-am încheiat conturile). În folclorul copiilor e deja o cultură și o tradiție grăitoare: e spiritul ascuțit de observație și tot ce populează spațiul geografic și istoric prin pragmatism, pâine fierbinte și iubirea ce-o fură copiii de la adulți fără să le fie împovăraător și fără să facă pagubă cuiva.

Surprinzător, generos sânt ironizate defectele de caracter și unele năravuri (tot ce nu-i sănătos și tot ce strică la frumusețea morală a individului).

Indiferent de dificultățile prin care trece elevul în timpul școlarizării, leagă o relație între el și profesor, relația profesor-om și elev-om, ca atare există o înțelegere, o dragoste, o răbdare, o pasiune, un imperiu a frumuseții cu succese și insuccese și totuși cu o esență și un elixir care te face să urci pe o nouă treaptă a vieții.

Prin folclor s-apropie infinitul de obiect, se pune punctul pe „i”, chiar dacă absolutul și perfecțiunea sânt doar iluzii, himere, speranțe care nu mor și frumuseți la care visezi.

LA REVEDERE TABĂRĂ DRAGĂ

*„La revedere tabără dragă
De tine ne leagă
Atâtea dulci amintiri.
Acuma la plecare
Îți aducem mulțumiri.*

*Rămâi cu bine
Munte sau mare!
Acuma la plecare
Primiți mulțumiri.*

*La revedere tabără dragă
De tine ne leagă
Atâtea dulci amintiri.
Acuma la plecare
Munte și mare
Ți-aducem mulțumiri. ”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 14 ani, Cluj-Napoca, 15.06.2007

RUGĂCIUNEA ELEVILOR

*„Tatăl nostru din cancelaria școlii
Dă-ne nouă pauza de 60 de minute
Și schimbă-ne regulamentul tot*

*Precum în vacanță și la școală.
Porția de la cantină dăne-o nouă dublă.
Iartă-ne pe noi și pe părinții noștri
Care ne trimit bani de 4 ori pe lună
Și nu ne duce pe noi în consiliul pedagogic
Și nu ne lăsa pe noi corigenți
Și astăzi și mâine și poimâine
Și-n vecii vecilor amin.”*

Informator: Miron Corina, 19 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.07.1984

ÎNTR-O SÂMBĂTĂ SPRE SEARĂ

*„Într-o sâmbătă spre seară
Fluieră un tren în gară.
Nu fluieră ca să stea,
Fluieră plecarea mea.*

*Ieși, măicuță-n deal la cruce
Și vezi trenul cum mă duce,
Mă duce, mă ocolește,
Până-n Cluj nu mă oprește.*

*Până-n Clujul de pământ
Unde n-am fost de când sânt,
Până-n Clujul cel de flori
Unde n-am frați, nici surori.*

*Surioara mea cea bună
Este cartea de română,
Surioara mea cea mare
E foaia de deplasare.*

*La MIU când am sosit
La internat ne-am oprit,
La internat ne-am cazat
Câte două într-un pat.*

*La ora 4,50
Pedagoge se scula
Și la cinci când dă scularea
Strigă: -fete, deșteptarea.*

*Sculați fete nu dormiți,
Că nu sunteți la părinți,
Că părinții sânt părinți
Și vă lasă să dormiți.*

*Iau prosopul și săpunu
Și la baie câte unu
Și apoi stai un sfert de ceas
Dacă vrei să fii curat.*

*Și avem patru chiuvete
La două sute de fete.
În oraș de e nevoie
Numa cu bilet de voie.*

*Că numa așa ordonat
Înveți o meserie
Și devii de omenie
Și disciplinat.*

*C-altfel cu biletul nesemnat
Duminica ești consemnat
Și ne ține-n dormitor
La spălat la coridor.”*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 20.01.1981

NOI SÂNTEM COPII DE ȘCOALĂ

*„Trei lămâi și-o portocală
Noi sântem copii de școală
Și venim de pe la sate
Ca să fim burduf de carte.*

*Mă-mpac bine cu româna
Că-i zic doamnei: Sărut mâna!
Și ea știe ce o rog
Să-mi dea cinci în catalog.*

*Rusa-i bună și ușoară
Ne-o predă o domnișoară.
Știi, nu știi, n-are încotro
Și îți spune : -Harașo.*

*Geografia-mi place mie
Să o învăț ca o poezie
Și mă-mpac cu ea drăguța
Cum șoarecele cu măța.*

*Matematica-mi place mult,
Dar îmi place să ascult.*

*Doamna are un condei
Care scrie nota trei.”*

SÂNTEM FETE MULTE

*„Sântem fete multe
Toate sântem culte,
Tinerele și zglobii.
Mintea ne e plină
De limba latină
Și de alte teorii.
Numai câteodată
Mintea spulberată
Ne arde de jucat.
Chemăm pedagoga
Și-o luăm cu vorba
Să ne ducă la plimbat.
Cu tocuri înalte,
Cu basca-ntr-o parte
Și rujate puțințel.
Pe la librărie
Frumoasa Marie
Se plimbă cu Ionel.
A doua zi profesorul
Bate cu piciorul
Și apoi cu stiloul
Și cu catalogul..
Pe toate ne-a consemnat
Să stăm doar la internat.
Ne cheamă părinții
Să-și vadă cuminiții,
Dar pe noi ne plictisea,
Că ne plac băieții,
Mai ales studenții
Și băieții licești
Ce te pișcă cum te miști.”*

Informator: Găvrusă Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 07.01.1981

MAMĂ DE ȚI DOR DE MINE

*„Mamă de ți dor de mine
Ia trenu' și hai la mine,
Ia trenu' accelerat
Pân' la mine-n internat.*

De ți s-a părea departe

*Dă-te jos și scrie-mi carte
S-o citesc în dormitor
Cu lacrimi din ochișori,*

*S-o citesc mamă, pe-afară
Cu dor de la inimioară,
Ca să știu ce-i pe la țară,
Ce-i pe la noi bunăoară.*

*Vai, măicuță, nu ți jele
Când îmi vezi hainele mele?
Stau în ladă-mpăturate
Și de mine nu-s purtate;*

*Stau în ladă-mpăturate
Și de mine nu-s grijite.
Așteaptă, mamă, până vin,
C-am să le port eu deplin.*

*Ce face, mamă, Joiana?
Dar sora mea mică Dana?
Tata-i tot pe șantier
Și face drumul de fier?*

*Mamă de ți dor de mine
Ia trenul și hai la mine,
Ia trenul accelerat
Până la mine-n internat.*

*Internatul fetelor
De pe strada Moșilor.
La internatul de piatră
Nu vezi mamă, nu vezi tată,
Nu vezi frați, nu vezi surori,
Numai cărți și profesori.*

*Mamă de ți s-a părea departe
Dă-te jos și scrie-mi carte
S-o citesc în dormitor
Cu lacrimi din ochișori.*

*Bate vântul florile,
Greu mai vin scrisorile.
Nu știu poșta s-a stricat
Ori de mine ai uitat?"*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 11.01.1981

FLORICICĂ DE MUȘTAR

*„Florică de muștar
Grea-i viața de școlar.
După opt noi ne culcăm
Dimineața ne sculăm.*

*Cinci minute echipare,
Trei minute la spălare,
Zece de înviorare,
Trei minute la spălare.*

*În careu noi ne-adunăm
Și ne ducem să mâncăm.
Când venim de la masă
Noi plecăm la clasă.*

*Apoi începe la predare
Și ne predă șapte ore,
Ne predă mașini, tractoare,
Și ne ține în picioare.*

*Cu tractoare ne culcăm,
Cu tractoare ne sculăm.”*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 13.03.1981

PÂNĂ NU TE-AM CUNOSCUȚ

*„Până nu te-am cunoscut neică al meu
Nici un patru n-am avut,
Dar de când te-am cunoscut
Catalogul s-a umplut,
S-a umplut de doi și trei
Numai pentru ochii tăi.
Am un patru la română
Pentru o seară cu lună
Petrecută împreună.
Am un trei la geometrie
N-am știut o teorie.
Nota șapte la purtare*

*N-am dus sticle și borcane.
Merg la doi și vin la șapte,
Cînd să mai citesc o carte?
Azi mergem la Belvedere
Să mai bem cîte o bere,
Că la școală nu se mere.
Cadrele didactice
Rotunjesc mediile
Că-s elevii-ndrăgostiți
Și-nvață numai de cinci.”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 03.07.1984

SĂ-MI CÂNȚI COBZAR BĂTRÂN CEVA

*„Să-mi cânti cobzar bătrîn ceva,
Să-mi cânti de absolvire,
Căci am pornit pe-al vieții drum
În zbor spre fiecare.*

*Adio bănci în care- am stat
În voi atîta vreme
Și alți copiii mai mici ca noi
În voi de-acum steie.*

*Adio și tu catalog
Oglinda vieții mele,
Căci prea mai supărat fiind
Cu atâtea note rele.*

*Adio și voi profesori
Cu teze și răspunsuri,
Căci prea ne cuprindea fiori
Când voi intrați la cursuri.*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 26.01.1981

SE PARE MULT, DAR TOTUȘI NU-I

*„Se pare mult, dar totuși nu-i
De cînd voioși noi am intrat
Pe pragul școlii.
Din multe părți ne-am adunat,
Dar pînă la urmă ne-am aflat
Așa ca frații.
Dar anii au trecut în zbor
Și-acum nu mai mi-e ușor,
Intrăm în viață.*

*De voi ne-om despărți
Și cu mult drag vă mulțumim
Pentru povață.
Noi azi cu greu ne despărțim
De dragi profesori și colegi,
De manuale.
În bancă noi tot vom sta
Și de-acum tot vom mai da
Extemporale.
Note tot vom mai căpăta,
Teze la fel vom aștepta,
Cu mari emoții.
Că azi un ciclu am sfârșit.
Cu mult avânt noi am pornit
Pe calea vieții.
În viață unde o să pornim
De multe o să ne lovim,
Nu ca la școală.
Dar vom munci neîncetat.
De multe ori n-am ascultat
De dumneavoastră.
Dar v-am iubit cu adevărat
Și acum când noi am plecat
Cerem iertare:
Directorului nostru drag
Acum pășind pe-al vieții prag
La despărțire.
Noi pentru toate-i mulțumim
Și în viață o să ne folosim
De a lui povață.
Vă mulțumim dragi profesori
Care mereu ați fost cu noi
Aici în școală.
Co dragoste ne-ați ocrotit
Și din suflet mi-ați dăruit
Învățătură.
Adio și voi dragi colegi,
Prietenii v-om rămâne-n veci
Ca și la școală.
Anii de școală au trecut
Mai repede cum am crezut
Și-acum iată
Noi clasa vouă v-o lăsăm
Și mult succes noi vă urăm
Pe mai departe,
Dar iată timpul a sosit*

*Cu greu de toți ne-am despărțit
De draga școală.
Durerea ne-a cutremurat
Când clopoșelul a sunat
Ultima oară.”*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 26.01.1981

S-AU SCUTURAT TOȚI TRANDAFIRII

*„S-au scuturat toți trandafirii
În ziua când ne-am despărțit.
O clasă nu vă dă uitării
Pentru îndrumarea ce-am primit.*

*Ne-ați fost o bună dirigintă
De aceea noi vă mulțumim.
Este acum ultima oară
Din anul pe care-l sfârșim,*

*Iar dacă v-am greșit vreodată
Noi vă rugăm să ne iertați.
Este acum ultima oară
Când printre noi vă mai aflați*

*Să ne iertați că fiecare,
Greșește-n viața de elev,
Să ne iertați că și iertarea
E scrisă-n legile omenеști.”*

TRECUT-A ȘI ACEST AN PE NEȘTIUTE

*„Trecut-a și acest an pe neștiute
La fel trecut-au zilele în zbor,
Iar clipe triste sau fericite
S-au dus lăsând doar amintirea lor.*

*Și astăzi noi la despărțire iată
O singură dorință mai avem:
Să ne iertați de v-am greșit vreodată
Din inimă fierbinte vă rugăm,*

*Că nu e nici un om în astă lume
Măcar odată să nu fi greșit
Dar nu ne-am dat seama încă
Că ne-ați educat și ne-ați ocrotit,*

*Iar dragostea fierbinte părintească
Ce ne-ați împărtășit-o rând pe rând
Făcut-a ca în inimi să se nască
O viață nouă plină de avânt. ”*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 26.01.1981

VINE AZI VACANȚA MARE

*„Vine azi vacanța mare
Cu trenul din Franța,
Noi de teme am scăpat
Hai copii la joc,
Cărțile pe foc.
Cu colegii dintr-a IV
Am venit să stăm la sfat,
Căci la toamna viitoare
Noi vom fi în ciclu’ doi
Și draga noastră învățătoare
Va rămâne fără noi,
Că la anul vom da teze
Note mari să dobândim
Profesorii ca să fie cât mai mulțumiți
Și noi cât mai fericiți,
Că datorită învățătoarei noastre
Căruia-i purtăm recunoștință
Pentru tot ce ne-a învățat
Noi suntem pe drumul către astre. ”*

Informator: Pop Flavia Mirela, 11 ani, Cluj-Napoca, 14.04.1996

SÂNT ELEV PE PATU MORȚII

*Sânt elev pe patu’ morții
Și mai am un singur dor
Cărțile să mi le ardeți,
Chiar în clipa când eu mor.*

*La groapă când mă veți duce
În fața școlii să opriți
Și cu foi de jometrie
Fața să mi-o acoperiți.
În loc de popă să-mi cânte
Fetele de liceu,
Fetele de la normala
Să steie pe capul meu,*

Iar la cap în loc de cruce

*Un butoi cu vin mai dulce,
Ca să vadă-ntregul neam
C-am băut și tot mai am. ”*

Informator: Crăciunaș Lucreția născută Pascal, 44 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.09.1984

AFARĂ BATE VÂNTUL

*„Afară bate vântul
Și rupe trandafirii
Și-n clasă plâng colegii
În clipa despărțirii. ”*

*„Eu nu-s decât o fată
Și nu am minte de poet,
Da-ți las ca amintire
Doldora scris un caiet;
Și-un singur lucru
Pot să-ți mai spun:
Mă pricep la toate
Ca vaca la balet
Și-o nimeresc
Ca musca-n lapte
Umblând neînțelept.
Când inima și mintea
E călăuza mea,
Paza ce trece primejdia rea
Să te conducă-n viață
Că mintea te învață
Și niciodată nu te-nșală.
Ci falnică, măreață,
Te urcă pe a vieții creastă. ”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, 06.10.1998

DESPRE ȘCOALĂ

*„Facem recapitulare,
Că vine vacanța mare,
Vine vacanța
Cu trenu’ din Franța.
Hai copiii la joc,
Cărțile pe foc. ”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 16.05.1998

SE PARE MULT, DAR TOTUȘI NU-I

*„Se pare mult dar totuși nu-i
De când am intrat pe poarta școlii.
Din multe părți ne-am adunat
Și până la urmă ne-am aflat,
Ca frații,
Dar anii au trecut în zbor
Și acum nu ni mai ușor
Intrăm pe poarta vieții.
De voi nu ne vom despărți
Și mereu ne-om aminti
Și cu mult drag vă mulțumim
Pentru povață.
Noi azi ne despărțim
Cu greu
De dragi colegi și profesori;
De manuale.
Note tot vom căpăta,
Teze la fel vom aștepta
Cu emoții,
Căci azi un ciclu am sfârșit
Și cu mult avânt noi am pornit
Pe calea vieții.
În viață unde-o să pornim
De multe o să ne lovim
Nu ca la școală,
Dar vom munci neîncetat
Fiind'că așa am învățat
La școală.
A fost și greu, n-am învățat,
De multe ori n-am ascultat
De dumneavoastră,
Dar v-am iubit cu adevărat
Și-acum la plecare
Vă cerem iertare.
Directorului nostru drag
Când pășim pe-al vieții prag
La despărțire.
Noi pentru toate-i mulțumim,
Că-n viață o să ne folosim
De a lui povață.
La revedere
Și tot așa dirigintelui drag
Acum pășind pe-al vieții prag
Și vă mulțumim dragi profesori*

*Și dumneavoastră
Care mereu ați fost cu noi
Aici la școală.
Cu dragoste ne-ați ocrotit,
Din suflet ne-ați dăruit învățătură.
Adio, și voi dragi colegi
Prietenii vom rămâne-n veci
Ca și la școală.
Anii de școală au trecut
Mai repede cum am crezut
Și acum iată
Noi clasa vouă v-o lăsăm
Și mult succes noi vă urăm
Pe mai departe.
Și iată timpul ne-a sosit
Și cu greu ne despărțim
De draga școală.
Durerea ne-a cutremurat
Când clopoțelul a sunat
Ultima oară.
C-a trecut și acest an
Ca toți pe nesimțite.
La fel trecut-au în zbor
Și clipele triste
Sau fericite și au dus lăsând în urma lor
Doar amintirea.
Și astăzi noi la despărțire iată
O singură dorință mai avem
Să ne iertați de v-am greșit vreodată.
Din inima fierbinte vă rugăm,
Că nu e nici un om în astă lume
Măcar odată să nu fi greșit,
Dar noi nu ne-am dat seama încă bine
Cât ne-ați învățat și ocrotit
Din dragoste fierbinte, părintească
Ce ne-ați împărtășit-o rând pe rând,
Făcută ca-n inimi să se nască
O viață nouă plină de avânt.”*

Informator: Găvrus Ana, 14 ani, Osoiu, Cluj, 02.03.1985

LA REVEDERE TABĂRĂ DRAGĂ

*„Tovarășe director
Cel care ne-a condus
Îi mulțumim din suflet,
Adio, noi, ne-am dus.*

Refren:

*La revedere tabără dragă,
La revedere noi plecăm.
Să știi, tu, tabără dragă,
Ce rău ne pare
Și cât de mult noi regretăm.*

*Tovarășe instructor
Care ne-a instruit,
Îți mulțumim din suflet
Adio și-am pornit.*

Refren:

*La revedere tabără dragă,
La revedere noi plecăm.
Să știi, tu, tabără dragă,
Ce rău ne pare
Și cât de mult noi regretăm.*

*Bucătăreselor
Cere ne-au îngărat
Le mulțumim din suflet,
Adio și am plecat.*

Refren:

*La revedere tabără dragă,
La revedere noi plecăm.
Să știi, tu, tabără dragă,
Ce rău ne pare
Și cât de mult noi regretăm.*

*Cu geamantanu-n mână,
Cu lacrimile-n ochi,
Urcăm în autobuze
Și am pornit din loc.*

Refren:

*La revedere tabără dragă,
La revedere noi plecăm.
Să știi, tu, tabără dragă,
Ce rău ne pare
Și cât de mult noi regretăm.”*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 11.01.1981

MĂ DUC LA FRIZER ODATĂ

*„Mă duc la frizer odată
Să mă tundă ca pe o fată.
Al dracului de potaie,
Că mă tunde ca pe o oaie.*

*Mă suii pe-un telegraf
Să-mi scutur fusta de praf.
Polițaiul m-a văzut,
M-a dat jos și m-a bătut.”*

Informator: Găvrus Maria, 20 ani, Osoiu, Cluj, 26.01.1981

A SOSOT TIMPUL TRIST SĂ NE DESPĂRȚIM

*„A sosit timpul trist să ne despărțim
Și nicicând ca acum nu vom fi
Cei ce în urmă rămân, ne urează:
Drum bun! Drum bun!*

*Până ieri ce ne-am strâns și în școală am intrat
Cu pași repezi, ușori și grăbiți
Uniforme purtam și codițe aveam
Până ieri, până ieri, până azi.*

*Anii repezi s-au scurs ca un stol de cocori
Ca un fulg ce se pierde prin nori
Am legat prietenii și-aveam amintiri,
Amintiri, amintiri, amintiri.*

*Rămas bun banca mea, m-ai slujit
Îndeajuns scârțâiai când ieșeam la răspuns
Cu formule te-am scris, cu versuri de vis,
Tu nimic banca mea nu mi-ai zis.*

*Să rămâi sănătos catalog învechit
Căci destul până azi te-am iubit
Câți de zece visam, câți de patru luam
Și luam și de doi și de trei.*

*Diriginta la oră mereu critica,
De noi critica nu se lega.
De la ore fugeam, de învățat, nu învățam
Până ieri, până ieri, până azi.*

Profesorilor dragi mulțumiri le-am adus

*Pentru anii ce ne-au învățat
Alți copii vor veni, alți elevi,
Vor iubi, vor iubi, vor iubi.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 16 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.10.1994

*„Vine vacanța
Cu trenu’ din Franța.
Hai copiii la joc
Cărțile pe foc.”*

Scriam pe tablă în ziua când primeam vacanța. Dar și strigam din toate puterile și făceam o gălăgie de gândeai că sântem puși pe foc. Unde-ai văzut copil cuminte și babă frumoasă? Bucuria generală se manifesta în felul ei.

Informator: ?, Aghireș-Fabrici, Cluj, 1960

DACĂ FLORILE-N GRĂDINĂ

*„Dacă florile-n grădină
S-ar preface-n fete mari
Atunci m-aș lăsa de școală
Și m-aș face grădinar.*

*Dacă apa din fântână
S-ar preface-n vin Cotnar
M-aș lăsa de Limba Română
Și m-aș face fântânar.
De-aș fi un Grigorescu
Eu pe tine te-aș picta,
Te-aș pune-ntr-o icoană
Și mereu te-aș săruta.
Nu-s însă nici Eminescu,
Nici alt cutezător
Să-ți scriu versuri de dragoste și dor
Și să spun: că fără tine mor
De-aș fi Eminescu sau alt cutezător
Aș scrie versuri de dragoste și dor.
Și la malul mării ori sub plopii fără soț
Sau în Copou nins de flori de tei
Mi-aș da cămașa să-mi fie trasă la sorți
Și-aș face dragă tot ce vrei.
Și-n mod sigur n-aș mai vrea să mor
Că-mi astâmperi orice dor
Dăruindu-mi-te cu amor.”*

Informator: Mocan Eugen (strungar), Escu, Cluj, 1976

INTRĂ ÎNVĂȚĂTORUL

*„Intră învățătorul
Bate cu piciorul,
Că de ce n-am învățat?
Ascute creionul,
Deschide catalogul
Și se pune pe notat.
Vine pedagoga
Și ne ia cu vorba
Să ne ducă în oraș
Cu tocuri înalte,
Cu părul pe spate.
Ne plimbăm pe bulevard.
O femeie grasă
Ne-a chemat la masă
Să mâncăm ardei umpluți.
O, luate-ar dracu,
Ne-ai stricat stomacu
Cu ardeii tăi umpluți!”*

Se joacă așa cu mâinile: se bate palmă-n palmă (câte doi).

Informator: Cristea Lidiuța, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 20.07.1983

*„Intră profesoru
Bate cu picioru
Și arată așa (cu degetul arătător)
De ce n-ai învățat?
Ascute creionu,
Deschide catalogu
Și se pune pe notat.”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Cluj-Napoca, 25.06.1984

*„Un profesor
Bate din picior
Că de ce n-am învățat.
Ascute creionul,
Scoate catalogul
Și se pune pe notat.
Vine profesoara
Și ne ia cu jalea
Să ne plimbe prin oraș:
Cu tocuri înalte,
Cu părul pe spate,
Să ne plimbe prin oraș.
O femeie grasă*

*Ne-a chemat la masă
Să mâncăm ardei umpluți.
Luau-ar dracu babă!
Mi-a stricat stomacu
Cu ardeii ei umpluți.
Uan, ciu, fri!”*

Informator: Mureșan Georgeta, 10 ani, București, 27.09.1985

*„Un profesor de limba italiană
Avea și el o scoțiană.
Scoțiana lui făcea: cri, cri, cri!
Cra, cra, cra!
O boni boni lambada.”*

*„O profesoară de limba italiană
L-a pus pă un copil să spună lecția.
-Doamnă dragă n-am învățat lecția.
-Pentru ce n-ai învățat?
-Pentru că am fost la bal mascat.
-Bal mascat îți dau eu ție,
Na un trei la Geografie
Și un unu la purtare
Ieși afară mări măgare!”*

Informator: Ignat Lavinia Larisa, 6 ani, Cluj-Napoca, 26.07.1992

*„Să fii bucătar marină
Pe ape și munți ca să treci
Să fii într-un tren bucătar
Pe ape și munți ca să treci,
Da-n tabără printre copii
E și mai și.
Da mai vezi câte-on copil
Tri li-li, Tri-la-la
Stă la masă bosumflat
Conopidă nu mănîncă.
Supă nici un strop.
De borș fuge cum fugise Noe de potop.
Mofturos ca domnu Goe
Ce să vă mai spun?
Cum făcea și Caragiale
În Moftu român.”*

Informator: Peștean Simion, 14 ani, Cluj-Napoca, 04.07.1984

*„Un profesor de limba italiană
Juca tangou cu o profesoară de germană
-De ce?*

De ce?

-De A.B.C.

-Cu cine?

-Cu cine?

-Chiar cu tine."

Informator: Baci Marcela, 6 ani, Ciubanca, Cluj, 21.12.1984

DOMNIȘORILOR ȘI DOMNIȘOARE

„Domnilor și domnișoare

Dacă vreți să ascultați

Melodia: buchi-buchi

Eu vă rog să ascultați:

Hei buchi, buchi,

Ei buchi ba,

Hai bateți oala

Să-nceapă muzica.

Mama mare,

Tata mare

Cît sunt la serviciu

Cînd aude buchi-buchi

Sar ca doi arici.

Hei buchi, buchi,

Hei buchi ba,

Hai bateți oala

Să-nceapă muzica.

Am o soră mai mare

Cînd e la liceu

Cînd aude buchi-buchi

Sare pe veceu.

Hei buchi, buchi,

Hei buchi ba,

Hai bateți oala

Să înceapă muzica.

Am o soră mai mică

Cît e la grădiniță

Cînd aude buchi-buchi

Sare pe uliță.

Hei buchi, buchi,

*Hei buchi ba,
Hai bate oala
Să-nceapă muzica.*

*Două muște americane
Mîncau lapte cu pilaf
Se scobeau printre măsele
Cu doi stîlpi de telegraf.*

*Hei buchi, buchi,
Hei buchi ba,
Hai bateți oala
Să-nceapă muzica.*

*Un țînțar pe patinoar
A căzut într-un viraj
Și și-a rupt o mînă și-un picior
Și-a rămas cu-n dinte chior.*

*Hei buchi, buchi,
Hei buchi ba,
Hai bateți oala
Că s-a sfîrșit muzica.”*

Informator: Suciu Diana Camelia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

CREDINȚA ELEVULUI

*„Teza-i sărutare și subiectul
Ochi căprui.”*

Informator: ?, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.06.1975

*„Dimineața: ceai, ceai,
Până la ameazăzi: vai, vai!
Iar la ameazăzi: macaroane,
Până seara mori de foame.”*

Informator: Criste Dorel „Cichindel de-a lupului”, 52 ani, Ciubăncuța, Cluj, 08.02.2007

*„Dormi Șarto Petru: dormi în pace
Că țara Tehnician veterinar te face.
-Scoală, școală puturosule.
-Nu mă scol, nu mă scol,
Lasă-mă să dorm.
Că școala-i dormitor.”*

Șarto Petru mi-a fost coleg. Cam trăgea aghioasele la meditație și ceilalți nu-i dădeau pace, nu-l lăsau să doarmă.

Informator: ?, Bistrița, Bistrița-Năsăud, 1965-1966

*„Pe Cezărica o bate mămica
Că nu mănă nimica,
Și mere la școală
Cu burtica goală.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 4 ani, Cluj-Napoca, 07.02.2000

*„De la masă pîn la pat
Se numește predicat,
Lapte acru și bătut
Se numește atribut.”*

Informator: ?, Aghireș-Fabrici, Cluj, 1965

NIȚU IESE LA PORTIȚĂ

*„Nițu iese pe portiță
Binișor din grădiniță
Tatăl său din casă-l vede
Și-nainte să răpede:
-Măi băiete vino-n coace
Strugurii până s-or coace.
Cum vorbirăm ai uitat?
Ce poruncă ieri ți-am dat?
Ca să nu-ndrășnești cumva
În grădină a mai intra.
Ce-ai cotate în grădiniță?
-M-am uitat numai la viță.
-Da la viță te-ai uitat
Și din struguri n-ai luat?
-Nu, o zis băiatu’
-Da în buzunar ce ai,
Struguri, verzi, necopți, așai?
Prins bietul cu ocaua mică
Nicu, n-are ce să zică.*

Informator: Nemeș Alexandru, 69 ani, Ciubăncuța, Cluj, 03.05.1981

*„De la masă până la pat
Se numește predicat.”*

*„Frunză verde lapte bătut
Se numește atribut.”*

*„Când nu ești la obiect
Se numește subiect.”*

*„Lapte acru și bătut
Se numește atribut.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 6 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12 aprilie 1985

*„M-am sculat la ora șapte
Ș-am băut cafea cu lapte.
Mămicuța m-o certat
Că prea târziu m-am sculat.
Ia creonul și tăblița
Că te-așteaptă grădinița.”*

*„Vine rața de la baltă
Cu codița ridicată
Și să suie în podișor
Și să ouă un oușor
Pentru domnu' profesor.”*

Informator: Ciurean Gavril, 4 ani, Ceaca, Sălaj, 24.06.1986

CÂND M-AM NĂSCUT ÎN JUR ERAU BUTOAIE

*„Când m-am născut în jur erau butoaie
Și mama-n țuică m-a scăldat
Și Dumnezeu a dat o mare ploaie
Pe toți băieții de i-am îmbătat.*

Refren:

*Măi băieți, o măi băieți
Voi în lume v-ați născut să beți.*

*La moartea mea să nu mă plângă nime.
Decît fete, fete de liceu
Să știe lumea, lumea-ntreagă
C-am murit un mare derbedeu.*

Refren:

Măi băieți, o măi băieți

Voi în lume v-ați născut să beți. ”

Informator: Jurcan Dalia, 11 ani, Jurca, Cluj, 16.08.1984

PRINTRE MUNȚ ȘI PRINTRE VĂI

*„Printre munți și printre văi
Trece o căruță
Și din toate fetele
Tu ești mai drăguță.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece un butoi
Și dintre toate fetele
Tu ai nota doi.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece o gospodină
Și dintre toate fetele
Tu ești balerină.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece un balaur
Și dintre toate fetele
Tu ai păr de aur.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece-o cărămidă
Și din toate fetele
Tu ești gravidă.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

Printre munți și printre văi

*Trece apa rece
Și din toate fetele
Tu ai nota zece.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece Imeseul
Și din toate fetele
Tu miroși W.C.-eul.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

*Printre munți și printre văi
Trece un cocoș
Și dintre toate fetele
Tu ai un cocoloș.*

*Asta-mi place, asta o iau
Și la nimeni, nimeni nu i-o dau.*

Informator: un grup de fete, Cluj-Napoca, 04.07.1984

EȘTI O FLOARE EȘTI UN CRIN

*„Ești o floare ești un crin,
Ești parfumul cel mai fin
Și în semn că te iubesc
Acolo jos mă iscălesc.
Și-ți trimit din depărtare
Un buchet de lăcrămioare
Și pe fiecare floare
Scrie câte-o dulce sărutare.*

*Ești o vacă ești un bou,
Ești parfumul cel mai rău
Și în semn că te urăsc
Acolo jos mă iscălesc
Și-ți trimit din depărtare
Un sicriu ș-o luminare
Și pe lumînarea ta scria:
Dracu să te ia.”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Cluj-Napoca, 04.07.1984
Ștreang Cristina, 10 ani, Cluj-Napoca, 04.07.1984

*„Un profesor de limba italiană
Joacă tangou c-o profă de germană.*

-La ce? La ce?

-La A.B.C.

-La cine? La cine?

-La chiar pe tine.”

Informator: Ștreang Cristina, 9 ani, Bliderești, Cluj, 05.07.1983

„-Iți-Pițiri treci la tablă.

-Nu știu lecția doamnă dragă.

-Da de ce n-ai învățat?

-Fiind'că am fost la bal mascat.

-Bal mascat îți dau eu ție

Cu un doi la Geografie

Și un patru la purtare,

Ieși afară măi măgare.”

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, 03.10.2001

„A sosit timpul trist ca să ne despărțim

Și nicicând ca acum, n-o să fim

Am Țesut bucurii, am legat prietenii

Până ieri, până ieri, până azi.

Bun rămas profesori, v-am iubit îndeajuns,

Ne zâmbeați când ieșeam la răspuns

De-nvățat, nu-nvățam, note mari așteptam,

Ne iertați dragii noștri profesori.

Tu rămâi părăsit catalog învechit,

Tremuram când erai răsfoit,

Câți de 10 visam, tot de patru luam,

Și de 2 și de 3 încasam.

Tu rămâi banca mea, te-am iubit îndeajuns;

Scârțâiai când ieșeam la răspuns.

Cu formule te-am scris și cu lacrimi de vis,

Tu nimic banca mea nu mi-ai zis.

Dirigintele care la oră venea

Lucruri bune și sfinte ne-nvăța.

Pentru tot ce-am făcut cât am fost sub a lui scut,

I-am urat rămas bun și am plecat.

Cei ce-n urmă rămân ne urează drum bun,

Sântem liberi de-acum să ne alegem un drum;

Care drum ?, care drum ?

Cel bun”

Informator: Celemen Cezara, 14 ani, Cluj-Napoca, 06.07.2007

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

MODA ÎN FOLCLORUL COPIILOR

FETELE DE PE LA SAT

*„Fetele de pe la sat
S-o gătat, s-o pudărat:
S-au făcut albe ca neaua
Că s-a estinit vopsea.
Poartă rochie minijupă,
Gata, gata să se rupă
Și pantofii li-s cu cui
După moda dracului
Și să vezi unghiile lor
Parcă-s a ulilor,
Lăcuite și vopsite.
Doamne amar îs lustruite!
Și să vezi cum duhănesc
Ce bagău mai folosesc!
Țîpă fum pe nas pe gură
Ca cuptoarele de zgură.
Nici feciorii nu-s mai buni
Că poartă niște perciuni.
Pantalonii-s evazați
Ca gura la șapte saci
Și frizerii mor de ciudă
Că n-au pe cine să tundă,
Că feciorii-s pe salariu
Și se tund odată-n an. ”.*

Informator: Criste Laura, 13 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.07.1985

FRUNZĂ VERDE DINTRE RUJI

*„Frunză verde dintre ruji
Măi dorule măi,
Toți feciorii poartă blui
Măi dorule măi,
Păru lung și mintea scurtă
Măi dorule măi,
De părinți nu mai ascultă.
Măi dorule măi,
Zice mamă, zice tată
Măi dorule măi,
Numai la doi ani odată,
Măi dorule măi,
Zice bătrîn și bătrînă*

*Măi dorule măi,
C-așa li la-ndemînă.
Măi dorule măi,
Să vă spun și eu minune
Măi dorule măi,
Nici fomeile nu-s bune.
Măi dorule măi,
Toată ziua la cafea,
Măi dorule măi,
Cu țigara uite așa.
Măi dorule măi,
Și merg sara pe-nserat
Măi dorule măi,
Fără frică de bărbat.
Măi dorule măi,
Bagă mîncarea-n dulap
Măi dorule măi,
Și zîce că s-o strîcat.
Măi dorule măi.”*

Informator: Mînzat Paul, 8 ani, Dej, Cluj, 06.07.1984

FOE VERDE Ș-O LALEA

*„Foe verde ș-o lalea
Moda este boală grea
Nu contează în ce hal,
Dar te-mbraci după jurnal.
De cum vin la școală fete,
Fetele-n special toate
Imediat își taie părul
De n-au bani, își fac cu fierul.
Și acasă scriu mereu,
Că la internat e greu.
Așa încet părinții lor
Vînd ce au, chiar și ogor.
Vinde vaca și cârlanii
Ca să le trimită banii.
Fustă strîmtă, fustă creață,
Parcă-i nora de pe piață.
Mergi cu ea ca-mpiedicată,
Da-i cu fusta despicată,
Dar și rochii decoltate
Fără mâneci, fără spate*

*Parc-ar fi cămăși de noapte.
Nu contează cum te-mbraci
Dacă-i moda, ce să-i faci?"*

Informator: Cristea Lidia, Ciubăncuța, Cluj, 1965

FRUNZĂ VERDE DINTRE RUJI (varianta II)

*„Frunză verde dintre ruji
Măi dorule, măi!
Tăți feciorii poartă blugi,
Păru' lung și mintea scurtă
De părinți nu mai ascultă.
Zice mamă, zice tată
Numai la cinci ani odată.
Să vă spun și io minune:
Vaca noastră mîncă prune,
Bea zamă de castraveți,
Stă-n poziție de drepti.
Să vă spui și io o minune
Nici femeile nu-s bune
Toată ziua la cafea
Cu țigara uite așa.
Cînd te duci la crîsmă-n sat
Nu găsești nici un bărbat.
Crîșma-i plină de fomei:
Bei cu ele vrei nu vrei,
Și mărg seara pe-nserat
Fără frică de bărbat
Bagă mîncarea-n dulap
Și zice că s-o stricat.”*

Informator: Mînzat Paul Sebastian, 9 ani, Dej, Cluj, 02.06.1986

FRUNZĂ VERDE FOI DE NUCI (varianta III)

*„Frunză verde foi de nuci
Toți băieții poartă blugi,
Păru lung și mintea scurtă
Pă părinți nu mai ascultă
Nu le zic mamă și tată,
Numai la un an odată
Și le zic bătrân, bătrână
C-așa li mai îndămână.
Foe verde tri alune
Că nici fetele nu-s bune
Cînd le vezi la o cafea,
În gură-s cu țigara*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*Fumează țigări străine,
C-alea românești nu-s bune.”*

Informator: Jurcan Paul Călin, 8 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**LECTȚIA ZOO
ÎN FOLCLORUL COPIILOR**

Culese de :

FERGHETE RĂTUNDEANU PAVEL

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Vine rața de la baltă
Cu codița ridicată,
Ca să facă un oușor
Pentru domnu profesor.”*

Informator: Pop Ancuța, 5 ani, Osoiu, Cluj, 08.11.1993

*„Vine rața de la baltă
Cu codița ridicată
Să se suie-n podișor,
Ca să facă un oușor
Pentru domnul profesor.”*

Informator: Pop Ancuța, 4 ani, Osoiu, Cluj, 11.05.1992

*„-Rață, rață, rățișoară
Unde pleci pă ulicioară?
Tipa, tipa legînată
Așa frumos îmbrăcată
Cu păpușii roșiori
Gata ca-ntr-o zi de sărbători?
-Dă-te frate la o parte
Nu mă duc așa departe
Numai pîn-aici la moară
Că mi gușulița goală.”*

Informator: Dascăl Nadia, 7 ani, Căprioara, Cluj, 02.07.1984

*„Doi boboci micuți de rață
A plecat de dimineață
Pe o margine de lac
Și vorbindu-și mac, mac, mac.
Într-o tufă de răchită
O pisică stă pitită.
-Unde plecați voi voinici?
Ei răspund:
-Pe-aici, pe-aici.”*

Informator: Miclăuș Ana-Maria, 3 ani, Osoiu, Cluj, 26.04.1985

*„Frunză verde de tei
Rața vine cu bobocei
Drăgălași și mititei
Și rățoiul după ei.
Rața trece Dunărea
Și rățoiul după ea.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 7 ani, Cluj-Napoca, 07.02.2000

*„Mama-i bună gospodină
Are-o rață și-o găină.
Tata-i mai bun gospodar
Are-o capră ș-on măgar.”*

Informator: Doda Florin, 5 ani, Recea-Cristur, Cluj, 26.12.1988

*„La culcare găină,
Că ți gușă plină.”*

Informator: Jianu Maria, 66 ani, Turda, Cluj, 15.11.2003

*„În grădina lui Ion
Toate găinile dorm
Și cocoșii stau în pom
Și Ion n-are somn
Și să suie și el în pom.”*

Informator: Rus Călin, 9 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

*„Găina noastră cea mare
Are zece puișori.
Ea le coată de mâncare
Firimituri și vermișori.
Uită hoța de pisică
Într-un colț că parcă nu-i
Ar fi tare mulțumită
Să guste și ea din pui.
Însă cloșca e voinică
Și-are ciocul ascuțit
Știe hoța de pisică
De la cloșcă ce-o pățit.”*

Informator: Jurcan Ana născută Petruș, 62 ani, Jurca, Cluj, 14.05.1985

*„Antantina
S-a ouat găina
Și-a făcut un ou
Mare cât un bou.
Eu l-am spart
Tata m-a certat
Și m-a împușcat
C-on glonț de diamant.”*

Informator: Miron Anicuța Bianca, 6 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 01.07.1982

*„Antantina.
S-a ouat găina,
S-a ouat un ou
Mare cât un bou.
Tata l-a aflat
Și l-a împușcat
Cu un glonț de diamant.*

*Tata plînge,
Mama plînge,
Surioara varsă sînge.”*

Informator: Sobo Sanda, 8 ani, Cernuc, Sălaj, 23.08.1985

Borlovan Marinel, 14 ani, Cernuc, Sălaj, 23.08.1985

*„Mama-i bună gospodină
Are-o rață și-o găină,
Tata n-are nici un pui
Numai țuică-n capu' lui.”*

Informator: Doda Florin, 5 ani, Recea-Cristur, Cluj, 26.12.1988

Numărătoare

*„Pui, pui, pui
Găina nu-i;
Alba vine, neagra nu-i
C-o mîncat-o dumnealui.”*

Informator: Dascăl Susana născută Crăciunaș, Ciubăncuța, Cluj, 15.07.1987

Numărătoare

*„O găină pe gunoi
Numără din doi în doi:
Doi, patru, șase, opt, zece
Un pahar cu apă rece
Toți ȕiganii să se-nece
Numai unu să rămîie
Să se facă praft tămîie,
Praft tămîie, portocală
Tu din joacă ieși afară.”*

Informator: Suciu Diana Camelia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Mămica me e gospodină
Are-o curcă și-o găină.
Și tăticu nci un pui
Numa țuică-n capul lui.”*

Informator: Ciurean Gabriel, 4 ani, Ceaca, Sălaj, 23.06.1986

*„O găină rozosină
O picat cu curu-n tină
Ș-o venit un cocoșel
Și-o spălat-o frumușel.”*

Informator: Canta Laurențiu, 44 ani, Câmpia-Turzii, Cluj, 17.08.2000

*„Cocoșelul meu isteț
Cotcodac pe un cătreț.
Face mare dălăboi (tărăboi)
De se-aude până la noi.”*

Informator: Mânzat Florin Vasile Vlăduț, 4 ani, Escu, Cluj, 10.08.1983

*„O găină fără cioc
Se numește Pelancioc.”*

Pelancioc = ciufala (porecla) unuia

Informator: Găvrilă Gheorghe, 30 ani, Crunți-Slobozia, Teleorman, 23.05.1986

*„Un cocoș legat de pat
Se numește predicat.”*

Informator: Bocoî Marin, 46 ani, Gimărești, Olt, 23.05.1986

*„Un curcan mic și prost
Mâncă de pe jos!
O găină rozosină
A căzut cu dosu-n tină.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 8 ani, Cluj-Napoca, 16.07.2000

*„Am o păsărică
Uite atâta de mică.
Tragi cu pușca,
Pușca nu ie foc, nu ie foc,
Păsărica-i cu noroc.”*

Se arată cu mâna cât de mică e păsărica și cum se trage cu pușca.

Informator: Pop Daniel, 5 ani, Ciubanca, Cluj, 18.07.1983

*„Păsărică albă-n cioc
Subțirică la mijloc.
Trag cu pușca nu ie foc
Păsărica-i cu noroc.”*

Informator: Pop Valeria, 6 ani, Ciubanca, Cluj, 11.08.1985

*„Sus în pom o păsărică
Jos în iarbă o pisică
Pisicuța face : meu
Puișorul vreau să-l iau.
-Lasă-n pace puișorul
Că ți-oi da cu bețișorul.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 22.02.2007

*„Păsărică albă-ncioc
Subțirică la mijloc
Tragi cu pușca nu ia foc
Păsărica-i cu noroc.”*

Informator: Suciu Diana Camelia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

*„Am o păsărică
Uite-așa de mică.
Galbenă la cioc,
Subțirică la mijloc.
Trag cu pușca nu ie foc
Păsărica-i cu noroc.”*

Informator: Baci Mihaela, 4 ani, Ciubanca, Cluj, 28.01.1988

*„-Un' te duci bunicule?
-La pădure Nicule.
-Ce-mi aduci bunicule?
-O buhă Nicule.
-Cum face bunicule?
-Joi de dimineață
Împunge stomacu cu acu.”*

Informator: Crăciunaș Nina, Ciubăncuța, Cluj, 16.02.1988

*„Meri, cioară, pă părau,
Să vie și rându meu
Că eu de ciudă și necaz
La voi nu mă las
Și sar peste pârleaz.”*

Informator: Petrule Leontin a lui Istrate, 11 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 1960

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„În pădurea cu alune
Avea casa tri pitici.
Vine pupăza și spune
Pupu-pu! pupu-pu!
Vreau să stau și eu aici
Pupupu! pupupu!
Vreau să stau și eu aici.”*

Informator: Celemen Adela Timeea, 3 ani, Cluj-Napoca, 05.08.1992

*„Pe o bară
Stă o cioară:
Cra, Cra, Cra !
Fix în gura ta.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 8 ani, Cluj-Napoca, 16.07.2000

*„De ești moș,
Scobori jos,
De ești babă
Sui în slavă.”*

Strigam noi copiii când vedeam gaia, ce venea să se deie la pui, până ce vedeam că se depărtă.

Informator: Faur Victoria, 51 ani, Ciubanca, Cluj, 01.07.1983

*„-Cocostârc-stârc
N-ai văzut pe mama-n târg?
-Am văzut-o la cișmea.
Bea apă și plângea.”*

Ziceam când vedeam cocostârcul zburând.

Informator: Celemen Victoria Dorina născută Pepelea, Cluj-Napoca, 11.02.1998

*„Un pisoi de portocală
Se jucă de ala-bala
Cu o minge de hîrtie
Roșie și albăstrie.”*

Informator: Tripon Ana-Loredana, 7 ani, Osoiu, Cluj, 18.07.1985

*„Un pisoi cît portocala
Se juca de ala-bala
Cu o minge de hîrtie:
Roșie și albăstrie,
Mică cum îmi place mie.”*

Informator: Săliștean Daniel, 3 ani, Hunedoara, 16.06.1985

*„Pisicuță pis, pis, pis,
Te-am visat ast'noapte-n vis
Te spălai, te pieptănai,
Fundă roșie-ți puneai. ”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 06.07.1984

Pisica tristă

*„Azi pisica mea e tristă,
Că n-are o batistă
Să șteargă cu ea mustața,
Că i-a murdărit-o rața.
Pisicuță stai nițel,
Că-ți aduc un prosopel,
Dar până mă-ntorc cu el
Ai grijă de șoricel. ”*

Informator: Miron Andreea Daniela, 6 ani, Cluj-Napoca, 06.02.2000

*„Pisicuță pis-pis-pis!
Te-am visat ast' noapte-n vis.
Te lăiam, te pieptănam
Fundă roșie-ț puneam,
Dar tu cu lăbuța ta
Mi-ai zgîriat mînuța mea. ”*

Informator: Dascăl Nadia, 7 ani, Căprioara, Cluj, 02.07.1984

*„Mi s-a îmbolnăvit pisica-sica
Are febră mititica-tica,
Are febră și pojar-jar
Și am dus-o la spital-tal.
Doctorul mi-a dat rețeta-țeta
Să o plimb cu bicicleta-leta
Bicicleta s-a stricat-cat
Și pisica o strănutat-tat:
Hapciu-ciu!
Domnule nu intra în baie-laie
Că pisica face baie-baie
Cu apă și cu săpun-pun
Că de intri-ți dau un pumn. ”*

Informator: Drăgan Mihaela, 5 ani, Bistrița, Bistrița-Năsăud, 25.03.1997

Mureșan Ana-Maria, 9 ani, Bistrița, Bistrița-Năsăud, 25.03.1997

*„Domnișoara Angelica-lica
Joacă fotbal cu pisica-sica
Și pisica speriată-iată
A sărit într-o găleată.*

*Domnișoara Angelica-lica
Joacă tenis cu pisica-sica
Și speriată-iată
A sărit peste o poartă. ”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Cluj-Napoca, 04.07.1984

Ștreang Cristina, 10 ani, Cluj-Napoca, 04.07.1984

*„Am văzut ieri o pisică
Uite cam atât de mică
Cu ochi verzi ce de mărgea
Și cu bot de catifea,
Cu blănuță cenișie
Tocmai cum îmi place mie.
Am chemat-o: pis, pis, pis!
-Hai să-ți dau un măr, i-am zis.
Dar pisica nu venea
Parcă nici nu m-auzea;
-Haide vină, i-am strigat.
Ea se întinde, se întoarce,
Cască, moțăie și toarce.
Eu atunci m-am supărat
-Nu auzi?, m-am întrebat.
Hai că ți l-am și spălat
-Puișorii vor mălai;
Miere ursului să-i dai;
Câinelui să-i dai un os
Plin de carne și gustos.
Veverița vrea alune,
Rața vrea grăunțe bune,
Vrabiei îi place miei,
Iar pisicii șoriceii,
Iar acum că am aflat
Mărul singur l-am mâncat. ”*

Informator: Chișchișan Cristina, 5 ani, Cernuc, Sălaj, 23.08.1985

*„Pisicuța e bolnavă
Are gripă și pojar.
Doctorul mi-o dat rețetă
Să o port pe bicicletă.
Bicicleta și-a rupt roata
Și de-atâta supărare
A crescut coada mai mare. ”*

Informator: Mihăilă Lidia, 11 ani, Oșorhel, Cluj, 19.12.2004

*„Doctorul Cotoi,
Scoate-o-n cuțitai,
Taie burticica,
Scoate apendicica.”*

Informator: Jurcan Alin, 4 ani, Cluj-Napoca, 12.03.1987

*„-Pisicuță: meu, meu,
Puișorul vreau să-l iau.
-Lasă-n pace puișorul,
Că îți dau cu bețișorul.”*

Informator: Celemen Horvat Mihaela-Ștefania „Buhîța”, 30 ani,
Ciubăncuța, Cluj, 06.11.1998

*„Tom și Gery
Cheamă pompierii.
Foc, foc, foc!
Ieși afară tu din joc.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.02.2007

*„Pe Cezărica o bate mămica
C-o bătut pisica mititica,
Să nu-i mănse fripturica,
Dar a mers la școală
Cu burtica goală,
Că-i zăbavă
Și nu face, nici o ispravă.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 27.12.2006

*„Un cățâl burtos
Stă cu burta-n jos,
Și vine pisica
Și-i mîncă burtica.”*

Informator: Criste Laura, 13 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.07.1985

*„Cățălaș cu păru' creț
Fură ouă din cătreț
Și se jură că nu fură
Și l-am prins cu rața-n gură
Și cu ou-n buzunar
Treci la sfatu popular.
Dacă fac ambiție
Te dau la miliție.”*

Informator: Pop Valeria, 6 ani, Ciubanca, Cluj, 11.08.1985

*„Cățeluș cu păr mișto
Fură rața rokoko
El se jură că nu fură
Și l-am prins cu rața în gură. ”*

Informator: Găvrilă Gheorghe, 30 ani, București, 23.05.1986

*„Am un câine pe nume Nero
Pe care-l spăl numai cu Dero
Și cu săpunul parfumat.
Ah, ce cățeluș minunat!
Ram, cicluram, cichi-Nero,
O, O, O, O!
De dimineată-l scot din pat,
Îl duc la chiveta de spălat.
Îl spăl pe lăbuțe și pe față.
A mai rămas pe bot un fir de ață. ”*

Informator: Kerecheș Eva, 11 ani, Dej, Cluj, 02.10.1983

*„Eu am un câine pe nume Nero
Pe care-l spăl numai cu Dero
Și iau șamponul parfumat,
Haș ce cățeluș minunat.*

Refren:

*Ram cichi ram, cichi Nero
Ram cichi ram, cichi Nero
Ram cichi ram, cichi Nero,
Ah ce cățeluș minunat.*

*De dimineată-l scol din pat
Și-l duc la baie la spălat
Îl spăl pe lăbuțe și pe față
I-a mai rămas pe bot o ață.*

Refren:

*Ram cichi ram, cichi Nero
Ram cichi ram, cichi Nero
Ram cichi ram, cichi Nero,
Ah ce cățeluș minunat.*

*Îl șterg cu prosopul frumușel
Ce lățos ca vai de el
Și cu parfumul îl stropesc
Fundită roșie o potrivesc.*

Refren:

*Ram cichi ram, cichi Nero
Ram cichi ram, cichi Nero
Ram cichi ram, cichi Nero,
Ah ce cățeluș minunat.*

*„Cățăluș cu păr marou
Fură Kentu din birou
Și se jură că nu fură
Și l-am prins cu Kentu-n gură
Și cu pachetu-n buzunar.
-Treci la sfatu popular
Că tăticu-i milițian.”*

Informator: Suci Diana Camelia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

*„Cățăluș cu păru creț
Fură rața din coteț
Și se jură că nu fură
Și l-am prins cu rața-n gură
Și cu ou-n buzunar.
-Hai la sfatul popular
-Nu vin, c-am fost odată
Și-am picat cu nasu-n baltă.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 4 ani, Cluj-Napoca, 04.04.1997

*„Cățăluș cu păru creț
Fură rața din cătreț
Și să jură că nu fură,
Dar l-am prins cu rața-n gură.
Și cu oul în buzunar,
Hai la sfatul popular.
-Nu vin c-am mai fost vodată
Și-am picat cu nasu-n baltă.”*

Informator: Lăcătuș Cristian, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 27.02.2007

Lingurar Marin Romi, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 27.02.2007

*„Cățeluș cu păru creț
Fură rața din cătreț
Și să jură că nu fură
Și l-am prins cu rața-n gură
Și cu oul în buzunar
Hai la sfatu popular.
Nu mai vin c-am fost odată
Și-am picat cu nasu-n baltă.”*

Informator: Mihăilă Astrela Liduța, 11 ani, Oșorhel, Cluj, 23.11.2004

Mihăilă Gabriela Mihaela, 5 ani, Oșorhel, Cluj, 23.11.2004

*„Cățălușule să-mi spui
Unde-i laptele că nu-i.
Cine mi-a umblat prin oale
De le aflu tăte goale?
Tu ești cățălușu, tu?
Dai din coadă zici, că nu.
Ești stropit de lapte tot
Și pe labe și pe bot.
Atunci mama ce-a făcut?
Pe cățel mi l-a bătut.
De atunci poftă nu mai are
Să mai umble pe la oale,
Să le găsesc tăte goale.”*

Informator: Miclăuș Ana-Maria, 3 ani, Osoiu, Cluj, 26.04.1985

*„Când trăia tata avea
O casă de coceni,
Ș-avea trei etaje.
Sus câinii,
Jos stăpânii
Și la mijloc răcăie broaștele.
La moarte la tata
O venit frate-meu
C-o mașină de trei căței putere.
La jumătatea drumului
S-o strâcat mașina
Ș-am avut ce veni pe jos.”*

Informator: Ciupe Virgil, 18 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.06.1983

*„Pe o bancă cristalină-lină
Un cățel în pijama-ma
Și cânta la mandolină-lină
Auleu măseaua mea.
Ș-am plecat cu gând acasă
Să mă fac bucătăreasă
Și uitându-mă la tine
Am vărsat supa pe mine.
Credeți-mă domnilor
Că nu-s mincinos
Și-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.
Ș-am plecat cu gând de-acasă
Să mă fac și doctoriță
Și uitându-mă la tine
Am băgat injecția-n mine.*

*Credeți-mă domnilor
Că nu-s mincinos
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.
Ș-am plecat cu gând de acasă
Să mă fac croitoreasă
Și uitându-mă la tine
Am cusut rochia pe mine.”*

Informator: Jurcan Dalia Monica, 11 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

*„Un cățel cât portocala
Se juca de ala bala
Să nu-l prindă oboseala.”*

Informator: Celemen Ștefania Mihaela, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15.02.1977

*„Cățeluș cu păr maro
fură kentu din biro’El se jură că nu fură
Dar l-am prins cu kentu-n gură
Și cu dolarii-n buzunar
Hai la Sfatul popular.”
„A început să cearnă
Friguroasa iarnă
Pune flori pe geamuri
Țurțuri lungi pe ramuri
Și mai fă-mi băbuță
Drum de săniuță.”*

Informator: Nedelea Lavinia Alexandra, 6 ani, Bistrița, Bistrița-Năsăud, 16.11.1990

*„Cuțu, cuțu, na Grivei
Mămăligă dacă vrei.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 6 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.07.1985

*„Cuțu, Cuțu, na grivei,
Mămăligă dacă vrei,
Că dacă nu vrei o pun în coș
Și-o dau mâine la cocoș.”*

Informator: Iușan Simona, 9 ani, Cluj-Napoca, 15.07.2001

*„Dintr-o trestie înaltă
A ieșit un câine șchiop,
Broscăria speriată
A luat-o la galop.
Uac, uac, uac!
Diri, diri da!”*

Informator: Ceteraș Flavia Maria, 6 ani, Dej, Cluj, 27.07.1984

*„Cuțu, cuțu, na Grivei.
Mămăligă dacă vrei,
Dacă nu o bag în coș
Și o dau mâine la cocoș.
Și cucurigu gagu
Dă-mi domnule banu.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 10.01.2007

*„Alo, tată,
Vină-ndată,
Căruța răsturnată,
Poșirca vărsată,
Cățeaua moartă.
Căruță mai facem,
Poșircă mai avem,
De căță ce ne facem?”*

Informator: Pop Augustin „Cochender”, 53 ani, Osoiu, Cluj, 17.06.1983

*„Șoricel burtos
Lasă burta-n jos,
Că vine pisica
Și-ți măncă burtica.”*

*„Șoricel burtos
Fugi pe ponor în jos
Că și mie pisica
Mi-a mâncat fripturica
Și m-a bătut mămica.”*

*„Chiț, chiț, îi gălăgios
Dar în desene e frumos.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 7 ani, Cluj-Napoca, 07.02.2000

Copiii au spirit de observație. Cunosce într-un fel mai nou animalele și din filmele de desene animate. Viețuitoarele au ghidușia și gingășia lor. Mai au șoricei albi ce-i cresc acasă și le sânt jucării vii. Părinții (mai ales de la oraș) nu știu ce satisfacții să le facă, chiar dacă periclitează viața copiilor, putând să se îmbolnăvească de te miri ce. Și la țară, copiilor, țărani aduc ouă de păsări și pui de păsări. Cei de la oraș au în colivie păsări exotice (papagali), însă le cumpără chiar pușori de găină de la țărânci de pe piață, care dacă au norocul să trăiască îi mai duc la bunici la țară după ce și-au satisfăcut curiozitatea și s-au săturat să se joace cu ei (am în familie exemplu pe Andreea Roxana Horvat, și aici pușorul ei s-a făcut găină isteță).

*„Alege pe cine vrei
Din grămada de purcei
A lui moș Andrei.*

*Dacă nu m-alegi pe mine
Ești un prost și-mi pare bine.
Lasă-mă te rog în pace
Să aleg pe cine-mi place. ”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.02.2007

*„Două vaci stau într-un cactus și croșetează apă minerală.
-Șah, zice una la un moment dat, iar a doua zice:
-Tu ce proastă ești. Nu știai că la popice nu se acordă 11 metri? ”*

Informator: ?, în autobuz pe ruta Cluj-Napoca – Ciubanca, 30.11.1989

*„Eu sunt mic
Nu știu nimic;
Tata-n pod
Belește-o oaie
Și mama la fântână
Spal-o lînă. ”*

Informator: Ciupe Daniel, Ciubăncuța, Cluj, 16.07.1988

*„-Alo, ați văzut un cal maro?
-N-am văzut un cal maro,
Am văzut un cal mișto. ”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 6 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 14.08.1998

*„La cai, că cai-s legați de scai!
Scaii s-or usca, iar caii or scăpa!”*

„Pe caii că se filmează. ”

„Calul lui Gheorghită îi legat de o garofiță. ”

Informator: Boca Alexandru, 60 ani, Dragu, Sălaj, 17.11.2003

*„Vine trenul de la Cluj
Încărcat cu măgăruș
I.A.U.!
Măgar ești tu. ”*

Informator: Bojescu Cristian Mircea, 10 ani, Cluj-Napoca, 17.05.1985

*„Stă o vacă în copac
Cu un ac de croșetat.
Vaca face muuu!
Ieși afară tu. ”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 25.06.1984

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Stă o vacă pe gunoi
Numără din doi în doi:
Doi, patru, șasă, opt, zece,
Ieși afară măi berbece.”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 23.04.1985

*„Martie a sosit,
Ursulețul s-a trezit,
Și din visul lui ușor
Îți oferă un mărțișor.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 12 ani, Ciubăncuța, Cluj, 01.03.1991

*„Ursu doarme și visează,
Că papucii lui dansează.
Ursule hop! Ursule hop!
Ieși afară din bârlog.”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„Ursuleț burtos
Lasă burta jos
Și vine maimuța
Și-i vede p....”*

Informator: Dascăl Nadia, 9 ani, Căprioara, Cluj, 21.01.1985

*„An Dan Tichitan
Ursulețul căpitan
Ana-lache
Bumbulache
Glonț.
Trei lei pe lună
Și-o bătaie bună
Și-o cafea amară.
Te rog să ieși afară.”*

*Când te joci ascunsă și când te joci mâța.
Unu-i mâța și ceilalți șoarecii.
Șoarecii fug să nu-i prindă mâța.
Zici: „casă” și pisica nu te mai prinde.*

Informator: Celemen Cezara, 8 ani, Cluj-Napoca, 16.07.2000

*„Ursu’ meu din Spania
L-am adus cu sania,
L-am adus cu avionu’
Și i-am dat lăptic cu biberonu.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 7 ani, Cluj-Napoca, 07.02.2000

Tematica cântecelor, numărătoarelor, poeziilor și jocului de copii (repertoriu) e divers și cuprind și lumea necuvântătoarelor (animale, păsări, insecte), dar dincolo de aparență e ca un miez de pâine proaspătă, mesajul și inițierea e din fragedă pruncie, lecție de viață (aici sânt cei șapte ani de-acasă, ba : reminiscențe de descântece care-i apără de te miri ce neajunsuri, apoi sânt reminiscențe din ritul nunții, dintr-un ceremonial al vieții celor mari etc.), ca atare această academie de fiecare zi și de toate zilele e extraordinarul spirit, înțelepciune, știință și conștiință.

*„Ursul meu când l-am adus
S-a suit pe burtă-n sus,
Ursul meu din Spania
L-am adus cu sania.”*

Informator: Găvrilă Gheorghe, 30 ani, Crunți-Slobozia, Teleorman, 13.05.1986

*„La uspețe ursul cere,
Ursul cere, ursul cere
Numai faguri plini cu miere;
Iepurașul vrea lăptuci
Vrea lăptuci; vrea lăptuci.
Cît de multe să-i aduci.
Veverița vrea alune,
Vrea alune, vrea alune,
Capra iarbă din pădure,
Cățelușul vrea un os
Vrea un os, vrea un os
Plin cu carne și gustos,
Iar copiii vor îndată,
Vor îndată, vor îndată
Prăjituri și ciocolată.”*

Informator: Suciu Diana Camelia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

*„Ursul stă pe canapea
Și dorește o cafea,
Dar cafeaua e amară
Ieși afară măi Tândală.”*

Informator: Feier Alin, 9 ani, Pustuța, Cluj, 09.07.1984

*„Ursul stă pe canapea
Și dorește o cafea.
Cafeluța e amară
Dumneata să ieși afară.”*

Informator: Mînzat Paul, 8 ani, Dej, Cluj, 08.07.1984

*„Vine ursul de la școală
Cu chiloții subsuoară.
-Ce-ai acolo ursule?
-Chiloțășii mei pe dos.
M-am trotinat pe ei.
I-am întors pe dos
Să miroase mai frumos.”*

Informator: Chira Victorița născută Mânzat, 37 ani, Ciubăncua, Cluj, 25.02.2007

*„Vine ursul de la școală
Cu chiloții subsioară.
-Ce-ai acolo ursule?
-Chiloțerii mei,
M-am pișat pe ei.”*

Informator: Săplăcan Ovidiu, 6 ani, Dej, Cluj, 20.07.1985

*„Ursulețul Pinchi
Vrea să facă piși.
A chemat maimuța
Ca să-i vadă puța.”*

Informator: Făgădăuan Cosmin Iulian, 8 ani, Oșorhel, Cluj, 21.08.1984

*„Vine ursu păcălit
Cu un dinte ruginit.
-Dă fetiță cheile
Să deschid odăile.
-Auleu și vai de mine!
Cheile nu sunt la mine.
Sunt la mama-n București
La odăile domnești.
Domnu doctor e nebun
Strînge pietre de pe drum
Și le-mparte la copii
Prefăcîndu-le-n jucării.
Și le-mparte la cocoane
Prefăcîndu-le-n bomboane.”*

Informator: Dascăl Nadia, 7 ani, Căprioara, Cluj, 02.07.1984

*„Vulpea cît e de şireată
S-a-nşelat şi ea odată.
Din grădină a furat
Un cocoş de plastelină.
Cînd să-l pună pe masă
Ce friptură gustoasă!
Moşu rîde uite-aşa:
Ha, ha, ha!”*

Informator: Ignat Lavinia Larisa, 6 ani, Cluj-Napoca, 26.07.1992

*„Coană vulpe, fii cuminte,
Nu mai tot fura:
Gîşte fripte şi plăcinte!
Nu-s de mutra ta.
Coană vulpe, fii cuminte,
Adă-le-napoi,
Că de nu, eu vin cu puşca
Şi cu doi copoi.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 13 ani, Ciubăncuţa, Cluj, 11.07.1992

*„Vulpe tu mi-ai furat gîsca
Dă-mi-o înapoi,
Că de nu eu vin cu puşca
Şi cu trei copoi.
Lele vulpe fii cuminte
Nu mai tot fura:
Gîşte fripte şi plăcinte,
Nu-s de mutra ta.”*

Informator: Dascăl Nadia, 7 ani, Căprioara, Cluj, 02.07.1984

*„Tatăl nostru care eşti în ceri
Mare lup am văzut ieri.
Vie-mpărăţia ta,
Da mă tem că m-a mînca.”*

„Asta-i veche, demult, da nici asta n-o ştii?”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mînzat, 43 ani, Ciubăncuţa, Cluj, 16.01.1985

*„Iepuraşul meu iubit
Cin'te-ntrece la fugit?
Ai lăbuţe mititele,
Ochişori două mărgele,
Mustăcioară la guriţă
Şi un petec de codiţă.”*

Informator: Miron Andreea Daniela, 6 ani, Cluj-Napoca, 06.02.2000

*„Antan tichitan
Urechilă căpitan.
Lupu tremură pe scară,
Iar tu ieși din joc afară.”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.03.2007

Chira Daniela, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.03.2007

*„În Marea Neagră
Este un peștișor
Și pe coada lui scria:
Ieși afară dumneata.”*

Informator: Moldovan Florin, 9 ani, Cluj-Napoca, 06.07.1984

*„Din Oceanul Atlantic
A ieșit un pește mic
Și pe coada lui scria:
Ieși afară nu mai sta.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.02.2007

*„Din Oceanul Pacific
A ieșit un pește mic
Și pe coada lui scria:
-Ieși afară dumneata!”*

Informator: Drăgan Mihaela, 6 ani, Osoiu, Cluj, 25.03.1997

*„Pe o bară stă un pește
Și vorbește englezește:
Ai la viu,
Ieși afară tu.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 8 ani, Cluj-Napoca, 16.07.2000

*„Mere greieru la furnică
Și zice: cumătră furnică
Să-mi dai și mie ceva să mănînc.
-Tu, zîce, tăta vara ai cîntat
Și nimic n-ai adunat.
Io tăta vara am adunat.
Să-ți pui pofta-n cui
Și de alteori să-ți adui.”*

Informator: Jurcan Nicolae, 79 ani, Jurca, Cluj, 26.06.1984

*„Șarpele cu clopoței
Face pișu-n chiloței.
Piș, piș, piș
Leși afară din tufiș.”*

Informator: Moldovan Simona, 10 ani, Zalha, Cluj, 24.08.1986

*„O maimuță cu cercei
Joacă seara pe la trei
Și jumătate
Pune mâna pe covor
Ș-a rămas în fundu gol.”*

Informator: Mircea Mihăilă, 11 ani, „Ochi Albaștri”, Ciubăncuța, Cluj, 22.12.1980

*„O maimuță cu cercei
Joacă noaptea pe la trei,
Pe la trei și jumătate
I s-o rupt chiloții-n spate
Și-a plecat la telefon
Ș-a rămas în fundul gol.”*

Informator: Iurian Olimpia Crina, 6 ani, Cluj-Napoca, 11.08.1986

*„Maimuțica cu cercei
Joacă fotbal pe la trei.
Pe la trei și jumătate
Maimuțica nu mai poate
I s-a rupt coloți-n spate.”*

Informator: Chira Victorița, 37 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„O maimuță cu cercei
Joacă noaptea pe la trei și jumătate.
I s-o rupt chiloții-n șapte
Ș-a plecat la telefon,
Ș-a rămas în fundul gol.”*

Informator: Săplăcan Ovidiu, 6 ani, Jurca, Cluj, 20.07.1985

*„O maimuță cu cercei
Joacă noaptea pe la trei,
Pe la trei și jumătate
I-a căzut chiloți-n lapte.”*

Informator: Mureșan Georgeta (tata din Ciubanca), 10 ani, București, 27.09.1985

*„Șarpele cu clopoței
Face pipi-n chiloței.
Foc, foc, foc!
Ieși afară tu din joc.”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„-Veveriță vrei alune?
-Cum să nu vreau că sânt bune.
Ba vreau patru, cinci sau șase,
Că alunele-s gustoase.
Ba vreau șapte, opt sau nouă
Să ne dați alune nouă.”*

Informator: Celemen Marius Ciprian, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.02. 2007

*„-O alună, două, trei,
Veveriță tu nu vrei?
-Ba vreau patru, cinci și șasă,
Că alunele-s gustoasă.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 4 ani, Cluj-Napoca, 04.03.1997

*„Fluturaș din floare-n floare
Zbori bătând din aripioare
Stai oprește-te o clipă
Să mă sui pe aripă,
Să mă duci departe-n zări
Să mai văd și alte țări.”*

Informator: Ciubăncan Daniel Ionuț, 3 ani, Brașov, 12.08.1983

Ilișca Huruban de la Părău:

„nu vezi ce cumiști-s copiii de azi știu poezii cu găini, pisicuțe, fluturi...(„du-te să-ți mânc gura!” îl alintă)”

*„Un țăntar la patinaj
A căzut pe patinaj.
Și-a rupt mâna și-un picior
Și-a rămas cu-n dinte chior.
E mamuia, mamura,
Parapturi, paraptura.
Niște, niște muște sclifosite,
Mâncau lapte cu pilaf
Se scobeau între măsele
Cu trei stâlpi de telegraf.
E mamuia, mamura,
Parapturi, paraptura.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 06.07.1984

*„Un țințar militar
A plecat la dispensar
Și i-a spus:
Valeleu, măseaua mea!”*

Informator: Mânzat Paul, 8 ani, Ciubăncuța, Cluj, 08.07.1984

*„Concai chilimoane concaica
Prinde musca n-o lăsa.
De e vie
Dami-o mie,
De e moartă
Mînc-o coaptă
Cu morar și pătrunjel,
Cu untură de cățel.”*

Informator: Dascăl Nadia, 7 ani, Căprioara, Cluj,

*„O furnică duce-n spate
Un grăunte jumătate.
-Un' te duci, tu surioară?
-Ia mă duc și eu la moară.
Sânt grăbită, sânt grăbită,
Că mi casa ne-ngrijită
Și mi-s rufele la soare
Și copiii cer mâncare.
Nu, la noi în mușuroi,
Nu e timp pentru zăbavă.
De n-ar fi timp de ispravă
Ar fi vai și amar de noi.”*

Informator: Mureșan Andreea Natalia, 6 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.06.1983

*„Melc Codobelc
Scoate coarne bourel
Și te du la vale
Pe măt călare
Și te du la baltă
Și be apă caldă
Și te du la Dunăre
Și be apă tulbure.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Cluj-Napoca, 25.06.1998

*„Un iepuraș nătâng,
Vulpea, ursu și un răs
Au ieșit la joacă-n crâng.
Vulpea vicleană l-a trimis pe urs
La frizer să vină tuns.*

*-Uac, uac, uac, saltă broasca dintr-o baltă
Unde un mistreț s-a tăvălit în mol, s-a uns.
Și negru ca un bivol
Se crede la plajă și la ștrand
Fiind că afară-i vară și cald.”*

Informator: Pop Andrei, 8 ani, Osoiu, Cluj, 08.03.2007

*„A ieșit la joacă-n crâng
Vulpea, ursu, și un râs.
Vulpea l-a trimis pe urs
La frizer să vină tuns
Fiindcă-i vară și e cald
Și pe urmă merg la ștrand.”*

Informator: Mureșan Ana-Maria, 7 ani, Osoiu, Cluj, 08.03.2007

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

FOTBALUL ÎN REPERTORIUL COPILOR

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*Ne aflăm pe stadion:
Joacă Alba cu Pitești,
Cu Dinamo – București.
Mingea e la Ene,
Ene în izmene.
Mingea e la Suru,
Suru-ș rupe curu.
Mingea e la grasu,
Grasu-ș rupe nasu.
Șut și gol
Și portaru-n curu gol.
Ura, ura, ura!”*

Informator: Chira Iuliana, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.06.1983

*„Pe stadionul București
Joacă Steaua și Pitești.
Mingea e la Ene,
Ene-i în izmene.
Mingea e la Grasu,
Grasu-și rupe nasu.
Șut și gol,
Portarul e-n dosu gol.”*

Informator: Chira Daniela, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„Halo, halo telefon
Ne aflăm pe stadion
Joacă Flacăra Pitești
Cu Dinamo București.
Mingea e la Ene,
Ene în izmene!
Pasează la Suru,
Suru-și rupe nasu..
Șut și gol
Și portaru-n dosu gol.”*

„Asta-i de răs.”

Informator: Mânzat Paul, 8 ani, Dej, Cluj, 08.07.1984

*„Hai, Dinamo, la culcare,
Că vă dăm și pijamale,
Pijamale, biscuiți
Lua-v-ar dracu’ de tâmpiți!”*

Informator: Chira Daniela, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„O bilă și-un biloi
Joacă fotbal amândoi*

*Scorul este doi la doi
Pentru bilă și biloi.”*

Informator: Iușan Simina, 9 ani,
Pustuța, Cluj, 15.07.2001

*„Hagi Gică
Și-a luat mașină mică,
Roșie ca focu
Să-i surădă norocu.”*

Informator: Pop Flavia Mirela 11 ani
și Trif Loredana Bianca 11 ani, Cluj-Napoca, 14.06.1996

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

DOCTORUL ÎN FOLCLORUL COPILOR

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Domnu doctor e nebun-bun-bun
Strînge pietre de pe drum-drum-drum
Și spune că-s bomboane
Și le dă la domnișoare-șoare-șoare
Și le dă și la femei
Și spune că îs cercei
Și le dă și la copii
Și spune că-s jucării
Și le dă și la bărbați
Și le spune că-s Carpați.”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 03.07.1984

*„Domnu doctor Bolovan
S-a bătut cu Mureșan,
Mureșan a fost mai tare
Ș-a căzut cu dosu-n vale.”*

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

*„Domnu doctor îi bolund.
Strînge pietre de pe drum
Și le dă la domnișoare
Și zice că-s bomboane.”*

Informator: Pop Ioan, 13 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

*„Domnu' doctor e nebun
Strînge pietre de pe drum
Și le-mparte la cucoane
Și le face în bomboane.”*

*„Domnu' doctor nu știu cum
Mi-a intrat o muscă-n fund
Și te rog pe dumneata
Bagă mâna după ea.”*

Informator: Dascăl Mariana, 11 ani, Cluj-Napoca, 21.06.1996

*„Domnu doctor ce să-ți spui?
Am un nepoțel c-on șui;
Numai de pozne se ține
Ș-acum nu se simte bine.”*

Informator: Mureșan Alexandru „Ceterașu”, Pustuța, Cluj, 09.07.1984

*„Domn doctor Bolovan
S-a bătut cu Mureșan,
Mureșan a fost mai tare
Ș-a căzut cu dosu-n vale.”*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Domnu doctor Bolovan
Ș-a spart capu' cu-n ciocan.”*

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Zalău, Cluj, 09.04.1985

*„Sânt student veterinar
Și consult orice măgar.
Cine nu are crezare
Să vină la consultare.”*

Informator: Miron Marius Sever, 7 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 05.07.1983

*„Un bondar-bucătar
A plecat la dispensar
Și striga cât putea:
-Auleu! Măseaua mea.
-Vrei bomboane?
-Nu mi-e foame.
-Vrei alune?
-Nu sunt bune.
-Vrei rachiu?
-Chiu, chiu.
-Vrei halva?
-Asta da.”*

Informator: Chincișan Cristina și Paula (gemene), 5 ani, Cluj-Napoca, 23.08.1985

*„Domnu' doctor nu știu cum
Ș-o băgat o ață-n fund.
Io te rog pe dumneata
Să bagi nasu' după ea.”*

Informator: Năstuța Maria, 32 ani, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud, 15.02.2007

*„Domnu doctor bolovan
A găsit un șobolan
Și s-a dus la primărie
Să cumpere alifie,
Alifie n-a găsit
Și pe ușă a ieșit.
-Vrei bomboane?
-Nu mi-e foame.
-Vrei alune?
-Nu sânt bune.
-Vrei alvea?
-Asta da.
-Vrei rachiu?
-Ptiu, ptiu, ptiu!”*

Informator: Petruș Maria, 13 ani, Ciubanca, Cluj, 18.07.1983

*„Ante, Pante,
Suferă de mațe
Și un doctor în butoi
Scoate-on cuțitoi,
Taie burticica
Și scoate apendicica.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 3 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12.04.1982

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**NUMĂRĂTORI
ÎN FOLCLORUL COPIILOR**

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Eghede,
Beghede,
Pușcă Andrei,
Suma ripa umandei.
Sal,
Pal,
Popandal,
Ișco,
Dișco,
Polodișco,
Chi.”*

*„Ceorlamela-n vis,
Cochista merla-n ciorliș.”*

Informator: Dobrican Iulian, 50 ani, Chiuza, Bistrița-Năsăud, 26.11.1983

*„Oana,
Doana,
Trana,
Pana,
Sava,
Rota,
Baba,
Îngârli,
Gârți,
Cioc!”*

Informator: Stănesci Marin, 58 ani, Corbu, Olt, 26.11.1983

*„Onel,
Donel,
Tretel,
Petrel,
Țângtăl,
Mângăl,
Vanel,
Podosel,
Verșuna,
Gluga.”*

„Mă învăța bunica care avea 99 ani, să număr pe degete și n-am uitat nici acum. Când era întrebată: -câți ani ai?, le răspundea: - Știu cei de la ziar (știu cei de la Consiliu) maică.”

Informator: Stănesci Marin, 58 ani, Corbu, Olt, 26.11.1983

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Dodo-didi,
Dodo,dido,dio,
Șașa spirii,
Șașa din Mexico,
Gini, gini,
Uac, uac,
Gimii, Gimii,
Ura!
Alo, bebi,
Alom da tres,
Peca, peca,
Ala si,
Sineora.”*

Informator: Ștreang Cristina Maria, 9 ani, Cluj-Napoca, 05.07.1983

*„Dog, bong, tronc, pom
Biri-bi, bom, Bum.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.02.2007

*„Unii,
Donii,
Trini,
Panii,
Tinghel,
Duh,
Odată după colț.”*

Informator: Moldovan Simion, 17 ani, Sâmboleni, Cluj, 21.06.1983

*„Unii,
Donii,
Tinii,
Panii,
Cinca,
Linca,
Stonii
Bonii,
Baba cioc.”*

Informator: Pop Ramona Cosmina, 8 ani,
Mureșan Claudia, 10 ani, Ciubanca, Cluj, 28.12.1984

*„Eteche,
Beteche
Isconte
Ani
Tani
Dumitre*

*Că te-am pus
Și te-am dus
Ani,
Tani
Rus. ”*

Informator: Tița Adina, 10 ani, Dej, Cluj, 10.09.1985

*„Eghede
Beghede
Tucă-ndară
Ogdăr
Fogdăr
Numă-ndară
Ați coți
Chinder coți
Ani fani
Ruf. ”*

Informator: Tarcea Elena Meda, 13 ani,
Petruș Maria, 15 ani, Ciubanca, Cluj

*„Acătă,
Pacătă,
Tucată,
Na.
Fabili,
Fabili,
Nu mă uita.
Acătă,
Pacătă,
Ieși afară pleosc!”*

Informator: Popa Crina Liana, 9 ani, Osoiu, Cluj, 18.08.1986

*„Acăta,
Bacheta,
Tucăta,
Mori;
Ișten,
Nișten,
Papagori,
Zon. ”*

Informator: Pop Ana Maria, 9 ani, Recea-Cristur, Cluj, 13.07.1989

*„Unii,
Donii,
Tres,
Tinder,*

*Binter,
Fes,
Unii,
Donii,
La sfârșit;
Ținter,
Binter,
A ieșit. ”*

*„Acătă,
Bacătă,
Țucătă,
More,
Oge,
Nezi,
Papa,
Gore,
Ițiri,
Pițiri,
Para,
Veschi,
Zo. ”*

Informator: Todoran Radu Horațui 7 ani,
Todoran Marius Iosif 14 ani, Cluj-Napoca, 04.01.1988

*„Ecîțî,
Becîțî,
Cîțîrmo,
O beșani papîno,
O beșani papîno,
Zo. ”*

Informator: Mureșan Nicolae, 9 ani, București, 27.09.1985

*„Eghede,
Beghede
Zictonbram
Uio-uio
Liboștam
Ștemper țing. ”*

Când zice „țing”, unul dintre copii se juca de mijocă, ieșea afară.
Informator: Maier Liviu, 59 ani, Cluj-Napoca, 18.07.2000

*„Andele,
Pandele,
Pictura*

*Cri-cri-cri,
Cra-cra-cra,
Andele,
Pandele,
Pictura
Să rămâi așa. ”*

Informator: Mureșan Ana „Nuții” 13 ani,
Miclea Iulia Veronica 12 ani, Osoiu, Cluj, 03.09.1985

*„Stela,
Lia,
Rodica,
Tani,
Beti,
Minorica,
Lili,
Mimi,
Bibi,
Lisi,
Ioana,
Ștefana,
Luciana,
Găină,
Cocoș,
Hipopotam,
Rață. ”*

Se face pătrățele și-n ele se bate cu palma mingea. Care scapă lasă să dea celălalt. Câștigă care dă în toate coștele.

Informator: Covăcean Ana, 42 ani, Panticeu, Cluj, 17.05.1984

*„Den-den-dena
Den-den ciacarica
Den-den-dena Mexico
Ceauro, ceauro bebi
Ceauro ceau pico
Gimi, gimi, acroba,
Gimi, gimi, a, a!”*

Informator: Criste Laura, 13 ani, Ciubăncuța, Cluj, 21.07.1985

*„Usimai ledi
Usimai lambă si
Incaramigo,
Incaramigo si
O come fei fei
Pic-poc!”*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Informator: Mureșan Olimpia, 13 ani, Ceanu-Mare, Cluj, 24.08.1986

*„Enghede,
Benghede,
Bebișco,
Olo,
Volo,
Nemișco,
Sunt o fil de ugronii
Uito,
Buito,
Uito ni
Țin sava
Ecte,
Pecte,
Te meni chi.”*

Informator: Pop Iuliana născută Mureșan, 64 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

*„Unima,
Donima,
Tri-cucula,
Paila,
Zaila,
Indru,
Bimbru,
Edeșina,
Be beșina.”*

Informator: Pop Iuliana născută Mureșan, 64 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

*„Ieși papucule de sub pat
Ieși papucule ieși
Să mînînci și tu cireși
Ieși papucule ieși.”*

Informator: Șimon Adriana Olimpia, 11 ani, Ceanu-Mare, Cluj, 24.08.1986

*„Rom,
Rom
Și cu sifon
Și cu ciocolată
Și cu înghețată
Ai un campion.”*

Informator: Crăciunaș Sonia, 6 ani, Cluj-Napoca, 10.09.1985

*„Două babe scîrbolite
Stau pe pat și beu cafeuă
Și vorbesc pe franțuzește:*

Palivu-pali-pa
Ieși afară dumneata.”

Informator: Miron Corina, 10 ani, Cluj-Napoca, 04.07.1984

„Două babe rele
Stau pe canapele.
Una zice: ba,
Alta zice da.
Ieși afară dumneata.”

Informator: Crișan Dorina, 8 ani, Osoiu, Cluj, 18.08.1985

„Două babe gârbovite
Stau pe laviță trântite
Și vorbesc pe franțuzește:
-Ale bu, zice una.
-Ale bu, zice alta.
Ale bu, abu, abu,
Ieși afară tu.”

Informator: Perșoiu Claudia Adriana, 9 ani, Dej, Cluj, 10.08.1983

„Două babe rele
Stau pe canapele.
Una zice : ba,
Alta zice: da.
Ieși afară dumneata.”

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

„Antantina
Stinge lumina.
Cînd vin hoții
Jos chiloții.”

Informator: Făgădăuan Cosmin Iulian, 8 ani, Oșorhel, Cluj, 21.08.1984

„O bobică
Măzărică
Trom-pom-pică.”

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

„1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Tata face o casă nouă.
Cîte cuie-i trebuie lui?”

Informator: Miclea Angelica, 11 ani, Liebling, Timiș, 04.08.1984

*„Pe capu nostru trece un tramvai.
În ce direcție merge acest tramvai?”*

Informator: Gligor Alin, 11 ani, Liebling, Timiș, 04.08.1984

*„Una mia suta lei
Ia te rog pe cine vrei
Chiar și tu să iei
În persona ta.”*

Informator: Gherman Gabriela, 10 ani, Ceanu-Mare, Cluj, 24.08.1986

*„1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
Tata face casă nouă
-Câte cuie-i trebe lui?
-Îl întrebi pe dumnealui.”*

Informator: Găvrus Simona, 12 ani, Cluj-Napoca, 11.08.1986

*„Tata face casă nouă
Câte cuie-i trebe lui?”*

*„An-tan-te
Dizemone pe
Doi pași pe lună
Ș-o bătaie bună
Ș-o cafea amară
Te rog să ieși afară.”*

Dacă zice 6 sau 8, toate numerele până la zece, care iese numărul 6 sau 8 iese afară, adică numerele respective.

Informator: Iurian Alin Sorin, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.08.1986

*„1, 2, 3, 4, 5, ...
Tata cumpără optinci,
Mama cumpără sandale,
Tu din roată ieși afară.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, Ciubăncuța, Cluj, 19.06.1983

*„Un, doi, trei, patru, cinci
Tata cumpără opinci,
Sora cumpără cerneală
Dumneata să ieși afară.”*

Informator: Sabo Sanda, 8 ani, Cernuc, Cluj, 23.08.1985

„1, 2, 3, 4, 5,
Tata cumpără opinci,
Mama cumpără o pară.
Dumneata să ieși afară.”

Informator: Celemen Andreea Cezara, 8 ani, Cluj-Napoca, 16.07.2000

„Una mie sută lei
Ia te rog pe cine vrei.
Dacă n-ai pe cine
Ia-mă chiar pe mine,
Dacă n-ai de ce
Ia-l pe domnul BeCe.”

Informator: Ferghete Roxana Oana, 10 ani, Rostolțu-Deșert, Sălaj, 02.08.2000

„Una suta mia lei
Ia te rog pe cine vrei.
Dacă n-ai pe cine
I-a-te chiar pe tine.”

Informator: Găvrus Gabriel, 11 ani, Osoiu, Cluj, 07.07.1984

„Una mia suta lei
Ia te rog pe cine vrei,
Chiar și tu să iei
Din persoana ta,
Dacă n-ai pe cine
Ia-mă și pe mine.
O cafea amară
Ieși te rog afară.”

Informator: Tița Dina, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj. 04.05.1985

„Într-o magazie
Stă un porc și scrie:
A.B.C.D.
Ieși afară porcule!”

Informator: Pop Alina, 4 ani, Recea-Cristur. Cluj, 13.07.1989

„Două babe răle
Stau pe canapele
Și vorbesc pe franțuzește
Parle-vu-vu-vu
Ieși afară tu.”

Informator: Iurian Corina Dina, 9 ani, Osoiu, Cluj, 11.08.1986

„Două babe scofîrcite
Stau pe fotoliu trîntite
Și vorbesc pe franțuzește.

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

-Parlevu, zice una.

-Parlevu, zice alta.

Parlevu,

Parlevu,

Ieși afară tu.”

Informator: Chincișan Paula și Cristina (gemene), 5 ani, Cluj-Napoca, 23.08.1985

„Într-o colivie

Stă un porc și scrie:

A, B, C, D,

Ieși afară porcule.”

Informator: Micle Angelica, 11 ani, Liebling, Timiș, 04.08.1984

„Un pahar cu apă rece

Toți țiganii să se-nece.

Numai unu să rămână

Să se facă praf lămâie

Praf lămâie-portocală

Ieși afară măi Păcală.”

Informator: Peștean Simona, 14 ani, Cluj-Napoca, 04.07.1984

„Antante,

Dizemanete

Ieși afară dumneata.”

Informator: Miron Marius, 9 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 03.07.1984

„Un profesor de limbă italiană

Juca tangou c-o profă de germană

-La cine?

-La A.B.C.

-Cu cine?

-Chiar cu tine.”

„În Oceanul Pacific

A ieșit un pește mic

Și pe coada lui scria

Ieși afară dumneata.”

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 03.07.1984

„Stan și Bran

Cîntă la pian:

U, u, u !

Ieși afară tu.”

Informator: Suciu Diana Camelia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

*„O călimară
Plină cu cerneală
Capra înainte,
Racu înapoi
Ieșiți afară amîndoi.”*

Informator: Suciu Diana Camelia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

*„Antante,
Lizimane
Pe dizimane,
Compane,
Antante.
Doi pași pe lună
Ș-o bătaie bună,
Ș-o cafe amară.
Ieși afară tu.”*

Informator: Miron Marius, 9 ani, Cluj-Napoca, 31.03.1985

*„O bobică
Măzărică,
Trom,
Bom,
Pică.”*

Informator: Tița Diana, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.05.1985

*„Un marinar pe o marină
Avea și el o balerină,
Balerina lui făcea:
Cea, cea, cea!
Ieși afară dumneata.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 8 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.08.1987

*„Șarpele cu clopotei
S-a pișat în chiloței.
Piș, piș, piș,
Ieși afară din tufiș.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 8 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.05.1987

*„Unu, doi,
Păpușoi,
Cacă vaca pe gunoi.
I.A.U.
Papă-l tu.”*

Informator: Rus Călin, 9 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

*„Andele
Pandele
Pictura
Cri-cri-cra-cra
Andele
Pandele
Pictura
Să rămâie așa.”*

Informator: Mureșan Venica, 11 ani, Osoiu, Cluj, 23.07.1984

*„Antantiri mogădan
Cara, cara si
Principală moringo.”*

Informator: Feier Alina, 9 ani, Cluj-Napoca, 08.07.1984

*„Antan,
Tichitan,
Sevor căpitan,
Antalachi,
Bumbalachi
Glonț, glonțul vîjîie și zboară
Și pe tine te omoară.”*

Informator: Pop Ramona Cosmina 8 ani,
Mureșan Claudia 10 ani, Ciubanca, Cluj, 28.12.1984

*„Unu, doi,
Hai cu noi,
Trei, patru,
Hai la teatru;
Cinci, șase, șapte,
Bem cafea cu lapte;
Opt, nouă, zece,
El să plece.”*

Informator: Mureșan Ionuț, 9 ani, Cluj-Napoca, 02.09.2004
Costin Sorin, 9 ani, Dej, Cluj, 02.09.2004
Găvrus Vlad, 13 ani, Ocna-Dejului, Cluj, 02.09.2004

*„Tom și Gery
Cheamă pompierii:
-Iu-iu-iu
Leși afară tu și tu.”*

Informator: Găvrus Vlad, 13 ani, Ocna-Dejului, Cluj, 02.09.2004

*„Tom și Gery
Cheamă pompierii:*

*-Foc, foc, foc,
Ieși afară tu din joc. ”*

Informator: Mureșan Ionuț, 9 ani, Cluj-Napoca, 02.09.2004

*„Tom și Gery
Cheamă pompierii:
-Cioc, cioc, cioc,
(toc, toc, toc)
Ieși afară din joc. ”*

Informator: Costin Sorin, 9 ani, Dej, Cluj, 02.09.2004

*„Una-dona,
Tri-patrona,
Cinca-Linca,
Sanlei-bu. ”*

Informator: Boldijar Ioan, 14 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 20.06.1983

*„Turcai,
Suliman,
Loboda,
Turcu,
Pârli-ba. ”*

Informator: Magyari Caba „Monte Cristo”, Aghireș-Fabrici, Cluj, 20.06.1983

*„Andele,
Pandele
Pictura
Cri cra-cra
Să rămâi așa. ”*

Informator: Găvrus Vlad, 10 ani, Osoiu, Cluj, 19.07.1983

*„Stă o vacă în copac
Cu un ac de croșetat
Vaca face mu
Ieși afară tu. ”*

Informator: Miron Marius Sever, 7 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 05.03.1983

*„O rățușcă pe gunoi
Numără din doi în doi:
Doi, patru, șasă, opt, zece,
Ieși afară tu. ”*

Informator: Miron Marius Sever, 7 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 05.07.1983

*„1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10,
Un pahar cu apă rece
Toți țigani să se ‘nece,*

*Numai unu să rămâie
Să se facă praf tămâie,
Prاف tămâie busuioc
Să să ia de sub un loc. ”*

Informator: Mureșan Ana Maria, 9 ani, Osoiu, Cluj, 25.03.1997

*„Într-o zi de dimineață
Când chinezoaica se sculă
Se spală pe ochi, pe față,
Și chinezește așa cântă:
Ana-Cabana,
Era pam-pino
Pelucio, pelucio,
Pelucio-savarino. ”*

Informator: Mureșan Ana Maria 9 ani, Drăgan Mihaela 6 ani, Bistrița, Bistrița-Năsăud, nepoate ale mamei Eva Mihăilă, 25.03.1997

*„O alună, două, trei,
Veveriță, tu nu vrei?
-Ba vreau patru, cinci sau șase,
Că alunele-s gustoase. ”*

Informator: Celemen Victorița „Viky”, Mileți (Moldova), loc. culegerii Cluj-Napoca, 11.02.1998

*„Rempompi-rempompa
Poleri-polereasca
Rempompi, rempompa
Ana Cadena
Sol, fa, mi, re
Ana Cadena
Bum, bum, bum. ”*

Informator: Miron Andreea Daniela, 6 ani, Cluj-Napoca, 06.02.2000

*„Zero, unu, doi, trei
Dono, nino dacă iei,
Patru, cinci, șase, șapte
Numeri cu lipici pe toate.
Opt, nouă, minus și plus
O colecție Ț-am spus
Ca să crești mare
Și ca să înveți și adunare. ”*

Informator: Horvat Andreea Roxana, 7 ani, Cluj-Napoca, 30.11.2003

*„Arde moara Sandovici
Și pe când moara ardea
Două trenuri se ciocnea.*

*Una mie suta lei
Ia te rog pe cine vrei
Din grămada cu purcei
A lui Moș Andrei.
Lasă-mă te rog în pace
Să aleg pe cine-mi place.
Dacă nu m-alegi pe mine
Ești un prost și-mi pare bine.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 6 ani, Cluj-Napoca, 02.03.2002

*„Cioca-boca
Cioca-boca
Bat ciocanele mereu
Și se-ndoaie fierul greu.”*

Informator: Iușan Simina, 9 ani, Pustuța, Cluj, 15.07.2001

*„Ursule hop,
Ursule hop
Ieși afară din bârlog.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 05.11.1998

*„Pe șoseaua Colentina
Se plimbă Menix cu mașina
Și la orice cotitură
Mâncă câte-o prăjitură.”*

Informator: Gavrilă Gheorghe, 30 ani, Cruți-Slobozia, 13.05.1986

*„Țigan-purde, vasconde
Ia coșarca și chere
Și te du la Iordan
Să-ți pună nume de țigan.”*

Informator: Dascăl Anca, 19 ani, Chinteni, Cluj, 14.02.1999

*„Ești frumos ca un cioroi
Ochii tăi mă bagă-n boli;
Coada ta, ca coada vacii,
Când o văd m-apucă dracii.”*

Informator: ?, Cluj-Napoca, 21.01.1999

*„Un marinar de pe o marină
Avea și el o balerină
Și balerina lui făcea
Cri-cri-cri
Cra-cra-cra
Manii manii lambada.”*

Informator: Iușan Simina, 9 ani, Pustuța, Cluj, 15.07.2001

*„Într-o călimară
Plină cu cerneală.
Ce culoare are călimara ta
Dacă vrei să scrii cu ea?
-Mov.*

-Ai tu culoarea aceasta pe care o are el?

-Da (ba). ”

Informator: Mureșan Ionuț, 9 ani, Cluj-Napoca, 02.09.2004

Costin Sorin, 9 ani, Dej, Cluj, 02.09.2004

Găvrus Vlad, 13 ani, Ocna-Dejului, Cluj, 02.09.2004

*„Ana-Maria
Spală pălăria
Și vin hoții
Și-i fură chiloții. ”*

Informator: Rus Ana-Maria, 11 ani, Osoiu, Cluj, 18.07.1996

*„Tita, Tita, Zăpăcita
Se joacă cu dinamita:
Pic, pic, poc,
Ieși afară tu din joc. ”*

*„-Tata face casă nouă.
Cîte cuie intră-n ie?
-Un, doi, trei,
Un, doi, trei,
Ieși afară dacă vrei. ”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 4 ani, Cluj-Napoca, 04.03.1997

*„Concai chilimoane concaica,
Prinde musca n-o lăsa.
De e vie,
Dă-mi-o mie,
De e moartă
Mânc-o coaptă
Cu mărar, cu petrimgel,
Cu untură de cățel. ”*

*„Ana-Maria
Jos pălăria,
Guliver mama,
Guliver tata.
Hapciu, hapciu,
Severa. ”*

*„Ciudă, ciudă
Bagă nasu-n budă.”*

Informator: Băban Lavinia, 7 ani, Cluj-Napoca, 02.07.1998

*„A, B, C, D,
M-am bătut cu Jean Bore,
Jean Bore mi-a dat un pumn
De-am zburat cu nasu-n drum.
Drumul e aglomerat
O mașină m-a călcat.
Mama plânge,
Tata plânge,
Viorica varsă sânge,
Sângele s-a închegat.
Zi-mi un nume de băiat.”*

Zici pe acel prieten care vrei să iasă, ca să nu mijească el.

Informator: Costin Sorin, 9 ani, Dej, Cluj, 02.09.2004

Mureșan Ionuț, 9 ani, Cluj-Napoca, 02.09.2004

Găvrus Vlad, 13 ani, Ocna-Dejului, Cluj, 02.09.2004

*„Pe două fotolii de catifea
Stau două babe și beau cafea.
Una zice: parlevu,
Alta zice: vulevu
Leși afară tu și tu.”*

*„Una mia suta lei
Ia te rog pe cine vrei.
Dacă n-ai pe cine
Ia-mă chiar pe mine
Măi băiete, măi!”*

*„Într-un castel de ciocolată
Era o zână minunată
Ce culoare avea rochia de pe ea?
-Roz.
-Ai tu culoarea aceea care o are ea?
-Da (ba).”*

Informator: Găvrus Vlad, 13 ani, Ocna-Dejului, Cluj, 02.09.2004

*„Concai, chilimoane, concaica,
Prinde musca n-o lăsa
De e vie dă-mi-o mie,
Ca s-o pui la pălărie.
Ana-Maria spală-ți pălăria,*

*Nu ieși afară, că ești prea murdară
Chilivai, mama, chilivai tata,
Japo, japo, japonez,
Chine, chine, chinezești.”*

În aceste numărători ori cântece e o iubire românească, o regulă de a exista mai altfel, mai isteț printre ceilalți cetățeni.

Informator: Găvrus Vlăduț, 10 ani, Osoiu, Cluj, 19.07.1983

*„Alo, alo telefon
Ne aflăm pe stadion.
Mingea e la Ene,
Ene în izmene,
Mingea e la Suru,
Suru dă din curu,
Mingea e la grasu,
Grasu-ș ruppe nasu.
Ura-i gol
Și portaru-n fundul gol.”*

Asta-i numărătoare. Facem cerc și zicem vorbele acestea. Pe care se gată cuvântul iese din cerc. Tot zici până rămâne unul care tupește (mijește) când ne jucam de-ascunsă.

Informator: Pop Lucia 9 ani, Pop Geta 12 ani, Itu Corina 11 ani, Ciubanca, Cluj, 18.07.1983

*„Una mia suta lei
Alege tu pe cine vrei
Din grămada cu purcei
A lui moș Andrei (Indrei).
Dacă n-ai pe cine
Alege-mă pe mine
Cu numele de...”*

*„Unu, doi, trei,
Baba lui Andrei
Curăță ardei
Pentru moș Andrei
Moș Andrei mere la piață
Și-a picat cu nasu-n gheață.”*

Informator: Pop Andrei, 8 ani, Mureșan Ana-Maria, 7 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2007

*„Antan tichi-tan
Sorinică căpitan.
S-a suit pe vapor
Ș-a dat drumu' la motor.
Sorinică s-a necat.”*

Informator: Mureșan Natalia, 6 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15.06.1983

*„Concai ca,
Concai chilimona
Prinde musca
N-o lăsa.
Dă-mi-o mie,
Dă-mi-o mie
Să mi-o pun la pălărie.
De e moartă
Mânc-o coaptă
Cu mălai, cu pătrungel.”*

*„Ana-Maria
Spală pălăria.
Nu ieși afară
Că e prea murdară.
Ciuliva e mama,
Ciliva e tata.
Japo, japo japonez
Chine, chine-chinezești.”*

Informator: Revnic Sorina, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.06.1983

*„Peste capu' nostru trece un tramvai.
La ce stație se oprește acest tramvai?
(La ce stație vrei să se oprească acest tramvai? București? Oradea? Cluj? Timișoara? ...)*

*„Un marină de pe marină
Avea și el o balerină
Și balerina lui făcea:
-Iți-mama,
-Iți-tata,
-Hop ș-așa.”*

Informator: Ștreang Cristina Maria, 9 ani, Blidărești, Cluj, 05.07.1983

*„Ana culeso flore
Omaile, oleoleo,
Titeuo, teo, teo,
Una ciu-fri.”*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„Eghedem,
Beghedem,
Țucă-mă-n cur.
Vin jandarmii și mă fur.
Unu mă-ntreabă,
Altu mă leagă:
-Ce-ai făcut cu capra neagră?
-Am vândut-o la doi hoți
Pe o pereche de chiloți.”*

Informator: Ștreang Cristina Maria, 9 ani, Blidărești, Cluj, 05.07.1983

Miron Marius Sever, 7 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 05.07.1983

*„București oraș frumos
Mergi cu trenu
Și vii pe jos.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 17 ani, Ciubăncuța, Cluj, 24.12.1996

*„Una mia, suta lei,
Ia tu pe cine vrei.
Dintre toți colegii tăi
De aici toți colegii tăi,
De aici sau de acolo.
Dacă n-ai pe cine
Ia-mă chiar pe mine.”*

Informator: Perșoiu Claudia Adriana, 9 ani, Dej, Cluj, 10.08.1983

*„Ai spart oalele
Și-ai mâncat sarmalele.”*

*„Bax și Ban
S-au dus la spital.
Rană, rană, rană,
Te rog să ieși afară.”*

*„O trompică,
Măzărică,
Trom, pom, pică.”*

Informator: Celemen Ciprian Marius, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.02.2007

*„Un marină de pe marină
Avea și el o balerină
Și balerina lui cânta:
-Ițiri-tata,
Ițiri-mama,
Chifteluțe aromate
Hop, șa-șă!”*

Informator: Miron Marius Sever, 7 ani, Cluj-Napoca, 05.07. 1983

*„Io sânt licuriciu
Născut dintr-o stea.
Luminez toată noaptea
În calea ta.
Ali-dum, dum, dum,
Ali-dam, dam, dam
De tri ori peste cap
Hali-hap, hap, hap!”*

Informator: Cristea Lidia, 11 ani, Cluj-Napoca, 20.07.1983

*„1, 2, 3, 4, 5,
Mama-mi cumpără opinci,
Tata-mi cumpără o pară,
Tu din joacă ieși afară.”*

Informator: Năstuța Maria, 32 ani, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud, 15.02.2007

*„Concai, chilimone, concaica,
Prinde musca n-o lăsa.
De e vie dămne-o mie,
De e moartă mânc-o coaptă
Cu mărar și petringel
Cu friptură de vițel.”*

*„Maică Gecsen e nebun
I-a intrat o muscă-n cur.
Bagă mâna după ea, dumneata.”*

*„Pe o bară se căca o cioară
Cra-cra-cra fix în gura ta.”*

*„Într-un castel de ciocolată
Trăia o zână fermecată
Și pe rochia ei scria:
Ieși afară dumneata.”*

*„Antan tichitan
Urechilă căpitan,*

*Ursu' tremură pe scară,
Iar tu ieși afară."*

Informator: Năstuța Cristina, 11 ani, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud, 15.02.2007

*„Unu, doi, trei, patru, cinci,
Șase, șapte, opt, nouă, zece
Un pahar cu apă rece
Tăți țigarii să se nece,
Numai unu să rămâie
Să se facă praf tămie
Prاف tămie portocală
Tu din roată ieși afară."*

Făceam un cerc și unul ne număra și ieșeam din cerc afară. Și ultimul mijea când ne jucam de-ascunsă. Cel care mijea întreba:

*„-Îi gata?
-Nu-i gata.
-De-i gata,
De nu-i gata,
Eu dau cu lopata."*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 55 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.06.1997

*„Unu, doi, trei, patru, cinci,
Tata cumpără opinci,
Mama cumpără sandale
Tu din roată să ieși afară."*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 35 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15.09.1977

*„-Țiți, doi, țiti doi
Pu-s-ai pânza pe război?
-Pus, pus,
C-amu-i pe fus."*

„Hai la ceai, că nu-l dăm la cai."

Informator: Mândraș Ioan, 41 ani, Bălan, Sălaj, 29.01.1999

*„Cine-i mânios pe mine
Mânce coada de la câine,
Cine-i mânios pe noi
Crească-i coarne ca la boi."*

Informator: Ferghete Ludovica, 64 ani, Ciubăncuța, Cluj, 03.12.2006

*„1, 2, 3, 4, 5
Cumpărăți, babă, opinci,
Cumpărăți și-o portocală,
Dumneata să ieși afară."*

*„Într-o călimară este o cerneală.
Ce culoare are călimara ta?*

Spui o culoare ce o ai pe tine, în îmbrăcămintea ta. De mai are cineva, acela iese afară. Ultimul mijește, cel care rămâne.

*„Unica, donica, resandele,
Marte, marte, farmancere,
Țui, țui, papagal,
Ieși afară, ieși măgar.”*

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș în Ceaca, Sălaj,
56 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.02.2007

*„Antantina stinge lumina.
Când vin hoții
Jos cu chiloții.
Antante, disemane pe,
Dizemane compane,
Antante.
Doi pași pe lună
Și o bătaie bună
Și o cafea amară.
Te rog să ieși afară.”*

*„Într-un castel de ciocolată
Stătea o zână fermecată.
Ce culoare avea
Rochia de pe ea?”*

Și acela pe care pica ultimul cuvânt spunea o culoare care o avea la îmbrăcămintea: roșu, alb, albastru, etc.

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„Unguru, punguru,
Țapă-mă-n (țucă-mă-n) cur.
Vin jandarii și mă fur.
Unu mă-ntreabă,
Unu mă leagă:
-Ce-ai făcut cu japa neagră?
-Am vândut-o pe trei lei
Ca să-mi cumpăr chiloței
Și-am pus mâna pe topor
Și-am rămas în curu gol.”*

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„Repompi, polerii, polerasca,
Repompi, repompa,
Ana cadesa, tulfamigo,
Anacadesa, bum, bum, bum!”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„Noi de-aicea nu plecăm,
Nu plecăm acasă,
Până nu ne îmbătăm
Și cădem sub masă.”*

Informator: Chira Victorița născută Mânzat, 37 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

*„1, 2, 3,
Baba la bordei
Curăță ardei
Pentru moș Andrei.
Andrei a plecat la piață
Ca să cumpere o rață,
Rață n-a găsit
Și-a căzut cu nasu-n gheață
C-a crezut, că e dulceăță.”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007-06-12

*„Unu, doi, trei,
Baba la bordei
Curăță ardei
Pentru moș Andrei.
Moș Andrei a plecat la piață
Ca să cumpere o rață
Și-a căzut cu nasu-n gheață
Și-a crezut, că e dulceăță.”*

Informator: Chira Victorița născută Mânzat, 37 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

E numărătoare ca să vezi care va miji. Pentru cel care mijește, ca să nu uite, se joară:

*„Dacă ti uita
Ochii ț-ar crepa,
Dacă îi pândi
Burta ț-a plesni.”*

După o vreme cel ce mijește, ca ceilalți să se ascundă, întreabă:

„-Gata?

-De-i gata, de nu-i gata,

Eu vin cu lopata.”

Și se pornește dacă careva zice că-i gata, pornește să-i caute și să-i scuipe.

Informator: Chira Dan, 38 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

Când un avion zbura pe cer:

„- Avion cu motor

Ia-mă și pe mine-n zbor.

-Nu te iau că ești mic

Și te cheamă polonic.”

„-Avion cu motor

Sus mai sus pe un nor.”

Informator: Celemen Marius Ciprian, 4 ani, Cluj-Napoca, 29.10.1999

„Drăguțu' cu drăguța

La moară la Ricova.

Drăguțu' cu drăguța

Tăt în gură se țuca.”

Informator: Ferghete Ludovica, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 28.06.2007

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

**CÂNTECE ȘI JOCURI DE COPII
(Folclorul copiilor)**

Culese de:
PAVEL RĂTUNDEANU FERGHETE

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

CUVÂNT INTRODUCATIV

Prin folclorul copiilor descoperim zilele însorite ale propriei noastre copilării.

Repertoriul e bogat, divers și unitar (pe tine om mare, școlit, te pune să vezi insolitul, dar și frumusețea și etica ce există în această școală a poporului). Aici e sensibilitatea și normalul ce vine prin el apropiindu-ne de cei mici, că țara e a minunilor; practic aici e o miniatură, minimalul ce trebuie să-l știe, pregătirea ce li se face după „mintiua” lor ageră, că se întâmplă și ca „puiul să-nvețe pe cioară”, iar adultul cu toată deșteptăciunea lui să fie pus în încurcătură (în imposibilitatea de-a răspunde acestor minți tot mai curioase și mai iscoditoare). Avem cu toții defecte și realizări.

Prin folclor mai vii de acasă, vorbești pe limba interlocutorului tău:

*„Un pitic atât de mic,
Face baie-ntr-un ibric.
Ibricul s-a răsturnat,
Vai, vai, ce păcat
Că piticul s-a-necat”.*

Aici e un salt calitativ, o valoare. Aici prin el îți pui sufletu-n palmă, dar degeaba ești ca istețul de iepuraș care crede că perseverența melcului nu înseamnă nimic („s-a culcat pe o ureche, s-a încrezut, dar și-a găsit nănașul”).

Cultivi prin folclor voința, răbdarea, stăruința, pasiunea, dragostea și înveți să ostenești, ca să dobândești arta succesului („în viață nimic nu-i mură-n gură, pară mălăiață în gura lui nătăfleață”), așa că: „învață la tinerețe ca să știi la bătrânețe”, „că e vai de omul cu păr alb și mintea proastă”(mai e de știut tot după academia poporului, din folclor, că: „învățătura nu se câștigă cu lingura din oală, ci cu carte și școală”).

Aici e cântec de dor, învățătura fără seamăn a unui popor cu știința vieții în degetul cel mic (zice și Sava Negrean Brudașcu la Radio și Televiziune, referindu-se la sine, dar ca Mărioara Murărescu, spunând un adevăr: „în mic, se păstrează esența tare”, deci nu vă uitați că-s copiii („țineți seama, că nu știți din ce tufă sare iepurele”).

Dincolo de naivitate, de versificarea ce pare facilă, e comoara unei înțelepciuni milenare, e moștenirea și „lauda” de zestre spirituală ce vine din zorii omenirii prin viu grai, și e un mister cum vine, de unde vine, prin cuvânt să ne lege drag și sfânt de acest pământ alegându-se neghina din grâne, din pâinea spirituală de mâine, rămânându-ne să ne legene frumusețea morală, adevărul și conștiința fiind nestemate ale sufletului românesc (neaoșă rostire ce scoate la lumină adevărate documente ale originii, continuității și apartenenței noastre).

Prin întregul tezaur național de gândire și simțire ne avem identitatea și inconfundabilul.

Ar fi multe de spus, însă la începutul fiecărui capitol ori la subsolul paginilor voi mai avea un cuvânt de spus, o explicație. Fiți siguri, că nu mi-am băgat gura-n bani, deși „taca cumpăra vaca”, dar să mai țin cont de asta când mi s-a dat dreptul de a fi cum dreptul de a mă naște, folclorist și modest autor, deși chiar asta nu-i puțin lucru.

Cartea de față va spune mai mult decât vă spun eu, vă va da bătaie de cap și vă va da o lecție, experiența de viață a poporului român.

Prin folclor suntem de frunte, avem o conștiință și o comoară a înțelepciunii. În folclor (chiar a copiilor, „și nu căutați calul de dar la dinți”) e impecabilul nostru, filozofia vieții noastre,

filozofia morală a existenței noastre milenare pe acest tărâm de basm, din timpuri imemorabile, mioritice.

Folclorul e teribil și cuprinde posteritatea noastră și prezența noastră de spirit, de la obârșie, de la lumina zilei dintâi. Avem încă multe lucruri de spus, și nu-i prea devreme, despre folclor, despre această viață și adevăr ce ne aparține, ca moștenire din moși-strămoși. În el e cuprins trecutul istoric și prezentul (lumea noastră și cea pragmatică) ce se răsfrânge în viitorul ființei noastre naționale. Cu această oglindă a sufletului stăm la masa păcii pe altarul Soarelui, în gradina Maicii Domnului. Prin folclor ne avem statura, aura și primăvara, știința și conștiința, comoara înțelepciunii.

Prin folclor deslușim detalii de viață, detalii care ne impresionează. Poporul și România prin folclor au valoare și se deschid spre universalitate. În folclor ne este amintirea, ne este memoria și aflăm cine suntem, de ce suntem ceea ce suntem. Prin folclor continuăm să existăm, să avem dreptul de a ne naște, dreptul de a fi oameni între oameni, oameni cu sufletul larg deschis spre universalitate, spre pace, iubire și bună învoire, înțelegere între oameni.

Prin folclor suntem o referință și o preferință, suntem o realitate în luptă pentru binele și sănătatea pământului.

Pavel Rătundeanu Ferghete

*„Mi-am pierdut o batistuță
Mă bate mămica,
Cine-o află să mi-o deie
Să-i sărut gurița.”*

Era un cerc cu fete și băieți. Se uitau către centru. În spatele cercului, în timp ce se cânta, unul mergea cu o batistă în mână și o lăsa în spatele cuiva când se cânta:

*„Batista-i parfumată,
Se lasă la o fată.”*

Informator: Năstuța Maricica născută Pop, 32 ani,
Runcu Salvei, Bistrița-Năsăud, 15.02. 2007

*„Mi-am pierdut o batustuță
Mă bate mămica,
Cine-o află să mi-o deie
Să-i sărut gurița.
Batista-i parfumată,
Se află la o fată,
La fata cea frumoasă
Pe care o iubesc.”*

*„Mi-am pierdut o batistuță,
Cine mi-o află
Eu îl rog să mi-o dea,
Că-l sărut odată.”*

Făceam ia așa ni un cerc. Prin spatele cercului se preumbla în timp ce cântam; un copil c-o batistă în mână și-o lăsa în spatele celuiia ce vroia el. Batista descoperită era luată și ieșea din cerc, și mergea el în locul celuiilalt după ce-l pupa (îmbrățișa).

Informator: Ferghete Daria Loredana, 7 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12. 04. 1986

*„Mi-am pierdut o batistuță
Cine mi-a aflau-o
Eu îl rog să mi-o dea,
Că mă bate mămica.
Mi-am pierdut o batistuță
Cine mi-a aflat-o
Eu îl rog să mi-o dea
Să-i sărut gurița.
Batista-i parfumată
Se lasă la o fată,
La fata cea frumoasă
Pe care o aleg.
Cei din colț să nu vedem,
Ce vedem să nu spunem.*

*Ce vedeți, ce vedeți,
La nimeni nu spuneți. ”*

E un joc copilăresc asemeni Periniței. Băieții și fetele stau în cerc cu fața spre interiorul cercului. O fată sau un băiat merge în jurul cercului cu batista în mână. Dacă-i băiat, o lasă la o fată; între timp se cântă. Batista e descoperită și fata îmbrățișează sau sărută pe cel care i-a pus-o.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 24.01.2007

Perinița are versurile:

*„Cine nu ști ce-i gluma,
Na, guriță, na!
Nu joace perina,
Na, guriță, na!
Perina-i cu sărutat
Na, guriță, na!
Mărg acasă și să bat
Na, guriță, na!
Perina o punem jos
Na, guriță, na!
Și ne sărutăm frumos
Na, guriță, na!”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, Ciubăncuța, Cluj

Sau:

*„Cine joacă perinița
Să se sărute gurița.
Pune-o jos, pune-o jos
Și sărut-o cu folos.”*

Informator: Gîngeoveanu Maria născută Trușcă, 37 ani,
Ghiocel-Drobești, Dolj, 12.05.1986

Melodiile acestor cântece sunt vechi, românești (valahe).

*„Mi-am pierdut o batistuță
Mă bate mămica,
Eu o rog să mi-o deie
Să-i sărut gurița.
Batista parfumată
Se află la o fată,
La fata cea frumoasă
Pe care o iubesc eu.
Foc, foc, ce vedeți
Să nu spuneți!”*

Se face un cerc. Un copil merge în timp ce se cântă, prin spatele copiilor și o pune la un copil; copilul o ia și-l sărută și merge iar, în timp ce-o cântă, s-o pună la altul, la alt copil.

Informator: Iușan Simona, 9 ani, Cluj-Napoca, 15.07 2001

„Mi-am pierdut o batistuță.

Cine mi-o află

Îl rog să mi-o deie

Să-l sărut odată.

Frumoase sânteți fete

Mândră-i haina voastră

Tomna ca o garofiță

Din grădina noastră.”

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș, 56 ani, Geaca, Cluj, 26.02 2007

„Mi-am pierdut o batistuță

Mă bate mămica,

Cine-o află să mi-o dea

Să-i sărut gurița.

Batista-i parfumată,

Se află la o fată,

La fata cea frumoasă

Pe care o iubesc.”

Informator: Chira Victorița, 37 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02 2007

„Mi-am pierdut o batistuță curată

Mă bate mămica.

Cine are să mi-o dea

Să-i sărut gurița.

Batista-i la o fată

La fata care-mi place.

(La fata care mă iubește).

Informator: Celemen Tomiță Gabriel, 7 ani, Cluj-Napoca, 20.02 2007

„Bomboane, bomboane,

Sticle și borcane,

Pepsi cola-cola,

Pupă-l tu pe ala.”

Sau:

„Banane, banane,

Sticle și borcane,

Pepsi cola-cola,

Pupă-l tu pe ăla.”

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Inițierea e o joacă, însă și jocul are o regulă. Din joacă serioasă se înfiripă dragostea. Începe cu-n pupat și în cântecul acesta de copii, chiar dacă în loc de bomboane ar fi banane și restul identic, ca la gâsca (jocul ce-l fac fetele și feciorii în șezătoare, ies din cameră afară sau în tindă), chiar „Mi-am pierdut o batistuță” ori „Perinița”, e acel ceva ce duce la prietenie și de aici, mai e un pas până la infinit, că copiii cresc ca din apă și-și fac curte și scopul e atins, și de fapt de mic se învață lucruri serioase, că trebuie să-și întemeieze o familie.

Informator: Simion Andreea Olimpia, 11 ani, Ceanu-Mare, Cluj, 24.08.1986

*„Împărate, împărate,
Cu cămașa ruptă-n spate
M-a trimis împărăteasa
Să ghicești ce înseamnă asta?”*

Stă un copil pe scaun și el e împăratul. După aceea niște copii fac ceva (de toate): își pun cercei în urechi, se spală pe față, se încălță, își pun mărgелеle, își trag șosetele, își ia rochița, pantalonii, căciula, se dau cu ruj, etc. Vin către împărat care stă cu vederea într-altă parte și zice:

„-Împărate, împărate, Cu cămașa ruptă-n spate, M-a trimis împărăteasa Să ghicești ce-nseamnă asta?”

De exemplu, dacă s-a feștit copilul, s-a feștit pe ochi și ghicește. Fuge după acesta să-l prindă. Într-un loc e casa; dacă ajunge până acolo și nu-i prins, rămâne împărat tot cel care o fost, dar dacă-n fugă e prins, rămâne cel prins împărat și jocul continuă acesta amestecându-se cu ceilalți. N-am spus că împăratul tot trebuie să zică până ghicește (de menționat: el nu vede și ceilalți se înțeleg deoparte ce-o făcut).

Informator: Frențiu Petrișor, 9 ani, Gherla și Hunedoara, 25.08.1982

Zăhan Veronica, 8 ani, Osoiu, Cluj

Joc

Un copil e moșu. Alți copii merg și zic:

„-Ai buni-s strugurii!”

Moșu se prefăce (face) că doarme. Când zic copii „- ai buni-s strugurii!”, moșul se trezește și fuge după ei. Cel prins stă în locul lui, a moșului, și dacă nu-i prinde, tot moșu-i moș.

Informator: Zăhan Simona, 6 ani, 25.08.1982

Zăhan Veronica, 8 ani

*„Printre munți și printre văi trece o căruță
Și dintre toate fetele tu ești mai drăguță.
Asta-mi place, asta o iau,
Ție, ție, nu ți-o dau.”*

Era cerc și lăsai batistuța sau altceva în spatele celui ce-ți era drag și băiatul țuca fata sau băiatul. Era drăguț și de aici mai era doar un pas până la acel pas hotărâtor ce-l faci odată în viață (îl înnozi cu gura, dar cu mâna nu-l poți deznoda).

Informator: Năstuța Maricica, 32 ani, Runcu Salvei, Bistrița-Năsăud, 15.02.2007

*„Stic doi boi,
Cei de mai napoi.”*

Se puna două dinapoi și unu dinainte și striga: „*Stic doi boi / Cei mai dinapoi*” și atunci (se jucau mai multe perechi fete și băieți și la noi la Osoiu, Cluj). Și atunci se despărțea perechea din spate și fugea care-ncotro, ca să nu-i ajungă cel din capul rândului, cel care zicea. Fugea cel dinainte să-l prindă (s-o prindă), pe cine gândea c-ajunge, care-i era mai la îndemână. Cel prins sticua el (ea) și trecea cu celălalt; trecea în fața rândului, urmând alții din rând și cel din față sticua și fugea după cei care erau amu dinapoi și jocul continua.

Informator: Borz Anica născută Găvrus, 83 ani, Osoiu, Cluj, 15.02.2007

*„Stic doi boi
Cei mai di mai napoi.”*

Se prindeau în rând cât câte două fete și una era în față. Cea din față descânta: „*Stic doi boi / Cei mai di napoi*”, iar cele din spatele șirului fugeau. Cea din față să prindă, fugea și ea să prindă pe una din ele. Cea prinsă trecea în față să procedeze ca prima și cea din față cu cealaltă se puna la rând în față, cele ce urmau ultimele, să fugă ca să fie prinse. Jocul putea continua la nesfârșit și atunci eram multe fete-n sat și tineretul (copii) nu mergeau ca și acum pe coaste, că mereau la biserică (în țințirim) tăta lumea (mic cu mare, tânăr cu bătrân).

Informator: Criste Ana născută Crăciunaș, 81 ani, Ciubăncuța, Cluj, 13.02.2007

La Jurca, Cluj se juca:

*„Lioară lioară
Mândră mioară
Flori de primăvară.”*

.....

Nu-mi amintesc cum se juca.

*„Podul de piatră s-a dărâmat
A venit apa și l-a luat.
Om face altul mai frumos
Decât acela care-a fost.”*

Informator: Năstuța Maricica născută Pop, 32 ani,
Runcul Salvei, Bistrița Năsăud, 15.02.2007

*„Podul de piatră s-a dărâmat
C-a venit apa și l-a luat.
Om face altul pe mal în jos
Mai trainic și mai frumos.”*

Era doi câte doi față-n față, cu palmele în palmele celuilalt având mâinile ridicate mimând podul. Erau mai multe perechi, c-atunci copiii erau mulți în sat, nu ca acum nici de sămânță (ba să nu mint, mâine vin nepoții și strănepoții, sâmbăta-duminica și-n vacanță, dar au alte jocuri). În timp ce cântam frumos, unul ce era în față intra pe sub mâinile celorlalți și se așeza la urmă, urmând altul și altul și ne era drag; și care cum ajungea, închipuia cu cel ce urma, podul.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, Ciubăncuța, Cluj, 05.02.1977

*„Podu de piatră s-o dărâmat
O venit apa și l-o luat.”*

.....
(fragment)

Se jucau de-a podu tare fain (și de-a batistuța), și se țineau de mână (la pod) doi câte doi cu mâinile ridicate și se băgau în timp ce se cânta, pe sub mâinile celor doi și se puneau în față (șirul se făcea tot doi câte doi, ca podul ce se făcea de domnișori și domnișoare când mirele și mireasa ieșea afară din biserică cum au fost cununați de preot).

Informator: Borz Anica născută Găvrus, 83 ani, în Osoiu, Cluj, 15.02.2007

*„Alunelu, alunelu hai la joc
Să ne fie, să ne fie cu noroc.
Cine-n horă n-a juca,
Să-i moară ibovnica.
Cine n-a juca de fel,
Să rămâie mititel.”*

Se cânta și rotea în cerc. Când se zicea să rămâie mititel, ne lăsam pup oprind rotirea jocului și apoi iar cântam din nou această horă.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 35 ani, Ciubăncuța, Cluj, 15. 09. 1977

*„Alunelu hai la joc
Și să fie cu noroc.”*

Informator: Celemen Marius Ciprian, 2 ani și 4 luni, Cluj-Napoca, 11 02.1998

Soru-sa Cezara Andreea l-a învățat spunându-mi ea cum trebuie cântecul acesta. (Celemen Andreea Cezara, 5 ani):

*„Alunelu, alunelu, hai la joc
Să ne fie, să ne fie cu noroc.
Cine-n horă o să joace
Mare, mare se va face;
Cine-n horă n-o să joace
Să rămână mititel, să rămână mititel.”*

Și-l sălta, și lui Ciprian îi plăcea și râdea, iar pentru Cezara era o joacă, o distracție.

*„Alunelu, alunelu
Hai la joc.
Cine hora a juca,
Gură dulce a căpăta.”*

Informator: Todoran Veronica născută Coroian, 75 ani, Jurca, Cluj, 14.02.2007

*„Alunelu, alunelu, hai la joc
Să ne fie, să ne fie cu noroc.
Cine hora o să joace
Mare, mare se va face;
Cine n-a juca defel
Să rămână mititel.”*

Informator: Năstuța Cristina, 11 ani, Runcu Salvei, Bistrița-Năsăud, 15.02.2007

*„Asta-i hore românească
Cui nu-i place să orbească.”*

Informator: Celemen Cezara Andreea, Cluj-Napoca

Baba oarba

Se face cerc și un copil se leagă la ochi și unul din cerc bate două pietre și acela legat la ochi, întreabă:

„-Unde ești Chimiță?”

Celălalt:

„-Aici, aici !”

și bate din pietre și când îl prinde îl leagă pe el la ochi și un altul merge și bate pietrele.

Informator: Covăcean Ana, 42 ani, Pustuța, Cluj, 17.05.1984

*„-Baba oarba
Unde este roaba?
-Roaba este ici colea,
Ia-te după ea.”*

Îl lega pe unul la ochi și-i căuta așa legat la ochi prin curte pe ceilalți. Așa-i auzeam întrebând pe copiii ăștia și răspunzând când se jucau „De-a Baba oarba”.

Informator: Revnic Lucreția născută Petruș, 56 ani, Geaca, Cluj, 26.02.2007

*„Babă oarbă hai la joc
Scoate ochii din cojoc.”*
.....

Mai ziceam ceva, d-am uitat. Ne jucam de-a Baba oarbă. Cea legată la ochi zicea:

„-Aicea ești Chimiță?”

I se răspundea (copiii erau răspândiți din cerc):

„-Aici, aici...”

Tot întreba și i se răspundea până reușea să prindă pe careva care-i lua locul.

Informator: Mureșan Maria ciufulită Româneasca, 77 ani, Pustuța, Cluj, 15.02.2007

*„Sanda spală vasele
Ciuciu roade oasele,
Noi ne dăm de-a-ntoarsele.”*

Se prind de mână două fete și se tot cadentează după ritmul melodiei și când ajung cu cântecul la: „Noi ne dăm de-a-ntoarsele”, fetele ajung spate-n spate.

Informator: Celemen Mihaela Ștefania, 12 ani, Ciubăncuța, Cluj, 06.12.1980

*„Mama spală vasele,
Tata mănă oasele,
Noi ne dăm de-a-ntoarsele.”*

Informator: Celemen Marius (Mistrețu), 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.12.1976

*„Mână moartă, mână moartă,
Țucu-i gura cui o poartă.
Mână grasă, mână grasă
Țucu-i gura cui o lasă.”*

Se joacă așa: cel cu care te joci îți prinde mâna și ți-o poartă într-o parte și-ntr-alta și tu zici că ți-o lași moartă:

„Mână moartă...”

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 41 ani, Ciubăncuța, Cluj, 29.01.1984

Când cereai sămânță ori bomboane sau cine știe ce de la alt copil; țineai mâna stângă către el sucită și ziceai:

*„M-o mânat băbuța
Să umplii căruța.
De nu îi umple,
Steie-ți mâna așe. (nimurugită)*

Îi dădeai că te temei să nu-ți rămână mâna sucită, nimurugită.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 22.02.2007.

*„-Mere, pere, usturoi,
Ce se dă, se dă napoi.
-Mere, pere în panere,
Ce se dă, nu se mai cere.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, Cluj-Napoca, 20.09.1998

Friptă-i fripta

Când ținem mâna unui copil sub a celui alt și care-i mai iute îl lovește pe celălalt peste mână (pe dosul mâinii). Unul din ei care-i din sus încearcă să se ferească.

Ne mai jucăm și „de-a Bâza”.

Informator: Miron Marius Sever, 7 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 05.07.1983

„Când ne jucam cu piatra-n mână”

*„M-o mânat mama și tata
Să ghicesc că unde-i piatra.
Piatra este.n mâna aceasta.”*

Dacă nu ghiceai, celălalt ducea mâinile la spate și le readucea din nou în față făcându-se că mută piatra sau chiar mutând-o. Tu ziceai până ghiceai și ghicind, urma ca tu să ascunzi piatra.

Cu aceste cântece-descânțe și jocuri, numărători, de copii, viața parcă are un rost, un farmec și o frumusețe morală.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 22.02.2007

*„Piți-gaia, gaia,
Un picior de oaia.
-Cine țâ l-a dat?
-Popa din Gâlgău,
Bată-l Dumnezeu!”*

Te prinzi i-așa ni cu tri degete de dosul mâinii și o miști (o hînțuți), legeni zicând poezia de mai sus, ca să-i faci joacă la copiii mici de un an-doi sau...

Informator: Revnic Ludovica, 53 ani, Jurca, Cluj, 02.07.1983

*„Piți gaie, gaie,
Ce aduci în tigaie?
Un picior de oaie
Pentru badea Duma
Bată-l bruma!”*

Informator: prof. Gelu Furdui, Radio Cluj, Cluj-Napoca, 10.08.2004

*„Ușa-turbuta (uțuța, uțuța)
Bună-i vara jintița
Și iarna tisălița.”*

Legănam copilul ținându-l pe picioarele tale și-l aruncam în sus, și copilul râdea. Zicea copilul: „-mai fă-mă odată”(„Când ești tânăr și holtei, Mergi seara unde vrei”), ca atare câte nu născoceam, câte nu făceai și altfel ne era viața (avea ea o regulă pe care cu trecerea vremii n-o mai poți respecta pentru că neputința rupe legea). Crezi că nu vei îmbătrâni niciodată, dar nu-i așa: și lucrurile se bat cap în cap. Cât trăiești înveți, că e o competitivitate; înveți și pe altul ce ai știut și tu când ai fost copil și mai pe urmă, că-s din datinile poporului român.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 22.02.2007

În ele nu-i nimic aberant. Din start vezi știința, conștiința, rostul și specificul și gustul (bunul simț și bunul gust care se respectă) și se transmite peste timp adaptându-se în permanență după civilizație, după progresele ce au loc în societate (crește nivelul de cunoaștere, de educație a poporului).

*„Mă dusăi p-o cărărușă,
Mă-ntâlnii c-on moș bătrân;
Moșu bătrân o barbă avea,
Tăt așa o pieptăna.
Mă dusăi și mai departe,
Mă-ntâlnii cu frate-meu;
Frate-meu o botă avea,
Tot așa mi-o arăta.
Mă dusăi și mai departe,
Mă-ntâlnii cu mama me.
Mama me un băț avea,
Tăt așa mi-l arăta”.*

Noi cu mâna gesticulam după cum zăce în această poezie: când se pieptăna, arătam la barbă cum făcea, apoi cu bota...Nu știu ce joc era. Poate tăt pentru copiii mici, ca să le faci joacă.

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 65 ani, Ciubăncuța, Cluj, 22.02.2007

*„Vino, vino printre brazi
Nu te teme, n-ai să cazi.
Lunca-i plină de cărări
Mergi ușor ca și pe scări.
La, la, la,
La, iu-hu.*

*La, la, la,
La, iu-hu.
Vino, vino printre stânci
Nu te teme, nu-ți dau brânci.
Lunca-i plină de cărări
Mergi ușor ca și pe scări.
La, la, la,
La, iu-hu,
La, la, la,
La, iu-hu.”*

Informator: Pop Geta, 12 ani, Ciubanca, Cluj, 18.07.1983

Itu Rodica, 11 ani, Ciubanca, Cluj

*„Eu credeam că ești o rândunică
Ce veneai din depărtări
Și săreai la bârnă fără frică
Și la sol făceai la fel*

*Gloria, victoria,
Se înalță Nadia,
Gloria, victoria,
Se înalță biruința sa.*

*Comăneci îi este numele,
Nadia prenumele.
Cu el se mândrește toată glia
Și noi toți din România.*

*Gloria, victoria,
Se înalță Nadia,
Gloria, victoria,
Se înalță biruința sa.*

*Te-ai întors în țară fericită
De la un măreț turneu
Încărcată cu multe medalii
Ce te vor lansa mereu.*

*Gloria, victoria,
Se înalță Nadia,
Gloria, victoria,
Se înalță biruința sa.”*

Informator: Pop Mirela, 12 ani, Baia Mare, Maramureș, 18.07.1983

*„Concai, chilimone, concaica
V-o prezint pe Nadia.
Nadia la paralele
Și Dan Grecu la inele.*

*Concai, chilimone, concaica,
V-o prezint pe mamă-mea.
Mama mea la paralele
Și tată-meu la inele.*

*Concai, chilimone, concaica,
V-o prezint pe bunică-mea,
Bunică-mea la paralele
Și bunicu la inele.*

*Concai, chilimone, concaica,
V-o prezint pe Nadia.
Nadia la paralele
Și Dan Grecu la inele.”*

Facem un cerc, doi câte doi față-n față și batem din palme, lovindu-ne apoi la amândoi palmele în timp ce cântăm.

Informator: Miron Marius Sever, 7 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 05.07.1983

*„În Tanzania se zice,
Că era un trib ferice
Și șerifu' acestui trib
Și se numește Tibotib*

*Hei Tibo, Tiboti,
Cel mai mare șef de trib,
Hei Tibo, Tibo ta,
Așa-i în Tanzania.*

*Tiboti avea o fată
Și-o hrănea cu ciocolată
Și bomboane de gutui
Asta era fata lui*

*Hei Tibo, Tiboti,
Cel mai mare șef de trib,
Hei, Tibo, Tibo Ta
Așa-i în Tanzania.*

*Vinde gumă, vinde lame,
Și produse pentru dame.
Vindea gume, vindea dame,
Și produse americane.*

*Hei Tibo, Tiboti,
Cel mai mare șef de trib,
Hei Tibo, Tibo Ta,
Așa-i în Tanzania.*

*Într-o zi cu burta plină
S-a încurcat cu o blondină
Și blondina fotbalistă
Îl face ca pe o batistă.*

*Hei Tibo, Tiboti,
Cel mai mare șef de trib,
Hei Tibo, Tibo Ta,
Așa-i în Tanzania.*

*Fetele tanziniene
Fără slip și sutiene
Se jucau cu Tiboti
Cel mai mare șef de trib.*

*Hei Tibo, Tiboti,
Cel mai mare șef de trib,
Hei Tibo, Tibo Ta,
Așa-i în Tanzania. ”*

Informator: Pop Geta, 12 ani, Ciubanca, Cluj, 18.07.1983

Pop Lucica, 4 ani, Ciubanca, Cluj

Itu Corina, 11 ani, Ciubanca, Cluj

*„Tarzan se bate-n junglă
Cu tigri și cu lei,
S-o apere pe Cita
Și pe copiii ei.
Aho, aho, aho,
Ce muzică mișto!
Dacă-i cico, cico, cico,
Dacă-i late, late, late,
Dacă-i late, dacă-i cioco-lată. ”*

E cântec și te joci cu palmele...

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 25.02.2007

Pisica bea laptele fiert

Se joacă tot cu coarda, zicându-se versul de mai sus învârtind-o din față, din spate, într-un picior, cu amândouă odată... Dacă greșești face cealaltă față cu care te joci.

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

*„Burtică mălai
Se urcă-n tramvai,
Tramvaiul pornește,
Burtică plesnește.”*

Cu mingea se joacă. Se bate-n pământ și zici: „Burtică...” Când scapi mingea și bate de două ori pământul, face altul.

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

*„La popa la poartă
E o pisică moartă
Cine râde și vorbește
De gură i se lipește.
Cine râde mai întâi
O mănâncă cu lipii,
Cu mărar și pătrunjel,
Cu untură de cățel;
Și cu mămligă rece
Ca să nu i se aplece.”*

Ca să te dezlegi să poți vorbi, zici:

*„Io sunt popa românesc
Și am voie să vorbesc.”*
Sau:

„P'tiu! Nu m-am prins.”

Informator: Mureșan Georgeta, 10 ani, București, iulie 1985

*„La poartă, la poartă
Este o mătă moartă.
Cine-a râde și-a vorbi,
S-o mănăce coaptă
Cu mărar cu petringel,
Cu friptură de purcel.”*

Ca să poți vorbi, că formula-i pentru interdicția de a vorbi, tu spui parola:

*„Frunză verde lobodă
Gura mea-i slobodă.”*

Informator: anonim, Sâmpetru Almașului, Sălaj, 1960

*„La popa la poartă
Este o mătă moartă.
Cine-a râde și-a vorbi
A mânca-u-o moartă.
Păs, păs, păs,
Porțile s-o închis.
-Frunză verde lobodă
Gura me îi slobodă.”*

Informator: Chira Iuliana, 11 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.06.1983

Revnice Sorina, 10 ani, Ciubăncița, Cluj, 26.06.1983

*„La popa la poartă
Este-o mătă moartă
Cine-a râde și-a vorbi
De gură i se va lipi.”*

Informator: Mureșan Ana-Maria, 7 ani, Osoiu, Cluj, 05.03.2007

*„La popa la poartă
Este-o mătă moartă.
Cine-a râde și-a vorbi
S-o mănânce coaptă
Cu mărar și petrijei
Cu friptură de purcei.
-P'tiu, lobodă, lobodă,
Gura mea slobodă.”*

Informator: Celemen Mihaela, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 1978

*„La popa la poartă
Este-o mătă moartă.
Cine-a râde și-a vorbi
De gură i s-a lipi.
Bîz, bîz,
Porțile s-o-nchis.
Frunză verde lobodă,
Gura mea îi slobodă.”*

Informator: Duma Mariana, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.02.1985

*„Bîz, bîz
Baligă de mânz.
Iapa fuge,
Mânzu' suge.”*

Mâna, o ții într-un fel în spate și careva te lovește. Tu trebuie să ghicești cine a făcut bîz, te-a lovit în palmă. Alții dau prosteste, te lovesc fără milă.

Informator: Găvrilă Gheorghe, 30 ani, București, 23.05.1986

*„Bate vîntu frunzele
Se-nvîrtesc moriștile.
Rîndunica așa zboară,
Iar eu trag zmeul de sfoară.*

*Mama la plăcinte face,
Bunicuța lână toarce,
Tata trage la rindea,
Iar eu bat din palme așa.*

*Tata taie lemnele,
Iar eu adun surcelele.
O fetiță dă la pui,
Iar eu în copac mă sui.”*

E un joc cu mâinile, cu palmele.

Informator: Horvat Andreea Roxana, 8 ani, Cluj-Napoca, 02.01.2004

*„Bate vîntu’ crenjile,
Să-nvîrtesc moriștile
Mama la plăcinte face,
Bunicuța lână toarce,
Moșu trage la rindea
Eu cu Nicu fac așa.”*

Face gesturi cum bate vîntu’, cum se învîrt moriștile, cum face mama plăcintele, bunica cum toarce, bunicul la rindea, iar ea cu Nicu cum trage zmeul.

Informator: Miron Anicuța Bianca, 6 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 02.07.1982

*„O babă grasă,
Ne-a chemat la masă
Să ne dea ardei umpluți.
Ne-a dat chiftele
Ai brancadele,
Bim-bam-bum
Stop! Ieși afară tu.”*

Informator: Miron Anucuța Bianca, 6 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 02.07.1982

*„Degețele mititele
Ne jucăm cu părul,
Sujem biberonul,
Stăm ca mexicanii.
Floare de nu mă uita
Stai pe loc și nu mișca.”*

Ne jucăm cu degetele; apoi le băgăm în păr și ne jucăm, le băgăm în gură când îi vorba de biberon, ca și cum am be lapte. Stăm ca și mexicanii (țigănește cu picioarele sub noi sau turcește) când zicem: „*Floare de nu mă uita*”, nu mai miști până zice unul: „*stop!*”.

Informator: Todoran , 8 ani jumătate, Jurca, Cluj, 14.03.1983

*„Jan Mare
S-a bătut cu Jan Cove,
Jan Cove
A tras un pumn
De a și zburat în drum.
Mama plânge,
Viorica varsă sânge;
Sângele s-a îngroșat,
Spune un nume de băiat sau fată
(ex. Daniel sau Dana)
Dacă degetul pocnește,
El pe tine te iubește.”*

Pe degete cuvânt cu cuvânt. Pe degete literă cu literă, apoi iar cuvânt cu cuvânt pe degete.

Informator: Pop Sanda, 7 ani, Osoiu, Cluj, 11.02.1997

*„Degețele mititele
Ne jucăm cu păru,
Sujem biberonu,
Stăm ca mexicanii.
Ursule de catifea
Stai pe loc și nu mișca.”*

Informator: Mureșan Natalia, 8 ani jumătate, Ciubăncuța, Cluj, 02.08.1985

*„Pe strada Mărului
Treca mama dracului
Și te întreabă mergi cu ea?”*

Dacă răspunzi că „*da*” ieși afară. Dacă răspunzi că „*nu*”, rămâi în cerc.

Informator: Ferghete Roxana Oana, 10 ani, Brașov, Brașov, 02.08.2000

Se ascundea un obiect sau mai multe, fără să vadă cel care trebuia să-l găsească (am văzut jucându-se-n clasă la Ciubăncuța pe Pop Andrei, 8 ani, Ana Maria Mureșan, 7 ani și Pop Adina, 8 ani). Cel care căuta obiectul sau obiectele, dacă se depărta de locul unde erau sau erau ascunse, ceilalți ziceau: „*apă, apă!*”, iar dacă se apropia de ascunzătoare ziceau: „*foc, foc!*” și se distrau cu pasiune și fără pricină de ceartă. Veneau cu mult de ora când să înceapă cursurile; c-așa venea microbuzul școlii și cu alți elevi care erau transportați la Pânticeu.

Numărătoare

*„Într-o călimară
Plină cu cerneală
Stă un om și întreabă:
-Ce fel de culoare are călimara ta?”*

se numără pe cei care se joacă și cel la care ajunge întrebarea: „-*ce fel de culoare are călimara ta?*”, spune o culoare ce-i vine-n minte și întreabă mai departe: „-*dacă ai tu pe tine culoarea aceea?*”. Pe cel care se nimerește aceea, dacă o are pe ce are pe el, iese afară și tot așa până rămâne unul. Acela mijeste sau îi mâța, că noi ne jucăm și de-a mâța și de-ascunsa.

Mâța distractivă

Ultimul care rămâne îi mâța și fuge după un copil. Acela când nu mai poate fugi strigă un nume a celor aflați în joc și cel strigat e mâța și fuge după un altu și tot așa.

Mâța stop

Io fug după Marius să zicem și-l ating pe Marius și Marius are un punct și tot așa până ăla patru când e stop și iese din joc.

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 25.06.1984

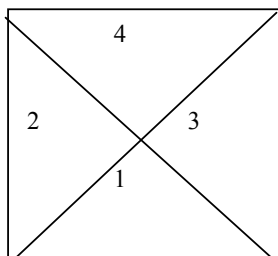
*„De ești moș
Scoboi jos,
De ești babă
Urci în slavă!”*

Strigam așa și ne învârteam roată când vedeam gaia. Ne învârteam sărind într-un picior. Gaia (uliu) venea să fure de la cloșcă vre-un pui, dar noi nu ne lăsam din gură, că cloșca cu puii erau lăsați în grija noastră în timp ce părinții erau la lucru-n hotar.

Informator: Faur Victoria născută Pop, 50 ani, Ciubanca, Cluj, 01.07.1983

*„Ieși papucule de sub pat,
Ieși papucule, ieși
Să mănânci și tu cireși,
Ieși papucule, ieși.”*

Se face o coțcă și se recită.

Să sare în două picioare. Într-un picior și în cruce cu picioarele. Când calci pe linie face celălalt că faci: „oarba, mută și legată”. Oarba se face cu ochii închiși, iar muta cu gura închisă să nu râzi, să nu vorbești. Legata îi așa: le legi toate de-olaltă, într-un picior, în două, cruciș, dar nu și oarba și muta.

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

„Vine moșul de la vie
Cu doi pui de ciocârlie:
-Dămi-i mie moșule!
-Nu țâ-i dau mucosule.
-Îi duc la baba acasă
Să facă tocană grasă,
Să mânce moșul și baba
Până le-a tremura barba.”

„Datină de Anul Nou
Nici găina n-are ou,
Nici cocoșul n-are pene,
Nici domnul n-are ismene.”

„Două găște potcovite
Au plecat să se mărite,
Și cocoșul cârâia:
-Unde e găina mea?”

„Cireșica fierbe miere,
Cireșul vine și cere;
Cireșica nu se-ndură,
Cireșul vine și fură.
-Câte mere ai furat Cireșel?”

Se joacă cu coarda, zicem când o sărim.

„Două muște-ntr-o cutie
Mâncău numai la pilaf.
Se scocioreau la măsele
Cu doi stâlpi de telegraf.”

„Mândălina șerbe pere,
Vine Leanu și le cere;
Mândălina nu se-ndură
Mere Leanu și le fură.
Refren
Ola rio rio rio

*Ola rio rio ra
Ola rio rio rio
Ola ram pam pa
Pentru poză și umor
Ne băteam în dormitor,
Ne băteam cu pernele
Să nu doarmă fetele.
Refren
Ola rio rio rio
Ola rio rio ra
Ola rio rio rio
Ola ram pam pa”
Ne băteam cu castraveții
Ca să nu doarmă băieții.
Refren
Ne băteam cu furculița
Să nu doarmă doctorița.
Ne băteam cu sâcitoarea
Să nu doarmă directoarea.
Ne băteam cu cercelașii
Să nu doarmă purcelașii.”*

Informator: Zălman Simona, 8 ani, Osoiu, Cluj, 16.12.1984

*„Sandală, Sandală
Învârtește coarda
N-atinge podeaua,
Că te-ajunge nuiăua.”*

*„Pisicuță pis, pis, pis
Te-am visat ast’ noapte-n vis
Te spălai,
Te pieptănai,
Fundă roșie-ți puneai.”*

*„Sanda,
Manda,
Pituli,
Cri-cri, cri!
Cra-cra, cra,
Veni tu isi.”*

Când sărim coarda:

*„Ana, Ana sare coarda,
Ana, Ana lasă coarda jos.”*

*„Un țăntar la patinaj
A căzut pe patinaj
Ș-a rupt mâna ș-un picior,
Ș-a rămas cu-n dinte chior.
E mamuia, mamura,
Parapturi, paraptura.
Niște muște scrifosite
Mâncau lapte cu pilaf
Se scobeau între măsele
Cu trei stâlpi de telegraf.
E mamuia, mamura,
Parapturi, paraptura.”*

*„Învârte-te
Pune mâna jos,
Arată-ți un pantof,
Ia-ți salut
Și ieși din joc.”*

Informator: Ferghete Loredana Daria, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 06.07.1984

La coardă:

*„Nadia,
Nadia
Intră-n joc,
Stop!”*

La coardă.

Informator: Tița Dina, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 10.09.1985

*„În casa doamnei Giusepina
Se dansa un dans modern:
Stângu, stângu,
Dreptu, dreptu,
Față, față,
Spate, ...stop!”*

La jocul cu coarda.

Informator: Miclea Iulia Veronica, 12 ani, Osoiu, Cluj, 03.09.1985

*„Forță
Și cadență.
Cine nu mai poate
O mână la spate.*

*Forță
Și cadență.
Cine nu mai poate
Două mâini la spate.*

*Forță
Și cadență.
Cine nu mai poate
Un picior la spate.*

*Forță
Și cadență.
Cine nu mai poate
Capul la spate.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.11.1984

*„Oliver, Oliver,
Intră-n joc,
Salută-ne,
Învârte-te,
Sari într-un picior
Și-n în celălalt,
Sari mai mult pe loc,
Atinge podeaua,
Atinge sandala,
Fă ca avionul
Și-ți ia campionul.”*

Tot la jocul cu coarda.

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

Roșu, galben, albastru

Mai știu un joc cu coarda cu culori. Ne jucăm să zicem trei. Una-i roșu, alta-i galben și a treia albastru. Două învârt coarda și una sare. Se zic culorile și la care culoare greșește, aceea intră-n joc și dacă-i tot culoarea ei, tot ea sare. Se poate juca și mai multe.

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

*„București-Constanța
Oraș frumos
Mă duc cu trenul,
Vin pe jos.
Găsesc o floare
Mirositoare.
O duc acasă,
Casa mi-i stricată.*

*Câte cuie trebuie bătute
Pentru această casă?"*

Se zice numerele până la zece și se sare înainte, apoi se sare, spunându-se această poezie și se numără până la 9 și apoi până la 8 până să ajungă la zero, sărind cu coarda. Și când ajunge la zero are un campion și se fac mai multe campioane, cât rezistă cea care se joacă.

Informator: Sălăjan Carmen Germinia, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.08.1984

*„Sanda, Sanda
Sare coarda.
Se-nvârtește,
Se răsuțește
Până ce obosește.”*

Informator: Vereș Crina Delia, 10 ani, Pustuța, Cluj, 18.08.1984

Joc

Cinci pâini prima dată sânt cinci copii, iar un copil mama, un copil fata, alt copil dracul. Mama pleacă la plimbare. Fata rămâne singură și vine dracul și spune că la maică-sa i s-a întâmplat ceva. Exemplu: a căzut în fântână sau a călcat-o trenul, a dus-o salvarea. Fata merge după maică-sa și dracu fură o pâine. Și vine mama acasă, numără pâinile și o întreabă pe fată unde-i pâinea și o bate și tot așa până nu mai rămâne nici o pâine și apoi iar se aleg care-i mama, dracu, fata, pâinile etc.

Informator: Miron Corina, 10 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 04.07.1984

*„Arim jim-jim
Aram jam-jam
Ele pi o ni sora
Ele pi o ni sora
Adi de vu de soa.”*

Să pun copiii spate la spate și se prind și se zice: „En, deo, troa”(un, deux, trois) și dacă se întorc în aceeași parte cu privirea se sărută, dacă nu, trece unu la loc și rămâne celalalt în cerc și ala își alege pe altcineva și tot așa.

Informator: Peștean Simona, 14 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 04.07.1984

*„Ciri biri, ciri biri
Intră-n joc.
Învârte-te,
Pune mâna jos,
Arată-ți un pantof,
Ia salut
Și stai pe loc!”*

Cu coarda se joacă.

Informator: Peștean Simona, 14 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 04.07.1984

*„Brăila, Brăila, oraș frumos
Te duci cu barca vîi pe jos.”*

Cînd sar fetele cu coarda. Cînd faci una de asta la fiecare vorbă o săritură e un campionat.
Și apoi zici:

*„Rom-rom și cu sifon
Și cu înghețată.
Și cu ciocolată
Am, am un campion.”*

Și dacă se-ncurcă, dă la cealaltă coarda.

Informator: Miron Corina, 10 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 04.07.1984

Ștreang Cristina, 10 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 04.07.1984

*„Rezistență, pace și cadență
Cine nu mai poate
O mână la spate.”*

Se zice primele versuri și se adaugă apoi: „Două mâini la spate” eliminându-se ultimul și apoi din nou în locul ultimului vers: „Un picior la spate” și apoi „Două picioare la spate”.

Informator: Miron Corina, 10 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 04.07.1984

Ștreang Cristina, 10 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 04.07.1984

*„În grădina sînzîiene
Aladi-alada
Era șapte indiene.
Aladi-alada
Și cînd turcu le zări
Aladi-alada
C-o săgeată le ochi.
Aladi-alada
Și le duse la.nchisoare
Aladi-alada
Și le dă pâine cu sare.*

*Aladi-alada
Curcubeaua
Bea cafeaua
Cu picioarele în sus.
Fiți atente fetelor,
Și !”*

Fetele stau în cerc și-și bat palmele pe ritmul cântecului și când ajung la „Și”, aialaltă trebuie s-o plesnească. Ea-și poate trage palmele, dar dacă nu-i atentă și-i plesnită, iese afară din joc, dacă nu, continuă.

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 25.06.1984

*„Mă cheamă Lola
Edi spaniola
E papa i italiana
Temperatura de la bina-bina
Concubina
Ia mașina de la discoteica.”*

Tot palme-n palme. Se pot juca mai multe fete sau numai două palmă-n palmă cum se cântă.

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 25.06.1984

*„Domnișoara Angelica-lica
A plecat la București-rești,
Ș-a lăsat în amintire-tire
Trei cîntece franțuzești-zești:
Primul este Cearli-ceaplin
Al doilea este cea-cea,
Al treilea scrie-n carte
La o sută șapte.”*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.07.1984

*„Ieși Gheorghiiță la porțiță
Că te-așteaptă Talion,
Talion pui de domn
Cu căruța Radului
Și caii împăratului.
Cioc-boc!
Ieși afară talion!”*

Asta-i numărătoare. Când ne jucăm „De-ascunsă”, „Hoț-polițai” sau „Mâța cu culori”. Mâța cu culori n-are casă. Ea trebuie să prindă pe ceilalți care zic: roșu, galben, albastru (o culoare) și când zice cealaltă o culoare, mâța n-are voie să-l prindă pe cel după care fuge și atunci își alege altă pradă. E amuzant. E admirabil. Hoț-polițai se joacă: unu stă la masă cu mâinile pe spate și se zice fiecărei mâni în parte: hoț, polițai, hoț, polițai și care-i hoț fuge de cel care-i polițai.

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

*„Căciuliță de argint
Crapă-ți ochi-n douăzeciși cinci
Dacă tu te vei uita
O să moară maică-ta
Chiar de ziua ta.”*

Când ne jucam de-ascunsea, îi spuneam celui ce mijește.

*„Carolina frige pere,
Vine Gheorghe și le cere:
-Carolină dă-mi o pară,
Că ți-oi da în schimb o palmă.”*

Informator: Pop Ana Maria, 9 ani, Recea-Cristur, Cluj, 13.07.1989

Când mnjesc copii cel care mnijește zice:

*„-Gata?
De-i gata, de nu-i gata,
Vin și dau cu lopata.”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mânzat, 39 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.11.10981

*„București-Craiova
Oraș frumos,
Mergi cu trenul vii pe jos.
Găsești o floare mirositoare
Vrei s-o iei, dar ți-e frică.
Vine altu' și-o ridică.
Mergi acasă, casa e stricată,
Zece cuie și e reparată:
Unu, doi, trei, patru, cinci, șase,
Șapte, opt, nouă, zece.”*

Ne place jocul acesta să-l jucăm, dar e tare greu de sărit mai ales când trebuie de atâtea ori să sai într-un picior.

Informator: Tița Diana, 10 ani, Ciubăncuța, Cluj, 10.09.1985

*„Mă cheamă Lola
Știu spaniola
Ali Baba italianu
O mama sola
Echerurgia e mama mia.
Stop la metro!”*

Se joacă cu mâinile, se stă-n față.
Informator: Iușan Simina, 9 ani, Pustuța, Cluj, 15.07.2001

Când mijești zici:

*„-Care i gata,
Care nu-i gata
Îl iau cu lopata
Și mănă toată ciocolata.”*

Informator: Mureșan Ana Maria, 7 ani, Osoiu, Cluj, 26.03.2007

Anija

Un copil numără din 10 în 10 până la 250, timp în care ceilalți copii fug. Când acel copil a terminat de numărat, fuge după ceilalți. Dacă el atinge pe cineva, acel cineva este descalificat. Pentru a termina jocul trebuie să ajungi la locul în care a numărat și rostești numele celui care a numărat. După ce toți sunt descalificați sau au terminat jocul, primul atins numără.

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

Hoț-polițai

Un copil alege fără să se uite, un copil hoț și unul polițai, și tot așa. După ce toți au fost aleși, polițaii fug după hoți până îi prind iar; după ce iau prins devin polițaii hoți și hoții polițai și tot așa.

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

Baba-oarba

Se joacă cu cât mai mulți copii. Un copil își pune un fular la ochi și trebuie să găsească și să ghicească pe cine a prins. Astfel, găsitul va lua el locul babei-oarbe.

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

Mâță la canal

Se joacă cu mulți copii. Mâța stă într-un pătrat desenat cu cretă pe beton sau în orice loc marcat. Mâța trebuie să fugă într-un picior după ceilalți iar dacă calcă în două picioare, toți îl lovesc în fund până intră în pătrat.

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

Mâța pe culori

Mâța trebuie să fugă după ceilalți, iar dacă aceștia spun o culoare, mâța nu poate să-i atingă.
Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

Mâța cățărata

Mâța trebuie să fugă după copii până aceștia sau cățarat pe ceva; mâța nu-i poate atinge. Dacă toți copii sunt cățarați, mâța numără până la 10, iar dacă nimeni nu s-a coborât, nici unul, alege pe cineva iar acesta este mâța.

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

Mâța simplă

Mâța fuge după ceilalți fără nici un stop.

Informator: Celemen Ciprian Marius, 5 ani, Cluj-Napoca, Cluj, 03.10.2001

V-ați ascunselea

Se face un cerc format din toți jucătorii. Unul dintre ei începe o numărătoare, de exemplu:

„Tom și Jerry

Cheamă pompierii:

Foc, foc, foc

Ieși afară tu din joc!”

Copilul atins în momentul rostirii ultimei silabe iese afară. Și tot așa până rămân doar doi, dintre care unul iese la numărătoare iar celălalt „bagă duba”. Adică se întoarce cu fața la perete numărând din 10 în 10 până la 500. În acest timp toți ceilalți se ascund. Când termină de numărat, cel care a „băgat duba” începe să-i caute pe ceilalți. Dacă găsește unul, începe o cursă de alergat până la locul unde s-a băgat „duba”. Cel care ajunge primul îl „scuipă pe celălalt”, adică strigă „Ptiu...” și numele celui alt. Dacă a fost scuipat, cel care a băgat duba caută un altul care e ascuns și pândeste, poate să meargă să-l scuipe și atunci cel care a „băgat duba” o bagă din nou. În timpul în care cel care „a băgat” caută, jucătorii care au fost scuipați pot să strige la cei ascunși, în funcție de depărtarea dintre căutător și locul unde a „băgat”, următoarele:

„Ceapă, ceapă ieși din groapă!”

sau

„Ceapă, ceapă nu ieși

Că te măncă puricii!”

Mijitorul se schimbă atunci când cel actual scuipă toți jucătorii, iar noul mijitor e cel care a fost scuipat ultima dată.

Ascunsa cu scăpare

E tot ca ascunsa însă atunci când cel care bagă se depărtează, un copil poate ieși, strigând la locul de băgat „duba” sau de mijit:

„Scăpare, scăpare!”

Atunci cel care a băgat „duba” sau a mijit, trebuie să mijească din nou.

Ascunsa cu mingea

Se face numărătorea. Cel care mijește stă cu mingea la picioare iar ceilalți fac un șir în spatele lui. Apoi cel care mijește alege un număr, ținând cont de numărul de jucători. De exemplu: dacă este ales numărul 3, copilul al 3-lea din spatele celui care mijește, șutează mingea cât poate de tare. Cel care mijește merge (nu alergând!) după minge și se întoarce cu spatele și pune mingea jos în locul în care era la alegerea șutorului. În tot acest timp, jucătorii se ascund. Totul se întâmplă ca la „V-ați ascunselea”, cu excepția faptului că jucătorii nu îl scuipă la minge pe mijitor, ci șutează mingea. Atunci toți se ascund, chiar și cei scuipați de mijitor, iar mijitorul o ia de la capăt mergând după minge. Când mijitorul reușește să scuipe toți jucătorii, îi ia locul cel care a fost scuipat ultimul.

Castel

Se fac două echipe egale.

Șase pietre reprezentând literele cuvântului „castel”, sunt puse una peste alta.

Echipele stau față în față, stând la rând unul după altul, iar în mijloc se află „castelul”. Primul jucător dintr-o echipă aruncă o minge, pe jos, la primul jucător din echipa adversă, în așa fel încât să dărâme castelul. Dacă castelul nu este dărâmat, cel care primește o aruncă înapoi până se distruge castelul. După fiecare aruncare, jucătorul care a aruncat mingea trece la coadă lăsând locul următorului să arunce mingea. Când castelul este dărâmat, echipa care a aruncat mingea se împrăstie și fug care încotro. Echipa care a primit mingea se împrăstie după ceilalți și își aruncă mingea unul de la altul ca să-i păcălească pe toți jucătorii echipei adverse. Când toți jucătorii echipei adverse sunt păliți, începe altă tură. Între timp, când persoana cu mingea este departe după un adversar, ceilalți din echipă, având grijă să nu fie păliți, trebuie să construiască castelul din nou. Când castelul este construit, câștigă echipa care l-a construit. Când echipa care trebuie să construiască castelul are toți membrii păliți, câștigă echipa care i-a pălit.

ATENȚIE! Copii care au fost păliți nu au voie să reconstruiască castelul.

Fazan

Doi jucători. Unul dintre ei spune tare „A” și continuă alfabetul în gând. Celălalt spune „Stop” când crede de cuviință. Litera la care a ajuns primul când al 2-lea a spus „stop”, începe jocul. Cel care a spus „stop”, spune un cuvânt care începe cu acea literă. Celălalt spune un cuvânt care începe cu ultimele 2 litere ale cuvântului spus anterior. Dacă cuvântul spus anterior se termină în 2 litere care nu pot începe un cuvânt, începe iar o tură, iar cel care a fost închis (nu găsește un

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

cuvânt care să înceapă cu cele 2 litere) este „F”. A doua oară când este închis, este „FA”. Și tot așa până când este „FAZAN”. Cel care e făcut „FAZAN” a pierdut.

ATENȚIE! Nu se folosesc în joc substantive proprii, nu ai voie să-l închizi pe celălalt din primul cuvânt rostit.

Sticlă

Joc excelent în mașină, autocare, etc.

Jucătorii își imaginează o sticlă și îi fixează un diametru, de exemplu 5 cm. Jucătorii au o ordine. Se iau la rând literele alfabetului și fiecare jucător, în ordinea lor, spune un cuvânt care începe cu litera la care s-a ajuns, dar care să încapă prin gura sticlei. Cel căruia i-a ajuns rândul și nu știe un cuvânt (un cuvânt nu trebuie să se repete de mai multe ori), a ieșit din joc. Câștigă cel care rămâne ultimul fără să fi ieșit afară din joc.

XO

Doi jucători. Un pătrat desenat pe o foaie se împarte în 9 pătrățele. Cei doi jucători își aleg între ei cine e prim „X” și cine e „O”. Primul face „X” într-o căsuță, iar celălalt „O” în alta. Scopul jucătorilor e de a face o linie de 3 cu semnul propriu înaintea celui alt și de a-l împiedica pe celălalt să facă linia.

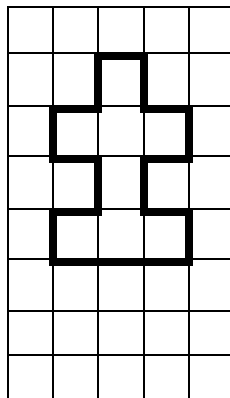
Mână

Doi jucători. Cei 2 au câte o foaie de hârtie cu pătrățele, pe care își desenează conturul mâinii. În conturul mâinii scriu numerele de la 0 la 100 apoi fac schimb de foi. Primul jucător îi spune celui alt un număr pe care să-l caute. În timp ce caută numărul, el trebuie să facă în fiecare pătrat al foii, câte un „X” sau un „O”. Când celălalt a găsit numărul, spune „Stop!” și îl încercuiește. În momentul în care primul jucător aude „Stop!” trebuie să se oprească, și rolurile se inversează. Câștigă cel care reușește prima dată să umple toate pătrățelele din jurul palmei.

Avioane

Doi jucători. Fiecare jucător își face pe foaia sa cu pătrățele următoarea schemă, și desenează 3 avioane în următorul fel:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										

Lângă această schemă se face una asemănătoare. Primul jucător îi zice celuiilalt o literă și o cifră încercând să afle unde sunt poziționate avioanele celuiilalt. Celălalt, dacă în punctul unde se întâlnesc cifra cu litera nu e nimic, zice „aer” și își notează o bulină pe prima schemă (celălalt pe a 2-a) și invers. Dacă unul pălește avionul celălalt trebuie să spună „pălit”, iar dacă avionul este pălit în cap se spune „mort”. Câștigă cel care ghicește primul toate avioanele celuiilalt, pe care le-a notat în a 2-a schemă.

Spânzurătoare

Unul dintre ei desenează așa o spânzurătoare și se gândește la un cuvânt cât mai greu de ghicit din care scrie prima și ultima literă. În locul celorlalte litere se desenează liniuțe. Al doilea jucător zice pe rând, litere. Literele care au fost ghicite sunt trecute pe liniuțele corespunzătoare în cuvânt, acelor litere. Dacă litera spusă nu face parte din cuvântul gândit se face, la fiecare greșeală, pe rând un cap, ochi, urechi, gură, gât, corp, o mână, a doua mână, un picior, al doilea picior, paie, chibrituri și o sticlă cu petrol. La următoarea greșeală, cel care trebuie să ghicească cuvântul este spânzurat. Dacă în interiorul cuvântului se află literele de la început și de la sfârșit, ele trebuie trecute pe liniuțe înainte de începerea jocului.

Telefonul fără fir

Mai mulți jucători, dintre care unul stă în față.

Ceilalți stau în linie și fiecare spune un cuvânt celuiilalt, diferit de cuvântul care l-a auzit. Ultimul din șir șoptește cuvânt primului. Jucătorul din față pune fiecărui jucător o întrebare (ce întrebare are chef), la care jucătorul dă răspuns cuvântul care i-a fost șoptit. Merge în față jucătorul căreia i s-a potrivit cel mai bine întrebarea pusă cu răspunsul dat.

Joc

Se face un cerc din scaune pe care stau jucătorii. Totuși unul rămâne pe dinafară. El spune unuia dintre jucători: „*Îți iubești vecinul?*”, la care cel întrebat răspunde: „*Nu, îi iubesc pe cei care...*” și spune o însușire sau o trăsătură pe care să o aibă mai mulți dintre jucători. Când au auzit răspunsul, cei cu trăsătura specificată se ridică toți și încearcă să ocupe alt loc. Cel care a pus întrebarea, încearcă să ocupe și ei loc. Care rămâne fără loc, pune întrebări.

Impuls

(se folosește o masă și un obiect mic)

Pe masă se pune un obiect mic. Paralel, lângă masă, stau 2 echipe egale, unite la capăt de unul ce nu joacă. Jucătorii se țin toți de mâini. Cel din capăt, care nu joacă, strânge simultan amândouă mâinile pe care le ține, de la echipele adverse. Cum își simt mâna strânsă, o strâng mai departe. Jucătorii de lângă masă trebuie să se grăbească să ia obiectul cum își simt mâna strânsă. Câștigă echipa care a luat obiectul.

Mațele-ncurcate

Mai mulți jucători dintre care unul se întoarce cu spatele. Ceilalți se prind de mâini într-un cerc și încearcă să se amestece, să-și încurce mâinile și picioarele iar când sunt gata, celălalt este somat să se întoarcă și să încerce să-i descurce pe ceilalți.

Informator: Celemen Andreea Cezara, Cluj-Napoca, 19.02.2007

Jocurile copiilor se pot desfășura individual sau în doi, ori în grup când sânt mai mulți, și are reguli; jocul are acțiune bine știută, regizată și se desfășoară în formație liberă sau în formații de cerc, semicerc, sau în lanț. În anumite jocuri unul din participanți este ales pentru roluri deosebite. Selectarea pentru roluri se face prin eliminare (sorti) și are loc înaintea începerii jocului, cu ajutorul formulelor de eliminare, numite și numărători, că folosesc frecvent ca procedeu numerația (de exemplu: „unca, donca, treica, patrinca etc.), se introduc deși cuvinte fără înțeles, rimate însă între ele, cu tendință de a deveni poezie (de exemplu, cuvinte străine distorsionate): „echete, bechete, țucătebe, Abel, fabel, domine, ela, bela, box”...

Numărătoarea este sacadată de un singur jucător, într-o ritmică precisă..., după cum confirmă și Prof. Univ. Dr. Szenik Ileana în Suport de Curs pentru Academia de Muzică Cluj, 2004.

În tot e un imaginar, o anticipare a viitoare realizări concrete (jocul avându-și regulile lui, ca atare este „anticipare a lumii preocupărilor serioase”, notează și Prof. Florica Văсарu Marțian în Monografia comunei Mănăstireni, 2007). Știm că jocul este începutul lucrurilor mărețe prin nota sa imagistică, mai scrie Florica Văсарu Marțian. Tot domnia sa mai subliniază intuind adevărul nesimulat: „Copilul trăiește jocul, pentru el e ceva serios, e o unire cu cei de seama sa”... Fiecare joc de altfel trebuie văzut ca inițiere în muncă, știindu-se că nu e vorba de o simplă exersare fizică, ci și de una spirituală, dezvoltând inteligența, sentimentele”.

Din lumea copilăriei faci saltul major, că aici faci pregătirea pentru ce te va aștepta mai târziu în altă ordine matematică. În folclor e substanță și sens, sânt virtuțile și personalitatea existenței social-umane în urcușul ei spre Everestul vieții, căci copilul devine om și-și pune pecetea și ștampila prin tot ce va fi constructiv, util și durabil, lăsând celor ce vor veni după el moștenire „lauda” sa spirituală, trăirea lui artistică, călindu-se permanent așa cum s-a călit oțelul, încetul cu încetul (cum se face și oțetul) devii mare, deși din mare poți deveni mic și din mic nimic, dacă nu-ți consumi artistic cele 24 clipe ale vieții. În folclor e un crez social-uman și unde folclor nu e, nimic nu e, deși iubirea aceasta se fură fără a se face vreo pagubă.

„Degețele

Mititele

Ne jucăm cu păru’

Sugem biberonu’

Stăm ca mexicanii,

Facem ca țigani.

Ursule de catifea

Stai pe loc și nu mișca.

(Floare de nu mă iuta,

Stai pe loc și nu mișca.)”

*„Cireșica fierbe mere,
Cireșel vine și cere;
Cireșica nu se-ndură,
Cireșel vine și fură.
Câte mere a furat Cireșel?”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 8 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.04.1987

*„Una mie sută lei
Ia te rog pe cine vrei
Dintre toți colegii tăi,
Cei buni și cei mai răi.
Dacă n-ai pe cine
Ia-mă chiar pe mine.”*

*„Orașul Brăila,
Oraș frumos
Te duci călare,
Te duci pe jos,
Găsești o floare
Mirositoare
O iei de jos
Ș-o pui în coș.”*

*„La popa la poartă
Este o mătă moartă
Cine-a râde ș-a glumi
Drept în gura lui a fi.”*

Informator: Jurca Veronica, 11 ani, Pustuța, Cluj, 08.07.1984

*„În prima zi de dimineață
O chinezoaică se sculă
Se spală pe ochi pe față
Și chinezește așa jucă:
Anii, laponii, lopan pan pini
Pelucia, pelucio savaio.”*

Informator: Găvrus Maria a lu' Iuănaș și Elena, 20 ani, Osoiu, Cluj, 11.01.1981

*„Într-o călimară
Plină cu cerneală
Ce culoare are călimara ta
Dacă vrei să scrii cu ea?”*

*„Două babe gârbovite
Stau pe bancă potrivite.
Beau cafea din două cești
Și vorbesc pe franțuzește:*

-Parlevu zice una
-Parlevu, parlevu, zice a doua
-Parlevu-u-u,
Ieși afară tu!”

Informator: Miron Anicuța Bianca, 6 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 01.07.1982

„Pumna reta, pumna ti,
Tapi, tapi, leu, gi, gri.”

„An tan te
M-am bătut cu Jan Mare
Jan Mare s-a supărat
Și mi-a dat cu oala-n cap.
Primul pas pe lună
O bătaie bună,
O cafea amară
Dumneata să ieși afară.”

Informator: Jurcan Călin Paul, 8 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

Jurcan Dalia Monica, 11 ani, Jurca, Cluj

„Unu, doi, trei, patru, cinci, șase,
Șapte, opt, nouă
Tata face casă nouă
Câte cuie-i trebe lui
Pentru casa nouă?”

„Domnu’ doctor e nebun
Strânge pietre de pe drum
Și le dă la domnișoare
Și spune că-s mărțișoare
Și le dă la fete
Și spune că-s rochițe
Și le dă la băieți
Și spune că-s castraveți
Și le dă la copii
Și spune că-s jucării
Și le dă la bărbați
Și spune că-s Carpați.”

Informator: Jurcan Dalia Monica, 11 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

„Avion, american
Fără ușă fără geam
Îmbrăcat în celofan.”

„Avion cu motor
Ia-mă și pe mine-n zbor.

*Nu te iau că ești mică
Și te cheamă rândunică. ”*

*„Eu cu tine și cu dăm
Am plecat să ne plimbăm.
Eu cu tine am plecat
Cine a mai rămas?
Dăm. ”*

Informator: Horvat Andreea Roxana, 5 ani, Cluj-Napoca, 25.10.1991

*„Avion cu motor,
Ia-mă cu tine-n zbor.
Nu te iau că ești mic
Și te cheamă polonic. ”*

*„Șade dracul pe saltea
Și comandă o cafea,
Cafeaua e amară,
Eu te rog să ieși afară. ”*

*„Șade rața pe gunoi
Anumără din doi în doi:
Doi, patru, opt,
Ieși afară pui de bou. ”*

*„Eu cu tine și cu dă,
M-am suit într-o fabrică.
Eu cu tine m-am dat jos.
Cine a mai rămas acolo?
Dă. ”*

Atunci îi dai, îl lovești.

*„Mere goanga pe perete
Și apasă pe burete. ”*

Informator: Dascăl Mariana, 11 ani, Cluj-Napoca, 21.06.1996

*„Într-o magazie
Stă un porc și scrie:
A, B, C, ...
Ieși afară porcule. ”*

*„Mihael Geksen e nebun,
I-o intrat o muscă-n fund.
N-a putut lua musca cu mâna,
A luat cleștele,*

*A căzut musca pe jos moartă,
Ieși afară dumnitale.”*

*„Vin țiganii și mă leagă
De mâini și de picioare
Și mă întreabă:
-Unde-i capra neagră?
-Am vândut-o cu cinci lei
Să-mi cumpăr chiloței.”*

Informator: Ferghete Oana Roxana, 6 ani, Brașov, 20.07.1996

*„Concai, chilimone, concaica,
Prinde musca, n-o lăsa.
De e vie dă-mi-o mie
Să mi-o pun în pălărie.
De ie moartă
Mânc-o coaptă
Cu mărar și petringel.”*

Ne mai jucăm și roată în cerc și zice oarecare dintre noi copiii (putem sta și pe laiță, laviță, la poartă, după cum ne înțelegem și ne îngăduim):

*„Am o casă nouă.
Câte cuie trebuie?”*

Se răspunde „două” sau câte vrei și numeri de la tine încolo și care cade cu numărul rostit, acesta iese din joc afară din cerc, (de pe laiță) și tot așa:

*„Am o casă nouă.
Câte cuie trebuie?”*

Se răspunde și numără și iese afară pe care cade norocul. Rămâne unul. Acela se pune și migește (stă cu capul către un brad, gard, cu ochii închiși). Dacă-i șmecher cel ce migește, dintre ceilalți, careva zicea un blestem:

*„Dacă ti-i uita
Ochii-n patru ț-or crepa!”*

Că dacă se va uita, atunci să-i sară ochii (se jura). Ceilalți se ascundeau. Cel care migea, ca să știe când s-au gătat de ascuns, zice:

*„-E gata?
-Nu e gata;
-E gata?
-De-i gata, de nu-i gata
Eu dau cu lopata!”*

Cel care migește-i caută pe cei ascunși. Care de care, fug să scuipe unde o migi respectivul, rostindu-i numele: „Ptiu...”, ca să migească el. Cel care nu reușește, va migi el și jocul continuă tot așa. Dacă cel care migește reușește și stupește mai mult, ei înainte de joacă se înțeleg care să

migească dintre acestea: primul sau ultimul. Prin jocul acesta iese Soarele în sat și pe ulița noastră. Ca să nu se uite pe unde se ascund ceilalți, cel care migește i se spunea de către unii din copii:

*„Dacă ti uita
Ochi-.n patru-ț-or crăpa!”*

Informator: Pop Georgeta (Geta pictorului), 12 ani, Ciubanca, Cluj, 18.07.1983

*„Pe două fotolii de catifea
Stau două babe și beau cafea.
Una zice: -Parlevu.
Alta zice: -Vulevu.
Ieși afară tu și tu.”*

Cei numiți ies afară. Cine rămâne mijeste în jocul „De-ascunselea”.

Un copil sta cu ochii închiși și ceilalți se ascundea. Cei ascunși pe furiș venea când cea care mijea îi căuta și zice „Ptiu”(scurpa) numind-o. Mijea cel pe care reușea cel care mijea să-l numească.

Informator: Pop Andrei, 8 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2007

Mureșan Ana-Maria, 7 ani, Osoiu, Cluj, 23.02.2007

*„Gata, gata, să te-ajungă,
Un țânțar cu coada lungă.”*

Când ne jucam de-ascunselea și migeam.

Informator: Itu Ilor, a Marii din deal, Ciubanca, Cluj, 27.10.1995

*„-Gata?, gata?
-Lemonata
Cu trei lei bucata.”*

Când se jucau de-ascunsa, cel care mijea întreba: „-Gata?, gata?”; și careva dintre copii răspundea: „-Lemonata / Cu trei lei bucata”. Pentru Roxana Andreea era o poezie care o învățase pe de rost, că era ușoară de minte, memora iute, era o școlare timpurie.

Informator: Horvat Roxana Andreea, 3 ani, Cluj-Napoca, 22.08.2000

*„Mă sculam la ora șapte
Ș-am mâncat cafei cu lapte.
Mama, tata m-o certat
Să-mi ieu șurțu și rochița,
Că m-așteaptă grădinița.”*

Informator: Miclăuș Ana-Maria, 3 ani, Osoiu, Cluj, 26.04.1985

*„Eu sunt mica chinezoaică
Și mă cheamă Ceai,
Am venit în România*

*După evantai.
Evantai noi nu avem;
Dragă domnișoară,
Du-te înapoi în China
După evantai.”*

Informator: Pinteș Sanda, 8 ani, Pănticeu, Cluj, 17.08.1985

Copilul conștientizează, vedem din aceste cântece și jocuri, și existența altor popoare, cu niște obiceiuri de civilizație a lor, cu obiecte specifice, etc. Toate acestea sunt o valoare, o raportare la civilizație. Deci și prin poezie (folclorul copiilor) ne raportăm înțelepciunea, genialitatea, în diversitate și unitate la universalitate. Până la urmă aceste bunuri spirituale ale poporului român, nu sunt doar a lui, ci a tuturor celor ce vor să se înfructe din aceste trufandale, tezaur național ce-l culegem, păstrăm și promovăm prin publicare.

*„În prima zi de dimineață
Când chinezoaica se sculă,
Se spală pe mâini, pe față,
Și chinezește așa dansă:
Ana ciobana,
Palam pam pina,
Pelucino, pelucio
Pelucio, savarina.”*

Informator: Mureșan Georgeta (tatăl din Ciubanca), 10 ani, București, 27.09.1985

Cultura n-are frontiere, granițe. Doar prin ea avem valoare și o garanție morală, un atu al nostru național.

*„Eu sunt mică chinezoaică
Și mă cheamă Cei.
Am venit în România
După un evantai.
Evantaiul e rusesc.
Eu pe tine te iubesc
Te iubesc la nebunie
Ca pe dracul din cutie.”*

Informator: Pop Rodica, 8 ani, Osoiu, Cluj, 26.04.1985

„Îmi scria un fecior”

*„Dacă soartea mea m-aduce
Într-o margine de lume,
Nici aici nu pot să uit,
Acest scump și frumos nume:
Anghelina.”*

Informator: Borz Anghelina, 67 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

*„Am plecat cu gând de-acasă
Să mă fac aviator,
Io cu gândul tot la tine
Am căzut de pe-avion.”*

Informator: Săplăcan Gheorghe, 61 ani, Pustuța, Cluj, 02.05.1985

*„-Barbă cot de ce ești mic?
N-ai vrea să mai crești un pic?
-Ba aș vrea de s-ar putea,
Dar de-acum pitic rămân
Nu mai cresc că sunt bătrîn.
Cînd mămica mea gătea:
Supă, morcovi, păpănași,
Griz cu lapte, colțunași.
Asta nu și asta nu!
Ca să nu rămîi și tu
Ca piticul Barbă-cot;
Să mănînci la masă tot.”*

Informator: Chincișan Cristina și Paula, 5 ani, Cluj-Napoca, 13.08.1985

*„Tarzan se bate-n junglă
Cu tigri și cu lei.
O apără pe Jeny,
Pe Any și pe ei.
Au, au ce muzică mișto!
Cita citează pe Cita
Prinde pești cu dinamita.
Stop!”*

Informator: Mureșan Natalia, 8 ani jumătate, Ciubăncuța, Cluj, 02.08.1985

*„Concai chilimoane, concai ca
Prinde musca n-o lăsa.
De e vie, dămi-o mie
Să o pun la pălărie.
Ana-Maria spală pălăria.
Pălăria e murdară,
Eu te rog să ieși afară.”*

Informator: Mureșan Natalia, 8 ani jumătate, Ciubăncuța, Cluj, 08.08.1985

*„Ița, pița pîngă pat,
Mama, tata, m-o așteptat.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 6 ani, Osoiu, Cluj, 26.04.1985

*„Sus pe dealul de la Grui
Niță-ș paște turma lui.
Să gândește nencetat*

*Cum să-și bată joc de sat.
Strigă Niță atunci-n zor:
-Uită lupu-ntr-ajutor!
Vin săteni să vadă ce-i,
Nițu râde-atunci de ei.
-Mergeți, mergeți înapoi
Lupu' n-o venit la oi,
Turma paște liniștit:
Ha, ha v-am păcălit.
Iată când îi într-o zi
Lupu-ntradevăr veni.
Putea Niță tot striga,
Că nimeni nu-l mai auzea.”*

Informator: Jurcan Ana născută Petruș, 62 ani, Jurca, Cluj, 14.05.1985

*„Horea Cloșca și Crișan
A înghițit un șobolan
(Și-a spart capul într-un geam)
Și s-a dus la galerie
Ca să cumpere alifie.
Alifie n-au găsit
Și pe ușă au ieșit.
-Vrei bomboane?
-Nu mi-e foame.
-Vrei halva?
-Asta da.
-Vrei lichior?
-Nu sunt chior.
-Vrei rachiu?
-Chiu-chiu-chiu.”*

Informator: Mureșan Georgeta, 10 ani, București, 27.09.1985

*„Horea Cloșca și Crișan
S-au bătut cu Mureșan,
Mureșan a fost mai tare
Ș-a căzut cu curu-n sare.”*

Informator: Ștreang Cristina Maria, 9 ani, Cluj-Napoca, 05.07.1983
Miron Marius Sever, 7 ani, Cluj-Napoca, 05.07.1983

*„Tarzan se bate-n junglă
Cu tigri și cu lei
S-o apere pe Cita
Pe Jani și pe el.
Hai ho, hai ho
Ce muzică tango.
Hai ho, hai ho
Ce muzică tango.”*

Informator: Mînzat Paul, 8 ani, Dej, Cluj, 06.07.1984

*„Au, au, ce muzică mișto!
Cita citează pe Cita,
Prinde pești cu dinamita.
Stop!”*

Informator: Mureșan Natalia, Ciubăncuța, Cluj, 1985

*„Un pitic atît de mic
Face baie-ntr-un ibric,
Dar ibricu s-a răsturnat
Și piticu s-a-necat.
Vai, vai ! ce păcat,
Că piticul s-a-necat.”*

Informator: Baci Adina(Alexandrina), 3 ani, Ciubanca, Cluj, 28.01.1988

Baci Mihaela, 4 ani, Ciubanca, Cluj, 28.01.1988

*„-Ce mai faceți fraților?
Turcii beau cafea
Și în jurul tobelor
Joacă cea-cea.”*

Informator: Dima Vasile, 73 ani, Cluj-Napoca, 16.01.2000

Fraibirii

Se face un cerc de copii și se poartă mingea unu de la altul și care o scapă prima dată jos, intră-n cerc și ceilalți copii dau cu mingea să-l atingă (lovească). Și tot așa se joacă până se bagă toți în cerc, intră cel pe care-i atinge cel din cerc și care rămâne la urmă, intră el în cerc și tot așa. Care se dă de bună voie îi fraibiri.

*„Stic doi boi
Care-i dinapoi.
(Cei doi dinapoi)”*

Se prind tot doi câte doi și care mai n-apoi fug și cine sticuieste fuge să-i prindă și pe care-i prinde s-așază-n față și celălalt sticuieste.

Informator: Pop Adriana, 11 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

*„-Cuconiță dumneata
Borș cu crupe ai mânca.
-Aș mânca și cu tărâță
Numai să-mi zici cuconiță,
Cuconiță cu codiță.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Cluj-Napoca, 19.02.1998

„Ciulică-bulică.”

Informator: Celemen Ciprian Marius, Cluj-Napoca, 20.02.1998

*„Sunt vagabond și port mustață
La tramvai mă urc în față.
-Dați bilete la control.
-Mă scuzați, dar eu cobor.”*

Informator: Crișan Sanda, 11 ani, Osoiu, Cluj, 18.08.1985

*„Cicita, Cicita, zăpăcita
S-a jucat cu dinamita,
Dinamita a luat foc,
Iar tu ieși afară din joc.”*

Informator: Chira Roxana, 5 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.03.2007

*„-Unde meri mă omule?
-În lume.
-Cioară meri, cioară te-ntorci (cioară vii).”*

Informator: Ferghete Ludovica născută Mînzat, 64 ani, Ciubăncuța, Cluj, 26.08.2006

*„Nicolae clop de paie
Hai cu mine la bătaie.”*

Informator: Drăgan Vasile a Florii Șchiopului, 11 ani, Sâmpetru-Almașului, Sălaj, 1960

*„Mămăligă cu jumere
Gogâlț în mațele mele,
Mămăligă cu dulceață
La Neica pe sub mustață,
Că s-a sculat de dimineață
Și s-a spălat frumos pe față.”*

Informator: Celemen Teodor Flaviu, 7 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.12.1976

*„Tarzan se bate-n junglă
Cu tigrii și cu lei
S-o apere pe Cita
Și pe copii ei.
Aho, aho, aho,
Ce muzică mișto!
Dacă-i fustă, fustă, fustă;*

*Dacă-i mini, mini, mini,
Dacă-i fustă, fustă, fustă,
Dacă-i mini, mini, mini,
Dacă-i fustă mini. ”*

Informator: Chira Roxana, 9 ani, Ciubăncuța, Cluj, 04.03.2007

*„Moraru-i cu cioareci rupți
Țac, țac, țac!
Morărița-i cu păpuci
Țac, țac, țac!
Moraru-i cu cioareci răi
Țac, țac, țac!
Morărița-i cu cercei
Țac, țac, țac!”*

*„Femeia care-i isteasă
Se scoală de dimineață
Și strigă găinile
S-audă vecinele:
-Pi-pi, pi, găină pi!
Vine alba, neagra nu-i,
C-o mâncat-o dumnealui.”*

Informator: Ferghete Ludovica, născută Mânzat, 46 ani, Ciubăncuța, Cluj, 08.03.1988

*„-Țiți doi,
Țiți doi,
Pus-ai pâanza pe război?
-Pus,
Pus,
C-amu-i pe fus.”*

Informator: Mândraș Ioan, 41 ani, Bălan, Sălaj, 29.01.1999

*„-Țiți doi,
Țiți doi,
Pus-ai pâanza pe război?
-Pus, pus,
Că-i cu dosu-n sus.”*

Informator: Mureșan Ilie, Osoiu, Cluj, 29.01.1998

Parodie

*„Tatăl nost care ești în ceri
Mare lup am văzut ieri
Fie-mpărăția ta
M-am temut că m-a mânca.”*

Informator: Ferghete Ludovica, 46 ani, Ciubăncuța, Cluj, 11.12.1988

*„Eu sunt mic
Nu știu nimic
Tata-n pod belește oaia,
Mama-n tindă vinde carnea.”*

Informator: Celemen Andreea Cezara, 5 ani, Cluj-Napoca, 25.09.1998

*„Ia te uită la Mitruț
Cum mână cursa desculț
Și la vară s-a-ncălța
Ș-a mâna cursa iaca așa.”*

Informator: Duma Mariana, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.09.1985

*„Degețele
Mititele
Ne jucăm cu păru’
Sugem biberonu’
Stăm ca mexicanii
Și ca indienii
Floare de nu mă uita
Stai pe loc și nu mișca.”*

*„Dem, dem-deri
Dem, sico-lico
Șașa piri
Ș-așa din Mexico.
Gimi-gimi acua,
Gimi-gimi ua.
Alo bebi,
Alo mete
Siniorita
Zăpăcita
Prinde pești cu dinamita.”*

*„Am croit fusta pe mine.
Credeți-mă domnilor
Că nu-s mincinos
Și-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos*

*Ș-am plecat cu gând acasă
Să mă fac aviator
Și uitându-mă la tine
Am căzut din avion.
Credeți-mă domnilor
Că nu-s mincinos
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.”*

*„Dimineața merg spre școală
40 de derbedei,
Toți cu pletele lăsate
Fluierând după femei.
Prima oară avem Istorie;
Profesorul a intrat,
Ne vorbește de războaie,
Noi cu gându’ la bătaie.”*

Informator: Mureșan Venica, 11 ani, Osoiu, Cluj, 23.07.1984

*„Astă vară la crăciun
M-am suit într-un alun
Ș-am mâncat atâtea pere
De m-am săturat de ele.*

*Refren:
Credeți-mă, credeți-mă
Că nu-s mincinos.
Dacă vreți, dacă vreți
Ceva mai frumos.*

*Când am fost la Copșa Mică
Am căzut peste o furnică
Și-a venit miliția
Să mă scoale de pe ea.*

*Refren:
Credeți-mă, credeți-mă
Că nu-s mincinos.
Dacă vreți, dacă vreți
Ceva mai frumos.*

*Când am fost la Copșa Mare
Ș-am căzut într-o căldare.
Ș-a venit Ștefan cel Mare
Să mă scoată din căldare.*

Refren:

Credeți-mă, credeți-mă

Că nu-s mincinos.

Dacă vreți, dacă vreți

Ceva mai frumos.”

Informator: Jurcan Dalia Jurcan, 11 ani, Jurca, Cluj, 27.07.1984

„Astă vară la Crăciun

M-am suit într-un alun

Ș-am mâncat atâtea mere

De m-am săturat de pere.

Credeți-mă, credeți-mă

Că nu-s mincinos

Ș-altădată să vă spun

Ceva mai frumos.

Două muște amărâte

Mâncau carne cu pilaf.

Se scobeau între măsele

Cu un stâlp de telegraf.

Credeți-mă, credeți-mă,

Că nu-s mincinos

Ș-altădată să vă spun

Ceva mai frumos.

Informator: Pop Adriana, 11 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

„Astă iarnă la Crăciun

M-am suit într-un alun,

Și-am mâncat atâtea pere

De m-am săturat de mere,

Și-a venit stăpânul mărului

Să vadă a cui îi prunul;

Și-o luat o pietricică

Și m-o lovit după ureche

De trei zile m-am văietat,

De durere de picior.”

Informator: Duma Alexandru Delu, 13 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

„Astă vară la Crăciun

M-am suit într-un alun

Ș-am mâncat atâtea pere

De m-am săturat de mere.

Credeți-mă, credeți-mă,

Că nu-s mincinos.

Ș-altădată am să vă spun

Ceva mai frumos.

*Soacră-mea a fost la mare
Ș-a înghițit un crocodil
Și crocodilul a fost stricat;
Soacră-mea s-a-ntoxicat.
Credeți-mă, credeți-mă,
Că nu-s mincinos.
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.*

*Două muște amărâte
Mâncau carne cu pilaf
Se scobeau între măsele
Cu un stâlp de telegraf.
Credeți-mă, credeți-mă,
Că nu-s mincinos.
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.*

*Un țăntar la patinoar
A vrut să facă un viraj
Ș-a rupt mâna și-on picior
Ș-a rămas de-on dinte chior.
Credeți-mă, credeți-mă,
Că nu-s mincinos
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.*

*Astă noapte la Crăciun
Soarele lucea pe cer,
Și eu mă plimbam prin casă
Cu barca pe șifonier.”*

Informator: Mureșan Ana, 13 ani, Osoiu, Cluj, 03.09.1985

*„Pe o barcă cristalină
Un cățel în pijama
Ce cânta la mandolină:
Auleu! Măseaua mea!
Ș-am plecat cu gând de-acasă
Să mă fac bucătăreasă
Și uitându-mă la tine
Am vărsat supa pe mine.
Credeți-mă, credeți-mă,
Că nu-s mincinos.
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.
Ș-am plecat cu gând de-acasă*

*Să mă fac croitoreasă,
Și uitându-mă la tine
Am croit fusta pe mine.
Credeți-mă, credeți-mă,
Că nu-s mincinos,
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.
Ș-am plecat cu gând de-acasă
Să mă fac o doctoriță,
Și uitându-mă la tine
Am băgat seringă-n mine.
Credeți-mă, credeți-mă,
Că nu-s mincinos.
Ș-altădată am să vă spun
Ceva mai frumos.
Ș-am plecat cu gând de-acasă
Să mă fac aviator,
Și uitându-mă la tine
Am căzut din avion.”*

Informator: Mureșan Ana a Nuții, 13 ani, Osoiu, Cluj, 03.09.1985

Miclea Iulia Veronica, 12 ani, Osoiu, Cluj, 03.09.1985

*„Ursu stă pe canapea
Și dorește o cafea,
Dar cafeaua e amară
Ieși afară măi Tândală.”*

*„Ana a cules o floare.
O male, o male,
O male, o ti, ti, ti!
Oan cius fri.”*

*„Eu sunt licuriciu
Cel sfânt dintr-o stea.
Luminez numai noaptea
Să-mi lumineze calea ta.
Tri, bum, bum, bum, bum!
De trei ori peste cap
Ale hap, hop, hap!”*

*„Ola-riu, riu, riu,
Ola-riu ra,
Ola riu rampampa.
A doua oară matematici,
Profesorul a intrat,
Ne vorbește despre fracții*

Noi cu gândul la distracții.
Ola riu, riu, riu,
Ola riu ra,
Ola riu rampampa.
A treia oră geografie,
Profesorul a intrat,
Ne vorbește despre ape,
Noi cu gându' la scăldat.
Ola riu, riu, riu,
Ola riu ra,
Ola riu rampampa.
A patra oră diriginție,
Diriginta a intrat,
Dumitrescu dă cu pumnul',
Diriginta a zburat.
Ola riu, riu, riu,
Ola riu ra,
Ola riu rampampa.
După masă ies de la școală;
40 de derbedei
Toți cu pletele lăsate,
Înjurând de Dumnezeu.
Ola riu, riu, riu,
Ola riu ra,
Ola riu rampampa."

Informator: Feier Alina, 9 ani, Pustuța, Cluj, 09.07.1984

„Nițu iese pe porțiță
Binișor din grădiniță,
Tatăl său din casă-l vede
Și-nainte să răpede:
-Măi băiete vino-ncoace;
Strugurii până s-or coace
Cum vorbirăm ai uitat?
Ce poruncă ieri ți-am dat?
Ca să nu-ndrăznești cumva
În grădină a mai intra!
Ce-ai cotate în grădiniță?
-M-am uitat numai la viță.
-Da la viță te-ai uitat
Și din struguri n-ai luat?
-Nu, o zâs băiatu'.
-Da în buzunar ce ai?
Struguri verzi, necopți, așa-i?
Prins bietul cu ocaua mică,
Nicu, n-are ce să zică.

*Stă cu capu' jos plecat
Amărât și rușinat;
Că el furase și minți
Tatăl său îl dojeni.
Nicu e de-atunci cuminte:
Nu mai fură, nici nu minte.”*

Informator: Nemeș Alexandru, 69 ani, Ciubăncuța, Cluj, 03.05.1981

*„Vine profesorul,
Bate cu piciorul
Că de ce n-am învățat.
Ascute creionul
Și s-apucă de notat.
Sosește diriginta
Cu părul pe spate,
Cu tocuri înalte
Și ne cheamă-n oraș.
O babă grasă
Ne cheamă la masă
Să ne dea ardei umpluți.
O, lua-u-ar dracu'
Cu ardeii ei umpluți!”*

*„Rom,
Rom,
Și cu sifon
Și cu ciocolată
Am un campion.”*

Informator: Pop Cosmina Ramona, 8 ani, Ciubanca, Cluj, 28.12.1984
Mureșan Claudia, 10 ani, Ciubanca, Cluj, 28.12.1984

*„Un marinar de pe-o marină
Avea și el o balerină
Și balerina lui făcea:
Severina, severina, cea, cea.*

*Un marinar de pe marină
Avea și el o balerină
Și balerina lui făcea:
Ciupercuțe, tra-la-la.*

*Un marinar de pe marină
Avea și el o balerină
Și balerina lui făcea:
-Dansați?
-Da, da.”*

„Două babe rele
 Stau pe canapele
 Și vorbesc pe franțuzește:
 -Bim bom ba
 Ieși afară dumneata.”

„Eu sunt fată din Osoi
 Cu capu' cât on lădoi,
 Cu picioru' cât o scară
 Și te rog să ieși afară.”

„De la mine la Ploiești
 Nu e departe când iubești
 Un lucru doar să nu-ți dorești
 Cu trenu' să călătorești,
 Căci glasul roșilor de tren
 S-aude-odată-n lună.
 De s-aude atunci-i bine
 Dacă nu e vai de tine
 Că de foame tu te prăpădești.
 La căsuța cu bilete
 Etichete și bilete
 Clasa-ntâi vagon și pat
 Și răspunde domnu' impiegat:
 -Păi du-te-n sala de-așteptare.
 E lume multă ce să faci?
 Te așezi pe geamantan și taci
 Și stai și stai și stai.
 Vai cât mai stai!
 După 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ore
 De așteptat
 Se aude-n depărtare un șuierat
 Și răspunde domnu' impiegat:
 -Vine, vine, iată că vine,
 Păzea, pe șine!
 Te calcă ș-aici rămâi.
 Și când intră trenu-n stație
 Să vezi domnule agitație.
 Sus pe vagoane:
 Domni și cucoane
 Stau la soare și fac plajă.
 Auleu! Madam de zori
 Ori te urci, or te cobori,
 Nu mai da așa din dos,
 Căci acuș rămâi pe jos.

*Și bine n-am terminat
Că trenu-a și plecat
Și-am rămas tot pe peron
Fără-un nastur la palton,
Fără un crac la pantalon.
Se uită lumea la mine
Și credea că nu mi-e bine.
Nu știa că vin din gară.
Mai am un singur dor
Să nu fiu călător
Să vie personalul,
Că toate trec în lume domnilor,
Dar trenul nu trece ușor,
Că toate trec în iubire, sau noroc,
Nimic nu ține viața-n loc.”*

Informator: Mureșan Monica, 13 ani, Osoiu, Cluj, 29.07.1984

*„A venit primăvara
Și s-așterne-n toată țara.
Înfloresc grădinile
Se întorc rândunelele,
Ceru-i ca oglinda
Și noi am început colinda.
Floricele pe câmpii
Hai să le culegem copii.
Și să facem cunună
Împletind-o cu voie bună.”*

Informator: Ferghete Daria Loredana, 7 ani, Ciubăncuța, Cluj, 12.04.1986

O-nflorit grădinile (cântec)

*„O-nflorit grădinile
Ceru-i ca oglinda,
Prin livezi albinele
Ș-au pornit colinda.
Cântă ciocârliile
Imn de veselie,
Fluturii cu miile
Joacă pe câmpie.
Joacă fete și băieți
Hora-n băătăură.
Ah ! de ce n-am zece vieți
Să te cânt natură.”*

Informator: Năstuța Cristina, 11 ani, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud, 15.02.2007

*„Lioară lioară
Mândră mioară.”*

În Jurca (Cluj) se juca asta, dar nu știu nicicum, nu-mi amintesc.
Informator: Criste Ana născută Crăciunaș, 81 ani, Ciubăncuța, Cluj, 13.02.2007

*„A, a, Africa,
Africa sălbatică,
Africa-i o țară
Plină de mistere
Unde trăiesc tigri și pantere,
Lei și leoparzi
Pisici sălbatici, chiar și elefanți.
Gium bala bala
Gium bala bala hei.
Șarpele boa stătea la pândă
Să vâneze șerpui din junglă,
Șerpui din junglă,
Lei și leoparzi,
Pisici sălbatici, chiar și elefanți.
Gium bala bala
Gium bala bala hei.
Vine, vine de pe o colină
Un om negru cântând la mandolină.
Gium bala bala
Gium bala bala hei.”*

Informator: Mureșan Ana a Nuții, 13 ani, Osoiu, Cluj, 03.09.1985
Miclea Iulia Veronica, 12 ani, Osoiu, Cluj, 03.09.1985

*„Două babe coțofîțe
Mâncău carne cu pilaf.
Se scobeau între măsele
Cu doi stâlpi de telegraf.”*

Informator: Tinca Alexandra, Panticeu, Cluj, 16.06.1983
Prunea Ioana, 6 ani, Panticeu, Cluj, 16.06.1983

*„Alo tată
Vino-ndată,
Căruța răsturnată,
Poșirca vărsată,
Cățaua moartă.
Căruța mai facem
Poșircă mai avem!
De căță ce ne facem?”*

Informator: Pop Augustin (Coclender), 53 ani, Osoiu, Cluj, 17.06.1983

*„Concai chilimoane, concaica,
Prinde musca n-o lăsa.
De e vie dămi-o mie
Să o pun la pălărie,
De e moartă mânc-o coaptă
La popa la poartă
Cu ardei, cu petringei,
Cu o țără de mujdei.
Ana-Maria
Spală pălăria.
Nu ieși afară
Că e prea murdară.
Cilivai mama,
Cilivai tata.
Japo, japo, japonezi,
Chine, chine, chinezești.”*

Informator: Pop Adriana, 11 ani, Osoiu, Cluj, 22.06.1984

*„Într-un coș cu viorele
Ședeau două păsărele.
Amândouă ciripesc:
Eu pe tine te iubesc.
Te iubesc de la distanță
Mica mea iubită zdreanță,
Și-ți trimit ca amintire
Un rahat de zece kile.”*

Informator: Iurian Alin Sorin, 10 ani, Osoiu, Cluj, 11.08.1980

*„Vai, Isuse Hristoase,
Ce bulane groase.
Lui Dumnezeu să ne rugăm
Între ele s-apucăm.”*

Informator: ?, Aghireș-Fabrici, Cluj, 1960

Parodie
(cântec satiric)

*„Pe o stâncă neagră, într-un vechi bordei
Unde latră-n vale Puși și Grivei
Plânge și suspină tânăra Marișă
Dulce și suavă ca o bivoliță,
Căci la crășma-n vale, soțul ei dorit
A plecat cu banii și n-a mai venit.
Dar iată, ceasul sună noaptea jumătate...
La bordei în poartă oare cine bate?*

-Eu sânt tu Florică, soțul tău dorit
Eu și de la crâșmă mă întorc pilit.
-De ești tu acela cu adevărat
Du-te iar la crâșmă și vino mai beat!
Ghiță se întoarce și din cornuri sună:
Oastea de bețivi de prin șanțuri se adună,
Cheful iar începe, sticlele zdrobite
Cad ca niște spice, de bețivi lovite.”

Informator: Kerekeș Eva, 11 ani, Dej, Cluj, 02.10.1983

Pe o stâncă neagră într-un bloc recent (I)
Circula ca un manifest la Cluj-Napoca și aiurea.

„Pe o stâncă neagră într-un bloc recent
Unde bate vântul și nu este curent
Plânge și suspină tânăra soție
C-au luat curentul și apa-i oprită.
Și că la serviciu, soțul ei iubit,
A plecat la șase și n-a mai venit.
Orologiu sună doisprezece jumătate,
Iar în bloc la ușă oare cine bate?
-Eu sânt mamă soacră, sânt făcut covrig...
Vin de la serviciu și sunt mort de frig!
Tânăra soție fuge să-i deschidă,
Însă mama soacră din balcon îi strigă:
-Ora e târzie, ești un derbedeu.
N-ai adus salariul, nu ți-s soacră eu!
-Ce sânt eu de vină dacă-i soarta crudă?
Am muncit ca prostul de 50 pe lună.
-Du-te la serviciu și de-o fi să mori,
Vine sindicatul cu scânduri în mână
Și-un buchet de flori.”

Informator: Giurge Veturia (Țuca), Osoiu, Cluj, 1987

„În grădina cu Ilene
Omaili omaila
Juca două indiene
Omaili omaila
Și când turcul le zări
Omaili omaila
C-o săjată le răni
Omaili omaila
Și le duse la-nchisoare
Omaili omaila
Și le dă apă cu sare
Omaili omaila

*Fiți atente fetelor
Că turcii beau cafea.
Cu picioarele-n tavan
Joacă cea-cea-cea.”*

*„Bunicuța lui Fănel
I-a adus un covricel
Și din el când a mușcat
Într-un C s-a preschimbă.
În familie e mezina
Și-mi scriu numele Corina.
Bunicuță draga mea
Nu mai stau la dumneata
Pentru-n ciob de farfurie
Faci atâta gălăgie
Mai bine mă duc acasă
Tai cocoșu, beau cafea
Și-s stăpână-n casa mea.”*

Informator: Beldean Loredana Emilia, 7 ani, Dej, Cluj, 20.07.1985

*„Sânt bagabont și port mustață
La tramvai mă urc în față
-Dați bilete la control.
-Mă scuzați da eu cobor.”*

Informator: Iurian Corina Diana, 9 ani, Cluj-Napoca, 11.08.1986

*„Vine iarna lasă vie
C-o aștept cu bucurie
Chiar dacă a viscoli
Îmbrăcat bine oi fi
Cu căciulă și palton
Cu mînuși și cu șoșoni.”*

Informator: Ciurean Gabriel, 4 ani, Ceaca, Sălaj, 24.06.1986

*„Într-un castel trăia odată
O prințesă minunată.
Ghici ce culoare avea
Rochia de pe ea?”*

Nu-i joc, îi așa o poezie.

*„Mă numesc Pinochio și am nasul lung.
De înting o mână nu pot să-l ajung.
Hei duri duri da
Nas cu belea.
La moartea bunicului nici unu n-a plâns*

*S-au uitat la nasul meu și s-au pus pe râs.
Hei duri duri da
Nas cu belea."*

Informator: Ignat Lavinia Larisa, 6 ani, Cluj-Napoca, 26.07.1992

*„O babă grasă
Ne-a chemat la masă
Să ne dea ardei umpuți.
O bat-o norocu !
Cu ardeii ei umpluți,
Că ne-a stricat stricat stomacu."*

Informator: Miron Corina, 10 ani, Aghireș-Fabrici, Cluj, 04.07.1984

*„Ana-cadema
A se veruna
Rumi, rumi, rumira.
Cine vrea ca să se joace
Să vină la mine-ncoace
Să-i arăt un joc frumos,
Joc frumos și luminos."*

Informator: Covăcean Ana, 42 ani, Panticeu, Cluj, 17.05.1984

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

GLOSAR

A

Abate = adună, întoarnă-le-ncoace
Ademeni = ispiti, tentează, te face să cedezi, să accepți oferta
Adus = aduni, strângi zile albe pentru zile negre
Abua = (mama te-a abua), te-a adormi, culca, legăna
Afundă = adâncă
Arină = lut mai nisipos, se folosește la clădit cărămida, ca moltărul (măltarul)
Asta = aceasta
Astăzi = azi
Așa = așa
Așterne = (l-), îl aranjează
Alduită = binecuvântată

B

Bagău = țigarău, tutun, duhan
Bălaie = bălăioară, blondă
Bdirău = primar, funcționar
Blăstămat = rău
Blid = farfurie
Bold = prăvălie, magazin
Bot = grămadă, figurat : gura animalului
Bugăt = destul, suficient
Bondiță = cojocel
Bolund (ă) = nebun(ă), bun de legat, fără minte
Brădos = vânjos, viguros, frunzos
Bagabond = vagabond, golan, huligan

C

Crâng = câmp, imaș
Căci = imediat, numaidecât
Cafeiu = cafea
Canceu = cană
Creapă = deschide, crapă
Cărăjele = nume de flori
Capăt (să) = să primesc
Cârpe = fașe de înfășat copilul mic
Cătingan = încetu
Cătănie = stagiul militar
Cătane = oaste, armată
Cătrănit = enervat
Celuit = păcălit, înșelat
Chepeneag = haină de ploaie (după ploaie chepeneag)
Clonț = cioc, plisc
Cornu' = colțu'
Copiliță = fetiță

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Cupă = litru

Cureți = varză

Coc = colac mai mic, colăcel, figurat: conci (fata după ce se mărită), ca nevastă își face conci (coc)

Crumple = cartofi

D

Dalbă = albă, superbă, mândră, cu înțeles de frumoasă, curată, pură, nemaipomenită

Dânsa = ea

Despărțală = despărțire

Di pă = de pe

D'in = vin

Dingă = de lângă

Dîtele = vițele

Dărab = bucată

Dăicat = legănat, purtat de grijă copilului legănat, culcat

Duplicată = aplecată

Demăgan = nesilit, singur

Dapi (ce) = da ce

Dohnește = miroase

Danf = miros fad, greu (insuportabil)

F

Fărină = făină

Fātu' meu = dragul meu

Feri-te = păzește-te

Furcuța = furculița

Fujită = fugită

G

Gâni = gândi

Gârbiciu = pemniții intrarea în beci

Gașcă = ceată

Găzdaci = bogați

Giulgiu = pânză din care se croiește rochia de mireasă; se zice și la pânza cu care se acoperă mortul în copârșău (sicriu)

Grițăluși = de la grițari: bani, pițule, fileri etc.

Grâu = grâu

Groștieor = smântână

Gologani = bani, galbeni

Goangă = insectă, gândac

Gagici = drăguțe

H

Haida = hai

Hiru = veste, știre

Hoțât = tâlhărit, furat

Hrănit = săturat

Horincă = palincă, țuică

Haznă = folos

Hulpe = vulpe

I

Ie = ea

Ieșită = răsărită, plecată

Ieu = iau

Ii = ei

Inimioară = cald, diminutiv

Io = eu

Î

Înferecat = încătușat

Îndii = îmbii, poștești (pe cineva), ispitești, îl îndemni

Îs = sunt

Îș = își

J

Jandarii = jandarmii

Jăle = jale, întristare

Jie = vie

Jin = vin

Jinars = țuică

Jolj = pânză din bumbac

Jometrie = geometrie

Jeb = buzunar

Jinduit = poftit, dorit

Jiluit = finisat cu gilăul, netezit, cioplit

Jenunte = genunchi

Jupân = gazdă

Juninci = tineret bovin, vaci la prima fătare

L

Laolaltă = împreună

Leac = medicament

Leje = lege

Leșinat = pierdut conștiința

M

Mânat = l-o trimis

Mândră = frumoasă, minunată

Mândruță = drăguță, frumoasă

Mață = intestine

Mărg = merg

Mărs = mers, umblat

Merinde = mâncare

Mnere = miere, zahăr

Mnez = miez

Mnicuți = micuți

Mol = noroi

Muiere = nevastă, soție

Muced = putred

Mustă (se) = se ceartă, se critică

N

Na = poftim
Năcaz = necaz, supărare
Nădușit = transpirat
Năframă = basma
Năfrămuță = batistă
Năpădește = năvălește
Necat = înecat
Nimărui = nimănui
Năcrim = fasole năcrită, fasole în care s-a pus oțet
,nvoim = îngădui, le-a dat voie, le-a acceptat doleanța
Neamu = rudă, nația, etnia
Năsos = cu nasul mare
Năzuros = mofturos

O

Oiagă = sticlă
Otrădi = a otrăvi

P

Pângă = pe lângă
Pântru = pentru
Paus = pomană cu apă
Păcurar = cioban, păstor
Părete = perete, zid
Păsat = făină mai mare de mălai (măcinată mai mare la râșniță)
Păstă = pește
Pemniță = beci, pivniță
Piroște = sarmale
Plânje = plânte
Poiată = grajd
Prânz = micul dejun
Praznice = sărbători
Preumblă = plimbă, umblă
Proptit = sprijinit
Primenit = înorit
Pruncă = fată
Prunc = copil
Pulpană (su) = sub haină
Putred = alterat, stricat
Pețitor = cel care cere fata (pețește) în căsătorie, candidat la fericire
Plozi = prunci, copii
Pruncie = copilărie
Pană = floare (figurat: pană de mașină, da nu-i cazul)
Pupejoară = colac
Poape (să) = să mănânce
Pomenit = amintit, neuitat
Pupăză = colac, dar este și pasăre

R

Rânduți = sortiți
Rămășag = pariu
Rug = trandafir, cacadăr, măceș
Rujă = floare (corola florii)

S

Salău = oaspete, musafir (om lăsat de mas, om omenit la casa altuia), că i s-a dat sălaj, a fost primit în casă și ospătat
Sfadă = ceartă
Sfădit = certat (cu buna rânduială, cu bunul simț)
Sfârtecată = ruptă
Scoverzoare (liptii) = plăcinte subțiri (plăcintoare)
Smintit = fără minte; nu se smintea – nu da îndărăt
Stăvilește = oprește
Strâcat = stricat, alterat
Straiță = traistă
Strâmtă = îngustă
Sufulcat = ridicat
Sumnă (sumniță) = rochie de lână

T

Tâlni = întâlni
Târnaț = prispă, pridvor, cerdac
Tăite = toate
Tău = lac, baltă
Temniță = închisoare
Traje = trage
Tri = trei

Ț

Țără (o) = un pic
Țâie = ție
Țâpă = aruncă, țipă
Țâțe = sâni
Țucat = pupat, sărutat

U

Uătrădit = otrăvit
Uliță = stradă secundară la sat
Urâcios = rău
Uspătat = ospătat
Ustenit = obosit
Văduă = văduvă
Vărucă = vară diminutiv
Verim = venim
Vestea = hiru
Videre = găleată
Vinit = sosit
Vorovit = vorbit
Vost = vostru

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Vrăbdiile = vrăbiile

Veselos = bucuros, vesel, cu bună dispoziție

Vodată = vreodată, cândva

Z

Zoală = grijă

Zadie = cătrință, șurț

Zău = crede-mă

Zbate (se) = se zbuciumă, se frământă

Zo = chiar, anume, desigur

Zoacea = desigur

Zurăie = sună (ceasul)

POST SCRIPTUM

(CUVÂNT DE ÎNCHEIERE)

Fiecare avem dreptul de a ne naște și ca dreptul de a te naște avem drumul de om (o trecere prin mai multe etape de șlefuire, de modelare). Pe aceste trepte ale desăvârșirii sânt niște ritualuri, niște obiceiuri și o poezie, o filozofie, prin care ne inițiem pentru a deveni oameni între oameni și pentru oameni. În drumul acesta care își are copilăria, adolescența și maturitatea, nu sântem de capul nostru (există un folclor, o tradiție și o cultură populară fără de care noi n-am fi noi, nu ne-am avea identitatea și nu ne-am avea rostul, sensul, nu ne-am atinge scopul final și de fapt: n-am candida la fericire, viața n-ar avea valoare, o cale, un adevăr, o geografie, o istorie și o viață – prețul evadării în nemurire.

Ca atare te miri cine îți îndreaptă pașii, te influențează școlându-te să nu fii de trei parale („fală - straiță goală”, deși omul „nu-i deștept destul dacă nu-i și fudul”). Recunoștință ar trebui să o ai pentru toți începând cu părinții, profesorii și nesfârșitul (coloana infinită) a înaintașilor, însă mai ales corola contemporanilor care într-un fel cu o vorbă bună sau de hulă te-au făcut să ții fruntea sus și să-ți zici „pe-aici nu se trece !” (precum la Mărășești), nu se trece oricum „ca rața prin lobodă”, ci făcând o treabă serioasă și profundă, ca „laudator temporis acti” („timpul să te laude”). Cu toții ți-au băgat în cap, că tu poți mai mult, că tu nu te vei mulțumi să rămâi doar un simplu „Tehnician veterinar” (Asistent veterinar), ci cu voința care o ai vei fi mult mai mult. Viața vine să dovedească într-adevăr că visul devine realitate, carte și asta nu-i puțin lucru.

Am urmat sfatul înaintașilor mei: ce-i de la lume adunat, trebuie iar la lume dat, că așa ceva e o onoare, o îndatorire, a celor ce ostenesc cu dragoste, răbdare, stăruință, ordine etc., pentru ca tradițiile și cultura populară, identitatea națională a poporului român să nu se piardă, păstrându-ne specificul și spiritualitatea integră pentru că „cinstea-i până mândră în clopul cui o poate purta”. În acest „înșiră-te mărgăritar” sânt părinții mei morali, unchiul Toma și Stănescu Elvira (ofițer în armată și educatoare), apoi profesorii Sinoschi Ioan, Oprea Septimiu, Băieșan Nemeth Iosif, Dull Francisc, Petringel Alexandru, Bor Iuliu etc., dar și cei care mai târziu au zis cu convingere: „ești folclorist și asta nu-i puțin lucru” (Prof. Dr. Ion Cuceu, Dr. Virgil Medan etnomuzicolog, I.C.Chițimia, Ghizela Sulițeanu, Emil Lazăr – Dejeanul, Pr. Prof. Dr. Alexandru Stănciulescu – Bârda etc.) pentru că aș reuși să las în „lada de zestre” urmașilor: Biblia neamului (folclorul, cultura populară, tradițiile, știința și conștiința – identitatea și valoarea ființei naționale românești și asta, cum zice și Alexandru Ștefănescu, pentru că e o irizație a spiritului, un bun al poporului, naivitatea și talentul înăscut). Gheorghe N. Dumitrescu – Bistrița în corespondența adresată subsemnatului mă vedea om de viitor (și contribuția acestui om, părinte a revistei „Izvorașul”, e recunoscută).

Fără sprijinul financiar și de îndrumare din partea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj prin domnul director Tiberiu Groza, om de suflet, cu chemare pentru titanica muncă de a scoate la lumină această comoară a înțelepciunii, n-aș fi reușit să public cartea de față și nici cele cuprinse în viitorul plan editorial. Recunoștință și mulțumiri domnului Ioan Bruchental care s-a ocupat de culegerea textelor din manuscris (etapă importantă pentru ca acestea să vadă lumina tiparului), precum și domnului referent Mircea Cîmpeanu, șeful compartimentului de cercetare din cadrul C.J.C.P.C.T. Cluj, datorită căruia am devenit cunoscut prin „Buletinul Informativ” al instituției, în care domnia sa îmi publică periodic câte un microstudiu

despre obiceiuri ori texte din folclorul din zona dealurilor Dejului și Clujului. În această zonă mai sânt valori care trebuiesc scoase la lumină, ele venindu-ne prin viu grai din moși-strămoși, din timpuri imemorale, din zorii Daciei; ne vin ca documente ce atestă că aceste țărâmurile de basm, mioritice, sânt a lui Zamolxe și a Transilvaniei (a românilor). Asta o putem vedea chiar și din folclorul copiilor, atâta cât este ilustrativ, grăitor și în această antologie monografică, în această carte la care subsemnatul a trudit de mai bine de 40 ani.

Nu în ultimul rând, mulțumesc prestigioasei doamne etnolog Prof. Univ. Dr. Maria Bocșe, cea care m-a călăuzit permanent, prin sfaturi de specialitate în domeniul atât de minunat al culegerii și păstrării nealterate a folclorului românesc.

Dumnezeu să ne ajute ca să avem „tinerețea fără bătrânețe și viața fără de moarte” !

Pavel Rătundeanu Ferghete

INDICE CU LOCALITĂȚILE DE PROVENIENȚĂ A CULEGERILOR

A

Aghireș-Fabrici, jud. Cluj

B

Bălan, jud. Sălaj
Berindu, jud. Cluj
Bobâlna, jud. Cluj
Brașov, jud. Brașov

C

Câmpia-Turzii, jud. Cluj
Cătălina, jud. Cluj
Căpuș, jud. Cluj
Ceanu-Mare, jud. Cluj
Ceaca, jud. Sălaj
Cernuc, jud. Sălaj
Chiuza, jud. Bistrița-Năsăud
Chinteni, jud. Cluj
Ciubanca, jud. Cluj
Ciubăncuța, jud. Cluj
Cluj-Napoca, jud. Cluj
Corbu, jud. Olt

D

Dej, jud. Cluj
Dorna, jud. Cluj
Dragu, jud. Sălaj

E

Escu, jud. Cluj

F

Florinta, jud. Suceava

G

Ghioce-Dobrești, jud. Dolj

J

Jurca, jud. Cluj

L

Liebling, jud. Timiș

M

Mărișel, jud. Bistrița-Năsăud

O

Ocna-Dejului, jud. Cluj

Orășoaia, jud. Mureș

Osoiu, jud. Cluj

Oșorhel, jud. Cluj

P

Panticeu, jud. Cluj

Pintic, jud. Cluj

Poiana-Blenchii, jud. Sălaj

Pustuța, jud. Cluj

R

Recea-Cristur, jud. Cluj

S

Sașa, jud. Sălaj

Sâmpetru-Almașului, jud. Sălaj

Sânmihaiu-Almașului, jud. Sălaj

Siliștea-Nouă, jud. Cluj

Stupini, jud. Sălaj

T

Topa Mică, jud. Cluj

Turda, jud. Cluj

U

Unirea, jud. Alba

V

Valea-Lungă, jud. Sălaj

Văleni, jud. Sălaj

Z

Zalha, jud. Sălaj

INDICE INFORMATORI

A

Abrudan Floare Maria, Berindu, Cluj
Andrieş Victor, Runcu-Salvei, Sălaj

B

Baciu Adina (Alexandrina), Ciubanca, Cluj
Baciu Mihaela, Ciubanca, Cluj
Baciu Marcela, Ciubanca, Cluj
Băcean Ana, Berindu, Cluj
Băban Lavinia, Cluj-Napoca
Beldean Eunica născută Găvrus, Ciubăncuța, Cluj
Beldean Alexandru „Șpanu”, Ciubăncuța, Cluj
Beldeanu Ioan Gelu, Ciubăncuța, Cluj
Beldean Loredana Emilia, Dej, Cluj
Berariu Maria născută Seke, Turda, Cluj
Boca Alexandru, Dragu, Sălaj
Boldijar Ioan, Aghireș-Fabrici, Cluj
Borz Anica născută Găvrus, Osoiu, Cluj
Borz Anghelina, Pustuța, Cluj
Borlovan Marinela, Cernuc, Sălaj
Bojescu Cristian Mircea, Cluj-Napoca
Brenciu Horea, București

C

Canta Laurențiu, Câmpia-Turzii, Cluj
Canta Florica născută Beldean, Osoiu, Cluj
Căprar Vasile, Recea-Cristur, Cluj
Câmpeanu Gavril, Stupini, Sălaj
Ceteraș Maria „Băndoie” născută Criste, Jurca, Cluj
Ceteraș Flavia Maria, Dej, Cluj
Ceaca Lucreția, Ceaca, Sălaj
Cernucan Ioan, Văleni, Sălaj
Celemen Gabriel Tomiță, Cluj-Napoca
Celemen Marius Ciprian, Cluj-Napoca
Celemen Dorina Victoria născută Pepelea, Prăjeni, Botoșani
Celemen Cezara Andreea, Cluj-Napoca
Celemen Ștefania Mihaela, Ciubăncuța, Cluj
Celemen Marius „Mistrețu”, Ciubăncuța, Cluj
Celemen Flaviu Teodor, Ciubăncuța, Cluj
Chira Roxana, Ciubăncuța, Cluj
Chira Ileana, Ciubăncuța, Cluj
Chișchișan Cristina, Cluj-Napoca
Chișchișan Paula, Cluj-Napoca
Ciupe Daniel, Ciubăncuța, Cluj
Ciupe Reghina „Chițocu” născută Găvrus, Ciubăncuța, Cluj
Ciupe Alexandru Daniel, Ciubăncuța, Cluj
Ciupe Ion „Șoferul”, Ciubăncuța, Cluj

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

Ciupe Nicolae, Osoiu, Cluj
Ciupe Anica născută Bande, Hășmaș, Sălaj
Ciupe Virgil, Ciubăncuța, Cluj
Ciurean Gavril, Ceaca, Sălaj
Ciurean Gabriel, Ceaca, Sălaj
Ciubăncan Daniel Ionuț, Brașov, Brașov
Coroian Ruxandra, Jurca, Cluj
Coroian Iuliana, Jurca, Cluj
Covaci Călin „Țiganul”, Ciubăncuța, Cluj
Covăcean Ana, Pânticeu, Cluj
Codruț Dumitru, Florinta, Suceava
Cosma Ioana Maria, Escu, Cluj
Cosma Lidia, Ciubăncuța, Cluj
Costin Sorin, Dej, Cluj
Crăciunaș Lucreția născută Dascăl, Ciubăncuța, Cluj
Crăciunaș Sonia, Cluj-Napoca
Crăciunaș Mina, Ciubăncuța, Cluj
Crișan Anica, Topa-Mică, Cluj
Crișan Dorina, Osoiu, Cluj
Crișan Delia, Osoiu, Cluj
Crișan Sanda, Osoiu, Cluj
Criste Ana născută Crăciunaș, Ciubăncuța, Cluj
Criste Dorel, Ciubăncuța, Cluj
Criste Lidia, Ciubăncuța, Cluj
Criste Laura, Ciubăncuța, Cluj
Criste Octavian, Ciubăncuța, Cluj

D

Dascăl Nadia, Căprioara, Cluj
Dascăl Anca, Chinteni, Cluj
Dascăl Mariana, Cluj-Napoca
Dascăl Susana născută Crăciunaș, Ciubăncuța, Cluj
Dima Vasile, Cluj-Napoca
Doda Florin, Recea-Cristur, Cluj
Doda Gheorghe, Cășei, Cluj
Dobrican Iulian, Chiuza, Bistrița-Năsăud
Drăgan Mihaela, Bistrița, Bistrița-Năsăud
Drăgan Vasile a Florii „Șchiopului”, Sâmpetru-Almașului, Sălaj
Duma Alexandru Delu, Osoiu, Cluj
Duma Cristian Daniel, Osoiu, Cluj
Duma Mariana, Osoiu, Cluj
Duma Veronica născută Pop, Osoiu, Cluj

F

Faur Susana, Osoiu, Cluj
Faur Maria, Ciubanca, Cluj
Faur Marin, Ciubanca, Cluj
Faur Victoria născută Pop, Ciubanca, Cluj
Făgădăuan Cosmin Iulian, Oșorhel, Cluj
Ferghete Ludovica născută Mânzat, Ciubăncuța, Cluj
Ferghete Veronica născută Pușcaș, Sâmpetru-Almașului, Sălaj
Ferghete Sabina, Sâmpetru-Almașului, Sălaj
Ferghete Nastasia născută Iancu, Sâmpetru-Almașului, Sălaj
Ferghete Pavel, Sâmpetru-Almașului, Sălaj

Ferghete Viorel, Sâmpetru-Almaşului, Sălaj
Ferghete Mircea, Sâmpetru-Almaşului, Sălaj
Ferghete Daria Loredana, Ciubăncuța, Cluj
Ferghete Roxana Oana, Braşov
Fetinca Virginia, Cluj-Napoca
Feier Alin, Pustuța, Cluj
Filip Ioan, Topa-Mică, Cluj
Frențiu Petrișor, Gherla, Cluj

G

Găvruș Vlad, Ocna-Dejului, Cluj
Găvruș Gheorghe „Fătu”, Osoiu, Cluj
Găvruș Simona, Osoiu, Cluj
Găvruș Maria, Osoiu, Cluj
Găvruș Ana, Osoiu, Cluj
Găvruș Maria a lui Ionaș și Elena, Osoiu, Cluj
Găvrilă Gheorghe, București
Găvrilă Gheorghe, Curți, Slobozia
Ghiran Anica, Pustuța, Cluj
Ghiurcan Vasile, Bobâlna, Cluj
Ghete Grigore, Recea-Cristur, Cluj
Gherman Gabriela, Ceanu-Mare, cluj
Giurea Veturia „Țuca”, Osoiu, Cluj
Giungeoveanu Maria născută Trușcă, Ghiocel, Dolj
Gligor Alin, Liebling, Timiș
Groza Teodor, Sâmpetru-Almaşului, Sălaj

H

Horvat Roxana Andreea, Cluj-Napoca
Horti Ioan, Telciu, Bistrița-Năsăud
Huruban Augustin, Bobâlna, Cluj

I

Ignat Lavinia Larisa, Cluj-Napoca
Iurian Alin Sorin, Osoiu, Cluj
Iurian Corina Dina, Osoiu, Cluj
Iuşan Simina, Pustuța, Cluj
Itu Corina, Ciubanca, Cluj
Itu Ilor a Marii din Deal, Ciubanca, Cluj

J

Jianu Maria, Turda, Cluj
Jurcan Ana născută Petruș, Jurca, Cluj
Jurcan Alin, Cluj-Napoca
Jurcan Dalia, Jurca, Cluj
Jurcan Dalia Monica, Jurca, Cluj
Jurcan Elisabeta, Jurca, Cluj
Jurcan Maria, Jurca, Cluj
Jurcan Paul Călin, Jurca, Cluj

K

Kerekeș Eva, Dej, Cluj

L

Lar Andrei, Topa-Mică, Cluj

Lar Maria, Topa-Mică, Cluj

Lazăr Emil „Dejeanul”, Sașa, Sălaj

Lăcătuș Nicodim, Topa-Mică, Cluj

Lepădat Ioan, Gâmbocă, Sibiu

Lingurar Sever (Covaci) a lui „Gălățanu”, Ciubăncuța, Cluj

M

Magyari Csaby, Aghireș-Fabrici, Cluj

Marchiș Maria, Ciubanca, Cluj

Marian Rozalia, Stupini, Sălaj

Maier Viorica, Sâmpetru-Almașului, Sălaj

Maier Liviu, Sânmihaiu-Almașului, Sălaj

Mare Vasile, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud

Magdaș Iuliana născută Tătar, Osoiu, Cluj

Magdaș Viorica, osoiu, Cluj

Maier Liviu, Cluj-Napoca

Mălai Gavril, Mărișel, Bistrița-Năsăud

Mânzat Paul Sebastian, Dej, Cluj

Mânzat P. Paul, Dej, Cluj

Mânzat Florin Vasile Vlăduț, Escu, Cluj

Mândraș Ioan, Bălan, Sălaj

Miron Sever Augustin, Sâmpetru-Almașului, Sălaj

Miron Marius, Cluj-Napoca

Miron Titica născută Ferghete, Aghireș-Fabrici, Cluj

Miron Anicuța Bianca, Aghireș-Fabrici, Cluj

Miron Dan, Aghireș-Fabrici, Cluj

Miron Corina, Aghireș-Fabrici, Cluj

Miron Marius, Aghireș-Fabrici, Cluj

Miron Andreea Daniela, Cluj-Napoca

Miclea Iulia Veronica, Osoiu, Cluj

Miclea Angela, Liebling, Timiș

Miclăuș Ana-Maria, Osoiu, Cluj

Mihăilă Astrela Lidia, Oșorhel, Cluj

Mihăilă Gabriela Mihaela, Oșorhel, Cluj

Mihăilă Mircea „Ochi albaștri”, Ciubăncuța, Cluj

Moldovan Simion, Sâmboleni, Cluj

Moldovan Florin, Cluj-Napoca

Moldovan Gheorghe, Codor, Cluj

Moldovan Marcel, Oroșoaia, Mureș

Mocan Eugen, Escu, Cluj

Morariu Ioan, Salva, Bistrița-Năsăud

Mureșan Alexandru, Osoiu, Cluj

Mureșan Alexandru „Fasolea”, Pustuța, Cluj

Mureșan Ioan „Românescu”, Pustuța, Cluj

Mureșan Alexandru, Pustuța, Cluj

Mureșan Alexandru „Hurdac”, Osoiu, Cluj

Mureșan Georgeta, București

Mureșan Natalia, Ciubăncuța, Cluj

Mureșan Alexandru „Măianu”, Zălha, Sălaj

Mureșan Venica, Osoiu, Cluj

Mureșan Augustin, Ciubanca, Cluj
Mureșan Anica, Ciubanca, Cluj
Mureșan Anica „Ceterășoiaia” născută Ghiran, Jurca, Cluj
Mureșan Maria „Româneasca”, Pustuța, Cluj
Mureșan Ana-Maria, Osoiu, Cluj
Munteanu Gheorghe, Poiana-Blenchii, Sălaj
Mureșan Nicolae, București
Mureșan Claudia, Ciubanca, Cluj
Mureșan Ana a Nuții
Mureșan Olimpia, Ceanu-Mare, Cluj
Mureșan Ionuț, Cluj-Napoca
Mureșan Ilie, Osoiu, Cluj
Mureșan Monica, Osoiu, Cluj

N

Năstuța Cristina, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud
Năstuță Maria, Runcu-Salvei, Bistrița-Năsăud
Neagu Floarea Marinela, Unirea, Alba
Neamțu Emil, Dej, Cluj
Nedelea Lavinia Alexandra, Bistrița, Bistrița-Năsăud
Nemeș Alexandru, Valea-Lungă, Sălaj

O

Olaru Viorel, Maeru, Bistrița-Năsăud

P

Petruș Maria, Ciubanca, Cluj
Petruș Radu, Ciubanca, Cluj
Petruș Monica, Ciubanca, Cluj
Perșoiu Claudia Adriana, Dej, Cluj
Petru Maria, Ciubanca, Cluj
Petrule Leontin a lui Istrate, Sâmpetru-Almașului, Sălaj
Peștean Simona, Cluj-Napoca
Pintea Sanda, Pânticeu, Cluj
Pop Ana-Maria, Recea-Cristur, Cluj
Pop Anca, Osoiu, Cluj
Pop Sanda, Osoiu, Cluj
Pop Cosmin, Osoiu, Cluj
Pop Ramona Cosmina, Ciubanca, Cluj
Pop Iuliana născută Mureșan, Osoiu, Cluj
Pop Alina, Recea-Cristur, Cluj
Pop Rodica, Osoiu, Cluj
Pop Adriana, Osoiu, Cluj
Pop Anicuța, Osoiu, Cluj
Pop Daniel, Osoiu, Cluj
Pop Valeria, Ciubanca, Cluj
Pop Andrei, Osoiu, Cluj
Pop Andreea Nicoleta, Osoiu, Cluj
Pop Simona, Osoiu, Cluj
Pop Iulian „Bocșii”, Osoiu, Cluj
Pop Ilie, Pântic, Cluj
Pop Augustin „Cochender”, Osoiu, Cluj
Pop Grigore, Recea-Cristur, Cluj

Pop Gheorghe „de la pod”, Osoiu, Cluj
Pop Ioan, Osoiu, Cluj
Pop Geta, Ciubanca, Cluj
Pop Lucia, Ciubanca, Cluj
Pop Valeria, Ciubanca, Cluj
Pop Flavia Mirela, Cluj-Napoca
Pop Mirela, Baia-Mare, Maramureș
Pop Vasile, Osoiu, Cluj
Pop Vasile, Ciubăncuța, Cluj
Pop Marinel, Dej, Cluj
Popa Crina Lina, Osoiu, Cluj
Prunea Ioana, Panticeu, Cluj
Prunean Vasile „Țicu”, Dorna, Cluj

R

Rădoaie Constantin, Brașov
Revnice Ludovica născută Coroian, Jurca, Cluj
Revnice Lucreția născută Petruș, Ceaca, Sălaj
Revnice Liorin, Ciubăncuța, Cluj
Revnice Sorina, Ciubăncuța, Cluj
Roman Alexandru din Suarăș, Ciubăncuța, Cluj
Rus Daniela, Jurca, Cluj
Rus Călin, Jurca, Cluj

S

Sabău Anastasia, Siliștea-Nouă, Cluj
Săplăcan Ioan, Jurca, Cluj
Sălăjan Carmen Germinia, Aghireș-Fabrici, Cluj
Săliștean Daniel, Hunedoara
Simion Andreea Olimpia, Ceanu-Mare, Cluj
Suciu Diana Camelia, Pustuța, Cluj
Stănesci Marin, Corbu, Olt
Szabo Sanda, Cernuc, Sălaj

Ș

Șimon Adriana Olimpia, Ceanu-Mare, Cluj
Ștreang Cristina Maria, Cluj-Napoca

T

Tamaș Alina, Recea-Cristur, Cluj
Tarcea Elena Meda, Ciubanca, Cluj
Tinca Alexandra, Panticeu, Cluj
Tița Dina, Ciubăncuța, Cluj
Todoran Radu Horațiu, Cluj-Napoca
Todoran Petru „Sumna”, Jurca, Cluj
Todoran Veronica născută Coroian, Jurca, Cluj
Todoran Marius, Cluj-Napoca
Trif Bianca Loredana, Cluj-Napoca
Tripon Ana Loredana, Osoiu, Cluj
Turcu Victoria născută Ungur, Osoiu, Cluj

U

Ureche Ana, Cernuc, Sălaj

V

Vereș Crina Delia, Pustuța, Cluj

Viman Liviu, Gâlgău, Sălaj

Z

Zălhan Simona, Osoiu, Cluj

Zălhan Veronica, Osoiu, Cluj

Zălhan Emil, Osoiu, Cluj

Înțelepciunile și minunățiile copiilor

